כ"ט אדר תשמ"ב, 24.3.82 מיספר 2325 84עמודים שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

דם ואש בגדה

פרשת הדיפלומטית הבריטית:

אהבה או ריגול

רונה ריצ'י וריפעת אל-אנצרי

חיים בוסני למד בע"פ 10,000 פריטי אוטובוס כדי שיוכל לפקח על כל אחד מהם. תמיד.

התחביב של חיים בוסני הוא מסגרות אמנותיות לתמונות

השעה 5.00 בבוקר. אם אתה ממתין לאוטובוס של "אגד"–אתה יכול להיות סמוך ובטוח כי הוא יגיע. מפני שב–4.30, יום–יום, מתייצב חיים בוסני המכונאי במוסך של "אגד" להבטיח שכל האוטובוסים יותנעו ויצאו לדרכם בזמן ובמצב תקין. במקרה של תקלה– מאתר אותה חיים ומטפל בה טיפול ראשוני, כדי שהאוטובוס יצא לדרך בזמן ואתה, הנוסע, לא תמתין בתחנה לשווא. למרות שלחיים נסיון עשיר במכונאות רכב–ב"ס מקצועי, מכונאי–רכב בצה"ל ו–15 שנות עבודה כמכונאי–רכב ב"אגד"–הוא נדרש, כמו כל מכונאי אחר ב"אגד", לעבור השתלמויות מגוונות בנושאי מכונאות כדי להתעדכן ולשמור על רמת מקצועיות גבוהה. חיים מכיר בעל–פה את האנטומיה של האוטובוס. מי כמוהו יודע כי לכל בורג קטן במכונה הגדולה הזאת חשיבות רבה לשלומם ולבטחונם של הנוסעים. לכן, כל בדיקה וכל תיקון שחיים מבצע באוטובוס, מבוצעים בקפידה ובדקדקנות רבה. ולכן, כשאתה ממתין ב–5.00 בבוקר לאוטובוס "אגד"–אתה יכול להיות בטוח כי הוא יגיע לתחנה בזמן ובמצב תקין, ויסיע אותך ליעדך בשלום.

טל־אריה

אגד האדם הוא המניע

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • עורך־תכנית: יוסי שגיא • רכזי מערכת: שרית ישי ושלמה פרנקל • עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נויומן • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קריאה יקרה.

כבר קוננתי במדור זה לא פעם על גורלו המר של השבועונאי, בהשוואה למזלו הטוב של עמיתו היומונאי.

הנה מגלה איש־השבועון סקופ מפוצץ. אך הוא נאלץ „לשבת עליו" במשך שבוע שלם עד שניתנת לו ההזדמנות לפרסמו. ובכל אותו זמן, יום אחרי יום, ליבו מחמיץ כמה פעימות בכל פעם שהוא מפעיל את מקלט הרדיו והטלוויזיה או פותח בוקרון וצהרון. האם מישהו סחב את הסקופ?

יש שאתה יושב על שורה שלמה של סקופים, והנה, יום אחרי יום, הורגים לך מרידור, כי הסיפור נראה לי מלכתחילה תמוה במיקצת. עצרתי את הפירסום שוב ושוב — למרות האופי הסנסציוני של החומר שהובא לפני — ודרשתי מן הכתבים להוסיף ולבדוק, לשאול אנשים נוספים, לקבל תגובות מוסמכות של האנשים ש־הואשמו על־ידי ברמן.

בסוף פירסמנו סידרה בשלושה המשכים, בנוסח זהיר ומתון הרבה מן הגירסה ה־ראשונה.

תוך כדי כך ישבו גיבורי הפרשה, וביניהם גם דן ברמן, שעות ארוכות במערכת. צילמנו את ברמן לצורך הכתבות, כשהוא מתהלך ברחוב לפני מישרדינו.

הטיפול שלנו לא הסתיים עם הפירסום. אנשי־האוניברסיטה הגישו נגדנו תביעה משפטית, שאילצה אותנו להקדיש לעניין הרבה שעות נוספות. אך בסופו של דבר השתכנעו התובעים שעליהם למחוק את התביעה, כך שהדברים לא הגיעו מעולם לידי הכרעה משפטית.

השער שלא היה
נוכל במקום פורנוגרף

סקופ אחרי סקופ, כמו ציפורים במועדון־ירי בלונה־פארק.

אך כל זה הוא כאין וכאפס לעומת מה שהתרחש בשבוע שעבר, בפרשת מרידור־ברמן.

הסקופ שנעלם

כך, בשבת לפני שבוע, היתה בידינו שורה של סקופים: תיאור מפורט של אישיותו של ברמן ועברו, תצלומיו הבילי־עדיים של האיש, פרטים על מעשיו בעבר.

ואז נעלמו הסקופים, בזה אחר זה. תצלום של העולם הזה הגיע, בצורה מיסתורית מאוד, לידי ידיעות אחרונות, שפירסם אותו בעמודו הראשון כסקופ בילעדי. הסיפור של העולם הזה פורסם בהרחבה באותו צהרון, בלי להזכיר כלל שהיתה זאת חקירה של העולם הזה. (למחרת היום, כאשר התברר לעורכי ידיעות אחרונות מה התרחש, נהגו בהגינות ופירסמו בהבלטה שהתצלום והחומר היה של העולם הזה.)

כך עברו הימים, והסקופים שלנו נחטפו. אך לא ישבנו בחיבוק־ידיים, ועד שהופיע הגליון, ביום השלישי שעבר, הצטבר בידינו אוסף של סקופים חדשים. ובעיקר — אחרי כמה ימים של דברים מקוטעים, שהופיעו באמצעי־התיקשורת, יכולנו להגיש לך תמונה שלמה ומאוזנת של הפרשה, על שני גיבוריה הראשיים, תוך פירוט עברם, אישיותם ורקע מעשיהם, בתוספת חוות־דעת פסיכיאטרית מוסמכת. וזהו, בסופו של דבר, התפקיד העיקרי של שבועון.

אחד הקורבנות של הפרשה היה אדם שלא היה קשור בה כלל: צלם־הפורנו דניאל גרנות. לפני שגילינו את זהותו של ברמן, התכוונו להקדיש לו את השער האחורי, לכבוד פירסום העדות המפורטת והמרתקת שלו בבית־המישפט. יוסי שגיא, העורך הגראפי של העולם הזה, כבר הכין שער אחורי מתאים (ראה גלופה). אולם ברמן דחק את גרנות מן השער, וכך מילאה פרשה זו — בצדק — את שני השערים של הגליון.

יוסי שגיא

כל נורות מרידור

ברגע שבו נודע לנו כי הממציא האלמוני הוא דני ברמן נדלקו כל הנורות בזכרוננו, כאילו הופעלו על־ידי החשמל של מרידור.

היכרנו את ברמן היטב. היינו העיתון היחידי בארץ שהכיר אותו היטב. החומר שלו ותצלומיו פיארו את ארכיוננו.

לפני חמש שנים בא אלינו ברמן, בהמ־לצת איש־קולנוע חשוב, וסיפר לנו סיפור ארוך וסנסציוני על המתרחש באוניברסיטת תל־אביב. הוא רכש בלי קושי את אמונם של חברי־המערכת, שטיפלו בטענותיו. נראה שאני אדם ספקני יותר מאשר יעקוב

כתבת השער הקידמי:

ריגול או אהבה?

סיפור אהבתה המסוכנת של הדיפ־לומטית הבריטית רונה ריצ'י לדיפלומט המצרי ריפעת אל־אנ־צרי, השזור תכסיס ורומנטיקה באיזור ה־אפור שבין דיפלומ־טיה וריגול.

76

כתבת השער האחורי:

הרבנית נגד בעלה הרב

מעשה מדהים ברבנית אהובה חלמיש שנטשה רמקול וכרוזים להפגין נגד בעלה, אריה דויד חלמיש, רבה של גב־עת־עדה. היא מאשי־מה: המימסד הדתי נגדי!

75

דם זאש בגדה - גאז מדמיע בת"א!

מי רצח אותו?

גופתו נמצאה לצד הדרך ליד ההתנחלות. בראשו היה נעוץ כדור. מי ירה בו? מדוע נעצר המתנחל משילה? צוות העולם הזה מדווח מהמקום.

8

רימון בראש

רופאי בית־החולים הדסה עמלו קשה כדי להציל את חייו של סוהיל חאמאד שנורה בראשו ברימון גאז מדמיע.

48

ברית הבידיונים

המישטרה פיזרה הפגנה נגד המתרחש בגדה תוך היעזרות גלויה בבידיוני רחוב דיזנגוף. צוות העולם הזה מאשים: המישטרה פעלה שלא כחוק!

5

מכתב גלוי ליאסר ערפאת

עורך העולם הזה, אורי אבנרי, פונה בקריאה דרמאתית ליאסר ערפאת לשנות את הקו של אש"ף לאור המצב הרה־השואה שנוצר בגדה המערבית.

6

סמבסקי היה מורשע!

העולם הזה מגלה כי בגין פתח תיבת פנדורה: איזו היה נשמע העיירעור של סמבסקי על־פי ה־חוק הקיים היום — הוא היה שב ומורשע.

26

לא אתחנף לקהל!

השחקן אשר צרפתי מספר בראיון חושפני על המוסדות שבהם הת־חנך, על חייו כשחקן, על הליכי הגירושין מ־אשתו. צרפתי אומר: לעולם לא אתחנף לקהל!

67

מילחמת ילדי השמנת

צמרת חרות של הדור הבא מורכבת מילדי השמנת של צפון תל־אביב. הם טיפסו בכיתותיו של בית־הספר לאלימות בקמפוס התל־אביבי, ועכ־שיו הם מנהלים מילחמה פרועה זה בזה.

13

ימית: כסף, אימים ורוח־האלוהים

המיסעדה של הג'ינג'י מגורה. בבנקים לא נותנים כסף, רק מקבלים. התושבים אורזים ומוכרים רהי־טים לבדואים. הרב מאיר כהנא ואנ־שיו מגיפים ידיים וטוענים שהם מטו־רפים מסוכנים בחפרי האל. העולם הזה על הימים האחרונית של ימית.

54

מי רודף אחרי אלבז?

קצין־המישטרה יהודה אלבז זוכה בפרשת ברנס — אך עכ־שיו מנהלת אשתו מחילדה חקירה: היכן נמצא בעלה — ועם מי?

81

האיש החזק של כלבוטק

רפי גינת הוא המפיק של כולבוטק, והוא מודה: יש לי יותר מדי כוח: העולם הזה מספר על עברו של גינת כזמר, על חייו בחיק מישפחתו, ועל האיומים הנמטרים עליו.

58

מדורים קבועים:

תשקיף	4
במדינה	5
הניידן — מיכתב לערפאת	6
אתה והשקל	10
מיכתבים	14
תשבצופן	18
הורוסקופ — מזל דגים	20
חשבון עובר ושב — החיים כפשלת החיים כמשל	25
עולם קטן — לוב, יוגוסלביה, איראן וקנדה	29
אנשים בעולם	31
אנשים	33
בזונים	37
ממסיבה למסיבה	38
יומן אישי — העיניים של עלי, מילכוד רוחמה, נכון לשעה זו, איוואנוב הגדול	40
לי לה לו	45
מה הם אומרים — אליאס פרג', בת־ציון שימעון, יעקב נחמן, מאיר כהנא, עמירם הר־אבן ומוטי סנדק	46
קולנוע — ג'ון בלושי, מירה רקנאטי וצלילה חוזרת	50
שידור — רוני דניאל בגוב האריות	52
מדריך שידורים	53
איש מאמדים	60
כלבוטק	65
נמר של נייר — מרגרט דראבל, אריה סיוון ולן דייטון	70
זה היה העולם הזה שחיה — מוות בפטרה	72
ספורט	79
רחל המרחלת	82

דף תשקיף

טרור המתנחלים:

גורם חדש

גורם חדש נוסף לתוהו־ובוהו בגדה: נסיון שיטתי של המתנחלים להשיט טרור.

בערי הגדה נפוצו שמועות רבות על חטיפת בני־נוער על־ידי מתנחלים, פציעתם והריגתם. מכיוון שהמתנחלים לבושים אזרחית, נחשד עתה כל ישראלי בגדה כמתנחל הזומם להרוג ולחטוף, והדבר מביא להתנפלות על כל ישראלי שם.

ימית: חשש

מהמתרחש בגדה

ראשי „התנועה לעצירת הנסיגה בסיני" חוששים שמא האירועים האחרונים בשטחים הכבושים יחגיקו סופית את מאבקה של התנועה בחבל ימית.

המצב המתוח בגדה המערבית גורם לכך שרבים מאנשי התנועה חוזרים אל כתיתם בהתנחלויות, ומיספר אנשי התנועה בחבל־ימית מתמעט והולך.

בורג בלי אוטונומיה?

שר־הביטחון אריאל שרון משתדל לחביא להפסקת המשא־ומתן על האוטונומיה, בין השאר כדי לנטרל סופית את יוסף בורג.

על רקע זה אפשר להבין את הכרזתו של שרון שאין דחיפות במו"מ על כינון האוטונומיה. אם יופסק המשא־ומתן, לא יישאר לבורג כל תפקיד בענייני־חוץ. בורג, מצידו, התגרה השבוע בבגין כאשר ציין, בישיבת־הממשלה, שישראל לא דרשה מעולם שישיבות המשא־ומתן ייערכו בירושלים.

גביע במקום ועידה

יתכן שוועידת חרות, שכבר נדחתה מה־20 ל־27 ביוני, תידחה שוב, משום שתאריך כינוסה חל ביומים של משחקי גביע העולם בכדורגל.

פעילים רבים מנסים לשנות את תאריך הכינוס, כדי שיוכלו לצפות בשידורים החיים מספרד.

שרון – לנדאו: מדוע?

התקררות היחסים בין אריאל שרון ועוזרו, אלי לנדאו, נבעה מרצונו של לנדאו להתמנות כסגן־שר, אחרי שיתקבל „החוק הנורווגי" והוא יכנס לכנסת.

כוונתו של לנדאו התפרסמה לראשונה על שער העולם הזה (2292), והיא עוררה אי־רצון אצל השר, שלא התכוון כלל להעניק ללנדאו מינוי כזה.

המלוואי שיף –

לפוליטיקה

המלוואי חיים שיף שוקד הצטרפות פעילה לחיים הפוליטיים. יתכן ששיף יציג את מועמדותו לתפקיד יו"ר סניף הצפון של תנועת־החרות בתל־אביב.

שיף זוכה בתמיכת אנשי מילוא ואנשי כהן־אורגד, ואם יתמודד צפוי לו ניצחון על נציג אנשי רייסר בסניף, העסקן דויד אפל.

מחנה רבין

אינו מתארגן

כמה מראשי מחנה־רבין במיפלגת העבודה – שמואל („מולה") כהן, ח"כ אורה נמיר ואהרון ידלין – לוחצים לאחרונה על יצחק רבין לגבש מחדש את מחנהו, לצורך מאבק על עמדות־כוח במיפלגה.

רבין אינו נוטה לכך. הוא מבקש לבנות לעצמו תדמית של מי שנהנה מתמיכת המיפלגה כולה.

„אל־על" בלי קוניאק

השלב הראשון בכניעת „אל־על" לכפיה הדתית: בטיסות החברה הישראלית חדלו להגיש קוניאק צרפתי.

על פי ההלכה, קוניאק, הנעשה מענבים, הוא יין, ומכיוון שהקוניאק הצרפתי הוא יין־נסך, מוגש במטוסי אל־על רק ברנדי ישראלי.

גם החילונים יחרימו

קבוצת אזרחים תתחיל לארגן החתמה המונית של מאות אלפי ישראלים על עצומה שתקרא להחרים את אל־על, אם החברה לא תטוס בשבתות.

בדרך זו מקווים המארגנים להכשיל את היוזמה של אגודת־ישראל, הזוכה בתמיכתו של בגין, להפסיק את טיסות חברת־התעופה הלאומית בשבתות.

שוב חוק

הארכיאולוגיה?

נוסף על דרישותיה הידועות, מבקשת סיעת אגודת־ישראל בכנסת להעניק תיקון מרחיק־לכת לחוק הארכיאולוגיה. על־פי החוק החדש לא יהיה אפשר לחפור גם במקומות שבהם קיים „חשש" שהיה בהם בית־קברות יהודי.

ספר ישראלי

על קאהיר

ניצה בן־אלישר, אשתו של השגריר הישראלי הראשון במצריים, עומדת לפרסם ספר על התקופה שבה שהו היא ובעלה, ח"כ חרות אליהו בן־אלישר, בקאהיר.

בספר יהיה הדגש על המגעים החברתיים של בני־הזוג, ולא על הצדדים הפוליטיים של השליחות הדיפלומטית.

עד המדינה בארץ?

שמועות עקשניות בחוגי העולם התחתון טוענות כי עד־המדינה בפרשת הרצח הכפול, רמי ערוסי, הובא לישראל ומוחזק עתה על־ידי המישטרה בארץ.

על־פי שמועות אלה יעיד ערוסי במישפטו של רחמים („גומאדי") אהרוני, שיתחיל בקרוב.

„ספינת האהבה"

תפל"ג לישראל

איל־הספנות היווני פיטר פטרופוליאדיס עומד להביא לישראל, בתחילת חודש מאי, את צוות סידרת־הטלוויזיה ספינת האהבה.

הצוות יסריט כמה פרקים בסידרה על אחת מאוניותיו של איל־הספנות, ובקרוב יתחילו לגייס ניצבים ישראליים.

לפטרופוליאדיס אשה ישראלית.

הודחה עורכת „את"

העיתונאית שרה ריפין, שערכה את „את", ירחון הנשים של „מעריב", שוב אינה עורכת את השבועון.

ריפין הודחה על־ידי עורך מעריב, שמואל שניצר, אחרי שבע שנות־עריכה, בטענה שהירחון אינו ריווחי. **כעורכת הירחון מונתה העיתונאית דבורה לוזין.**

סיגלית פריאל

לעירייה

אשת יחסי־הציבור סיגלית פריאל, חברתו של הרצל שפיר, תציג את מועמדותה מטעם המיפלגה הליברלית למועצת עיריית תל־אביב.

מועמד אחר למועצת העירייה הוא יונה פלד, מאנשי סודו של מיכאל („מיקי") אלבין, הקשור למיליונר שאול אייזנברג.

צעירי הליברלים בתל־אביב ינסו לטרפד את בחירתו של פלד.

כדאי לקנות זהב

מחיר הזהב עומד לרדת אל מתחת לקו 300 הדולרים לאונקיה (31 גרם), ומומחים מעריכים כי זו תהיה „נקודת ההמראה", אשר ממנה יוכל מחיר הזהב רק לעלות.

נאור ל„שיכון ופיתוח"?

שמועות עקשניות מועטות שלמזכיר־הממשלה הפורש, אריה נאור, יוצע תפקיד בכיר בחברת הבנייה הממשלתית „שיכון ופיתוח".

הרעיון ייתקל בהתנגדותו החריפה של יושב־ראש מועצת המנהלים של החברה, יהושע מצא, מפעילי חרות בירושלים.

מזכיר־הממשלה היוצא יהיה בחופשה עד לחודש ספטמבר השנה.

היורדים מסתגרים

בבתים

רבים מהמהגרים הישראליים בלוס־אנג'לס מסתגרים בחוג משפחתם וידידיהם, ואינם מרבים לצאת ולבלות במקומות־הריכוז של הישראלים בעיר.

גילוי מישטרת לוס־אנג'לס, והפירסומים הרבים בעיתונות שם, הוציאו למקומות־הבילוי של הישראלים שם רע, וישראלים, שאינם רוצים להיות מזוהים עם העולם התחתון, ממעטים לבקר בהם.

„עוצר" הנסיגה"

בשירות הממשלה?

הקונסוליה הכללית של ישראל בניו־יורק נמנעת מלפעול נגד פעולות הסניף האמריקאי של „התנועה לעצירת הנסיגה בסיני", התוקף בחריפות את מדיניות הממשלה.

הדבר גורם לכך שבקהילה היהודית שם סכורים שלמעשה פועלת התנועה לעצירת הנסיגה בשרות ממשלת ישראל, המבקשת לעורר את הרושם כאילו הנסיגה נתקלת בקשיים עצומים.

קשיים בכניסה לקנדה

אזרחים ישראליים, הפונים לקונסוליה הקנדית בניויורק כדי לקבל „אשרות כניסה", נתקלים ביחס מעליב, ובקשתם נדחית במיקרים רבים.

הסיבה לכך: גל של פשיעה ישראלית בקנדה.

חלוקה מחדש

בוועדות

חבר הכנסת רענן נעים עומד לשוב ולהעלות את תביעתו, כי המקומות של סיעת־המערך בוועדות הכנסת יחולקו מחדש.

נעים דורש כי השיבוץ בוועדות יהיה על־פי תוצאות של הצבעה חשאית.

במדינה

העם

"השומר אחי אנוכי?"

כל אדם בישראל אחראי למה שנעשה בשמו ומטעמו בשטחים הכבושים. מה יעשה?

היה זה בוקר קשה מאוד לישראלי בעל־מצפון.

בשמו נעשו מעשים, שהוא התקומם נגדם בכל ליבו. הידיעות היומיות בעיתון מילאו אותו בתיעוב. היה קשה לו להשלים עם העובדה שהממשלה שלו, החיילים שלו, הקצינים שלו, השוטרים שלו — הם אשר מתנהגים בצורה שהזכירה לו יותר ויותר מדינות ומישטרים שהוא סולד מהם.

אנתוני לואיס, עיתונאי אמריקאי בכיר, ליברל אמריקאי־יהודי, ביקר בישראל וכתב לאחר מכן פנייה נרגשת אל אזרחיה. עיקר דבריו: אתם התלוננתם על כך שהעולם כולו שתק כאשר התעללו האנטישמים ביהודים. עכשיו נעשים מעשים כאלה בשימכם, כלפי אוכלוסיה חסרת־ישע בשטחים הכבושים. האם אתם יכולים לעמוד מנגד? האם אתם יכולים להסתכל לכיוון אחר ולטעון: אני לא שמעתי?

מכות וניבול־פה. השבוע היה קשה מאוד לישראלי להימלט מן הידיעה ולהעמיד פנים, אף כלפי עצמו, שלא ראה ולא שמע. כל הדברים הצטיירו בבירור על מירקע־הטלוויזיה שלו. הם נשקפו בגלוי מעל דפי העיתונים, ונשמעו היטב ברדיו.

אי־אפשר היה לברוח מהם מבלי לעצום את העיניים ולאטום את האוזניים.

האזרח סלד ממה שראה ושמע — אך לא ידע מה לעשות. הוא חש במצוקה הנפשית שהיא מנת־חלקם של בעלי־המצפון בכל חברה שנפלה קורבן לסיחרור של טירוף לאומני: הוא הרגיש שהוא אדם יחידי, בודד וחסר־אונים, מול פני המון שאיבד את שפיות־דעתו המוסרית. הוא לא האמין עוד שיש בכוחו לשנות, לעצור, למנוע את המעשים. הוא ברח אל תוך הייאוש.

מתי־מיספר החליטו השבוע ש־אין הם יכולים להחריש, ושעליהם למסור עדות פומבית לקיומה של ישראל אחרת, הומאנית ושפוייה. כאשר שמעו על רצח של מפגין בגדה, הם התקשרו איש עם רעהו בטלפון. הם יצאו לרחוב דיזנגוף ועברו בין החוגגים העליזים של מוצאי־שבת. שוטרים התנפלו עליהם בזעם רצחני, תוך ניבול־פה, מכות וגאז מדמיע. ולמחרת היום שמעו באוזניהם את השקרים הציניים שהופצו על־ידי קצינים בכירים בעזרת כתבלבים מכורים ומלחכי־פינכה (ראה להלן).

היה זה בניגוד משווע להתנהגות המישטרה הצבא בחבל־ימית, שם מורמים מתפרעים ומפירי־חוק מן הארץ בעדינות, כאילו היו בי־צים טריות.

כך למדו פרופסורים וסטודנטים, עקרות־בית וסתם אזרחים מוטרדים, איך השתנתה המדינה שלהם. „קחו את כל מה שראיתם, הכפילו פי אלף, ותדעו מה מתרחש עכשיו מדי יום ביומו בגדה המערבית!" לימד אותם עיתונאי, הבקי במתרחש שם.

שאלת האחריות. במבט כזה הפכה הבריחה אל האדישות קשה יותר מיום ליום. האזרח בעל־המצפון שוב לא יכול היה להתחמק משאלת־האחריות, שהוצגה לו בכל מהדורת־חדשות. הוא אחראי למה שמתרחש במדינה שלו, בשמו ומטעמו. עליו לתת תשובה לשאלת אחריותו.

קשה לדחות את התשובה ב־הרבה. כי מדי שבוע יהיה המצב גרוע יותר.

מניבכי ההיסטוריה בוקעת אליו שאלה, המהדהדת מתוך כתבי־הקודש העתיקים ביותר של עמו: „ויאמר ה' אל קין: אי הבל אחיך? ויאמר: לא ידעתי! השומר אחי אנוכי?"

הכיבוש

המאה הכחולה־לבנה

מה גורע יותר: מעשים רצחניים של המתנחלים בחסות השילטון או הודעות שיקריות של אלוף צה"ל?

מיליונים מסביב לכדור־הארץ ראו את התמונות בטרקליניהם. על המירקע נראו בבירור שני גברים בלבוש אזרחי. הם הרימו את נשקם וירו, בדם קר, לעבר בני־אדם.

המצלמה, שהנציחה את המעמד, הוכיחה בעליל ששום סכנה לא נשקפה לשני אזרחים אלה. האנשים, שעליהם הם ירו, לא צרו עליהם. הם עמדו במרחק של עשרות מטרים מהם — ולא היו, כמובן, מזויינים. יתר על כן, ליד שני האזרחים היורים עמד חייל שווה־נפש, שלא טרח להרים את נשקו. היה ברור שחייל זה לא חש בשום סכנה. אך הוא לא הפריע לחיילים, ונלווה אליהם לאחר מכן.

הקריינים הוסיפו בשפות רבות את הסבר צילומים: היו אלה שני מתנחלים ישראליים, בליבה של עיר ערבית, אשר ירו בערבים בלתי־חמושים. חבריהם של אזרחים אלה רצחו כמה ימים לפני כן נער ערבי, והפקירו את גופתו (ראה עמוד 9).

המאה השחורה. למחרת היום פירסם אלוף־הפיקוד הודעה, שעולה ה־תה להצחיק, אלמלא באה לחפות על כנופייה רצחנית, ה־נהנית מחסות השילטון. האזרחים, כך הודיע האלוף, ליוו אוטובוס של ילדים, שהותקף. הם פעלו מ־תוך הגנה עצמית.

אלא שמיליונים מסביב לעולם, ומאות אלפים בישראל, ראו במו עיניהם כי אין שחר לדברים אלה. שום אוטובוס — של ילדים או של מבוגרים — לא נראה בשטח בשעה שצילמה המצלמה. אם ביכ־לל היה אוטובוס, הוא נעלם מזמן, לפני שהאזרחים ירו כדי להרוג.

יתכן כי הודעת האלוף היתה מחרידה יותר מאשר מעשיהם של המתנחלים הרצחניים. מטרתם של אלה ידועה וגלוייה: לגרש את הערבים מארץ־ישראל. ואילו דברי האלוף הזכירו בצורה מבהילה את הודעותיהם של קצינים רוסיים בימי הצאר, אחרי פוגרומים שערכו הכנופיות המגואלות־בדם של „ה־מאה השחורה" ביהודים. על פי הודעות אלה, היו היהודים עצמם אשמים בפוגרומים. המתפרעים פעלו לשם הגנה עצמית. היהודים שתו דם ילדים נוצריים.

העולם התרבותי הקיא בשעתו את רוסיה הצארית מתוכו, אף שלא היתה אז קיימת טלוויזיה שהביאה את תיאור מעשיה אל תוך כל בית באנגליה ובצרפת. עצם שמה עורר תיעוב וסלידה.

הדיווח היומיומי על המתרחש עתה בשטחים הכבושים בטלוויזיה, ברדיו ובעיתונות העולמית מוביל בהדרגה לתוצאה דומה לגבי ישראל.

הזמנה לרצח

האם יודע מנחם בגין את אשר הוא עושה?

משהו קרה למנחם בגין — ולא רק מבחינה גופנית.

במשך כל ימי חייו, גם כאשר היה נתון בסכנת־מוות יומיומית, התפאר בכך שהוא מבחין בין לוחמים ובלתי־לוחמים, וכי אינו פוגע בנשים ובילדים.

מכל זה לא נותר זכר. השבוע קרא מנחם בגין, בגלוי ולעיני העולם, לרצח אזרחים, נשים וילדים.

שקרים גסים. הדבר בא בצורת מיברק־עידוד שכמעט שלא ייאמן, שבו בירך את צה"ל על „התאפקותו" בשמירה על החוק והסדר ב„יהודה ושומרון".

באותו יום לא נהג צה"ל בהתאפקות כלשהי. הוא פתח באש פעמים רבות, ירה במפגינים ופגע בהם. נער אחד נהרג, רבים נפצעו.

ברכה הנשלחת אחרי יום כזה — הריהי הזמנה להמשיך ולהרוג.

דוברים רישמיים יכלו להמשיך ולטעון, בציניות גוברת, שכוחות־הכיבוש נוהגים על פי נוהלי־אש קדפניים, מזהירים תחילה, אחר־כך יורים רימוני גאז מדמיע, יורים באוויר, ואחר־כך ברגליים.

העובדות — כפי שידע כל חייל בשטח — הפכו הודעות אלה שקרים גסים. לא רק המתנחלים הרצחניים (ראה לעיל), אלא גם החיילים ירו במפגינים הבלתי־חמושים, יודי־האבנים, וכיוונו לא פעם כדי להרוג.

יום אחרי הודעת־הברכה של בגין באה התוצאה הבלתי־נמנעת: נער נוסף נרצח בדרך זו. בעשרות מיקרים אחרים נפתחה אש, ובמקומות רבים נפלו פצועים. אף חייל אחד של צה"ל לא נפגע באופן רציני.

חינוכו של קלגס. יש הסבורים כי מנחם בגין הפך עתה בובה בידי אריאל שרון, העושה בו כרצונו. כך או אחרת, התוצאה של דיברי־העידוד עלולה להיות נוראה — לא רק כלפי הנפגעים, אלא גם כלפי היורים.

כאשר לוקחים נער ישראלי, מלבישים אותו במדים ושולחים אותו לשרת כחייל־כיבוש בקרב אוכלוסיה נסערת ומתמרדת, המצב הוא חמור כשלעצמו. רק צבא ממושמע מאוד, מרוסן מאוד, שבו נערכת פעולת־חינוך מתמדת לשמירה על מוסר־המילחמה, עשוי למנוע את ההידרדרות של אנשיו.

בצה"ל קורה עתה ההיפך. החיילים הנשלחים לשטחים הכבושים עוברים שטיפת־מוח אוטומטית. אין הם רואים מולם אוכלוסיה בעלת מאוויים לאומיים, התנוונה במצב קשה והמגיבה כפי שכל עם אחר במצב כזה היה מגיב, אלא חבורה של שונאי־ישראל, אנטי־שמים, פראי־אדם, „ערבושים מלוכלכים", תת־אדם.

אין ספק שקציני רבים מעודדים תהליך זה במכוון, בשל דיעותיהם הלאומניות הקיצוניות. ואילו הקצינים המבקשים למנוע את התפרקות ערכי־המוסר של צה"ל נתונים במצב קשה ביותר.

עתה באים הסיגנון הברוטאלי של אריאל שרון ודיברי־העידוד של מנחם בגין, ודוחפים תהליך נורא זה קדימה. אחרי חודשים ושנים של שרות במציאות זו, גבר ישראלי שוב לא יהיה מה שהיה. הוא יהיה קלגס.

הפגנות

פושעים במדים

כנגד המערכת יורים חיילים ומתנחלים בתושבים כדי לשמור על השקט, ובתל־אביב מפתיעים שוטרים וביריונים על מפגינים תוך הפרת החוק.

החשיכה תרד בעוד כמה דקות. קהל המפגינים צועד במהירות על המידרכה, אל קו הסיום של ההפגנה. המפגינים נושאים שלטים ו־קוראים קריאות קצובות בגנות ה־שילטון. מבתי־הקפה שלאורך ה־דרך נשמעות קריאות גנאי, וגם מחיאות כפיים.

ואז, לפתע, מגיחות מאחור שלוש

(המשך בעמוד 8)

השולם הזה מאשים כי:

1. **כניגוד לנוהל ולתקנות לפיזור הפגנות, לא קראו השוטרים למפגינים בתל־אביב בשבת (ראה הפגנות) להתפזר, לפני שהתחילו להפי עיץ אלימות.**
2. **כניגוד לנוהל ולתקנות, לא נשאו רבים מהשוטרים מיספרים על מדיהם.**
3. **כניגוד לנוהל ולתקנות, סירבו השוטרים לזהות, כאשר התבקשו לעשות זאת.**
4. **השוטרים עודדו את אלימות הביריונים כלפי המפגינים, ואף קראו להם בגלוי לסייע במעשי אלימות נגד המפגינים.**
5. **כמה מהשוטרים הפעילו, שלא לצורך, אלימות כלפי המפגינים.**
6. **לפחות אחד השוטרים הפעיל, ללא כל צורך, גאז מדמיע כלפי מפגין.**
7. **אותו השוטר המית שני ביריונים מהקהל להעיד נגד מפגין, כאילו זה תקף את הביריונים, והשוטר דאג להסעת „העדים" לתחנת־המישטרה.**
8. **השוטרים סירבו לעצור ביריון שהתנכל לצלמת „העולם הזה", או לבקש ממנו להזדהות.**
9. **המישטרה פירסמה גירסה כוזבת לחלוטין אודות המיקרה.**
10. **עיתונים „דבר" ו„הארץ" שכתביהם לא היו כלל במקום, פירסמו את גירסת־השקר של המישטרה, כאילו היה זה דיווח מהמקום ומכלי ראיון שזוהי גירסה רשמית.**

מיכתב גלוי ליאסר ערפאת

על פי פחת

א דוני היושב־ראש,

לפני כמה שבועות נשאלת על־ידי המראיין של העיתון הסעודי אל־שרק אל־אוסט („המזרח התיכון"), המופיע בלונדון, אם נפגשת עימי.

ענית כי אמנם לא נפגשת עם אורי אבנרי מעולם, אך ששליחיך מקיימים דו־שיח רצוף עימו ועם ידידיו.

בכמה הזדמנויות אחרות בשבועות האחרונים, כש־נשאלת בראיונות עיתונאים ובשיחות פוליטיות לגבי הדו־שיח בין אש"ף ובין כוחות־השלום הישראליים, הודעת שהוא נמשך.

כך, בשבוע שעבר, בפגישתך עם מישלחת מטעם האינטרנציונל הסוציאליסטי בבירות, כשנשאלת לגבי דו־שיח זה, אמרת: „אני האיש שיזם את הדו־שיח עם כוחות־השלום הישראליים. הוא אושר על־ידי החלטה מיוחדת של המועצה הלאומית הפלסטינית. הוא נמשך."

דבריך אלה המריצו אותי להפנות אליך מיכתב זה. אני מפרסם אותו בשבועון זה, מכיוון שאני יודע שזוהי הדרך המהירה ביותר כדי שהדברים יגיעו (בצורה מתורגמת) לשולחן־עבודתך.

גורם הזמן ממלא במחשבה שלי תפקיד מרכזי.

■ ■ ■

ה זמן דוחק.

בחודשים האחרונים, מאז מינוי אריאל שרון לתפקיד שר־הביטחון בישראל, מתפתח תהליך הסיפוח של הגדה המערבית ורצועת־עזה בקצב חדש.

איני בטוח אם ראשי התנועה הפלסטינית בבירות מודעים למלוא המשמעות של קצב חדש זה.

זהו שינוי דרמאתי המשנה לא רק את מימד הזמן, אלא את כל המימדים. המהירות הופכת למהות.

אחד מחלקי המאמץ החדש הוא להקים בשטחים הכבושים קבוצות מזיינות של קוויזלינגים פלסטיניים, ולשבור את המנהיגות הנבחרת והפטריוטית של האוכ־לוסיה הכבושה. איני מאמין שנסיון זה יצליח, אך הוא מפיל קורבנות וגורם ליסורים רבים.

חשוב ומסוכן יותר הוא המיבצע המוזרז לאכלס את השטחים הכבושים ברשת צפופה של שיכונים עירוניים יהודיים, העלולים לשנות תוך זמן קצר את המצב הדמו־גראפי בשטחים הכבושים וליצור אוכלוסיה חדשה של מאות אלפי ישראלים פשוטים, שהחזרת השטחים ה־כבושים תהיה לגביהם אסון אישי.

אנחנו מתקרבים לנקודה שממנה והלאה שוב לא תהיה אפשרות של שיבה, של פשרה ושלום. מנוי וגמור עם ממשלתישראל, בהס־כמת המערך ה„אופוזיציוני", לחסום לצמיתות כל אפשרות של שיבה לגבולות ישראל. משם והלאה תוביל הדרך ליעד הבלתי־נמנע של מילחמה ואסון חדדי.

כישראלי לאומי, אני מאמין שהתפתחות זו תסכן את שלומה ונפשה של מדינת־ישראל, אשר לה אני מסור בכל לבי ונפשי. אני מאמין שעתידה וביטחונה של ישראל קשורים בקשר אמיץ ביכולתה להשתלב כ־מדינה בת־חורין, ריבונית וגאה בברית של עמי המרחב, לצד העמים הערביים, וביניהם העם־האח הפלסטיני.

אולם, אדוני היושב־ראש, הסכנה הטמונה בתהליך הסיפוח של הגדה לעתידו — ולעצם קיומו — של העם הפלסטיני מדהימה ומחרידה עוד יותר. מעולם לא היה עם למוד־סבל זה נתון לסכנות חמורות יותר: האיום על בסיסו הלאומי הזמני בדרום־לבנון; סכת השיעבוד, ההפקעה והגירוש מהשטחים הכבושים, מזימת שחיקתו ופירורו מבפנים באמצעות קוויזלינגים, בוגדים וסוכנים.

הסכנה לסיכויי השלום, הסכנה לעתידה של מדינת־ישראל והסכנה המיידית לקיומו של העם הפלסטיני — כל הסכנות האלה זועקות להחלטות נועזות, לויזמות אמיצות ודרמא־תיות.

ברוח זו אני פונה אליך.

■ ■ ■

ל ש גורם נוסף הקשור בזמן.

בעוד חודש תחזור ישראל למצריים את שארית חצי־האי סיני. באותו היום יושלם התהליך שהתחיל בקמפ־דייוויד. ברור לכל כי החלק השני של אותו הסכם — הקמת „האוטונומיה המלאה" — מת בטרם־לידה.

למחרת היום ייווצר לעיני־כל חלל ריק משווע. העולם כולו ידרוש יוזמה חדשה, כדי לצאת לדרך חדשה אל השלום. הבעייה הפלסטינית תהיה מונחת על השולחן.

תוכניתו המצויינת של האמיר פאהד היא אות לבאות.

לצד הסכנות שהזכרתי יהיה קיים סיכוי חדש ליוזמה חדשה — יוזמה שתרתק תשומת־לב חדשה, שתגביר את דעת־הקהל העולמית והעשוייה להשפיע גם על הגורמים המדיניים — יהיה יחסם האמיתי לשלום כאשר יהיה. עידן חדש יתחיל ב־26 באפריל 1982 — לטובה או לרעה.

עתה, עוד יותר מתמיד, הזמן לקום, להעז, להסתכן למען השלום — כי האלטרנטיבה היא נוראה, ומחיר המחדל יהיה שואה לשני עמינו.

■ ■ ■

ע ל רקע זה, אדוני היושב־ראש, הרשה לי לחזור לעניין הדו־שיח בין התנועה שאתה עומד בראשה ובין תנועת־השלום הישראלית.

יאסר ערפאת: כאשר הגדה בוערת

מזה שנים רבות אני מאמין בעומק־ליבי ש־דו־שיח זה אינו רק חשוב כשלעצמו, כמכשיר להכנה בין בני שני העמים, אלא שיש לו חשי־בות סמלית, פסיכולוגית ופוליטית חיונית, החו־רגת בהרבה מעבר לתוכנו הממשי.

אחד הגורמים המרכזיים במאבק למניעת השואה ולהשגת השלום הוא דעת־הקהל הישראלית. הדרך ל־השפיע על דעת־קהל זו, לטובת השלום, היא ליצור דו־שיח ישיר ופומבי בין הפטריוטים בשני העמים, ובצורה זו להמחיש לעיני־כל, בצורה חזיתית ומיידית, שאנשים לאומיים משני הצדדים יכולים לשבת יחד, לדון ברצינות על הבעיות החמורות, ולהגיע לגיבוש פיתרונות מוסכמים, התואמים את המאוויים הלאומיים הלגיטימיים של שני העמים.

ברוח זו חיפשתי ב־1974 את המגע הרא־שון עם הפטריוט הפלסטיני הדגול, רעי האהוב סעיד חמאמי, נציג אש"ף בלונדון, ששילם עבור מגעינו בחייו. דראון־עולם למרצחיו!

בעיקבות מגעים אלה קמה בסוף 1975 המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, שיש לי כרגע הכבוד לכהן כיושב־ראש ההנהלה שלה. על־פי הוראתך, קיבל הד"ר עיצאם סרטאווי ב־1976 על עצמו לפתוח במגעים רשמיים — אך סודיים — עם מועצה זו.

מגעים אלה התרחבו והתעמקו, על סמך החלטת המועצה הלאומית והפלסטינית משנת 1977, ונוצרו דרכם נכסים חשובים של הבנה הדדית ואמון הדדי. אחרי כמה שנים, שבהן הוכחשו מגעים אלה רשמית על־ידי דוברים שונים של אש"ף — הכחשות שהביאו נזק בל־ישוער לעניין השלום — פורסמו ואושרו מגעים אלה. הדבר עזר לגבש את תנועת־השלום הישראלית ואת עמדותיה המוצהרות. הדו־שיח קיבל דפוסים קבועים ורצופים, והיתה טמונה בו הבטחה רבה לעתידם של כוחות־השלום הישראליים.

ואז קרה דבר שאיני מהסס לכנותו אסון.

■ ■ ■

ה החלטה שהתקבלה במועצה הלאומית הפלסטי־נית בדמשק, באפריל 1981, אישרה את קיום הדו־שיח עם „כוחות דמוקרטיים ומתקדמים בישראל" רק אם הם „מתנגדים לתיאוריה ולפרקטיקה של הציונות", ו־גינתה את כל המגעים האחרים.

היתה זאת תקיעת סכין בגבנו — חודש לפני הבחירות לכנסת העשירית בישראל.

כמו 99.9% של האוכלוסיה היהודית בישראל, ציינים אנחנו. הציונות שלנו אינה זו של מנחם בגין או של שימעון פרס. לרבים מאיתנו יש ביקורת נוקבת על התיאוריה והפרקטיקה של הציונות מאז ראשיתה ועד היום. הציונות שלנו היא הומאניסטית, שוחרת־שלום, חילונית ודמוקרטית, פניה לברית־ידידות עם העולם הערבי והעולם השלישי, ובראש וראשונה — לדו־קיום בין ישראל הריבונית והמדינה הריבונית שתקום לעם הפלסטיני.

לא נתכחש לרקע הציוני שלנו — הן מפני שלא נעשה שקר בנפשנו, הן מפני שהתכחשות כזאת היתה מנתקת אותנו מעמנו, וממילא היתה מחסלת את יעילותו ככוח פוליטי ורעיוני המסוגל להשפיע ולהאבק על דעת־הקהל הישי־ראלית.

החלטת המועצה הלאומית הפלסטינית באפריל 1981 הנחיתה, על כן, מכה קטלנית על כל כוחות־השלום ב־ישראל. קולה של תנועת־השלום העיקבית והרשמית כמעט נדם בכנסת הנוכחית.

תחת להכניס לכנסת זו מחנה מוגבר של לוחמי־שלום, אשר יכלו להרים קול נגד העוולות הנעשות עתה לעם הפלסטיני, למנוע מעשי־דיכוי ולדחוף את המדיניות הממשלתית לכיוון חיובי יותר (או לפחות פחות־שליילי), נוצר בכנסת מצב המעניק לאנשי־הסיפוח חופש־פעולה מוחלט.

■ ■ ■

ב עיקבות ההחלטה הודיע הד"ר עיצאם סרטאווי כי, כשליח ממושמע של אש"ף, הוא מנתק את המגע עם כוחות־השלום הישראליים. הוא הודיע שמאחר שפעל כנציג האירגון, על־בסיס החלטה רשמית של הפרלמנט הפלסטיני ועל־פי ההוראה שלך, אדוני היושב־ראש, אין הוא רואה עוד את עצמו כחופשי להמשיך בדו־שיח זה.

ידוע לי שבשיחות עם מישלחות בינלאומיות הכחשת, לאחרונה, שזהו הפירוש הנכון של ההחלטה. טענת כי ההסכמה להגשמת זכויותיו של העם הפלסטיני להגדרה עצמית ולמדינה משלו מהווה „התנגדות לתיאוריה ול־פרקטיקה של הציונות", ושעל כן גם אנחנו כשרים לדו־שיח.

עם כל הכבוד, פירוש זה אינו יכול לחת־קבל על דעתנו, ואני סבור כי הד"ר סרטאווי צדק בכך שלא הסתפק בו בכסים להמשך המגעים.

ערב הבחירות בישראל נרתמו אמצעי־התיקשורת של אירגונך למאמץ התעמולתי של המיפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח — וקראו לערבים להצביע בעדה. עיתונך, פלסטין אל־תוורה („פלסטין המהפכה") והרדיו של אש"ף קראו לכך בפה מלא.

הטענה היתה שרק רק"ח, בהיותה קומוניסטית ואנטי־ציונית, הוא שותפה כשרה לדו־שיח.

הדבר לא מנע את התבוסה שנחלה רק"ח בבחירות, גם בקרב הציבור הערבי בישראל, והוא הנחיל מפלה גדולה עוד יותר לתנועת־השלום הציונית והפטריוטית.

אמינותה ואמינות המצע שלה, שהשלום הישראלי־פלסטיני הוא אבן־הפינה בו, נהרסו בשעה הקריטית ביותר.

■ ■ ■

ה רשה לי לנתח החלטה זו — ואת הפירוש הסביר שלה — מבחינה רעיונית ומעשית.

המילחמה בין שני עמינו אינה מילחמת־עי־מדות, כמובן המארכסיסטי. זוהי מילחמה לאי־מות — מילחמה טראגית בין שתי תנועות לאומיות גדולות ועתירות־תחילה: התנועה הלאומית הערבית־פלסטינית ותנועת־השיחרור הציונית.

תהיה דעת התנועה האחת על השניה כאשר תהיה (וההיסטוריונים בוודאי עוד יעסקו בכך במשך עשרות ומאות בשנים) הרי אין ספק שהמילחמה היא כיום

(המשך בעמוד 76)

„בהפסקה אני צריך
לאכול את הכריך,
אמא שמה בילקוט
הפתעה של מתיקות...
הממרחית הכי הכי
של עלית!

על לחם או לחמניה
שוקולד למריחה,
כמו עוגה מן התנור
לא השארתי אף פירור...
הממרחית הכי הכי
של עלית!"

„אמא לא יודעת שאני גומר את הממרחית כבר בדרך לבית הספר"

קנה מזון רק באריזה המקורית שעליה מצויינים שם היצרן וכתובתו.

וימר יעקבסון טמיר

(המשך מעמוד 5)

ניידות־משטרה. הן עוצרות ב־חריקת בלמים על המידרכה, בס־מוך לראש הטור. מן הניידת ה־ראשונה פורצים שלושה שוטרים. ללא אומר הם רצים לעבר אחד המפגינים, אוחזים בו וגוררים או־תו לתוך הניידת, כשהם חובטים בכתפיו ובעורפו. שני שוטרים אח־רים מגיחים מהניידת השניה, ו־רצים לעבר מפגין אחר.

אחרי רגע של מבוכה, מחליטים המפגינים להתיישב. ואז, כמו עכ־ברושים המגיחים עם רדת החשי־כה, צצים לפתע הבריונים. בדרך־כלל הם והשוטרים ניצבים משני עברי המיתרס. הפעם הם ששים לעזור לשליחי החוק. כתף־בצד־כתף עם השוטרים הם בועטים ומכים. הבריונים אוהבים קור־בנות קלים. אחד מהם בועט ב־ביטנה של נערה ששוטר מנסה לגרור אותה. שלושה אחרים — בפיקודו של שוטר — מסתערים על מפגין, ומתחילים לחבוט בו באכזריות.

זו אינה סצינה מסרט Z. כך בדיוק אירעו הדברים במוצאי־שבת על המידרכה המיזרחית של רחוב דיזנגוף, בקטע שבין רחוב גורדון ושדרות בן־גוריון. המפגינים היו 200 אנשי שמאל, ויונים מתנועות וחוגים שונים, שהתארגנו תוך הת־

על המידרכה

זהו בדיוק המקום שבו תקפה המישטרה את המפגינים. התמונה צולמה ברגע שעצרו הניידות.

אפשר לראות בבירור כי לא היו שום התקהלויות, התגרויות, הפרעה לסדר הציבורי או לתנועת כלי־הרכב, בניגוד לגירסת מישטרת ישראל.

שקרים. על־פי גירסה זו קראו ה־שוטרים למפגינים להתפזר, ואחר־כך הגנו עליהם מפני הקהל שביקש לעשות בהם פרעות.

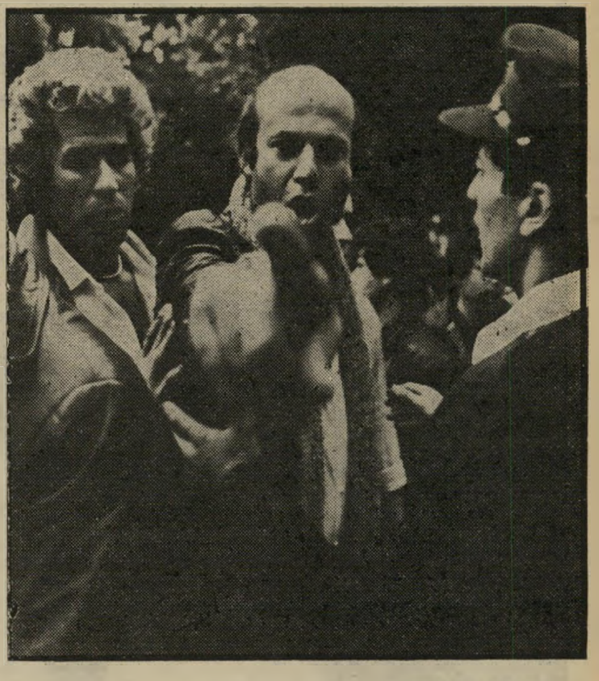
אך כמעט כל העיתונים קיבלו את גירסת המישטרה ופירסמו או־תו כלשונה כאילו שהיה זה דיווח שלהם על מה שהתרחש במקום. בלי לציין כי התיאור אינו מוסמך, אלא מהווה את גירסת דובר המיש־טרה. במיוחד הצטיין בכך כתב הארץ בתל־אביב, אילן שחורי, ש־אף ידע לספר כי המפגינים שהת־יישבו על המידרכה מנעו תנועת כלי־רכב ברחוב דיזנגוף, וכי ה־מפגינים פגעו בשוטרים.

המישטרה ביקשה לעצור את ה־מפגינים ל־48 שעות, אך לאחר התערבות פרקליטיהם, אמנון זכרו־ני, אביגדור פלדמן ויוסף בר, הסכימה כי הם ייעצרו רק למשך הלילה. אך העצורים לא שוחררו למחרת בבוקר, משום שלא היו ב־ידיהם תעודות־זהות שלהם. ה־תעודות נמצאו בידי השוטרים ש־החזיקו במעילי העצורים. רק ב־שעות אחר־הצהריים של יום ה־

גינים להתפזר מרצונם — כבר לא היה להם זמן. השוטרים הקיפו אותם והתחילו לגרור אותם לתוך הניידות כשהם חובטים בהם. עד מהרה הצטרפו הבריונים. השוט־רים לא רק שלא ניסו להרחיק או־תם, אלא אף עודדו אותם לעזור במלאכת ההכאות.

רוב השוטרים לא נשאו סימני זיהוי על מדיהם. כאשר נשאלו

יד מאיימת

מניף הביריון כלפי המצלמה. השוטר לא העלה על דעתו לעצור את המאיים. קיצוני מימין נראה השוטר המשופם, שהירבה להתפרע בחלק הראשון של פיזור ההפגנה.

ראה קצרה אחרי שנודע על מותו של הנער בגדה המערבית.

הם יצאו משדרות בן־גוריון ב־שעה 17.20 וצעדו לעבר כיכר די־זנגוף. בכיכר סבבו והתחילו לחזור על עיקבותיהם. ההפגנה נערכה ללא רישיון, אך התנועה ברחוב לא נחסמה, ולא היה זכר לאלימות עד שהגיעו השוטרים.

אלה אספו בדרך חבורה של בי־יונים, שרצו בעיקבות הניידות. צוות העולם הזה היה הנציג היחידי של העיתונות הישראלית במקום.

מדווח שלמה פרנקל:

השעה היתה שש בערב כאשר הגיעו הניידות. היה ברור שיהיו צרות מהרגע הראשון. לשוטרים לא היה רמקול, והם לא קראו לאיש להתפזר. גם אילו רצו המס־

בזה אחר זה לשמותיהם, סירבו להשיב. אחד מהם ניסה למנוע את רישום מספרי הזיהוי של הניידות: מ־2678, מ־4822, מ־8338 ומ־152.

בשלב הראשון של המהומה היה שוטר משופם, בדרגת סמל־ראשון, פעיל מאוד. הוא התרוצץ כמסומם, מכה ללא הבחנה במפגינים, ומנסה לגרור אותם לתוך הניידות. אחר־כך החליף אותו בכך שוטר אחר, שלא נשא דרגות וסימני זיהוי. שו־טר זה תפס בשרוולו של אחד ה־מפגינים, שעמד מאחורי כמה אנ־שים. השוטר קרא: „אזרחים, בו־או לעזור לי," ושלושה מהבירי־נים הסתערו על המפגין, מאיר דביר, ותוך חבטות ודחיפות הכניסו אותו לניידת. השוטר קרא אליו את הבריונים, וביקש מהם להי־כנס לניידת ולנסוע עם המפגין

המשופם בפעולה

לפני שהצטרפו הבריונים, מנ־סים השוטרים בכוחות עצמם לגרור מפגין. השוטר המשופם הירבה להכות. אפשר להבחין כי השוט־רים אינם נושאים מיספרים על מדיהם. (צילומים: ענת סרגוסטי).

שוטרים ובריונים

פועלים ביחד נגד אחד המפגינים, ומכניסים אותו לניידת. במרכז התמונה, כשפיו פעור, נראה השוטר שהתיז גאז לעיני מפגין ששאל אותו מדוע הוא משתולל. העיתונים היומיים טענו שהמפגינים תקפו שוטרים.

לתחנת־המישטרה, כדי ששם יגישו גדו עדות כאילו תקף אותם.

שוטר זה גם התיז גאז מדמיע לתוך עיניו של אחד המפגינים ממרחק של סנטימטרים ספורים. אותו מפגין ניצב כשידיו בכיסיו. פשעו היחיד היה ששאל את ה־שוטר מדוע הוא משתולל. גם שוטר זה סירב להזדהות.

הבריונים הסתערו גם על צלמת העולם הזה, ושברו את מכשיר ההבזק (פלאש) שלה. היא המשיכה לצלם, ואז צעק לעברה אחד הבי־יונים שניצב ליד השוטרים כי יש־בור את מצלמתה. כאשר ביקשה ה־צלמת מאחד השוטרים שיעצור את המאיים כדי שאפשר יהיה להגיש נגדו תלונה, סירב השוטר לעשות זאת. הוא רק ביקש מהאיש להזי־דהות, אך סירב לבקש תעודת־זהות כאשר מסר האיש שם כוזב בעליל. השוטר הניח למאיים להס־תלק.

כך המשיכה השתוללות השוטרים והבריונים, שהיכו ללא הרף ב־מפגינים, וגררו עשרה מהם אל תוך הניידות.

שעה מאוחר יותר עדיין ניצבו במקום קבוצות של מפגינים ואנ־שים שהתווכחו עימם. הוויכוח הת־נהל ללא כל אלימות. המישטרה כבר לא היתה שם.

עד כאן דיווח העולם הזה.

הדיווח על הפרשה בעיתונות הי־ווה שערורייה בפני עצמה. גירסת המישטרה היתה מסכת ארוכה של

ראשון, שוחררו העצורים שטעמו את נחת זרועה של מישטרת־ישראל במנות מופרזות.

המישטרה שיקרה למישפחה השכולה - וההחשוד נתפס רק מפני שהתייצב

מי רצח את מוחמד

ב בית הצבוע בצבע תכלת, בכפר עבווין, צפונית לרמאללה, יושבת מרים סחוויל ומבכה את בנה, מוחמד. מסביבה בחדר רחב־הידיים עשרות נשים, קרובות מישפחה ובנות־הכפר, מנחמות אותה באבלה. בבית שממול, בביתו של מחמוד דרדס, יושבים הגברים. דרדס הוא דודו של הנער, שהפך לפני שנתיים אפוטרופוס המישפחה, כשהאב נסע לעבוד בכווייט.

מרים ילדה וגידלה ארבעה ילדים. שלושה עזבו את הבית והתפזרו בעולם: הבת חיה עם בעלה וילדיה בשיקגו, הבן הבכור הוא רופא בספרד, והבן השני הצטרף לאביו בכווייט. רק בן־הזקונים מוחמד, בן ה־18, נשאר איתה. ועכשיו גם הוא איננו.

„הוא יצא ביום השלישי בבוקר לבית־הספר בסינג'ל, ולא חזר עוד אלי." לוחשת האם, כשדמעות זולגות על פניה חרושות הקמטים. הדיבור קשה עליה, ואת המשך הסיפור סיפר הדוד.

„הוא היה תמיד חוזר עד שתיים בצהריים. כשלא הגיע עד הערב, התחלנו לדאוג." הדאגה הפכה לחשש כבד, כשנודע למישפחה שמוחמד לא הגיע באותו בוקר לבית־הספר.

„למחרת הלכה מרים לתחנת המישטרה ברמאללה," המשיך הדוד, „ושם אמרו לה שהבן שלה עצור אצלם ושתביא לו בגדים. היא חזרה למחרת עם בגדים ואוכל בשביל מוחמד, אבל לא רצו לקחת אותם ממנה, וגם לא נתנו לה לראות אותו. במישטרה אמרו שהם יודיעו לה מתי תוכל לראות את הילד."

קליעי „אם 16"

ש רושה ימים המתינו בני־מישפחתו של מוחמד לאות מן המישטרה, ולא שמעו דבר. עד שבשבת בבוקר, ארבעה ימים אחרי היעלמו, נמצאה גופתו על־ידי רועה־צאן, בין הסלעים בשיפולי ההר קרוב לכביש המוביל לסינג'ל.

„כשמצאו אותו היה שעון היד שלו לידו נהרג. גופתו נמצאה רק בשבת בבוקר. ליד הגופה נמצאו קליעי אם 16. עדיין לא התקבלו תוצאות הבדיקה הפתולוגית באבו־כביר, אבל בהתאם למימצאים ראשוניים נמסר שהצעיר נורה בראשו. עדיין לא ברור מהו קוטר כלי־הנשק ממנו נורה הצעיר.

המחלקה לזיהוי פלילי של המישטרה מחפשת רובה מסוג אם 16 (שכמותו מצויים בין השאר בידי מתנחלים, שבו בוצעה ההריגה.

תהלוכה המונית

א פילו כי גם לגירסות של בני הכפר אין סימוכין, הרי שגירסת המישטרה היא התמוהה מכולם. ראשית: מדוע לא הזעיק הנער הפצוע, שנמלט מהמקום, את בני כפרו כדי לקחת את גופת חברו? שנית: באותו יום מסר תושב ההתנחלות שילה הודעה במישטרה על התקרית ועל היריות, וספר לימוד חבוק בידו," מספר הדוד. „כדור נכנס לראשו מאחור ויצא ליד העין."

על נסיבות מותו של הנער שלוש גירסות שונות: שתיים של בני הכפר ואחת של המישטרה.

הגירסה הראשונה שנפוצה בין אנשי הכפר, היא שאנשי ההתנחלות שילה הסמוכה תפסו שלושה נערים שיידו אבנים במכוניותיהם. לשניים הם הרביצו מכות־רצח, ואילו את השלישי חטפו ואחר־כך הרגו והשליכו את גופתו. הגירסה השניה, שאותה סיפר בן כיתתו של מוחמד: שלושה נערים מהכפר, ביניהם מוחמד, יידו אבנים במכוניות חולפות. המתנחלים ירו לעברם, פצעו שניים מהם, ואילו את מוחמד הרגו. את גופתו הם לקחו איתם והסתירו אותה לכמה ימים, ואחר־כך השליכו אותה סמוך לכביש.

לעומתם טוענת המישטרה, כי ביום ה־שלישי שעבר הקימו נערים מן הכפרים הסמוכים מחסום על הכביש בין שכם וירושלים. הם הטילו אבנים על מכונית של מתנחלים משילה, ואלה ירו לעבר הנערים. אחד מהם נפצע בידו והאחר מבלי לציין אם נפצע או נהרג מישהו כתוצאה מכך. מדוע חיכתה המישטרה ארבעה ימים כדי לפתוח בחקירה, ועשתה זאת רק אחרי שנמצאה הגופה, בעוד שאם הנרצח התלוננה על היעדרו מיד למחרת התקרית?

את אנשי הכפר עבווין מעסיקה לא רק תעלומת מותו של מוחמד. הם זועמים על התנהגות המישטרה והמימשל בכל הקשור בקבורתו של הנער. מובן שהיה צורך להעביר את הגופה לבדיקה פתולוגית, אבל הדבר נעשה בגסות.

כשנתגלתה הגופה התאספו כל אנשי הכפרים הסמוכים — תורמוס־איה, ג'נג'ליה וסינג'ל — והביאו את גופתו, כמינהג המקום, אל אימו, בתהלוכה של המון־עם. בראש התהלוכה צעדו התלמידים מבית־ספרו בסינג'ל. יחד עם האם המשיכו המלווים אל המיסגד שבמרכז הכפר, כדי לערוך את תפילת־האשכבה. אחרי זה הם עמדו לצאת לבית־הקברות, שעל צלע ההר בפאתי הכפר, כדי לטמון אותו באדמה.

בטרם עזבו את המיסגד הופיעו, לפי דיברי אחד מתושבי המקום, „איזה 15 מכוניות צבאיות. החיילים רצו לקחת איתם את המת לאבו־כביר." אנשי־הביטחון ניתקלו בהתנגדות חריפה, וחזרו כלעומת שבאו.

„אחרי שעה יצאנו לבית־הקברות וקברנו את הנער," המשיך לספר התושב. „ואז, כשהמת כבר היה קבור באדמה, הגיעו איזה 50 מכוניות עם צבא ומישטרה. הם התגברו על התנגדותנו בירויות רובים ורימוני גאז מדמיע, הוציאו את הגופה מן האדמה ולקחו אותה לאבו־כביר."

השלטונות אמרו למישפחת הנער שהם יודיעו לה מתי תוכל לבוא לקחת את הגופה. „עכשיו מחכה כל הכפר שמוחמד עבדאללה יוסוף סחוויל יחזור לכפרו עבווין, וייקבר באדמתה," אומר דודו, מחמוד דרדס, כשעצב ניבט מעיניו.

בעבווין שבילי האפר הומים אדם, והשיחות הנזעמות על מותו של הנער מהדהדות באוויר. לא כך בהתנחלות שילה, במרחק 2.5 קילומטר משם.

בשילה כבישי האספלט שבין מיבני־מרים סחוויל מחזיקה את תמונת בנה המת ומתייפחת. שלושת ילדיה האחרים עזבו את הבית, וכעת נרצח בן הזקונים.

האם המתנחלת

שולמית לוויתן מהתנחלות שילה, עם בתה. „אנחנו יו־רים רק להגנה עצמית, רק באוויר, לא כדי להרוג."

האם השכולה

מרים סחוויל מחזיקה את תמונת בנה המת ומתייפחת. שלושת ילדיה האחרים עזבו את הבית, וכעת נרצח בן הזקונים.

הקבר בבית־הקברות שליד כפר עבווין. גופתו של הנער הוצאה ממנו על־ידי השילטונות.

האבן והאסבסט שוממים. אפילו כלבים לא נובחים במקום, רק הרוח שורקת בין הבתים. הרושם הכללי הוא של שיממון ועזובה, עיירת־רפאים.

„בכלל לא היינו כאן"

א ך מסתבר שבכל־זאת יש במקום חיים. 30 מתוך 50 המיבנים מאוכלסים, אבל האנשים שותקים. מן הדברים המעטים שהם מוכנים לספר מסתבר שביום השלישי, יום התקרית, לא היו חלק מהתושבים במקום, ואלה שנשארו, נשארו בבתיהם. „אני ואשתי אביגיל בכלל לא היינו כאן ביום שלישי. היינו באשקלון," אמר הרב המקומי, נחמיה טיילור, שהוא עולה חדש מאנגליה. ביתם בן ארבעת החדרים

מסלול מוזר לכדור־המוות

ב בית אחר מספרת שולמית לוויתן, שבאותו יום היא לא עזבה את הבית ואין היא יודעת דבר על התקרית. „אני יודעת שאנשי הכפר סינג'ל מקימים מחסומים, ואז אנחנו חייבים לעצור את המכוניות והם מיידים בנו אבנים. אנחנו יורים להגנה עצמית, אבל רק באוויר, אף פעם לא כדי להרוג."

מסתבר שלכדור שנורה ביום השלישי, באוויר היה מסלול מוזר. והוא סגע בראשו של מוחמד. מייד עם גילוי גופתו נעצר אותו תושב שילה שדיווח על תקרית הירויות, והודה כי גם הוא היה בין היורים. שמו נתן נתנסון, בן 38, אחד מותיקי המקום.

ציפורה כספי ■

מאת מאיר תדמור

הנפילה של דרוקר:

מישרד־השיכון נזכר במאוחר!

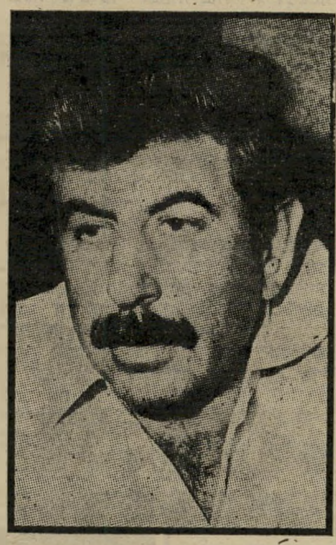
הלכתי לברר מה קרה לקבלן המצליח דרוקר. את הסיפור שלו, את סיפור ההצלחה, אפשר אולי לסכם במישפט אחד: התחיל כמעט מכלום ותוך כמה שנים הפך לגדול הקבלנים הפרטיים בישראל ולמצליח שבהם. את הנפילה צריך להסביר ביותר ממישפט אחד. הלכתי איפוא, לקבלנים שהכירו אותו ומכירים את הענף היטב. כולם ציינו את יוזמתו והטכנולוגיות החדשות שהכניס לענף, כולם אמרו „בחור חרוץ".

מה היה בעוכריו? שני דברים: הראשון שהוא הפך ל„קבלן התורן" של מישרד־השיכון. מהנה זה של „קבלן תורן" חזר ועזה בכך שיחה. במיזים אחרות, הוא הפך לקבלן החביב על מישרד־השיכון וגם המועדף. ובזכות.

שר־שיכון לזי
מה קרה לקבלן התורן?

הוא תמיד הצניע את המחירים הזולים ביותר, ובטיב בניה שאינו נופל משל אחרים; תמיד דאגו אנשי מישרד־השיכון להציגו כדוגמה לקבלן, שמחיריו נוחים יותר והוא עומד בלוח הזמנים שנקבע. היתרו „תורן" היתה בעוכריו. הוא בנה ובנה עד שנתקע. כשהתחיל להיתקע, התקשה בתשלומים לספקים ולקבלני מישנה. אלה העבירו את „המסר" הלאה וכשהתגלגל העניין לעיתונות, היה כמעט מאוחר.

קבלן דרוקר
מכר בזול וישלם ביוקר

המחסור במזומנים הזיק והחמיר, וכבר שהחמיר, היה קשה יותר להשיג כסף נוסף ובתנאים הרבה יותר קשים. ואז החליט לפנות אל דויד לוי, שר־השיכון, שיבוא לעזרתו. הוא בא ואמר לו בערך כך: „עד היום היו לדרוקר בעיות, מהיום והלאה היש למישרד־השיכון בעיות של דרוקר." מישרד־השיכון נחיץ לעזרתו של דרוקר, אך התברר שהיה זה מאוחר מדי.

הדבר השני שגרם לנפילתו של דרוקר, היה גם הוא קשור במישרד ממשלתי. ליתר דיוק — במינהל־מקרקעי־ישראל. כדי לבנות צריך קרקע, ובדרך־כלל זו היא קרקע של מקרקעי־ישראל. כדי לרכוש קרקעות אלה, צריך לקנותן באמצעות מיכרז. וראה זה פלא, דרוקר זכה כימעט בכל מיכרז שבו רצה. המיכרזים, גם התוצאות, היו כשרים.

השיטה של דרוקר לקנות בכך מחיר היתה קזוקית. הוא פשוט גרם לעלייית מחירי הקרקעות של המינהל, שאותן רכש במחירים גבוהים.

והיתה עוד בעיה הנובעת מן האחרונה: קרקעות המינהל אינן טובות כדי לשמש כבטוחות (ערבויות) בבנקים. היה צורך לחפש ערבויות טובות יותר וגם אלה נגמרו.

מנכ"ל „סולל־בונה" רוטמן
עשה את עיסקת חייו

נוסף על שתי בעיות מיקצועיות אלה, היתה גם הבעיה של דרוקר עצמו. הוא התקשה לעכל את גודלו ואת אחריותו. העניין „עלה לראשו" וכבר בשלבים הראשונים של קשייו נבהל. כשלא ראה שיפור, החל מפחד ולחפש שותף. יודעי־דבר אומרים, שלא מצא את השותף המתאים. הוא מכר בזול וישלם ביוקר.

שרגא רוטמן, מנכ"ל „סולל־בונה", עשה את עיסקת חייו, כביכול של ירוחם משל, מזכ"ל ההסתדרות, בפיזעו של ח"כ משה שחל ותוך חוסר־אונים של זכריה דרוקר.

המילחמה על האופסט

שמעת, ההסתדרות רוצה לסגור את דבר! שטויות, מי אמר לך דבר כזה? סיפרו לי. הלכתי לחפש את המקור לשמועה. ובכן עשן באמת יש, יש גם קצת אש. הנה הסיפור במלואו:

הסיפור מתחיל דווקא עם על המשמר, עיתונה של מפ"ם. לפני כשנתיים החליטו ראשי על המשמר לעשות צעד נועז, לבנות דפוס חדש לעיתון, שיעבוד בטכנולוגיות חדישות של סדר־צילום ואופסט רוטציוני. יש רק עיתון יומי אחד הניסדר ומודפס בשיטה חדשה זו — ג'רוסלם פוסט.

הקושי הגדול היה בהתאמת סדר־צילום עברי, לצורכי עיתון יומי. הדבר נעשה. נרכש חלק ממיבנה ברח' חומה ומגדל 2 בתל־אביב, הגבנה על־ידי רסקו, ובנייתו עומדת להסתיים במרתף הבניין, בעל חמש הקומות, מצויות כבר מכונות הדפוס, שהסוכן שלהם הוא ג'רוסלם פוסט, וגם הסדר־צילום יועמד על כנו. הסוכן היא חברת דרור, חברת בת של הארץ. ואיפה דבר? עוד מעט.

כששאלתי את יעקב גרוספלד, מה טעם ראה על המשמר, שהוא ממנהליו, להיכנס לפרוייקט ענק שכזה, אמר, כי הוא מקווה לגרוף בשנתיים הקרובות אחרי הפעלת הדפוס שמנת. איך? נקבל הרבה עבודות דפוס, שבהן יהיה לנו יתרון במחיר ובביצוע, בשל הטכנולוגיות החדישות. כבר עומדים אצלנו בתור. עד שהאחרים יכנסו לעניין, אנחנו נהיה כבר בעלי הנסיון והשולטים בקטע מסויים של השוק.

עכשיו נחזור למקום בו התחלנו, בדבר; גם לדבר הגיעה החדשה על קיומן של טכנולוגיות דפוס חדשות. ואכן, היתה פנייה אל חברת־העובדים, שלה שייך העיתון, ובה הסבירו אנשי דבר, שכדאי ורצוי שלעיתונם יהיה דפוס חדיש ומשוכלל. הצרה היא, כפי שמבינים ראשי חברת־העובדים וביניהם משה אולניק, המזכיר בפועל של חברת־העובדים, שהתמיכות שבהן זוכה דבר מזה זמן רב אינן מותירות ספק באשר לתשובה השלילית, וכך, למרבית הצער, נדון דבר לפיגור טכנולוגי.

ואז הבריק רעיון בראשם של ראשי „חברת־העובדים". אם כבר, אז כבר.

הנה, „על המשמר" בונה בניין חדש שבו ישוכן ציוד דפוס חדיש. למה, שאלו, שלא נצרף את המו"ל עיל עם החדיש? למה לא יעבור „דבר" לבניין „על המשמר", כך שיוכל גם הוא ליהנות מהטכנולוגיות החדשות?

ועוד משהו: את הבניין הישן של דבר אפשר למכור, למשל לבנק־הפועלים, שישמש לו כמרכז מחשבים. בתמורה שתתקבל אפשר יהיה לכסות חלק מהחוב לבנק. תתפלאו, הרעיון לא נקלט ודבר ימשיך להיות עיתון ההסתדרות. עתיר עובדים, במיבנה ישן בשיטות ישנות, הגורמות להוצאות תיפעול גבוהות.

בהקשר זה של טכנולוגיות דפוס חדישות, מן הראוי להזכיר גם את שני עיתוני הערב, „ידיעות אחרונות" ו„מעריב". בין שניהם נערכת מילחמה סמויה, מי יהיה הראשון שידפיס את העיתון באופסט רוטציוני; שני העיתונים השקיעו כבר כספים רבים בעניין זה, ההחלטה „אם", לכבר נפלה, ההחלטה „מתי" מחכה להכרעה.

הבורסה

הקופסה השחורה של „תדיר בטון"

אחד מחכמי הבורסה אמר לי השבוע שהיסוס היא תכונת־יסוד אצל משקיע טוב. מייד תיקן את עצמו ואמר, „משקיע נבון". אתה אף פעם לא יודע מאיפה זה בא. פתאום יש עליות, ואתה תקוע במניה שכבר עשתה את שלה, או במיקרה אחר, אתה תקוע במניה שכבר הפסידה את שלה, רואה את האחרות עולות ושלך לא זזה. ואז אתה שואל את עצמך, מה עושים. אין לי תשובה מוסמכת. הכל תלוי בטיב המילוי. לעניין זה של מילוי נקדיש את הקטע הבא.

משקיע נבון ומהמר מסוכן

צריך לחזור על אימרתו המפורסמת של אחד מיקירי הבורסה של תל־אביב: אצלנו בבורסה, מי שמרוויח הוא משקיע, מי שמפסיד הוא מהמר. מה לכל הרוחות קובע את שערה של מניה?

המשקיעים אומרים: אם מניה זו מסוגלת לתת תשואה של 100% מעל האינפלציה, זה גם רווח טוב וגם השקעה טובה. היא מסוגלת משום שמאחריה ניצבת חברה עתירת נכסים ועסקיה טובים. הצרה היא שלא כל אחת שמסוגלת, אומנם נותנת. זה תיאור ממצה למניות כבדות, נכסיות וכו'.

הספקולנטים אומרים: ההגיון אומר שמניה זו תעלה מהר, כי היא ירדה מהר עד עכשיו, והגיעה ל„ריצפה" שלה. זהו אורח־מחשבה הגיוני; למרבית הצער, לא תמיד הולך ההגיון שלוב זרוע עם המציאות. הסיכוי קיים, הכישלון גם הוא. בעיקר כשלא יודעים מתי להיכנס, ועוד יותר חשוב מתי לצאת.

לצורך סעיף זה, אני מוכן לשאול כמה שאלות: למה בבורסה של תל־אביב ערך השוק של מניות הבנקים למשכנתאות גדול על־פי־רוב פי שניים־שלושה מערכן. למה למשל במיקרה של מניות חברות־הביטוח, על־פי־רוב יהיה ערכן הנכסי כ־90% מערך השוק. למה מניות המקרקעין נסחרות בדרך כלל ב־60% מערכן הנכסי, אבל „ארלדן" ב־200%?

המהמרים אומרים: לא חשוב איזו מניה, העיקר ששערה יעלה ב־30% תוך יומיים־שלושה. ויש כאלה. הצרה היא שהמהמרים שוכחים לעיתים קרובות מדי שהתהליך עובד גם בכיוון הפוך.

המניפולטורים אומרים: הם לא אומרים ובכך יתרונם. אלה המסוכנים שבבורסה. הם „בונים" את המניה. כדי להכניס אותך לרשת. המניה עולה ואתה איתה. והיא עולה ולך חבל לצאת, כי היא בטח תעלה עוד, וחבל להפסיד. ואז „קבלני המניה" מתחילים למכור, ואתה חושב, זה רק היום, אם ניבהל ימכרו כולם. נחכה. והיא יורדת; אלה ש„בנו" אותה ממשיכים למכור, ואתה חזק בפנים. הסוף: קודם הרווחת על הנייר, בסוף הפסדת ממש.

בסעיף זה יש לי סיפור. מי יותר חזקה ממניה של חברה העוסקת בבטון? „תדיר בטון". מי שהכריץ אותה ראוי לצל"ש. אחרי שהריצו אותה, ולפני שנמרו להריץ אותה, „השכיבו" לשכנע את החברה לחדיע על חלוקת מניות הטבה בשיעור של 100%. ושוב היא עלתה כפורחת. מה קרה? המציאו קופסה שחורה שמייצרת בטון מוכן מאבקת פחם של תחנת הכוח בחדרה, עם אוויר פסגות? לא, אבל המניה עלתה ומישהם הרוויחו הון.

זה כלום לעומת התרגיל של קבוצת ריגר עם מניות תעל. מניה שעמדה בשער נמוך, התלבשו עליה מתוך מחשבה וידיעה שהקיבוץ שלו שייך המיפעל לא ימכור את מניותיו, אפילו יהיה שערן גבוה. הקבוצה תבעה מהחברה לשערך את מניותיה וכך היתה הקבוצה נפטרת מהסחורה ברווח גדול. העסק לא הלך. אבל בפעם הבאה הוא בטח ילך.

מאמצים את עיצוב שער

סוד הקסם של האשה הצרפתית...

האשה הצרפתית אינה טועה ויודעת להבחין היטב
בהבדל בין דאודורנט רגיל לבין
דאודורנט שהוא גם Eau De Toilette*
מליוני נשים צרפתיות אינן יכולות לטעות ולכן
הן הפכו את "פרנטיל" לרב מכר!

פרנטיל - השילוב החדשני של דאודורנט ו"או דה טואלט" -
במבחר ריחות עם רעננות של פרחי אביב,
להשיג בבקבוק הזלפה - ללא גאז - או במיכל התזה.
נסי אותו חינם בפרפומריות המובחרות
וקני אותו במבצע הכרות מיוחד **ב־15% הנחה!**

Printil

*"או דה טואלט",
השם הצרפתי למי טיפוח
מבושמים שאי אפשר לתרגמו
במדוייק לכן, הפך המקור
למושג בכל השפות.

מבית L'ORÉAL פריז
יצרני צבעי השיער "אימדיה", ספרי לשיער "אלנט",
"ביוקפ" לבריאות השיער ולחיזוק שורשיו,
"אלסב" שמפו לטיפוח שיער ו"אמברי סוליי" -
שמן וקרם השיזוף הנפוצים בעולם.

להשיג; ברשתות השיווק, בשקם ובפרפומריות המובחרות.

המין החזק.

הרמס, אטלס, אפולו, הקטור.
גברים אחד אחד, וכולם של סברינה.
תחתונים וגופיות באיכות הידועה של סברינה, בגזרה הצמודה, בצבעים היפים והיציבים.
מאחורי הגברים האמיתיים — תמצאו תחתוני איכות אמיתיים של סברינה, כמובן.
המין החזק עומד על שלו:
תחתוני הגברים של סברינה.
לא פחות. לרשותכם בחנויות ההלבשה וברשתות השיווק הגדולות.

תחתוני הגברים של סברינה.

sabrina

סברינה

סברינה ✓ סימן שזה טוב.

בית הספר לאלימות

ח"כים מילוא ורייסר
קטטה בוועידה

חברי ועדת־הכנסת של הכנסת לא האמינו למישמע אוזניהם. על הפרק עמדה הצעת חוק של ח"כ חירות רוני מילוא וארבעה ח"כים נוספים, שהציעו מתן אישור מיוחד לאייבי נתן לשדר מ־ספינתו.

חברו למיפלגה של מילוא, הח"כ הטרי מיכאל קליינר, העלה הסתייגות וביקש לכלול בתיקון גם את קול הציונות של ההתנחלויות בגדה המערבית וברצועת־עזה. איש מחברי הוועדה לא תיאר לעצמו, שאפילו בעניין קול השלום, שעליו לא חלוקות הדיעות בישראל, יובא לידי ביטוי בולט הקרע שמפלג את צעירי תנועת־החירות, בין מחנה מילוא ומחנה רייסר־קליינר.

ראשיתו של הקרע קשור בשניים, ש־אינם קשורים כלל בחירות. אלה הם ח"כ שיגוי אמנון רובינשטיין והד"ר למישפטים ברוך ברכה. השניים עודדו ב־1970 קבוצת צעירים, בעלי אוריינטציה פוליטית ימ־נית, לרוץ לבחירות באוניברסיטת תל־אביב, כדי לעקור את השחיתות שהותירו באגודת הסטודנטים הפעילים שהיו מזו־הים עם המערך. רובינשטיין, אז מרצה למישפטים, לא תיאר לעצמו שבמו ידיו הוא זורע את זרע הימין הצעיר הקיצוני בישראל.

חברו, ברוך ברכה, אף הרחיק לכת, וביום הבחירות למוסדות אגודת־הסטודנטים הכריז, שאילו היה סטודנט, היה ממהר לבחור במיכאל קליינר, תלמיד השנה ה־שנייה בחוג למישפטים, כיושב־ראש ה־אגודה.

להזיז רהיטים

קליינר זכה בבחירות ואסף סביבו קבוצת צעירים, שאחר כך נודעה ב־שם "צעירי חירות". נמנו עימה מיכה רייסר, רוני מילוא (מיליקובסקי), מיכאל ("מיקי") איתן (הירשפונג), דויד ("דודי") אפל, שותפו הנוכחי לעסקים של שלום אהרון גניש, לימור ליבנת, בתה של זמרת מחנה הימין שולמית ליבנת, יעקב ("יקי") סקולר, ממלא־מקום ראש מועצת רמת־השרון ואחרים.

ב־1971 פנה איתן ליבני לקליינר, בנם של מנהלי ובעלי קפה רוזנית ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב, ואמר לו שבוועידת חירות יש מקום לצעירים, וכך הצטרפה הקבוצה לתנועה. המצטרפים מילאו חלל ריק שהותיר אחריו שמואל תמיר, כשלקח רוני מילוא שאחיו, מתי, נשוי לחסיה, בתו של בגין. מילוא, בן למישפחת בעלי מיפעלי־הגלידה ויטמן, ידוע לנצל את קשר־הגישואין כבר ב־1969, כשהתמודד בבחירות לאגודת־הסטודנטים בתל־אביב, וביקש מקליינר שיצביע בעדו משום שהוא קרוב־מישפחה של בגין.

ב־1972 נבחר מילוא כיושב־ראש הת־אחדות הסטודנטים הארצית, אחרי שה־אגודה התל־אביבית, בראשות קליינר, הטי־לה את כל כובד מישקלה למען בחירתו. היתה זו עזרה, שאחר־כך הולידה את הקרע בין השניים ואת היחסים המוזרים הנמשכים עד היום, של בריתות ופירודים. מאז למעשה החלו השניים שונאים איש את רעהו, כשכל אחד מוצא לכך צידוקים שונים.

בוועידה ה־11 חל הפילוג גם בקרב הצעירים. כשנאום וייצמן את נאום הפרישה שלו, הודיע מיקי איתן על הקמת "החוג לשינוי" — האופוזיציה של הצעירים, ששינו אחר־כך את שמם לצעירי חירות ישראל. איתן (38) סטודנט למישפטים, שאין לו רישיון לעריכת־דין, למד שנתיים מדעי־המדינה, כדי להביא קולות לחירות גם בפקולטה למדעי־החברה.

קליינר ורייסר, שנבחר כיושב־ראש ה־אגודה בתל־אביב אחרי קליינר, הצטרפו לגוף החדש. דודי אפל, חברו הנאמן של קליינר, נשאר עם מילוא — לא מתוך שיקולים פוליטיים אלא מתוך נאמנות מישפחתית: אביו הוא מקורב לבגין. רבים זוכרים כיצד הצביע אז מילוא: בתחילה הרים ידו נגד בגין, כשהוא מסתתר מאחורי גבו של פעיל אחר, כדי שמנהיג התנועה לא יראה את בגידתו בו. אחר־כך כבר הצביע כפי שצריך.

זירה אחרת

אחרי פרישת הקבוצה נותר רוני מילוא, שנבחר כחבר הנהלת־התנועה, אחראי על הצעירים. אך הצעירים לא היו בכיסו, אלא בכיס יריביו. הוא הגיע ל־הסכם עם קליינר, שלפיו ויתר האחרון על הנהלת הצעירים, וביטל את החוג ל־

ח"כ קליינר
ארוחה אצל אמא

שינוי. בהסכם זה הבטיח מילוא לקליינר תמיכה במועמדותו לתפקיד חבר מועצת־העיר תל־אביב מטעם הליכוד.

החוג לשינוי פורק, למורת רוחו של איתן, שראה בכך בגידה בו. קליינר הצ־טרף למסה הבחירות של שלמה להט.

איתן, שאיבד בלילה אחד את עולמו ו־נותר ללא תומכים בקרב הצעירים, הצטרף למחנהו של מילוא. שם הוא נמצא, ל־מעשה, עד היום.

לקראת הבחירות לכנסת ב־1977 ניסה קליינר להדיח את מילוא מתפקידו בצעירי־חירות, כדי להבטיח את מקומו ברשימה לכנסת. מילוא אכן הודח, וקליינר הציע את תפקיד היושב־ראש לאיתן. זה, מצידו, תבע שגם קליינר וגם מילוא ייצאו מה־מישחק, לטובתו ולטובת רייסר. רייסר (36), שסיים תואר ראשון ביחסי־עבודה, פנה לזירה אחרת והפך יושב־ראש סניף־הדרום של התנועה. הוא ניסה להימנע מלהזדהות פומבית עם קליינר ואנשיו.

הדור הבא של השמנת של צפון

איתו את הצעירים, כשהקים את המרכז החופשי. הם החלו מגייסים חברים חד־שים לקראת מיבחן־הכוח שלהם בוועידה ה־11 של התנועה.

בוועידה זו, שנערכה בשלהי 1972, שוב ניסה מישהו לערער את שליטתו של מנחם בגין בתנועה. הפעם היה זה יריב קשה. עזר וייצמן. מי שהיה שר־התחבורה ב־ממשלת הליכוד הלאומי הצהיר שיש צורך "להזיז את הרהיטים בתנועה" — הכרזה שנתשבה כהטלת ספק ביכולתו של בגין לפקח על העניינים. הוא נשען אז על תמיכת הצעירים, אך כשהטיל בגין את כל כובד־מישקלו בישיבה המכרעת נוצח וייצמן.

אחד הצעירים, שלא תמך בווייצמן, היה

צמרת חרות מורכב מילדי תל־אביב הלוחמים איש ברעהו

איתן הצטרף לקבוצתו של מילוא. כש־ספרו את הפעילים שלהם, הם גילו שיש להם רוב. בימי הוועידה ה־13 של התנועה, ב־1977, הם חילקו כרוזים וקראו לצעירים לבוא לכנס יסוד באולם נשות ויצ"ו, ה־נמצא מול מצודת זאב, ברחוב המלך ג'ורג' בתל־אביב.

הכינוס לא הגיע לסיומו במהלכו יצא קליינר לסעוד ארוחת־צהריים אצל אמו, בקירבת המצודה, ואילו אנשיו נותרו ב־אולם.

קליינר, שהיה חבר מועצת־העיר, רכש לעצמו ידידים בשכונות דרום תל־אביב. היה זה אחרי שלהט התחיל להרוס שם מיבנים בלתי־חוקיים, ותושבי המקום איי־מו בפעולות גמול. קליינר נכנס לתמונה,

תוצאות ההצבעה של חברי־המרכז הפתיעו את קליינר. האיש, שהיה בטוח כי הוא יהיה נציג הצעירים בכנסת התשיעית, נשאר בחוץ. מילוא זכה במקום ה־15 בין מועמדי חירות ברשימת הליכוד, וקליינר נשאר בחוץ.

ביריונים מבית־דגון

כעבור שנתיים, החליטו הצעירים לקיים ועידה ארצית שניה, במלון רמדה בירושלים. קליינר, שהצטייר כבעל דיעות לאומניות קיצוניות, החרים את ה־

(המשך בעמוד 78)

מכתבים

רצח ארלוזורוב

ועוד חקירות

החלטתו של מנחם בגין להקים ועדה ממלכתית לחקירת רצח חיים ארלוזורוב מעוררת את חמת הקורא.

החלטה אומללה זו מבטאת בצורה אופן מדוייק את תפיסתו ההיסטורית של ראש הממשלה, כמו שהיא מבטאת את התפיסה ההיסטורית של התנועה שבראשה הוא עומד. בגין ותנועתו מאמינים כי לא מהלך המאורעות הוא הקובע את מהלך ההיסטוריה. הם גם לא מוכנים להפקיד את תיאור ההיסטוריה ופירושיה בידי היסטוריונים וסופרים. לצורך זה יש להם ועדות חקירה ממלכתיות. עכשיו יבואו פקידים מטעם, וי־קבעו כיצד התרחשה ההיסטוריה.

ראש ממשלה בגין
להתחיל בחקירה

בין ההיסטוריה של הפוליטיקים ובין היסטוריה כפי שהיא אין דבר וחצי דבר. דבר זה אפשר לקבוע בוודאות עוד לפני שהתחילה הוועדה הממלכתית של בגין את עבודתה.

דני נאור, תל־אביב

אכן, צריך להקים ועדת חקירה אשר תבדוק ותמצא: כיצד מתפקדת ממשלת ישראל? מי מחליט שם מה? כיצד יכולה להתקבל שם החלטה כזאת, לשוב ולעסוק ברצח חיים ארלוזורוב?

זו בהחלט צריכה להיות ועדת־חקירה ממלכתית. הייתי ממליץ שתתחיל את חקירותיה בראש הממשלה, מנחם בגין.

שי ארצי, ירושלים

● ● ●

מברק לשובת רעם

הקוראה מציעה נוסח למברק שאפשר לשלוח בימים אלה:

ליהושוע כהן נקודה חזור הביתה נקודה אתה תורן חדר־אוכל השבוע נקודה יעקב סדרן העבודה בשדה בוקר נקודה.

איילה פנשושה, נתיב הל"ה

● ● ●

הלכה חמורה...

על הקשר בין פרשת ארלוזורוב ופרשת מרידור.

הייתי מורה מתחיל בזכרון יעקוב כשפרצה פרשת רצח ארלוזורוב, ונדמה לי שנתחבבתי על „איכריה" (המושבה היתה מחולקת אז ל„איכרים" ו„תושבים") שהיו ברובם המכריע נגד ה„מעלילים". בשלב מסויים בפולמוס הציבורי סביב המשפט, פירסמתי ב„דבר" מכתב, שזיקתו למשפט היתה שולית ביותר, אבל ניתן היה לפרשו כנקיטת עמדה לצד „המעליל".

בצהרי אותו יום פגשני אחד „התושבים", הרוקח הזקן ברונר, איש תורה עם חכמה ודרך ארץ, וקרא לעברי: הלכה חמורה, ראובן.

מאז לא מש ממני ביטוי נחמד זה של חז"ל, הקולע כל כך יפה במסיבות מתאימות, כגון: הלכה חמורה, השר מרידור.

ראובן פיוון, ירושלים

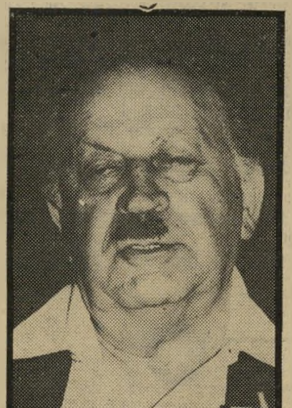
● ● ●

פני הדור

קוראים מגיבים על פרשת מרידור־ברמן.

לפי דעתי על השר יעקב מרידור להתפטר מהממשלה, אך זאת לא משום שנכשל בעניין המצאת האנרגיה, אלא דווקא להיפך, משום שהצליח.

עכשיו כבר ברור מעל לכל ספק כי יש ממש בהמצאה, והיא תביא רווח עצום והצלה ליהודים. משום כך חייב איש העסקים והיזם המוכשר להתפטר מהממשלה, להשתחרר מכל עיסוקיו האחרים, ולהתמסר כל־כולו לדבר האחד והיחיד שהוא חשוב באמת: פיתוח המהיר של המצאת האנרגיה.

שר מרידור
מקום בהיסטוריה

כך יוכל מרידור לקנות את מקומו בהיסטוריה.

שאול וינריך, תל־אביב

לא ברור עדיין עד כמה מהפכנית באמת היא המצאתו של יעקב מרידור, אך לאור כל הפירסומים עד כה אין לי שום ספק כי עכשיו כבר אפשר לקבוע בוודאות מדעית מדוייקת בהחלט מהי ההמצאה החשובה ביותר של המאה שלנו.

שם ההמצאה: יעקב מרידור.

קרן שרון, חולון

העובדה שאחרי כל זה מרידור הוא עדיין שר־על לענייני כלכלה במדינת ישראל מוכיחה רק זאת: שפני מרידור כפני הדור, ופני הדור כפני הכלב.

ד"ר רמי שויב, חיפה

● ● ●

איפה התותח?

הקורא מוחה על שפרנסי העיר סילקו חלק מהנוף.

התותח בגן הזיכרון בחיפה היה חלק מהנוף. השנה בפורים הוא נעלם. ילדים טיפסו עליו ואנשים באו להצטלם עליו ולידו. אני מציע לגאון שהחליט לסלק את

(המשך בעמוד 16)

הפרסום בידיעות אחרונות עולה פחות ממחצית הפרסום בעתון מס' 2

בידיעות אחרונות, מחיר הפרסום הבסיסי (נכון לינואר 1981) הוא 61 אגורות לאינץ לאלף, בעוד שב"מעריב" המחיר יותר מכפול — 1.43 שקל לאלף וב"הארץ" הוא יותר מפי שלושה — 2.13 שקל לאלף* זאת מפני שכל מודעה ב"ידיעות אחרונות" מגיעה להרבה יותר קוראים מאשר "מעריב" ו"הארץ" ביחד.

ידיעות אחרונות העיתון של המדינה.

*הנתונים חושבו על־ידי מר דן ביברו, סגן יו"ר איגוד המפרסמים, ופורסמו ב"אותות" בהוצאת איגוד המפרסמים גליון פברואר 1982.

מלון החוף הירוק נתניה
Club Hotel

פסח שמח

בוא ל"חוף הירוק" בפסח ובלה חופשה שמחה במחיר מיוחד!

7—11/4/82 במחיר של 3,100 ש' בלבד!
13—15/4/82 במחיר של 1,232 ש' בלבד!
7—15/4/82 במחיר של 6,236 ש' בלבד!
הנחה לעוזבים לילה מוקדם יותר

המחירים לאדם בחדר זוגי כוללים:
★ ליל סדר מסורתי מפואר, שולחן ערוך עם מיטב היינות, תפריט עשיר ומגוון, אווירה חגיגית.
★ 3 ארוחות מלאות (מארוחת ערב ביום ההגעה עד ארוחת בוקר ביום העזיבה).
★ ארוחת 10:00 וארוחת 5:00.

★ מחירים מיוחדים לקבוצות מאורגנות מעל 15 איש.
★ ילדים מגיל שנתיים בחדר הורים — חינם!
מגיל 2—15 — 50% הנחה.

במלון:
★ בריכת שחיה אולמפית ובריכה לילדים.
★ 4 מגרשי טניס.
★ מגרש כדור סל/עף — (תאורת לילה).
★ סאונה ואולם התעמלות.
★ מועדון לילה עם מופעים וריקודים.
★ רחבת משחקים לילדים כולל ארגון פעילויות מיוחדות.
★ אירגון פעילויות בחוף הים בבקרים.
★ רכיבה על סוסים (תמורת תשלום).

פרטים והרשמה
★ מלון החוף הירוק, נתניה, טל: 053-44166
במשרדי קופל, או אצל סוכן הנסיעות שלך.
K HOTELS

מכתבים

(המשך מעמוד 14)

התותח לעמוד במקום שהתפנה כמה שעות ביום, ובמיוחד בימי חג. הוא ישמע תגובות הנוגעות לאמו ולסבתו ולאם סבתו, עד חמישה דורות. רצוי ומומלץ להחזיר את התותח למקומו.

יחיאל בן־ברוך, חיפה

● ● ●

הפונקציונר של גבלס

מי אמר את המישפט ה־

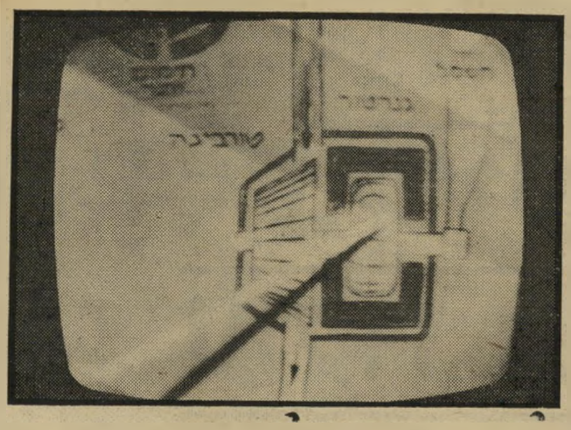
פסל תומרקין
יוסט או גרינג?

מסתורי הקופסה השחורה

לא לחינם שומרים מרידור ומדעניו בסודיות מוחלטת את זהות החומרים הנמצאים בתוך הקופסה השחורה, שהיא־היא לב המצאתם.

בתוך הקופסה השחורה ה־היא יש פשוט ואקום, חלל ריק. אך זה אינו סתם יאקום. זהו ואקום יהודי וגם ישרא־לי, בתוך הוואקום הזה נמצא כל תוכן מחשבותיהם של ה־מאמינים במרידור. לא יאומן, אילו פלאים פיסיקליים יכול לעולל ואקום מסוג זה.

שרה ורדי, תל־אביב

הקופסה השחורה
המוח היהודי

משחקים אחרי פורים

גם בטחון ישראל / וגם עצמאות ישמעאל / איך יכול מר מיטראן / להיות גם מרדכי וגם המן. / זהו בוודאי משחק־פורים / או מהתלה של שמאלנים.

ג'ין פונדה הוסיפה לבל־גאן / לדעתה לא הכל שחור־לבן / לכזו אסתר המלכה / אנו מוותרים על העצה / כי זהו מישחק מילים / של יפי־נפש יהודיים.

אריק: יש להקפיד במחסום / רפול: יש לשחרר השסתום / אריק הוא אחרון היונים / רפול אחרון המתנחלים / זהו בוודאי מישחק פורים / או טינה בין גנרלים. ליז וברטון התפייסו / בגין ועזר בטלפון נועדו / למרות שני הליכי גירושין / יש ביניהם אהבת עולמים / זהו בוודאי מרדכי ומישחק תחפושות / או רמז שקוף לבחירות.

פלאטו שרון ירד מנכסיו / לאחר שאיבד את בוחריו / בחברתנו צעד בראש / מחר פש למלך אחשוורוש / נגמר לו המישחק הקטן / הוא יוחלף בהרצל אביטן.

היה פורים עליז עד־דמעות / גם בשמיים נפתחו הארובות / עם בכי עצוב של חיילות / וצרחות היסטריות של מפונות / השנה פורים מחופש / למסיבת תשעה באב במתנ"ס.

צבי מרום, רמת השרון

שחקנית פונדה
אסתר המלכה

שר שרון
פסול

האם יהיה זה בר־לב, רבין, רפול, וייצמן, יאנוש, גור או בגין?

רפי אליהו, קרית־אתא

● ● ●

לי־זום בעד

לקוראה יש הצעות ל־מערכת.

אני קוראה קבועה של העולם הזה וחושבת שאם לא הייתי קוראת שבועון זה לא הייתי יודעת דברים רבים מהנעשה בארץ.

אבל אני חושבת שהביקורת רבה מדי, וצריך להיות איזון עם ביקורות בונות וחיוביות.

לעיתון זה יש כוח ליזום מפעלים תרבותיים יוצרים וחבל ל־השקיע הכל בנגד. יש ליזום את הבעד.

מיכל אזין, רמת־גן

● ● ●

המחלי־טנים. הדתי־ים וההורוסקופ

הקורא מצביע על עניין חטעון חקירה.

מעשי "המחליטנים" למיניהם עליהם הירבה לכתוב בשעתו

(המשך בעמוד 18)

שר"המילחמה הבא

מי יעמוד בראש ציבאות ישראל במילחמה הבאה?

אריק שרון פתח במילחמת־הא־חים. הוא הכניס את הצבא לימית במטרה לכפות על עם ישראל שלום מסוקפק בלי ערבויות, עם הרבה מחלוקות, עם חוסר הבנה.

מי יהיה שר המילחמה הבא — אם בכל זאת תפרוץ מילחמה?

אריק שרון פסל עצמו מלמלא תפקיד זה.

ידוע (יומן אישי, "העולם הזה" 2322).

"כאשר אני שומע את המילה תרבות אני שולח את ידי לאקדח." את המישפט הזה ייחס אורי אבנרי להרמן גרינג. אך מישפט זה נאמר על־ידי יוסט, מן הפונקציונרים של גבלס.

יגאל תומרקין, תל־אביב

● קיימות גירסות שונות לפסוק זה, המיוחס לאישים שונים. נראה כי המקור לקוח ממחזה נאצי על הגיבור הלאומי שלאגטר.

POMPADOUR

תה־צמחים בשקיקים
טעמי, טעים, מבריא־מרענן

הידעת שתה צמחים „פומפדור" ידוע בארץ ובעולם כולו בטעמו הנפלא ובתכונותיו החיובית?

תה „פומפדור" מגיש מגוון עשיר של 12 סוגים טעימים של תה צמחים ופירות, וכל אחד יוכל למצוא את סוג התה המתאים לדרישותיו ולטעמו.

לבריאותך ולהנאתך — שנה את הרגלי השתיה שלך, שתה פחות קפה ותה המכילים קופאין ותאין, ועבור לתה צמחים טבעי „פומפדור".

הפתיעי את אורחיך וחגישי להם מגוון סוגי תה צמחים „פומפדור" — וחכי למחמאות.

להשיג בסופרמיקטים, שקם, בתי־טבע, בתי־מרקחת ומעדניות.

עבור פרוספקט ודוגמא חינם — נא לכתוב לת.ד. 46 רמת השרון.

רובקס
מעודפי יבוא

למוסדות, מסעדות, ועדי עובדים וקיבוצים. קערות, מגשים וצלחות במחירים מיוחדים, אפשרות יצור מגשים בתאמנות מיוחדות.

קיבוץ גלויות 26 תל־אביב,
טלפון: 822962, 830141

לוחות פלסטיים

שוטף מהמלאי, גליונות, פיל־מים במידות עוביים, צבעים ודוגמאות שונות, קשיחים או רכים (כולל כסף וזהב) עם או בלי דבק. וגם תחליף לזכוכית וכן פלטות רובקס.

רבי טרידינג,
טלפון: 827315, 822926

לוחות פלסטיים

לאופסט משי דקורציה גרפיקה שלוש + חריטה, פרסום. תערוכות וקשוטים, לתעשיית משחקים, ראקום, הלחמה אריזה ומדבקות.

רבי טרידינג
טל. 827315, 822926

הגיע ונמצא במלאי

קרטון טריפלקס
אמריקאי
TRIPLEX

663 מ"מ × 917 מ"מ
כיוון ארוך 300 ג"ר
טל. 827315, 822926

דוראלקס אוריגינל
לסדר פסח יוצא מן הכלל!

כלי שולחן מזכוכית מחוסמת.
שילוב קלאסי וחדיש,
מגוון צבעים, מבחר דגמים.

סמל דוראלקס-
ערובה לאיכות.

היזהרי מחיקויים!

DURALEX®

Les Verreries de Saint-Gobain

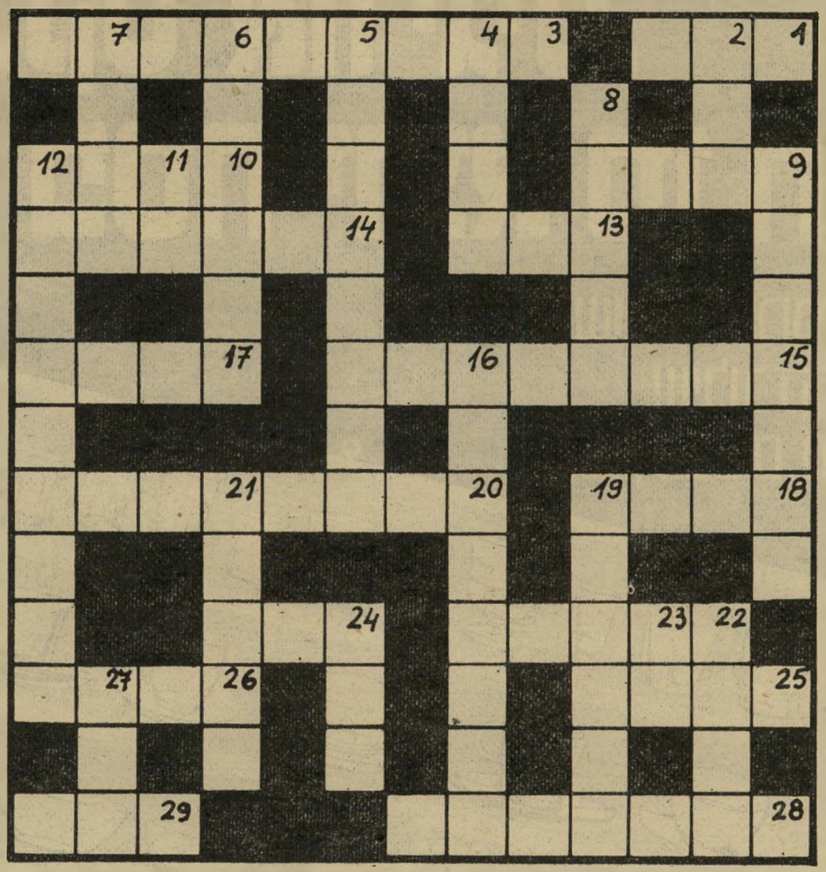
אל תלכי שולל. קני דוראלקס אוריגינל.

גם השנה זכינו בתואר הכפול:
המוצר הנבחר 1982
והקניה הטובה ביותר
הקניה הטובה ביותר 1982

תשבצופן

2325

מאת **נדיב אבידן**

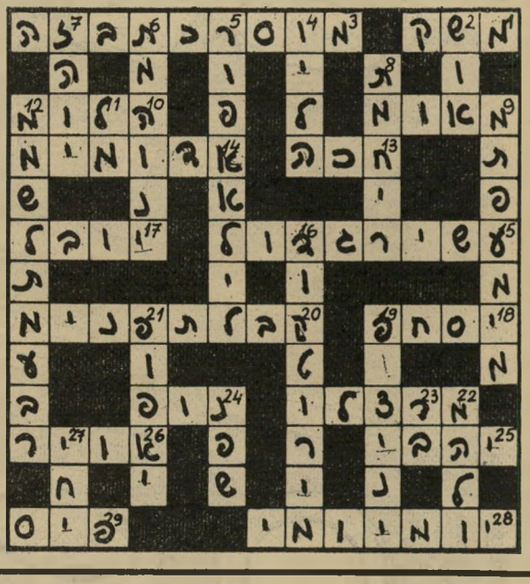
מאוזן:

1. לקוף שלה יש תפקיד בכיר בצבא (3)
3. „במחנה" התפרסמה עליו ידיעה בזו הלשון: מי מכיר? מי יודע? (3, 5)
9. לחזק מרכז עוין (4)
10. הוא ישאף לברר את מקור הצחנה (4)
13. הוא בעצם מבקר המדינה האמיתי (3)
14. אין טעם שנשקיע עבודה בנמל־תעופה לשני בעלי כנף (6)
15. זה לא יפתיע אם בארץ, למשל, תופיע ידיעה בעמוד הראשון: „למכירה סוס" (מ) (4, 4)
17. תחזור גם תחזור בבושת פנים (4)
18. זה הקסם בסיני (4)
20. לבשל באור כזה לשון במקום מח, למשל (5, 3)
22. ביום כיפור תאכל מעט (5)
24. לפת מלך (3)
25. זה היופי במזרח הרחוק (4)
26. סופה שהיא מסתבכת ואז לא קשה לרכוב עליה (4)
28. איזו איטלקיה מסכנה, מעצמה שלמה פותחת עליה באש (7)

מאונך:

2. מוכרחים לסלק אותו מרחובות (3)
4. ישהה דרך קבע בקיבוץ (4)
5. האם אחיו של משה יטיל חלק בסכסוך? להיפך, הרי הוא זה שהתחיל בתהליך השלום (4, 4)
6. מטעמים חגיגיים (מ) (6)
7. מי שמעוניין לחזור לבית קטן, זו הדרך (4)
8. אם תקרא כך לחמור, קרוב לוודאי שיעלם ויפתח בריצה מטורפת (5)
9. מדוע כתב עת לעניני ספרות מופיע בימים אלה? (3, 4)
11. בכל הכרזה יש משהו בלתי ידוע (2)
12. ענה בישיבה מספר פעמים על אותה שאלה (3, 6)
16. לידידה אינטימית מגישים מתנה כזאת בידיים רועדות (מ) (8)
19. אצל מי הפכו את יצירתו של עגנון לסמל השלווה? (6)
21. כאשר מדובר בחיטוי, אני לא מוציא הרבה כסף (5)
22. יש בקשה בפי ותוכלו לנחש מהי רק כשיהיה לכם זמן (4)
23. החיה יצאה מהחוויה הזאת כשהיא מותירה מאחוריה רק עצם לתליה (2)
24. פן (לא אלכסנדר ;"ל) חזר אתמול בלילה (3)
27. סחב משהו מהחקלאי (3)
29. צלילים שהפכו לכח לורם (3)

פתרון תשבצופן 2323

מכתבים

(המשך מעמוד 16)

שלמה פרנקל הם עתה תופעה סדירה ומקובלת בחברתנו.

אך רצוי היה שמר פרנקל יתפור מעט יותר לעומק ויחשוף תופעה זו בממסד הדתי (הציוני והאנטי־ציוני) המיישב את כסאות הקואליציה הממשלתית.

מהלכות שמועות כי הדתיים הגיעו לדרגה כה גבוהה של מיומנות בצבירת כספי הציבור שגם שבת הקדושה משתפת פעולה לטפיחת כיסם. על כן על שלמה פרנקל לערוך מסע מחקר לגלקסיה זאת ותוך כדי כך יספק חומר כתיבה גם לעורכת ההורוסקופ של השבועון.

קורא סובב
הדתיים וכספי הציבור

אם יעלה בידו לפענח תעלומה יקבל ללא ספק צל"ש.
יצחק סובב, תל־אביב

● ● ●

מהיכן הבסוס

העורך סבור שתוקם מדינה פלסטינית. הקורא מוחה.

ברשימותיך אתה מביע את בטחונך בהקמת מדינה פלסטינית בארץ ישראל, ולא מובן מהיכן אתה לוקח את הבסיס לכך. העובדה שהערבים מבחוץ ומבפנים עדיין חושבים כך אינה נימוק כבד משקל. יש הרבה אנשים בעולם שרוצים ורוצים ואינם

קורא ליבנה
היסטוריה אכזרית

מקבלים את מבוקשם. אם אתה וחבריך לדיעה וכן הערבים בישראל ומחוצה לה היו לוקחים בחשבון גם את האפשרות של מיומנה ובעיקבותיה טרגדיה נוספת של מיליוני פליטים, היו קצת חושבים, מתכננים, מבצעים, מדברים וכותבים קצת אחרת.

הייתי מציע לך ושלכמותך לא להיות בטוחים בהערכותיכם, כי המציאות ההיסטורית היא לפעמים אכזרית הרבה יותר.

עמי ליבנה, עין־חרוד מאוחד

קבלת מודעות לכל העיתונים במחירי המערכת

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227118, 227117

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים בספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות מיוחדות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל־אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת־גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אוה"

העסק הנובחר 1982

1. מזרון אחר בלי המרכז הבריאותי

(במזרון בלי המרכז הבריאותי מרכז הגוף שוקע ועמוד השידרה עלול להתעקם.

2. מזרון עמינח עם המרכז הבריאותי

המרכז הבריאותי מספק תמיכה נוספת במקום שגופך זקוק לו ביותר: במרכז הכובד שלו (ראה תרשים). חיזוקים אורטופדיים מיוחדים שומרים על גופך מפני שקיעה במרכז המזרון.

אתה מוכרח עמינח.

המזרון האורטופדי עם המרכז הבריאותי.

חתכו אלינו לת.ד. 215 רמלה מיקוד 72102 וקבלו לך בדואר חינם את החוברת "איך לבחור מזרון קפיצים".

8 מתוך 10 אנשים סבלו או סובלים מכאבי גב. ברוב המקרים הבעייה נפתרת ברגע שמחליפים את המזרון למזרון מתאים.

אגודת הכירופרקטורים (מרפאי עמוד השידרה) הבינלאומית ממליצה לישון על מזרון עם המרכז הבריאותי.

המזרון האורטופדי עם המרכז הבריאותי שומר על עמוד השידרה במצב אופטימלי מאוזן במשך כל הלילה.

בארץ, רק לעמינח יש רישיון לייצר את המזרון האורטופדי עם המרכז הבריאותי. הוא תוכנן בשיתוף עם אגודת הכירופרקטורים הבינלאומית ומיוצר ברשיון חברת KING-KOIL ארה"ב.

בקש בחנות את המזרון הסופר אורטופדי של עמינח עם המרכז הבריאותי.

תוכל לזהות אותו ע"י כך שתלחץ בידך על השליש המרכזי של המזרון ותרגיש שהוא יותר קשה משני השלישים בצדדים.

מבצע פסח

18,000 לייי הנחה

על מזרון "עמיגבי" סופר אורטופדי 190×140

עמינח

תצוגה ומכירה: רשת חנויות יניב. **ניר צבי:** טלפון 20777-054. **תצוגה ראשית ת"א:** דיזנגוף סנטר, קומה ב' (כניסה מרח' קינג ג'ורג'). **תל-אביב:** רח' דיזנגוף 203. **ירושלים:** רח' יפו 46. **נהריה:** שז' מרכז כלל, חנות 226. **תצוגה ראשית לצפון:** מפרץ חיפה, רחוב ההסתדרות, ליד משרד הרישוי. **חיפה:** רח' הרצל 78. **באר-שבע:** רח' הפלמ"ח 71. **נתניה:** רח' הרצל 45. **סוכנויות מורשות:** **ירושלים:** רהיטי רויאל, דרך בית לחם 120. **תל-אביב:** רהיטי מוניטין, נחלת בנימין 122. **הרצליה:** רהיטי נתן, סוקולוב 67. **גבעתיים:** רהיטי גלילי, סירקין 13. **ראשון-לציון:** רהיטי עלפי, הרצל 103. **חולון:** דיוריט, אילת 18. **קרית-שמונה:** כל-בו רהיט, מרכז מסחרי, בנין פל. **טבריה:** רהיטי פאר, רח' הגליל. **כרמיאל:** רהיטי פיטוסי. **צפת:** רהיטי כנעני, רח' ירושלים 97; רהיטי הרשקוביץ יעקו, רח' ירושלים. **עכו:** רהיטי צ'חנובסקי, העיר העתיקה 13/235. **נצרת עילית:** עיצוב פנים, מרכז מסחרי. **חדרה:** תרבות הדיור, הגיבורים 78. **נתניה:** רהיטי עלית, ככר העצמאות 11. **כפר-סבא:** רהיטי תל-חי, ויצמן 141. **פתח-תקוה:** רהיטי בלושטין, הברון הירש 26. **אשדוד:** בזרהיט, אשדוד. **רעננה:** רהיטי גזית, ההסתדרות 2147. **דימונה:** רהיטי אסתר, אזור התעשיה. **אילת:** רהיטי הוכמן, רח' מידן. בחנויות השקם. בסניפי המשביר לצרכן, בכל-בו, שלום

מרים בנימיני

מזל החודש: טלה

טלה הוא המזל הראשון בגלגל המזלות. וכמו כל דבר שרק מתחיל, או זה עתה נולד, גלומים בתוכו כל האפשרויות והכוחות שעדיין לא בוזבזו. בני דגים, שהם האחרונים בגלגל, על־פי־רוב למודי פגיעות ואכזבות, כאילו נשאו על גבם את נסיונותיהם של אחד־עשר המזלות הקודמים להם. בני טלה באים לעולם כשהכל חדש ומלא תיקווה. לכן הם מלאי מרץ, יוזמה, התלהבות ותושיה. הם מאמינים שמספיק לרצות משהו, וברור שאפשר להשיגו.

אומץ, מרץ, אמונה בכוחותיהם והעזה, אלה התכונות שעוזרות להם להגשים את המטרות. אין לשכוח שמזלם הוא מזל אש, וכמו האש כך גם הם תמיד בתנועה ובפעילות בלתי פוסקת. הם הרפתקנים, שונאים את השיגרה, ומוכנים להתנסות בכל דבר חדש גם אם הוא מסוכן. יש להם חן של ילדים, והתנהגותם האימפולסיבית אינה מכעיסה את מקורביהם, שכן כמו לילדים, כך גם להם — תמיד סולחים.

אנשים אלה הם ברוכי כישרונות, ושטחים רבים מתאימים להם. הם מאוד יצירתיים, וכאשר הם מתמסרים לאחד משטחי האמנות, הם בולטים ברעיונות נועזים, ובהתמדה עקשנית. לעתים תגובותיהם ילדותיות, אך אלה לא מונעות מהם להיות מניהיגים, מנהלים ומארגנים. הם אינם יכולים לשאת הגבלה ולכן אינם מתאימים לעבודת צוות. מעדיפים לחיות עצמאיים ולסמוך על עצמם.

ראשם הוא חלק חזק ותרגיש בגופם. הם משתמשים במוחם ומוכיחים מחשבה מהירה ואינטואיטיבית. כשהחליטו דבר־מה, אי־אפשר לעצרם. הם יבצעו עוד סוף 1982. מאזניים הוא הבית השביעי למזל טלה. בית זה קשור לנישואים ולשותפויות. למרות שכוכב שבתאי נעלה במאזניים, עדיין יש באפשרותו לגרום לצרות לא מעטות. לפחות חלק מבני המזל חשו את השפעתו הקשה בשנה החולפת וגם בשנה הנוכחית. קשרים נותקו, ואלה שהתחילו היו ברובם בעיות. להתקשרויות שנוצרו בתקופה זו היה אופי נמהר ולעתים, אף חסר מחשבה ורא־ייה לטווח יותר ארוך. כתוצאה מכך הקשרים הסתבכו וחסתיימו, וגרמו לצער ולעוגמת נפש.

התקופה הנוכחית קשה במיוחד, מכיוון שכוכב מארס, שהוא השליט של מזל טלה, שוהה במזל מאזניים (בית שבע — טלה) וגורם להם למתח ולתוקפנות כלפי הסובבים. המיבות מתרבות, וקשה לשלוט ברוגז המצטבר. גם הורים לילדים בני מזל טלה, יכולים להעיד

מלאי מרץ, התלהבות ותושיה, בעלי חן ילדותי, אך אינם מתחשבים ברגשות הזולת

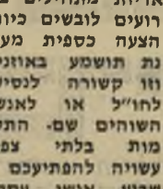
שעל ילדיהם עוברת תקופה קשה. בעיות בבית־הספר, אי־הבנות עם הורים ועם חברים, או פחדים וחרדות שלא קל להבין מהיכן צצו. ילדים שבדרך־כלל מראים העזה ואומץ־לב אינם מתנהגים כרגיל, ולהורים נשאר רק לצפות שהמצב ישתנה וילדיהם יחזרו למצבם הרגיל.

המצב החמיר בפברואר, שבו התחיל כוכב מארס בנסיגה. הקטטות, הסיכסוכים ואי־ההבנות של בני טלה התגברו, ובני הזוג באו בתביעות ודרישות כמעט בלתי אפשריות. הטלאים מסתכסכים גם עם אחרים, וכל עניין קטן שבזמן אחר היה חסר חשיבות, הופך לפתע לבעל חשיבות עצומה.

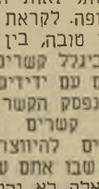
אולי כדאי להסביר להם שתופעות קיצוניות אלה ייעלמו במאי, כשכוכב מארס שוב יתקדם בכיוון הרגיל, וישחרר את הטלאים מהמתיחות הגדולה. לקראת סוף השנה, כששבתאי יעזוב את מזל מאזניים, יחושו רוב הטלאים הקלה. למעשה תתחיל תקופה חדשה, וכל העיכובים, הדיכאונות וחוסר היוזמה שחשו במשך שנתיים ייעלמו. שוב יגלו בעצמם את המרץ, ההתלהבות והיוזמה שמאפיינים את אישיותם בדרך־כלל. אפשרויות חדשות ייפתחו לפניהם, ודברים שנראו כבלתי אפשריים, או לא ניתנים לשינוי, יוכחו כאפשריים.

עניינים מקצועיים, אך יש להשגיח היטב ולהיזהר מאלה שעימם אתם עובדים. אתם עלולים להיקלע לגל של חוסר פופולריות ובעיות מזל. אנשים מתוסכלים מנסים להתנכל ולחתור מתחתיכם. רצוי להתייעץ עם קרובים וידידים. אל תרשו לאיש למתוח עליכם ביקורת. קשרים עם אנשים השוהים בחוץ־לארץ יוסיפו ביטחון והנאה.

בני סרטן נתונים בלחצים ובעיות בתחום העבודה. אומנם בתקופה זו אפשר לקדם

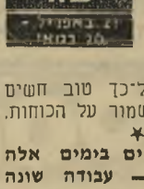

השבוע תחושו הקלה במצב. העייפות, ההתרחקות מהחברה, והסיכסוכים למיניהם חולפים, ואפשר להתחיל בבנייה חדשה. המרץ חוזר לאיטו וידידים באים לקראתכם. גם בשטח הרומנטי המצב טוב יותר, אם כי עדיין לא מצליחים להגשים את הציפיות. במקום העבודה מתפתחים יחסים נעימים שברבות הימים עתידים להוות מיפנה דרך לכיוון הרצוי לכם.

* * *

עייפות, לאות וחוסר מרץ מאפיינים את התקופה. לקראת סוף השבוע תהיה הרגשה יותר טובה, בין השאר גם ביגלל קשרים מחודשים עם ידידים שעימם נפסק הקשר לזמן מה. קשרים חדשים עשויים להיווצר במקום שבו אתם עובדים, אך אלה לא יהיו יציבים כעת. כדאי להתאזר בסבלנות לפני הסקת מסקנות סופיות. המצב הבריאותי לא כל־כך טוב חשים חולשה וחייבים לנוח ולשמור על הכוחות.

* * *

בני מזל תאומים עסוקים בימים אלה בתיכנון דרך חדשה — עבודה שונה או קשר חדש. קשרים ידידותיים משביעים רצון ובגישה זהירה ומתחשבת אפשר לקדם את השאיפות הסודיות, גם אם אינן נראות בטווח הנשמה ברגע זה. מיפגשים חברתיים יאפיינו את השבוע, ידידים ותיקים יתקשרו ואתם תהיו עסוקים בפעילות חברתית. תכונו לתכנית נסיעה מעבר לים.

אריות מתחילים בתקופה חדשה, האירועים לובשים כיוון חיובי ומלא חיים. הצעה כספית מעניינת תושמע באוזניכם וזו קשורה לנסיעות לחו"ל או לאנשים השוחים שם. התקדמות בלתי צפויה עשויה להפתיעכם השבוע. אנשי עסקים ירגישו שיפור ויוכלו לקדם תוכניות שהתעכבו. סטודנטים ותלמידים יחושו שזו תקופה מצויינת ללימודים. הראש פתוח וכושר הריכוז בעליה.

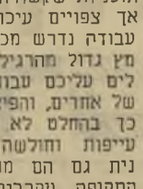

* * *

קרובי מישפחה גורמים לדאגה, חלק מהזמן תיאלצו להקדיש לטיפול בהם ובענייניהם הכספיים. יש לנהוג בזהירות בענייני כספים במיוחד אם קרוב מישפחה בדרך. בתקופה זו רצוי לסמוך רק על שיפוט הגיוני, ולא על האינטואיציה. זו עלולה להטעות. רצוי לא להיכנס לחובות כעת, ולנסות להחזיר כספים של אחרים. הרצון לחולל מהפכות בסביבתם עלול להזיק לשמכם הטוב. ותרו על כך השבוע.

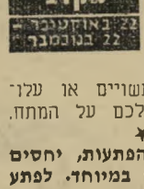

בן חזוג יעסיק אתכם למעלה מן הרגיל, יתכן שהוא מצפה להזדמנות לשנות את מקום עבודתו או מגוריו. רצוי לחמתין מעט כדי לדעת באיזו דרך לנהוג. את התוכניות שתכננתם כדאי לדחות ולא לתכנן בנפרד. זה הזמן להוכיח שיתוף פעולה ולקבל עצות מבן הזוג. בני מאזניים שעדיין פנויים יהיו יותר פופולריים. בני המין השני יימשכו אליהם ויתעניינו להתחיל בקשר חדש.

* * *

תוכניות שקשורות לחוק? מעסיקות אתכם, אך צפויים עיכובים השבוע. במקום העבודה נדרש מכם מאמץ גדול מהרגיל. מטרים של אחרים, והפיצוי על כך בהחלט לא מספק. עייפות וחולשה גופנית גם הם מסיממני התקופה. עקרבים חיובים להשגיח על עצמם, ולהימנע מלהעמיס על עצמם יותר מדי. אורחים בלתי צפויים עשויים או עלולים להגיע, וזה יוסיף לכם על המתח.

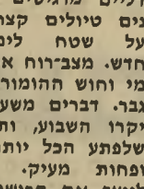

* * *

תקופה נעימה ומלאת הפתעות, יחסים רומנטיים יעסיקו אתכם במיוחד. לפתע ייגמר קשר אחד, ומייד יתחיל קשר חדש. האמנים מבינים כם יחושו השראה ויכוחות מחודשים. המרץ המתחדש יסייע להם להגיע להישגים מרשימים. חובבי הספורט יחושו התקדמות עצומה. פתאום הכל יתקדם. בתחרויות ספורטיביות הקשתיים יבלטו לטובה. אלה המהמרים ייהנו מהפתעות.

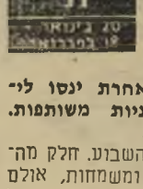

גדיים מארגנים את הדירה מחדש, עוסקים בשיפוצים ורוצים לייפות את מקום מגוריהם. קניות של רהיטים חדשים ורכישה של כלים יפים לבית, כל אלה יגרמו הנאה. אורחים עשויים להגיע ולסייע בעבודה הרבה בביתכם. מבחינה כספית צפויות הפתעות נעימות, מענקים או כספים שכלל לא חשבתם עליהם, יביאו תועלת רבה. במקום העבודה תיתכן היכרות חדשה עם אדם מרתק בעל התנהגות מוזרה.

* * *

דליים מרגישים צורך בשינויים, מתכננים טיולים קצרים וארוכים, וחושבים על שטח לימודים חדש. מצב־רוח אופטימי וחוש ההומור מתגברו. דברים משעשעים יקרו השבוע, ותחושו שלפתע הכל יותר קל ופחות מעיק. נטיה לייצב את הרגשות ואת המצב הכספי. קשרים עם ידידים חדשים מתפתחים בתקופה זו. חברים השוחים בארץ אחרת ינסו לייצור קשר ולתכנן תוכניות משותפות.

* * *

עניינים כספיים מפתיעים השבוע. חלק מההפתעות משביעות רצון ומשמחות, אולם קיימת גם אפשרות של אכזבה מדבר שהביטחון בו היה רב מדי. רצוי לחסוך ולא לבזבז את הכסף על רכישות גדולות, למרות שמתעורר חשק גדול להוציא את כל מה שיש. במקום העבודה יש להיזהר מאנשים המעמידים פני ידידים. התמימות לא תהיה לתועלת בשבוע זה. מחשבות על לימודים צצות בראשכם.

מטהר אויר גלייד מוצק.
סופג ריחות ומפיץ ניחוח רענן במשך שבועות.

פשוט מסובבים את הראש,
ומושכים כלפי מעלה.
מטהר האויר המופלא הזה,
עשוי מחומר מוצק וריחני
הסופג ריחות בית,
ומפיץ ניחוח מרענן שבועות
על גבי שבועות.
המצאה אדירה.
לרשותך 5 ניחוחות מרעננים.

עוד מוצר של ג'ונסון ואקס
מיובא במקור מאנגליה.

Glade

גלייד - מטהר האויר המוצק בעל הפעולה המתמשכת.

יבואן: דנשר טרייד
מוצרי איכות ויופי לשימוש אישי וביתי

משווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ,
טל: 03-922855.

*מושלם. בשני נפחי מנוע: 1600 סמ"ק ו-2000 סמ"ק. במחירי היכרות

סוכנויות·לנצ'יה ואוטוביאנקי: **תל-אביב** המסגר 32, 03-336081 **ירושלים** דוד המלך 8, 02-221588 **חיפה** דרך יפו 132, 04-521730

*Perfetto**

לנצ׳יה טֶרְבִי

החל מ-325,000 שקל כולל מע"מ (לפי מחירון 312 מיום 10.2.82).

רחובות הרצל 224, 054-51462 **הרצליה** סוקולוב 84, 052-85776 **חרדה** מוסך אהרונוב אפרים ובניו 063-31218
ה. ושמונה מוסך מוצנוה 067-40308

פלדג' מנקה ומבריק את הרהיטים, בכל פעם שאת מסירה את האבק.

פלדג' לרהיטי עץ ופורמייקה—ההבדל המבריק.

1. התיזי פלדג' על המשטח.

2. עברי עם מטלית יבשה.

3. ראי כמה זה מבריק.

כל אשה שניה בארה"ב מבריקה כל יום את הרהיטים עם פלדג'.

עוד מוצר של ג'ונסון ואקס מיובא במקור מאנגליה.

יבואן: דנשר טרייד

מוצרי איכות ויופי לשימוש אישי וביתי.

pledge

משווק: ברק אבנר מפיצים בע"מ, טל: 03-922855.

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרונקל

איחוד מישפחות כללי

השגריר החדש שלנו בארצות־הברית של צפון אמריקה, משה ארנס ירום הודו, אמר דבר חכם. חשוב לציין זאת, ביגלל שלא בכל יום יוצא לו לומר משהו, ולא בכל שבוע הוא אומר דבר חכם. לכן ראינו לנכון לציין זאת.

חיי האוכלוסיה הערבית בגדה המערבית וברצועת־עזה, אמר השגריר ירום הודו, הם בלתי נסבלים במצב הקיים. הם שובתים שביתות ומפגינים בהפגנות וסוגרים חנויות וזורקים אבנים, ואחר־כך הם סובלים מפצעות גז ופצעות עשן, ממאסרים וכדורים ברגליים וכן הלאה. פשוט נורא. כך זה לא יכול להימשך. רחמיו של ירום הודו נכמרו.

הפיתרון למצב, כך טוען ירום הודו השגריר שלנו בוושינגטון, הוא שישראל תספח את השטחים האלה אליה, ושלום על ישראל ועל ישמעאל.

ואכן, כבר הוכח שזה הפיתרון. הדבר הוכח ברמת־הגולן שספחה לישראל. ה־דרוזים היושבים שם, שהם על־פי חוק אזרחי ישראל מעתה ועד עולם ועד בכלל, ראו כי טוב, והכל שם בסדר. הדרוזים נושאים כולם תעודות־זהות, הם עובדים מי בשדה ומי בבית־החרושת בקיבוץ הסמוך שמעבר לגבול, שמחים ורואים חיים בעולמם. אני מדבר, כמובן, על שלושת הדרוזים שנשארו ברמה אחרי שב־1983 גירשה ישראל את כל האחרים כדי שיבצעו איחוד מישפחות מלא וסופי עם אחיהם שבהר הדרוזים.

וחיים כאלה טובים, מבטיח השגריר שלנו בוושינגטון, יהיו גם ל־17 הפלס־טינים שיסכימו להישאר בגדה המערבית וברצועת עזה. היתר יעשו איחוד מיש־פחות. מה יש, רק לדרוזים יש מישפחות?

החיים כוואקום

החיים כוואקום מעניינים הרבה יותר מן החיים כמשל, וגם יותר מהחיים כפשלה. טיבעם היסודי של החיים כוואקום הוא, שהם חייבים להתמלא מכל מה שנמצא בסביבה. הכל נמשך לתוך הוואקום, והוואקום לעולם אינו מלא.

החיים כוואקום מתחילים מוקדם בבוקר, בדיוק כמו שמתחילים החיים כמשל והחיים כפשלה. החיים כוואקום מתחילים בקריאת „על המישמר" ו־

בלעיסת ביסקוויטים רטובים. הם נמ־שכים בגניחות ובגידוף מלומד. לא לחינם, אגב, מכונים החיים כוואקום חיים כוואי־קום, שכן ואקום היא מילה לטינית, ולחיים כוואקום יש נטייה חזקה למילים בלטינית. אין צורך לומר שלמילים לטי־ניות יש משיכה עזה לוואקום. לכל ואקום, וגם לחיים כוואקום.

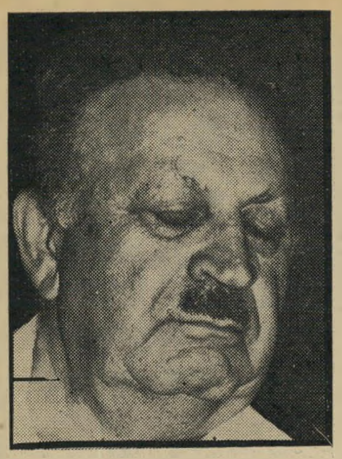
החיים כוואקום לא מרגישים שעשו את היומית שלהם, אם לא שיחררו חלק מהוואקום. החיים כוואקום מלאים ב־תשומות ובתפוקות, ובמיוחד בתפוקות. לתפוקות של החיים כוואקום יש תכונה ואקומית טיפוסית: יש בהן ריקנות מסויימת.

החלטה על הקמת ועדת־חקירה היא תפוקה אופיינית של החיים כוואקום. ועדת־חקירה יוצאת מוואקום אחד וסו־תמת ואקום אחר. ועדת אגרנט, למשל, יצאה מהוואקום של גולדה וסתמה את הוואקום של ד"ש. ועדת־החקירה ל־פרשת רצח ארלוזורוב יצאה מן החיים כוואקום וסתמה את הוואקום שיצרו החיים כפשלה.

החיים כפשלה

החיים כפשלה מעולם לא היו במצב טוב כל־כך. אף שצריך לומר כי מצבם מעולם לא היה רע במיוחד. החיים כפשלה למדו כבר מזמן לדעת כי ה־כישלון טוב מהצלחה, הטימטום עולה על התבונה, והרצינות היא אם כל חטאת.

החיים כפשלה מתחילים מוקדם בבו־קר, כאשר הם מתעוררים ומכנסים את חוג הידידים והעוזרים לדיון בפשלה ה־אחרונה. ההחלטה שמתקבלת היא להו־ציא הודעה לעיתונות, ושם להסביר כי החיים כפשלה הם בעצם מטרה בפני עצמה. גם ההודעה לעיתונות היא פשלה בפני עצמה. אחר־כך ממשיך החיים כפשלה לפגישה חשובה עם החיים כוואי־קום (ראה בהמשך). החיים כוואקום

מסבירים לחיים כפשלה שאין שום צורך להתרגש מהפשלה, כאילו שהחיים כפש־לה לא יודע זאת בעצמו. שהרי כל חיין היו חיים כפשלה, ואילו היה מתרגש מפשלה, לא היתה בריאותו כה טובה עד עצם היום הזה.

החיים כפשלה לא התחילו אתמול, וגם לא שילשום. הם התחילו עוד לפני התקופה שבה התחילו הפשלות לקבל חותמת ממלכתית. אך אין ספק שהחו־תמת הנ"ל נתנה לחיים כפשלה תנופה עצומה. פשלה רדפה פשלה, וכל פשלה חדשה היתה גדולה ועצומה מקודמתה.

על פי המפתח הזה, ברור לגמרי כי הפשלה האחרונה היתה גדולה מכולן, ואין ספק שמכאן נובעת העובדה ש־החיים כפשלה לא היו מעולם במצב טוב כל־כך. החיים כפשלה לא ירדו מהכותרות יום אחד. החיים כפשלה הופיעו בטלוויזיה ונשמעו ברדיו ועד אל מעבר לים יצא שימעם.

כן, אוי, אלה הם החיים כפשלה. חיסכו את רחמיכם לחיים כוואקום.

החיים כמשל

החיים כמשל מתחילים מוקדם בבוקר, בקריאת עיתון „דבר", בשתיית תה ובקצת התעמלות לשמירת הכושר. ה־חיים כמשל נמשכים בנסיעה במכונית־

שרד עם נהג אל המישרד, בשתיית תה ובקריאת גזרי עיתונות שעניינם בחיים כמשל.

מאוחר יותר נמתחים החיים כמשל על פני יום מלא פעילות. במהלך היום הזה מגלים החיים כמשל מהיכן נפתחת הרעה. האיום הוא מצד החיים כפועל. כמה עשרות אלפים של חיים כפועל נעשו חצופים עד־כדי־כך שהם מאמינים כי יש להם הזכות לבחור את נציגיהם בכוחות עצמם, בלי התערבותו של החיים כמשל. החיים כמשל זועם ובועט עד מאוד, משום שהחיים כמשל סבור שהוא, עם התה, עם „דבר" ועם גזרי העיתו־נות, דווקא הוא יכול לייצג נאמנה את החיים כפועל.

עד כדי כך הם חצופים, החיים כפועל, שהם בחרו להם ועדים, והוועדים האלה מעזים להעלות תביעות ולאיים בשביתות כאילו שהם — זה כמעט מצחיק אבל מאוד מרגיז — את החיים כמשל — כאילו שהם, החיים בפועל, הם החיים כמשל.

לכן מקדישים החיים כמשל את עיקר מילחמתם נגד 13 הוועדים באופן ישיר, ונגד החיים כפועל באופן עקיף. החיים כמשל מתנגדים לתוספת יוקר צמודה ב־100%. החיים כמשל מנהלים משא־ומתן עם אירגוני המעסיקים שהחיים כמשל גם חברים בהם, כל זאת מעבר לגבם של החיים כפועל, ובעיקר על הגב הזה.

החיים כמשל טובים בהרבה מן החיים כנמשל, שנמשלים לחיים בפועל. אבל כדאי שהחיים כנמשל ייידעו שיכול להיות גם משהו יותר גרוע מבחינתם מן החיים כמשל, ואלה הם החיים כקיסר. בחיים כקיסר יש כל מה שיש בחיים כמשל, אבל בלי קצת רחמנות יכנאית. כאשר יחליפו החיים כקיסר את החיים כמשל, או־אז, רק אז, יבינו החיים כפועל מה פירושם האמיתי של החיים כנמשל.

שום דבר חשאי

אין בעולם מטומטם יותר מטומטם מאשר המטומטם שמאמין לשטויות של עצמו. בנסיבות רגילות זהו מישפט מטומ־טם לגמרי, אבל מי אמר שהנסיבות רגילות?

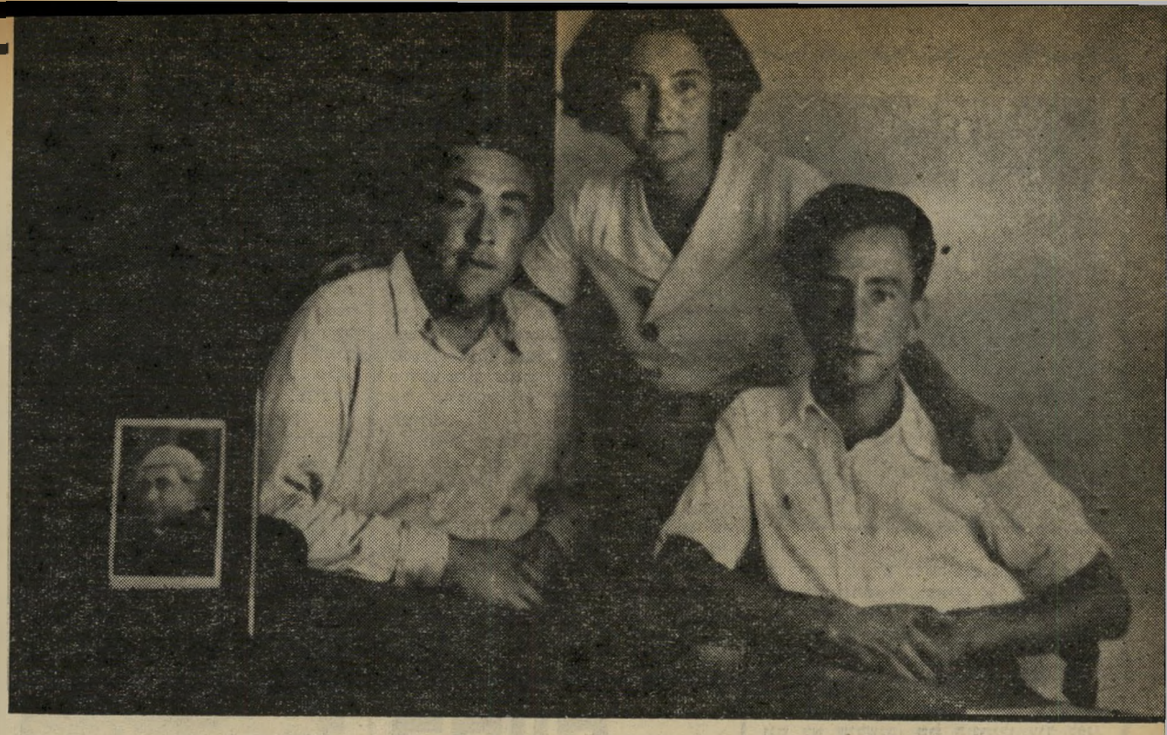
העלו אצלנו את מחירי הדלק לפתע פתאום. למה? בכל העולם המחירים יורדים והולכים. אני אגיד לכם למה: ביגלל שהשר מודעי דאג לרכוש דלק בכמויות עצומות, דווקא בתקופה שהדלק היה במחיר הכי יקר.

תשאלו: למה רכש השר מודעי רכישה אידיוטית כזאת? איך הולך שר כזה ומוציא אתמול כסף יקר על מה שאפשר היום לקנות בזול?

אין שום דבר חשאי בתשובה. ה־תשובה היא המישפט הראשון ברשימה הזאת.

וכי לא חזר־ושנה שר־האנרגיה שהער־בים הם הסחטנים של העולם? וכי לא חזר ואמר שהעולם המערבי נכנע ללא הרף ללחציהם, ולכן יש סכנה נוראה לעתודות הנפט של המדינה? וכי לא אמר שוב ושוב שמכיוון שכך, צריך לקנות, לקנות, ושוב לקנות, ביגלל ש־המחירים בעלייה מתמדת, ומי יודע לאן יגיעו?

אמר, אמר, מילא אמר. חצרת היא שגם האמין למה שאמר. השר מודעי לא שמע מה שאומר כל ספקולנט מת־חיל בבורסה, שצריך לקנות בזול, כש־המחירים בירידה. הוא קנה ביקר כשהמחירים בעלייה, ועכשיו מוכרים לנו ביוקר כשהמחירים בירידה, ואם יש תמצית לטימטום, זו תמציתו. תכניסו את התמצית הזאת לכוס מים רותחים, ותראו מה שתקבלו.

נאשמים רוזנבלט וסטבסקי (באמצע סוניה אחימאיר, כצד תצלום הסניגור סמואל)
דרכון פולני

הרשעה מחדש

אילו היה המישפט היום, לפי החוק הקיים

אילו נערך מישפטם של אברהם סטבסקי וצבי רוזנבלט ב־1934 ב־אנגליה, היו השניים מורשעים בדין ומוצאים להורג. אילו היה מישפטם מתקיים היום במדינת־ישראל, לפי הראיות שהיו אז לפני בית־המישפט ולפי דיני־הראיות במדינת־ישראל, היו השניים, כנראה, מורשעים גם היום.

נשיא בית־המישפט העליון דאז, השופט האנגלי מייקל מקדונל, שדן בעירעור אמר במפורש בפסק־הדין: „לסיכום, איני רואה כל סיבה לבקר את מסקנת בית־המישפט המחוזי, אשר קיבל את עדותה של הגברת ארלוזורוב. אם מישפט זה היה נשמע באנגליה, היה זה סופו של העירעור, וההרשעה היתה נשארת על כנה."

הסיבה לזכיוי של אברהם סטבסקי בבית־המישפט העליון דאז, היתה פרוצדוראלית גרידא: סעיף חוק ארכאי ב־פלשתינה־א"י, שלא היה קיים כבר באותה תקופה באנגליה, דרש סיוע לעדותו של עד יחיד.

סעיף 6 לתיקון לפקודת־הראיות משנת 1924 קבע, כי אדם לא יורשע בדין פלילי על סמך עדותו של עד יחיד, אלא אם כן הודה הנאשם באשמתו, או היה סיוע מהותי אחר לעדות. העדות העיקרית ב־מישפט רצח ארלוזורוב ניתנה על־ידי אשתו של הקורבן, שהיתה איתו בזמן הרצח. היא זיהתה את סטבסקי ואת רוזנבלט, ובית־המישפט האמין לזיהויה ללא פיקפוק.

אולם בעוד שלגבי רוזנבלט, שהיה אז נער כבן 19, לא מצא בית־המישפט המחוזי סיוע, והוא זוכה, הרשיע בית־המישפט את סטבסקי. אך פסק־הדין, שניתן ברוב דיעות, היה קצרצר ובלתי־מפורט. שופטי הרוב, שהרשיעו את סטבסקי, קבעו:

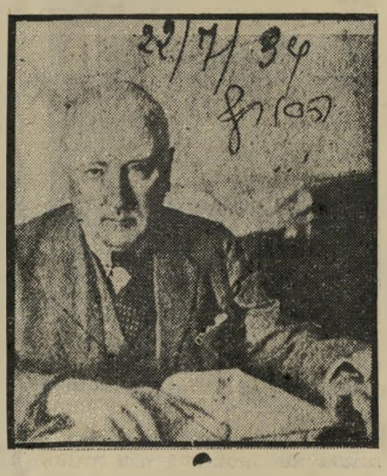
„ברוב דיעות מוצא בית־המישפט כי בלילה שבין ה־16 ל־17 ביוני 1933, בתל־אביב, השתתף סטבסקי ברצח ד"ר חיים ארלוזורוב בכוונה תחילה. הוא עקב אחריו, ארב לו, עצר אותו וכיוון לפניו אלומת־אור מפנס חשמלי. הוא גם נכח בזמן ביצוע הרצח...

„באשר לנאשם צבי רוזנבלט, אין בית־המישפט מוצא חומר־ראיות נוסף, הדרוש לפי סעיף 6 לתיקון פקודת־הראיות משנת 1924, כדי לסייע לזיהויו על־ידי הגברת ארלוזורוב. על כן הוא מזוכה בזה."

שופט המיעוט, היהודי היחיד שישב בדין, השופט משה ואלרו, זיכה את שני הנאשמים, כיוון שלא האמין כי הרצח היה על רקע פוליטי. הוא חשב כי את

קצין־חוקר שיטרית
עדות שניה

זקן־שופטים מקדונל
באנגליה: הרשעה

הרצח ביצעו אנשים שהתכוונו לבצע תקיפה מינית נגד סימה ארלוזורוב.

הסניגורים של סטבסקי, הוראס סמואל, קייזרמן ובנג'מין, עירערו על הרשעתו. בית־המישפט העליון התרעם על השופטים דלמטא, שכתבו פסק־דין כל־כך קצר ורושל, ולא ציינו במה מצאו את הסיוע לעדותה של אשת־הקורבן. אולם השופטים החליטו שלא להחזיר את הדיון, אלא לנתח את העדויות ולמצוא בעצמם את הסיוע.

הם קבעו כי הסיוע יכול היה להיות כל אחד מהדברים הבאים:

(א) עדותם של הגששים הערבים, שערכו בדיקת עיקבות על חוף־הים, ומצאו לדבריהם, את עיקבות הרוצחים.

(ב) שריטה שנמצאה על כף־ידו של סטבסקי, שחיזקה את עדות הגששים כי

בגלל סערת רוחות

מסמך היסטורי נשכח מספר על סערת־הרוחות וחתת־פרעויות שאירעו בתל־אביב ב־1934, בעת החקירה המוקדמת בעניין רצח ארלוזורוב.

מסתבר כי המישטרה חששה פן קיומו של המישפט בתל־אביב יעורר מהומות וקטטות, ולכן פנתה, באפריל 1934, לבית־המישפט הגבוה לצדק וביקשה להעביר את הדיון מתל־אביב למקום אחר.

המפכ"ל הגיש תצהיר, שבו סיפר על שאירע בתל־אביב בחג־הפורים של אותה השנה, כשהתרחש „קונפליקט גלוי בין חברי מיפלגת־העבודה היהודית ובין חברי המיפלגה הרוויזיוניסטית בתל־אביב." כך למנוע השנות מקרים כאלה ביקשה המישטרה באמצעות היועץ־המישפטי־לממשלה להעביר את הדיון מתל־אביב.

עורך־הדין הוראס סמואל, סניגורם של שלושת הנחשדים — אבא אחימאיר, אברהם סטבסקי וצבי רוזנבלט — התנגד לבקשה. הוא טען כי לא תהיינה כל הפרעות־סדר וכי אין מקום לדאגה. לחיזוק דבריו הביא תצהירים של ראש־עיריית תל־אביב וסגנו.

נשיא בית־המישפט העליון דאז, השופט האנגלי מייקל מקדונל, קיבל את חוות־דעתה של המישטרה. „למרות שאין לדרוש מהמפכ"ל רוח־נבואה," אמר השופט, „יש לשער כי התקדים של התפרעויות בפורים מצביע על אפשרות של הישנות חדבר בעתיד." המישפט הועבר מתל־אביב לבית־המישפט הנייד, שהיה קיים באותו זמן.

נאשם אחימאיר
המישפט הועבר מתל־אביב

של החשודים ברצח ארלוזורוב נערך בישראל, היה סטבסקי מורשע מחדש

הרוצחים נאלצו לעבור תחת גדר־תיל.

(ג) עדותו של עד בשם וייסר, שטען כי נכח במקום בעת הרצח, ראה גבר גבוה ובעל־גוף שעבר לידו, ושתי דקות אחר־כך שמע יריות וראה אור פנס נדלק מהמקום שאליו הלך הגבר.

(ד) עדותו של ערבי מיפו בשם עבד אל־מג'יד, אשר הובא כעד־הגנה, שהודה כי ירה בארלוזורוב, ואחר־כך חזר בו.

השופטים דחו פה־אחד את עדותם של הגששים הערבים. נראה היה כי הללו עשו את מלאכתם ברשלנות, ועקבו גם אחרי טביעות נעל בעלת־דורבנות — שהשתייכה בוודאות לשוטר מחיל־הפרשים המישפט, שעליה הסתמך בית־המישפט המחוזי, אלא ביקשו מיוזמתם כי יובאו לפניהם לראשונה, גם העדויות שמסר במישטרה, קרוב למועד־הרצח. עדויות אלה לא הובאו עד אז לפני בית־המישפט, על־ידי התביעה ולא על־ידי ההגנה.

וייסר מסר את עדותו הראשונה ב־ליל־הרצח, לפני חוקר־המישטרה ספק־טור. אחרי כמה ימים הוא מסר עדות נוספת, בכתב, לפני בכור שטרית, שהיה באותה העת חוקר־מישטרה בכיר.

שופטי בית־המישפט העליון בדקו כל אחת מעדויות אלה, ומצאו ביניהן סתי־רות.

חיים וסימה ארלוזורוב עם ילדיהם
סיוע לעדות האשה

— וגם אחרי עיקבות חיה — כלבי־מישטרה, שליווה את אחד השוטרים. כאשר נפלה עדותם של הגששים, שוב לא היתה, כמובן, משמעות לשריטה שנמצאה על ידו של סטבסקי, שהיתה קשורה רק למסלול הבריחה, כפי שנקבע על־ידי הגששים.

צעד יוצא־דופן

עדותו של וייסר, היתה רבת־מישקל, וכנראה היא שהכריעה בבית המישפט המחוזי. אולם שופטי בית־המישפט העליון עשו צעד יוצא־דופן: הם לא הסתפקו בעדות שנתן וייסר באולם בית־המישפט, אלא ביקשו מיוזמתם כי יובאו לפניהם לראשונה, גם העדויות שמסר במישטרה, קרוב למועד־הרצח. עדויות אלה לא הובאו עד אז לפני בית־המישפט, על־ידי התביעה ולא על־ידי ההגנה.

וייסר מסר את עדותו הראשונה ב־ליל־הרצח, לפני חוקר־המישטרה ספק־טור. אחרי כמה ימים הוא מסר עדות נוספת, בכתב, לפני בכור שטרית, שהיה באותה העת חוקר־מישטרה בכיר.

שופטי בית־המישפט העליון בדקו כל אחת מעדויות אלה, ומצאו ביניהן סתי־רות.

בעדותו הראשונה, בליל־הרצח, שהיתה קצרה, אמר וייסר: „ראיתי אדם עובר קרוב מאוד אלי. הוא היה גבוה. אני חושב שלבש חולצה כהה ללא עניבה. הוא היה גלוי־ראש. לא יכולתי לראות את פניו. מייד אחרי היריה ראיתי אור קטן כשל פנס נדלק, ולא ראיתי איש בורח מהמקום."

העדות השניה, שניתנה לפני שיטרית, אמרה כי אור־הפנס נדלק לפני היריה, וכי אחרי היריה ראה וייסר איש בורח לכיוון הגיבעה, כ־40 מטר ממנו. הוא חזר על כך כי לא ראה את פניו של האיש, ואינו בטוח אם יוכל לזהות את גופו מאחור.

בעדותו לפני שופט־חוקר אמר כי הגבר לבש חולצה וענב עניבה, וכי כמה דקות אחרי שעבר לידו ראה אור־פנס ושמע יריה. אחר־כך ראה אדם בורח במעלה הגיבעה, שעליה בית־הקברות המוסלמי (המקום שעליו עומד היום מלון הילטון).

בעדותו האחרונה, לפני בית־המישפט המחוזי, אמר וייסר, כי בערך בשעה 10.15 בלילה, כאשר שכב ליד נערה ישנה במורד גיבעת בית־הקברות, ראה גבר גבוה, גלוי־ראש, בחליפה כהה ועניבה בא מכיוון דרום. הגבר עצר ולטש בו עיניים לרגע, ואז המשיך בדרכו צפונה. ארבע דקות אחר־כך ראה אור פנס חש־מלי, שמע יריה וצעקת אשה. כאשר התגבר על התנגדותה של חברתו לכך שיעזבנה לבד, רץ לכיוון הקורבן.

סתירות בין העדויות

בין כך העדויות מצאו השופטים מיס־פר רב של סתירות: האם נעצר הגבר המיסתורי ליד וייסר או רק חלף לידו? האם היה הגבר לבוש חולצה ועניבה, או שמא היה בחליפה? האם הואר הפנס אחרי היריה או לפניה? האם ראה וייסר אדם בורח מהמקום, או לא ראה כזאת?

היו גם סתירות בין עדותו של וייסר ועדותה של סימה ארלוזורוב, אשר טענה כי הרוצחים עקבו אחריה ואחרי בעלה עד לירקון וחזרה, לכיוון בית־הקברות המוסלמי.

וייסר זיהה את סטבסקי במיסדר־זיהוי, ואמר: „יש לו אותו מיבנה גוף וגובה כמו לאיש שתיארתי." אבל לא יכול לומר יותר מזה.

בית־המישפט קבע: „סטבסקי הוא אדם גבוה וחסון, אולם זיהוי אחרי שלושה שבועות ממבט חטוף בלילה, רק לפי גובה ומיבנה, אינם מספיקים כסיוע לי־עדותה של הגברת ארלוזורוב."

הדבר היחיד שנותר כסיוע היא עדותו

(המשך בעמוד 80)

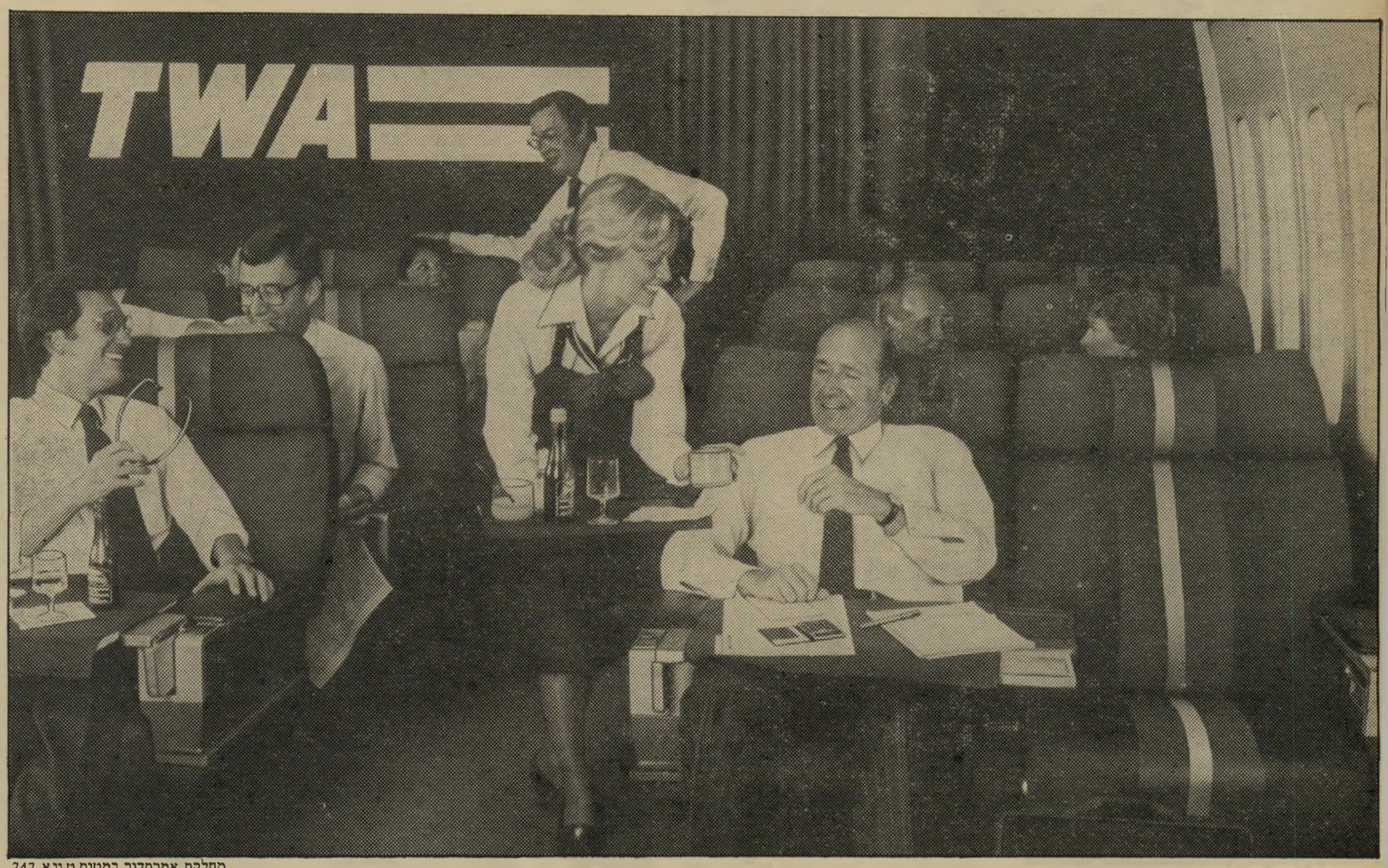

אחרי הזיכוי: סטבסקי מנשק את הכותל, לידו רוזנבלט
פנס בפנים

ז'בוטינסקי עם סטבסקי ורוזנבלט
פוליטי, לא מיני

מקסימום נוחות,
מקסימום מרחב.

מחלקת אמבסדור במטוס ט.וו.א. 747.

מחלקת אמבסדור חדשה בטיסות ט.וו.א לפריס וניו יורק.

כשאתה טס בעניני עסקים לפריס או לניו יורק אתה רוצה לעשות זאת בדרך הנוחה והרגועה ביותר. במחלקת אמבסדור החדשה של ט.וו.א אתה מקבל מה שלא תוכל לקבל באף מחלקת עסקים אחרת.

פחות מושבים

הכנס לתוך מחלקת אמבסדור ומיד תרגיש בהבדל. המרחב גדול יותר. במטוס הטריסטר שלנו, המטיס אותך לפריס, יש רק 8 מושבים לרוחב המטוס. במטוס 747 שלנו הלוקח אותך מפריס לניו יורק, יש רק שישה מושבים לרוחב המטוס.

המושבים הנוחים ביותר במחלקת עסקים

כל המושבים שלנו רחבים יותר, ניתנים להטייה יותר מאשר המושבים שתמצא במחלקות עסקים אחרות. יש לך יותר מקום למתוח את רגליך. המושבים מתאימים מאין־כמוהם להתרגעות, ואפילו לתנומה קלה. כל המשקאות כלולים במחיר הכרטיס גם שמפניה. גם האזניות כלולות במחיר זה. יש לך בחירה בין שלשה תפריטים שונים וכמובן גם ארוחות דיאטטיות וארוחות כשרות. כמו כן אתה מקבל גם שי - תיק טיפוח (toilet-kit).

טרמינל בלעדי של ט.וו.א בנמל התעופה קנדי

כשאתה מגיע לניו יורק אתה נוחת במרכז הטיסה החדש והמורחב של ט.וו.א. לטרמינל הבינלאומי שירותי הגירה, מכס ומטען בלעדיים המאפשרים לך לסיים את כל ההליכים במהירות ובקלות. הטרמינל לטיסות פנים מטפל אך ורק בטיסות של ט.וו.א ברחבי ארה"ב. ט.וו.א טסה ליותר מ־50 ערים בארה"ב.

ט.וו.א. טיסה 803	המראה	נחיתה
תל־אביב — פריס	07.15	11.00
פריס — ניו־יורק פרט לימי שלישי	12.00	14.00

טוס במחלקת אמבסדור של ט.וו.א לפריס וניו יורק ותווכח עד כמה היא מרווחת ונוחה יותר מכל מחלקת עסקים אחרת.

TWA

יהיה לך טוב אתנו

לוב: קד'אפי "החדש"

קוראי עולם קטן הוזהרו פעמים אחדות שלא לקבל את התעמולה האמריקאית נגד שליט לוב, מועמר קאד'פי, כפשוטה.

מסעו האוסטרי של קד'אפי, כאורחו של הקנצלר ברונו קרייסקי, אישר את ההשקפה שקד'אפי רחוק מאוד מלהיות טיפש או מטורף. הוא הפגין בווינה מתינות ופרגמאטיות, הדהים את מארחיו בכמה הצהרות, שכבר גונו על־ידי קנאי חזית־הסירוב.

שליט קד'אפי
לא טיפש

צעדיו של קד'אפי לא היו מיקריים. הוא גמר אומר לנצל את הניגודים ההולכים וגוברים בין אירופה ובין ארצות־הברית כדי להציל את מישטרו מסאקטיקת הדה־סטביליזציה של וישינגטון.

רבים מתגעגעים ל־קארטר. קד'אפי הפגין פעמים רבות את יחסו החיובי לאירופה, כינס מסיבות־עיתונאים, שבהן הוא פיעו מומחים בריטיים וצרפתיים, ששיבחו את יחסו לפעילותם בלוב. מאחרי צעדי־הפיוס של לוב כלפי אירופה, שכללו גם את הפסקת הטירור נגד גולים לובים, עומדת תוכנית־פיתוח שאפתנית מאין כמוה. קד'אפי עומד להשקיע בפיתוח כלכלי־חברתי 70 מיליארד דולר עד 1985 — סכום אדיר זה יעמוד לרשותו מתמלוגי הנפט.

ללוב הכנסה של 30 מיליון דולר ליום (!) ממכירת 1.7 מיליון חביות של נפט, שאיכותו עולה בהרבה על הנפט הסעודי.

קד'אפי אינו מודאג במיוחד מאמברגו הנפט האמריקאי, והוא בטוח ביכולתו למצוא שוקים חדשים באירופה. אבל חיזורו אחרי אירופה לא נועד דווקא למטרה זו. הוא זקוק למיספר עצום של מומחים כדי לבצע את תוכנית־הפיתוח. בצד משכורות הענק שהוא מציע הוא מנסה, בהצלחה בלתי־מבוטלת, לשפר את תדמיתה של לוב. עיתוני־המערב, בעיקר הבריטיים אבל גם לה־מונד הצרפתי, מרבים להדגיש את יציבות מישטרו בן 12 השנים של קד'אפי. רוב הפרשנים סבורים שאם יצליח רונאלד רגן לחסל את שליט לוב יעלה תחתיו מישטר הרבה יותר גרוע, ואולי יותר פרו־סובייטי.

בינתיים מגלה קד'אפי יחס מועדף לטכנולוגיה ולנשק אירופיים. רוב מנהיגי־המערב סבורים שלא רק קד'אפי אלא גם אירופה, נהנים מהניגודים בין המדיניות האמריקאית והאירופית. רבים מהם מתגעגעים, ובצדק, לג'מי קארטר, שתקופת כהונתו התאפיינה בנסיגה־רבתי של מדיניות־החוץ הסובייטית. רגן הנץ, לעומת זאת, משחק ישירות לידי הסובייטים.

לפחות מדינאי אירופי מזהיר אחד, ברונו קרייסקי, הבין זאת, ובמיקרה של לוב אף פעל בהתאם.

יוגוסלביה: דיון

שלילי בזכויות־האדם

יוגוסלביה, שנטשה את הגוש הסובייטי כבר ב־1948, תחת מנהיגותו החזקה של הקומוניסט הראשון שמרד בסטאלין, יוסיף ברוז טיטו, ידועה בפתיחותה־היחסית לעולם הגדול. הארץ היפה היא מוקד משיכה לתיירים רבים מהמערב, ואזרחים יוגוסלביים רבים הורשו לצאת לעבוד בארצות השוק האירופי המשותף.

הנסיונות הנועזים לדמוקראטיה תעשייתית, לשיתוף פועלים בהנהלות המפעלים, זכו בתשומת־לב ציבורית רבה, הפכו נושא לחיקוי במצעי מיפלגות קומוניסטיות וסוציאליסטיות רבות, כולל מיפלגתו של נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן.

מאסר בעוון התבטאויות פרטיות. השבוע הופתע העולם לקרוא דיווח חמור ביותר של אמנסטי אינטרנאשונל על יוגוסלביה. הדו"ח קובע, שחלה עלייה של 83 אחוז במיספר האסירים הפוליטיים. 500 מכלל 553 האסירים הם צעירים, בעקר סטודנטים, מאיזור קוסובה, ליד הגבול האלבני.

רובם נעצרו בשל פעילות על רקע לאומי. הצעירים חוטרים לסטטוס של מדינה בתוך הפדרציה היוגוסלבית. מעטים מהם דוגלים באיחוד עם אלבניה.

החוקה החדשה של יוגוסלביה משנת 1974 מעניקה לאזרחים זכויות מרחיקות לכת, כולל חסינות מפני מעצרים שרירותיים. רבים מהאסירים החדשים הושלכו לכלא בעוון התבטאויות פרטיות נגד הממשלה, במיכתבים או בעל־פה. הממשלה השתמשה בסעיף שעדיין נמצא בחוקה, מס' 133, האוסר על „תעמולה עויינת". אלה מהעצירים שהובאו למישפט, נדונו לתקופות מאסר בין 5 ל־10 שנים.

אינטלקטואלים בעלי שם עולמי, מאיזורים פחות נידחים, נמצאים במאסר־בית. הבולט ביניהם הוא ד"ר ואסלין מאסיץ', 56, המרצה 5 שנות מאסר־בית בעוון מתיחת ביקורת על שיטות הניהול־העצמי של ממשלת יוגוסלביה.

אירן:

הפגנת ביטחון

מומחים לענייני־המרחב סבורים, שמניעי ממשלת־ישראל לסיוע הצבאי, אם הגישה, לאיראן האיסלמית, חורגים מההקשר העיראקי. מנחם בגין מעוניין, אומנם, להאריך את העימות האיראני־עיראקי ככל הניתן, אבל האינטרס החשוב שלו מרחיק לכת עוד יותר.

בגין רוצה בהגברת כוחה של התנועה הפאן־איסלמית בכל רחבי העולם הערבי. זה כולל את הגדה הפלסטינית הכבושה, ואפילו את ערביי־ישראל. יועצים רבים לענייני־המרחב בממשלת־ישראל רואים בתנועה הדתית האיסלמית אנטי־תיזה ללאומנות הערבית. הם מעדיפים קנאים מוסלמים, שיתנגדו לכל הסדר עם ישראל, על פני ערבים לאומיים, שיבקשו, לבסוף, הסדר כזה.

אש"ף רואה בדאגה רבה את הפעילות הדתית־מוסלמית בגדה. סוריה, התומכת באיראן בשל יריבותה עם עיראק, סובלת קשות ממרידות האחים המוסלמים. בגין סבור שמה שרע לאש"ף ולסורים, טוב בהכרח לישראל. השקפה קיצרת־טווח טיפוסית שעוד תעלה לישראל ביוקר רב.

הפזגה בטהרן. בינתיים חל שיפור רב במצבה הצבאי של איראן מול העיראקים. המישטר האיסלמי, שסבל זעזועים רבים בשנה שעברה, מגלה ביטחון עצמי גובר והולך.

בחודשיים האחרונים שיחררו האיראנים 4000 אסירים פוליטיים. לפני ראש־השנה האיראני, החל ב־21 במארס, ישוחררו 2000 אסירים נוספים. רוב המשוחררים הם פקידי־ממשלה בכירים לשעבר, אנשי־עסקים ואינטלקטואלים חילוניים. זהו מיבצע החנינה הראשון בקנה־מידה גדול תחת שילטונו של האייתאללה רוח־אללה חומייני.

הגולים האיראניים בפאריס מצביעים, ובצדק, על ה־עובדה ש־30 אלף איראנים עדיין כלואים בבתי־הכלא הנוראים של איראן מסיבות פוליטיות. הם רואים בצעדי חומייני קוסמטיקה בלתי־מהותית. עם זאת, אין להתעלם מהעובדה ששיחרור 6000 אסירים תוך פחות מחצי־שנה הוא צעד המעיד על ביטחון עצמי רב. משקיפים סבורים שלא רק המצב בחזית עודד את המישטר, אלא גם ההפוגה במעשי הטרור והרצח נגד פעילי המיפלגה האיסלמית השלטת.

הגולים מדווחים שכמה אסירים ששוחררו, נרצחו על־ידי קנאי המישמר המהפכני מייד עם צאתם מכותלי־הכלא. בבתי־הכלא עצמם הונהגה תוכנית חינוכית, שלא היתה מביישת אפילו את רפול. האסירים מקבלים חינוך לערכים — איסלמיים, כמובן — והמצטיינים בלימודים זוכים בחנינה מוקדמת.

מעניין לציין שמומחים במערב מגלים דווקא דאגה נוכח מצב בריאותו הקשה של חומייני. ההערצה לעריץ הדתי הזקן היא אומנם מוגבלת, אבל רוב המשקיפים סבורים שיורשיו יהיו גרועים עוד יותר. הגולים בפאריס חולקים על הערכה זו. לדעתם, ללא חומייני יתפורר שילטון האיסלם.

קנדה:

הירשת גם רדפת?

מדור עולם קטן כבר דיווח בעבר על הרדיפה השיטתית של האינדיאנים על־ידי ממשלת קנדה. לא במיקרה אי־אפשר היה לקרוא על־כך בשום מקום אחר בישראל.

באירופה קמו ועדים רבים, הלוחמים למען זכויות

מישפחה אינדיאנית בקנדה
12 בחדר אחד

האינדיאנים, בארץ המתיימרת לשילטון ליברלי. אנשי־רוח בעלי־שם התגייסו לפעולה זו, והם מביכים את שגרירויות קנדה בלחץ בלתי־פוסק להפסקת הרדיפות.

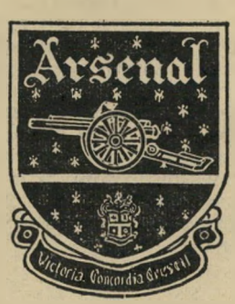
פיכסוך חוקתי. אך ל־350 אלף האינדיאנים אורבת עתה סכנה נוספת. קנדה מנתקת עתה את שרידי הקשרים עם בריטניה, ועומדת לבטל את הזכויות החוקתיות המיוחדות, השמורות לאינדיאנים. מטרת פייר טרודו היא לשלב את האינדיאנים בכלכלה הרכושנית הקנדית, בצורה שתמחה לחלוטין את זהותם.

האינדיאנים נרדפים על ידי מישטרה מיוחדת, מעין סיירת ירוקה, שעליה כבר דווח בעמודים אלה, ושיעור התמותה בקירבם הוא גבוה מאוד. הם פנו לבית־המישפט העליון בבריטניה להבטחת זכויותיהם. משקיפים פוליטיים סבורים שסיכוייהם קלושים. גם החלטה בזכותם עלולה להידחות על־ידי טרודו, אפילו במחיר של סיכסוך חוקתי עם בריטניה.

התיקווה היחידה היא בהתעוררות רצינית של דעת־הקהל העולמית, בלחץ ציבורי כבד שיאיים על שמה הטוב של קנדה בעולם. פעילים לזכויות־האדם באירופה מעודדים מההתגייסות לעניין, אך סבורים שללא הפגנות סוערות ושביתות־שבת לא יחול שינוי ממשי.

החטא ועונשו

לפני שנים רבות נמנו יהודים רבים עם אוהדיה של קבוצת הכדורגל הלונדונית ארסנל. אך ב־15 השנים האחרונות עזבו רובם את שכונות־העוני שליד המיגרש, עברו לאזורי־יוקרה. בניהם כבר משחקים גולף בימי הראשון, וזנחו לחלוטין את המישחק הפרולטארי.

היום מאכלסים את יציעי איצטדיון הייבורי של ארסנל צעירים חדשים, רבים מהם מובטלים, מטבע הדברים, גברה המגמה הנאצית והאנטי־שמית בקרב חלק מסויים מאוהדים אלה. „יהודונים". לאחרונה פעילים הנאצים ליד האיצטדיון, וכל נסיונות ההנהלה להרחיק נכשלו עד כה. בעיקר זכה בפירסום רחב כרוז נאצי, שהשמיץ את אוהדי הקבוצה הצפון־לונדונית היריבה, טוטנהאם, כ„יהודונים".

שום אוהד ארסנל, אפילו ליברל או סוציאליסט מובהק, לא ישליך מידו כרוז משמיץ על טוטנהם.

השבוע הודיע הליגה האנטי־נאצית, שאחד מראשיה הוא שחקן הנבחרת בעבר, ומנהל קווינס פארק ריינג'רס כיום, טרי וונאבלס, שפעיליה ימגעו חלוקת כרוזים נאצים במיגרשה של ארסנל.

בינתיים נעשים האוהדים בתחום הספורטיבי. ארסנל נימנת אומנם עם קבוצות־הצמרת, אך היא ידועה בכדורגל המשעמם שלה. הקבוצה הבקיעה פחות ממחצית מיספר השערים לעומת קבוצות־צמרת אחרות, וקהל־הצופים שלה ירד ב־50 אחוז.

הגדיר השבוע את ארסנל כתב־ספורט לונדוני: „בימים אלה, כששולחים אותי לכסות מישחק של ארסנל, אני מתחיל לתהות מה עשיתי כדי לעצבן את עורך מדור־הספורט שלנו?"

רק $200,000*

צמרת אביב — שכונת 5 כוכבים

בפינת חמד מיוחדת במינה, על שטח רחב ידיים במרכז רמת אביב, נשלמת בימים אלה בנייתו של הבנין הראשון בצמרת אביב.
צמרת אביב היא שכונת מגורים יוקרתית ומיוחדת במינה. הבנינים, הבנויים בתכנון מיוחד דמוי כוכב מתנשאים לגובה של 12 קומות ומשקיפים מגבוה על נוף פנורמי לים ולשפלה.
במרחבים הגדולים שבין בנין לבנין יוריקו מדשאות וצמחיה עשירה, אשר יוסיפו מימד חשוב של נופש ובריאות בסמוך לבית.
שכונה ברמה כזאת יכולת לראות עד כה רק באיזורי המגורים היוקרתיים יותר באירופה ובאמריקה. איכות הבתים, טיב הדירות וגודלן, השכלולים הרבים והתוספות, המחשבה על כל פרט במסגרת הכללית — כל אלה היו בבחינת חלום בלתי מושג בענף הבניה בארץ, עד שצמרת אביב הפכה למציאות.

האנשים הבונים את צמרת אביב

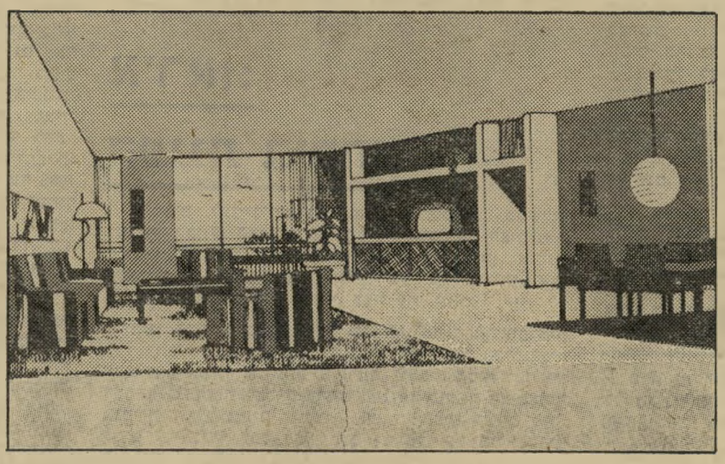
להפיכת החלום הזה למציאות חברו יחד שתי חברות בניה עתירות ידע ומוניטין: אפריקה ישראל להשקעות בע"מ — החברה שבנתה את סביון — באמצעות חברת הבת שלה מקרקעי מרכז בע"מ, וחברת ש.א.פ. בע"מ שלה 60 שנות נסיון וידע בענף הבניה. מלאכת התכנון הארכיטקטוני נעשתה על ידי משרד האדריכלים י. פרלשטיין ושות'. צוות כזה יוצר בהכרח דברים גדולים.

מבנה הכוכב

למבנה הכוכב המיוחד של בניני צמרת אביב יתרונות שאין לשום מבנה ארכיטקטוני אחר. כל דירה פונה כלפי חוץ ל־5 כיוונים המבטיחים לכל דירה 5 כיווני פרטיות מוחלטת ו־5 כיווני אויר צח. לעומת דירות ממוצעות שלהן 2-3 כיווני אויר, תוכל להנות בצמרת אביב ממשבי רוח קלילים בכל שעות היום. כאשר המשבים מן הים רצויים, פתח חלון לים. כאשר בשפלה מנשבת רוח נעימה — תן לה להכנס. כל שושנת הרוחות היא שלך.

בניה ברמה של 5 כוכבים

הבנין בצמרת אביב מצופה מן המסד עד הטפחות, לגובה 12 קומות, בקרמיקה איטלקית משובחת. יעברו שנים רבות וצמרת אביב תשאר תמיד אלגנטית ושמורה כחדשה.

בצמרת אביב מיושמות שיטות הבניה המעולות ביותר: את תקרות הבטון יוצקים בהלבשה ישירה ובדיוק מכסימלי על הקירות, ומבטלים בכך את הפערים בין הקיר לתקרה. שיטה זו, אשר היום ממעטים להשתמש בה משיקולי כדאיות, הוכיחה את עצמה כשיטה הטובה ביותר רק שיטה כזו עולה בקנה אחד עם הסטנדרט הגבוה שלפיו בונים את צמרת אביב כולה.

דירה שהיא וילה

הבנין בנוי כך שבכל קומה אגפים נפרדים ובכל אגף דירה אחת בלבד, העומדת כיחידה פרטית ואוטונומית. כל דירה נהנית ממערכת עצמאית להסקה ולמים חמים, ללא תלות בקפריזיות של מערכת מרכזית, ובלי ניגוד אינטרסים בין שכנים.
בין דירה לדירה קיר משותף אחד בלבד המבטיח שקט ופרטיות מירביים. תוכל לעשות בדירתך כרצונך, מבלי שתפריע לשכניך ומבלי שהם יפריעו לך. בידוד מיוחד מבטיח ניצולת אנרגיה מושלמת ללא בריחת חום בחורף או קירור בקיץ — מה שמבטיח חסכון ניכר.

דירת 5־כוכבים — לפי מידותיך

תוכל לבחור בדירה ששטחה 142 מ"ר, 150 מ"ר או 158 מ"ר. תהנה בה מ־4 או 5 חדרי שינה מרווחים ומסלון ענק בגודל 50-40 מ"ר. אם אתה זקוק לחדר עבודה נוסף תוכל לקבלו מבלי לפגוע במרחב המחיה. אנו ערוכים לשבת ולתכנן אתך יחד את המבנה הסופי של הדירה. נציע לבחירתך 7 סוגים שונים של ריצוף, מבחר כלים סניטריים ועוד. יחד נקבע את חלוקת השטח המתאימה ביותר לצרכיך.
בכל דירה מטבח מודרני ביותר המכיל פינת אוכל ל־6 איש; מרפסת שרות גדולה; master bedroom (חדר שינה הורים) עם חדר ארונות וחדר אמבטיה נפרדים; 3 בתי־שימוש ושני חדרי אמבטיה.
כל דלתות הבית מצופות בפורניר אלון משובח. מסגרות החלונות והתריסים עשויות אלומיניום מושחם יפה ביותר שישמור על מראהו וצורתו לאורך זמן רב.
בקירות מותקנת צנרת חדשנית בשיטת "צינור בתוך צינור", עם אחריות לשנים רבות. שיטה זו שהיא המילה האחרונה באינסטלציה מורידה ממך את הדאגה לתקלות בצנרת, לפיצוצים ונזילות. אלה פשוט לא יהיו.

אמרנו דירה של 5 כוכבים ולזה בדיוק התכוונו. לאיכות בניה ולגימור שעדיין לא היו כמותם. לפרטיות מוחלטת שלך בדירתך, ולפרטיות מוחלטת של דירתך בבנין כולו.

בנין של 5 כוכבים

בבואך הביתה, אל צמרת אביב, יקדם את פניך לובי גדול ומפואר שקירותיו זכוכית ותקרתו גבוהה במיוחד. בלובי ספות ישיבה אלגנטיות, תאורה יפה וצמחיה לרוב. לובי קטן יותר תמצא גם בכל קומה. בקומת הקרקע נמצא המועדון המשותף לדיירי הבית — שם תוכל להצטרף אל הילדים במשחק ולהנות משעות הפנאי שלך.
דגש מיוחד מושם בבנין על בטחון מכסימלי. המעליות "החושבות" מתוצרת נחושתן, הטובות והאמינות ביותר, יפעלו ביעילות ובהתאמה מירבית לשירות מהיר ובטוח. מערכת אינטרקום משוכללת ודלת "פלדלת" מתוצרת רב־בריח בכל כניסה מבטיחים בטחון מושלם.
גנרטור חירום שיתחיל לפעול מיד עם הפסקת זרם יבטיח אספקת חשמל שוטפת למערכת המרכזית, ויפעיל נקודת אור לשעת חירום בכל דירה.
בבנין חניה עילית צמודה וחניון תת־קרקעי אליו תגיע ישירות במעלית. שער החניון יפתח לפי הוראתך מן המכונית — ורק לפי הוראתך.
צרף לתמונה את השבילים המטופחים שיובילו לבית, את המדשאות והצמחיה, והרי לך בנין אמיתי של 5 כוכבים.

*המחיר — $125,000

כעת כבר ברור לך מדוע דירה בצמרת אביב שווה 200,000 $. אבל הבית הזה יכול להיות ביתך גם בהרבה פחות.
טווח המחירים גדול מאוד, והוא מתחיל ב־125,000$ + מ.ע.מ. (2,273,000 שקלים לפי שער הדולר מיום 4.3.82). אנו מעמידים לב־חירתך סדרה של תכניות רכישה שאחת מהן ודאי תתאים ליכולתך.

נשמח למסור לך פרטים נוספים בכל עת ולהזמינך לסיור במקום. הלא בסופו של דבר, טוב מראה עיניים מאלף מילים.

צמרת־אביב

דירות 5 כוכבים בשכונת 5 כוכבים.

★★★★★

היזם ונותן שרותי המכירה: אפריקה ישראל להשקעות בע"מ, מקבוצת בנק לאומי בע"מ תי"א, רח' אחד העם 13, 03-650281.
ביצוע הפרויקט: ש.א.פ. בע"מ סמל האמינות והאיכות בבניה: חולון, סוקולוב 64, 03-848447.

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ

SAP ש.א.פ

טרגט־פנטון

אנשים בעולם

ל"די די: הצילומים שהביכו שוב את האימפריה

שלושת הצילומים האלה מכסים טפח ומגלים טפחיים: הנסיכה **דיאנה** בבגדי־ים ביקיני שאינו מתיימר להסתיר נפיחות טבעית, גם אם לא כל־כך תואמת את מושגי הפרוטוקול המלכותי. הם נעשו באיי באהאמה, כשהנסיך **צ'ארלס** ורעייתו בילו חופשה הרחק מן הקור הלונדוני.

צלם של העיתון סאן, שלא הוזמן להצטרף לזוג הנופש, הסתתר מאחרי השיחים והציץ. את התמונות פירסם היומון הלונדוני בעמוד הראשון, וכתוצאה מכך זכה לביקורת נוקבת כל־כך מחצר המלוכה, עד שמצא לנחוץ להתנצל לאחר המעשה.

אלא שחצר המלוכה הבריטי התרגל כבר מזמן למצבים מביכים. אם להזכיר רק את עשרות ה־שנים האחרונות, הרי שפרשת המלך **אדוארד**, שפרש מן המלוכה בגלל אהבתו לגרושה, אהבו־תיה השונות של הנסיכה **מארגרט**, פרשת פיטו־ריו של מזכירו של הנסיך **פיליפ**, שנחשב לקרוב מדי למישפחת המלוכה, ושמלות מלכותיות שהת־עופפו אל על, כפי שקרה לא פעם לנסיכה אן — כל אלה העלו כל כך הרבה סומק על פני ארמון באקינגהם, עד שהסומק הפך לשיגרה.

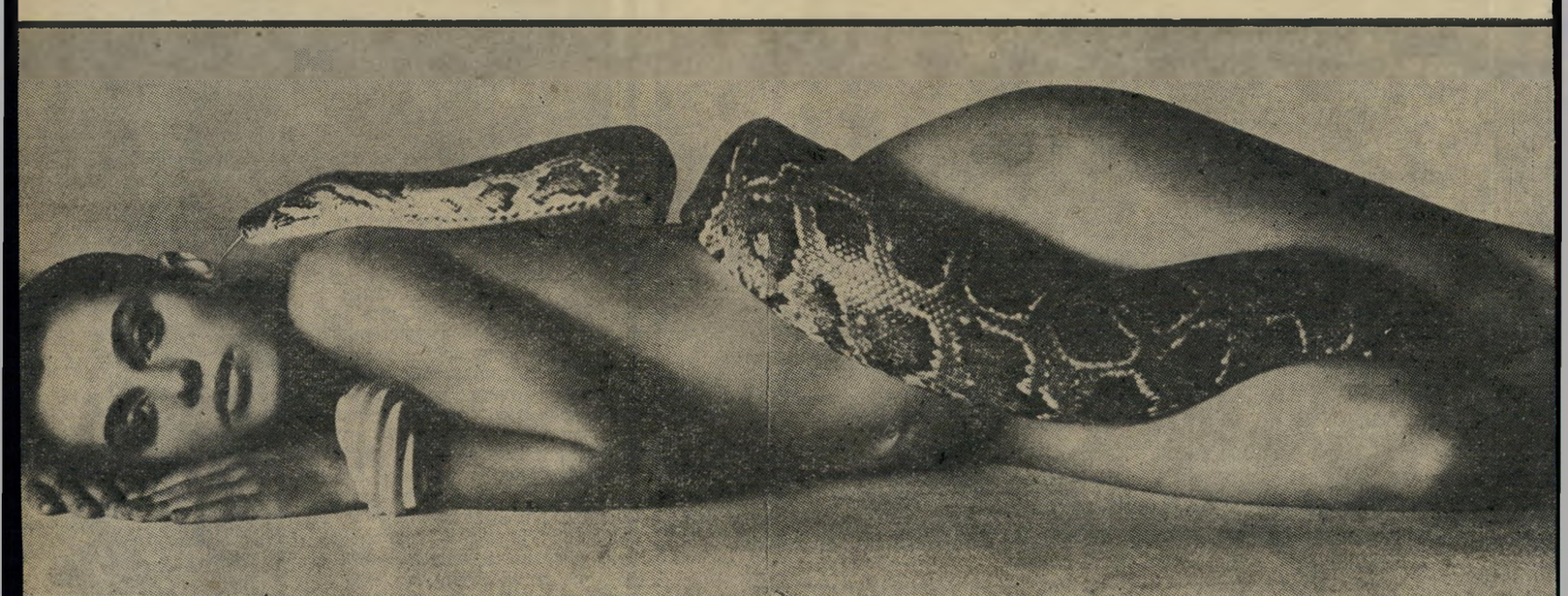
הנסיכה הטרייה הוכיחה מן הרגע הראשון, שהיא ראויה להצטרף למישפחה. צללית הרגליים החטו־בות שהצטיירה מבעד לשימלה שקופה בתקופת האירוסין, מחשוף נדיב שחשף כימעט את הטבור בהופעה פומבית, עיניים נעצמות בפתיחת תערו־כה רישמית — אלה אינן אלא דוגמות מעטות ש־מצביעות על כך שדיאנה תשתלב היטב במישפח־תה החדשה.

מריה ברטון: כמו בפעם הראשונה

לפני 19 שנה נמסרה, באוגסבורג, תינוקת להוריה המאמצים. שמה היה **פטרה חייסיג**, ושם הוריה **איזבת טיילור** ו**ריצ'ארד ברטון**, זוג שנראה אמיד ומהימן להבטחת עתידה של התינוקת.

ואומנם, **מריה ברטון** גדלה והיתה ליפהפיה מאושרת בהחלט. בטקס נישואיה ל**סטיב קארסון**, בין האורחים בלטה חברתה הוותיקה של אמה, הנסיכה **גרייס**. ליז טיילור היתה כה מאושרת, עד שהצהירה: „אני מרגישה כמו בפעם הראשונה".

נסטאסיה קינסקי: לעתים נדמה לי שקל לי יותר לבטא רגשות בסרטים מאשר בחיים!

צילום זה של נסטאסיה קינסקי, שנחשבת היום לאחת הכוכבות היפות ביותר של הבד, נעשה על־ידי צלם הפורטרטים הנודע, **ריצ'ארד אבדון**, עבור הירחון הגרמני שטרן. קשה לדעת מי מהשניים הוא הנחש, אבל השחקנית היא אמיתית, וחגגה לאחרונה את יום־הולדתה ה־21. היא מגלה כמה דברים על עצמה ועל עבודתה:

על אהבה: „בלי אהבה אין טעם לחיים. איני יכולה להתקיים ללא גבר וכשאין לי גבר, אני מרכיבה לי אחד בדמיון, מתוך כמה שאני מכירה, מפזרת עליהם מלח ופלפל וחיה עימם בעולם של פנטסיה."

על הבימאים: „**פרנסיס קופולה** הוא האיש הנפלא ביותר בתעשייה, כי הוא מחפש תמיד דרכים חדשות משלו, תמיד חושב על מאה דברים ביחד. **רומן פולנסקי**, לעומתו, חושב תמיד על דבר אחד בלבד, על הדבר שהוא עושה באותו רגע."

אנשים בעולם

ג'ואנה שמייכן: איך להתחתן עם כסף

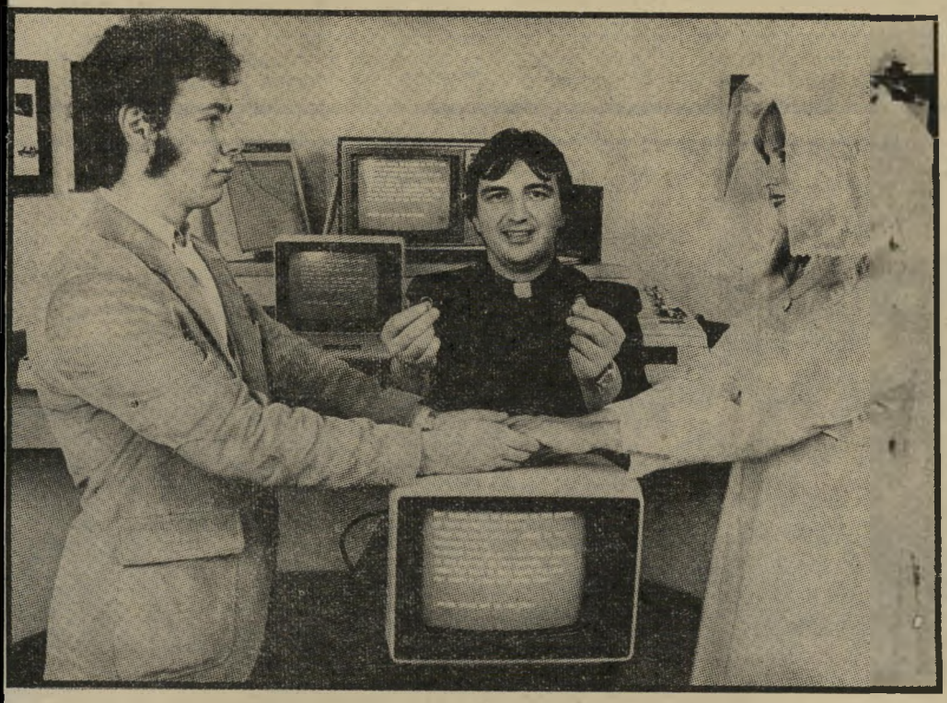
אם לא נולדת עם כפית של כסף בפה ולא היה לך מזל עד היום, תוכלי — עם מעט שכל — להיות יורשת של מיליונים, אם רק תדעי לדוג לך את המיליארדר הנכון. כך טוענת פסיכיאטרית בשם **ג'ואנה שמייכן**, בת ה־48, בספרה איך להתחתן עם כסף. תמורת 21 דולר, ועוד 5 דולר דמי־הרשמה, אפשר לקבל הדרכה בכתב מאשה שהצליחה להתחתן עם כסף ועם כישרון גם יחד, כשבגיל 27 נישאה לי־צלם **אדוארד שטייכן**, שהיה אז בן 81.

ג'ואנה נותנת כמה עצות שימושיות:

1. עקבי אחרי מודעות האבל כדי להכיר את הנפטרים ובעיקר את יורשיהם.

2. אל תירתעי מהסבת מיקצוע. דוגמניות תמיד פוגשות אנשים עשירים, גם ספריות, עורכות־דין, מדריכות טניס, ומאלפות סוסים.

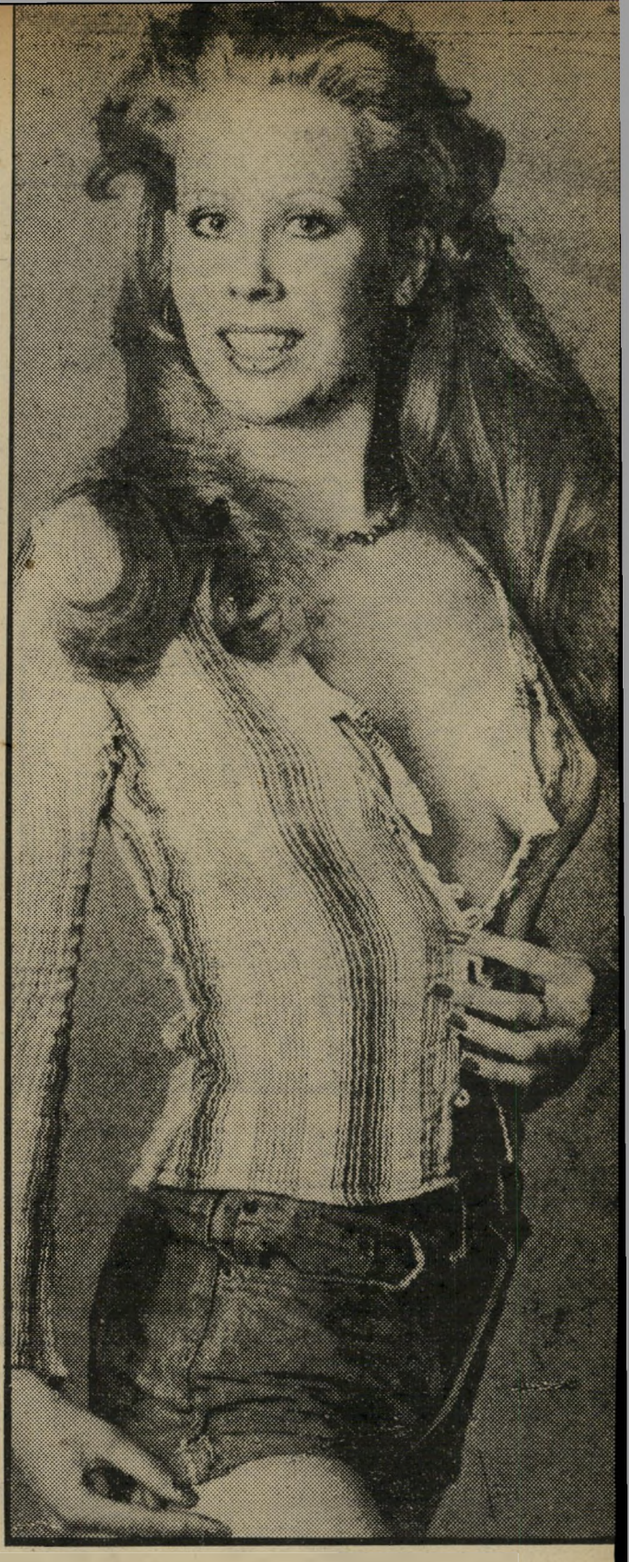
3. היצמדי תמיד לאיש העשיר ביותר במקום העבודה או במישפחה. יש לו תמיד חברים עשירים.

רון ייניש: החתן, הכלה והמחשב שידע יותר מדי

דבר מהפכני מתרחש תחת השמש של קליפורניה, בעזרת איש הכמורה **רון ייניש** ונושא הכלים שלו, בשם „תפוח +2". זהו מחשב המציג את עצמו במלים: „שלום, שמי הוא כומר תפוח." עבודת הקודש של צמד־חמד זה, אחראית לטקס הנישואין המתוכנת הראשון. כל העסק נמשך בדיוק שתי דקות. כומר תפוח שואל את השאלות המסורתיות, ואפילו אומר לחתן מתי מותר לו לנשק לכלה.

הכומר ייניש (31) הוא חסיד גדול של המחשבים. הוא מסביר שבמקור נועד טקס־המחשב לחרשים או לאנשים בעלי קושי בשמיעה, כדי שיוכלו לחוות את הניסיון בעזרת קריאת המלים על מסך המסוף. „אבל, מאחר שהחרשים לא הגיבו, החלטנו להציע את החידוש לקהל הרחב. והנה, להפתעת כולם, נמצאו רבים שהוקסמו מיעילות הכומר המתוכנת." למרות שנישואין ממוחשבים עולים בתרומה של 500 דולר למיסדר של ייניש.

הייזל או'קונור: חזרה לרגיעה

מאזיני מיצעד־הפיזמונים מכירים היום את **הייזל או'קונור**, לפחות בארץ, כזמרת של הגל החדש, עם כל התיפאורה והאיפור המתלווים למושג זה. מי שזכה לראותה בסרט לשבור זכוכית, שממתין כבר כמה שנים לתורו כדי לעלות על בדי הארץ, זוכר בוודאי את הצעירה המוכשרת ומלאת המרץ, כשפניה דמויי מסיכה, לבושה זרוק לפי מיטב צווי האופנה, וכולה אומרת מרד נגד המימסד.

אלא שלא תמיד נראתה הייזל או'קונור כך, והעדות הטובה ביותר היא התמונה למעלה, שצולמה לפני שבע שנים. באותה התקופה ניסתה עדיין הייזל לפלס לעצמה דרך במסלולים המקובלים של עולם הפיזמונים והזוהר, אבל אחרי שנאבקה במשך שנים, ללא תוצאות, פנתה לסיגנון המתמרד (ראה תמונה מצד ימין), ואכן שינוי היכיון נשא פירות. עתה אנו מתבשרים שהייזל משנה שוב כיוון, וברוב נוכל לראותה בדמות חדשה.

מדוע שמן שר־החוץ המצרי בשני קילו

ומדוע הריח הח"כ חיים הרצוג סוליית חשיש

אנשים

■ בפי מי שהיה עוזרו של **יצחק רבין, עמוס עירן,** מנהל חברת מישען ההסתדרותית, היה השבוע סיפור מרתק. מסתבר כי במשך שנתיים למד באוניברסיטה אמריקאית לצד אזרח מצרי, אך במשך כל הזמן הזה לא החליף עימו מילה, וגם הוויכוחים ביניהם היו באמצעות המרצה בלבד. אחרי ביקורו של אנוור אל־סאדאת בארץ נתקל עירן באיש זה שוב. היה זה ד"ר **אחמד גומעה,** היועץ בשגרירות מצריים בישראל. כשנפגשו, חיבקו איש את רעהו, קראו זה לזה בשמות הפרטיים והפכו ידים. כיום הם גרים זה בסמוך לזה בהרצליה.

■ שר־החוץ המצרי, **כמאל חסן עלי,** טען בעת ביקורו בארץ ששמן תוך יומיים בשני קילוגרמים. הוא ייחס חלק מתוספת זו לארוחות שאכל בחברת **אריאל שרון,** שגם הוא חובב־אכילה.

■ שרון עצמו טען כי בכל חייו עלה רק פעם אחת בדרגה מבלי שהיה צריך לעבור על כך. זה היה כאשר הונהגה בצה"ל הדרגה החדשה של תת־אלוף. כתוצאה מכך זזו כל האלופים בדרגה אחת כלפי מעלה. עד אז היו בריגדירים, ומאז הפכו בעלי דרגה של מייג'ר־ג'נרל.

■ רבים ראו בטלוויזיה כיצד מתגלגל אריק מצחוק בקבלת־הפנים לנשיא **פראגוואה מיטראן** בנמל־התעופה בן־גוריון. השבוע התגלה מי גרם לכך: **שימעון פרס** דווקא. כאשר דחפו שומריו של **מנחם בגין** את כסא־הגלגלים שלו לעבר מקום־הטכס, העיר פרס: „הנה בא הצוות המוביל!"

■ על ההבדל בין מנהיגים אמיתיים ובין סתם פוליטיקאים יש בפי איש־העסקים **שמואל עינב,** מוותיקי ה־פלמ"ח, משל: אדם הולך בשביל, וכלבו רץ לפניו. אך כאשר הכלב מגיע לפרשת־דרכים, הוא ממתין שם עד שהאיש בוחר בדרך. לאחר מכן רץ הכלב שוב קדימה. והנמשל: הפוליטיקאים יכולים להשתולל, עד שמגיע הרגע שבו צריכים לקבל החלטות. אז ממתינים הכל למנהיג.

■ בירושלים עדיין לא נרגעו מהסערה סביב שימלותיה של רעיית הנשיא, **אורה פירה נבון,** שאותן לבשה בעת ביקור הנשיא הצרפתי בארץ. מקורביה של אשת הנשיא טוענים שהתקפתו של האופנאי **ג'ורי מליץ** על טעמה של אופירה (העולם הזה 2323) לא נבעה משיקולים מיקצועיים. הם מספרים שכאשר חזרה אופירה מביתה־החולים במצב חלוש, ב־1979, היא הזמינה את ג'ורי מליץ, כדי שיכין לה שימלה חגיגית לכבוד ביקור הנשיא המצרי **אנואר אל־סאדאת** בחיפה. מליץ הופיע בביתה־נשיא בלוויית חבר, ועימם היתה גם העיתונאית **עליזה ווך.** הוא הוכנס לחדר־האורחים עם ידידיו ואף הוגש להם כיבוד. כשנכנס לחדרה של אופירה, כדי לעזור לה במדידת השימלה, הוא ביקש את רשותה להכניס לחדר גם את וולך, שתוכל לתאר כיצד הוא מלביש את אשת־הנשיא.

אופירה, שהיתה חלשה ועייפה, התנגדה בתוקף לרעיון, ומאז השתבשו היחסים בין השניים.

■ הכתבות בעניין לבושה של אופירה, שהחליפה שמלות כבסרט נע, עוררו גל תגובות בבית־הנשיא. שם אמרו שמבקרי רעיית־הנשיא לא שמו לב לכך שהיא לא החליפה כלל את שימלתה כשחזרה משדה־התעופה לביתה, והיא אירחה את **פרנסואה מיטראן** ורעייתו, **דניאל** בשלא יצלמו את סגן־השר בשעת מעשה. **שולמית אלוני** הריחה את החומר וטענה שלה „זה לא עושה שום דבר."

■ שילנסקי גילה ששותפו הנוכחי לשתיית וודקה הוא ה־שחקן **שלמה ניצן,** ושלמרות הבדלי־השקפות ביניהם, הם שותים ביחד ושרים שירים באדיש. אשת סגן־השר ייעצה לו שילך בעקבות **אריה** („לובה") **אריאב,** יעבור לעיירות פיתוח וילמד שם בני־נוער. ענה לה שילנסקי, שחזר לאחרונה מארצות־הברית: „אני צריך להביא את היורדים."

■ קולו של ד"ר **חיים טייכמן,** נשיא המועדון הסחרי והתעשייתי נשמע מבוהל. הוא פנה לח"כ הליברלים **יצחק זייגר,** והסביר לו שהוא חייב לבוא ולהרצות לפני חברי־המועדון, משום שהשר **יעקב מרידור,** שהיה אמור לנאום, הודיע שהוא אינו יכול להופיע. הודעתו של מרידור באה שלוש שעות לפני תחילת מועד האסיפה, וטייכמן לא רצה לאכזב את המוזמנים. זייגר, ידידו, נאות לפנייה, הפסיק את קריאתו בעיתוני־הבוקר, והחל לשרבט ראשי־פרקים לי־הרצאה. „כשבאתי למקום," סיפר הח"כ, „גיליתי אנשים עם סכינים שלופות. הם לא ידעו שמרידור לא יבוא. אחרי שראו אותי, לא היתה להם ברירה אלא להחזיר לנגן את הסכינים שכוונו לממציא האנרגיה."

בוטרוס בוטרוס ע'אלי

שר־המדינה המצרי לענייני־חוץ שולח מבט מסוקרן בשר־על, יעקוב מרידור. במשך כל ימי ביקורו של משלחת־השרים המצרית בארץ, עמדה פרשת מרידור במרכז השיחות והרכילות במסיבות שהם ביקרו בהן, והיו אשר הציעו לשר כמאל חסן עלי (למטה, במרכז) לקנות את המצאת מרידור למען מצריים. חייך כמאל חסן עלי באופן דיפלומטי: „אנחנו לא קונים מבלי לבדוק תחילה."

■ סוליית חשיש היתה האירוע מהרכזי בסיור של ועדת־חוק־ומישפט של הכנסת בבית־הספרי לשוטרים בשפרעם. ח"כ המערך, **חיים הרצוג,** בחן את הסולייה בקפדנות עד שחברי העירו לו שהוא מביט בחומר כמיקצוען. כשאחז בסולייה סגן־השר **דב שילנסקי,** ביקש חברו לסיעת חרות **מיכאל קליינר** לישראלים בעבודתם, הצטרפו אליהם שוטרים צרפתיים גם ביום הראשון, יום המנוחה השבועי שלהם. לדבריו, שתיאר את אביטן כמי שנמצא כיום בצמרת עולם־הפשע הישראלי וכמי שממהר ללחוץ על ההדק, הרגיע את הקהל ואמר שאביטן אינו שודד בודדים, אלא אן־ורק גופים.

■ הסאטיריקן הימני **מאיר עוזיאל,** בעל הטור בצהרון מעריב, שאל צעירה שעמדה ברמזור ליד קולנוע בן־יהודה, שברחוב בן־יהודה בתל־אביב: „תסלחי לי, אולי את יודעת איפה זה קולנוע בן־יהודה?" בתחילה היא חשבה לעזור לו, אך כשראתה שהוא מחייך אמרה לו: „חוש ההומור שלך מתאים בדיוק למדור העלוב שלך." עוזיאל הסמיק, מיהר להתניע את ריכבו והסתלק מהמקום.

■ כוכב מכבי תל־אביב, **מיקי ברקוביץ,** עומד לבלות את הימים הבאים עד למישחק עם האיטלקים בגמר־גביע אירופה, דווקא בחנות הספורט שלו בתל־אביב. לדבריו, כך הוא יפרוק את המתח שבו הוא שרוי. מיקי סיפר שחברו לקבוצה, **חנן קרן,** הוא היחיד שהרוויח מסידרת־המישחקים על הגביע, מעבר למה שהוסכם מראש עם השחקנים. בתום המישחק ביוגוסלביה נגד קבוצת פרטיזן, כאשר הקהל זרק מטבעות־כסף למיגרש, לא התעצל קרן ואסף אותם.

■ הזמרת **דורית צדוק** מסתובבת באחרונה כשגאווה ממלאת אותה. יש לה סיבה: באחת ההופעות שהינחה אישהשלווזיה, **דן כנר,** הוא ניגש אליה, בתום ההופעה, ואמר לה, שלדעתו היא שרה נפלא, והיא יכולה להתחרות בזמרות מפורסמות אחרות. „את יכולה להוציא כנר לא ידע שדורית היא בת למישפחה מוסיקלית. אביה, **אהרון,** הוא ששר את הלהיט של שנות החמישים, הרי, סי מונה מדימונה. אחיה, **יחיאל** („חיליק"), הוא יוצא להקת פיקוד־מרכז, שניגן אז לצידו של **קובי רכט.**

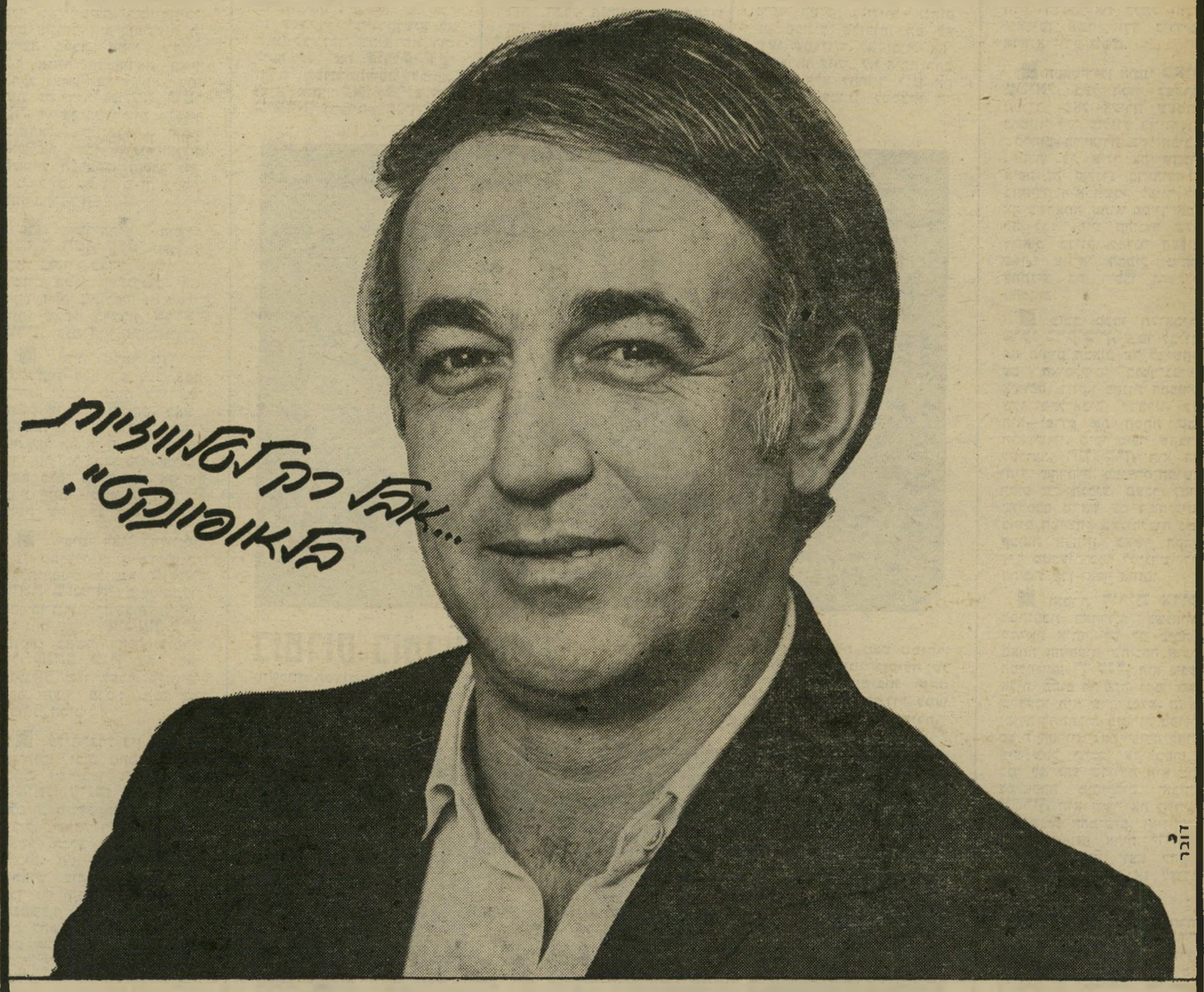
■ מי שמונה כמאמן נבחרת ישראל בכדורגל, **יוסף מיר־מוביץ,** ידוע כשכחן וכפזרן. אחד הסיפורים הידועים הקשורים בו שייך לתקופה שבה אימן את אחת הקבוצות בליגה הלאומית. בשבת בבוקר, לפני עליית השחקנים על המיגרש, הוא ערך להם תדריך ליד הלוח שבו ניתן לכל־אחד תפקיד מדוייק. לפתע נקרא מיר־מוביץ לטלפון, ואז הוסיף אחד הנוכחים שם נוסף לרשימה שהיתה רשומה על הלוח. כשחזר המאמן, הוא לא התרגש מכך שקבוצתו גדלה, ומצא תפקיד גם לשחקן ה־12.

■ אם בקיבוץ יגור לא תהיה לכך התנגדות, הרי שאחת המועמדות לחברות במקום תהיה שחקנית העירום **ג'ו דימונוביץ** האנגלית, שהובאה לארץ על־ידי המפיק **ששון שבתאי,** כדי שתככב במחזה שהוא מפיק. כשהופיעו שחקני המחזה בקיבוץ, היא ביקשה הסבר על אורח־החיים המיוחד, שלא ידעה על קיומו עד לאותו מיפגש. כשהוסבר לה במה מדובר, אמרה שהיא מוכנה לעבוד שם בכל תפקיד שיציעו לה, ברגע שתסיים את הופעותיה במחזה.

■ **בני טל,** שחברת השמירה שלו היתה זו שזכתה במיכרז השמירה על הכוכבים־הזוטרים של הסידרה דאלאס, סיפר שמה שהטריד אותו ביותר היה היעלמותם של האורחים לכל מי שביקש מהם חתימה, בכל מקום.

■ **חזי לדר,** מי שתפס בפאריס את **הרצל אביטן,** סיפר שברגע שנחת בנמל־התעופה שם, כבר חיכו לו מארחיו ממישטרת־צרפת, ו־התחילו בתידרוך. כדי לעזור

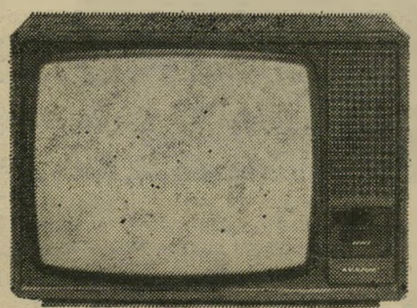
"כולם נותנים ביטוח לשנה ואני נותן עוד שנה על חשבוני.

"אצלי בחנות, תוכל למצוא טלויזיות של הפירמות הידועות ביותר. יש לי גרמניות, יפניות, אמריקניות ואפילו ישראליות. את כולן אני מוכר. אבל רקבלאופונקט מקבלת אצלי אחריות לשנתיים. שנה אחת מהחברה ושנה נוספת על חשבוני. וזה כדאי לי, כי טלוויזיות בלאופונקט פשוט לא רוצות להתקלקל...
בדרך כלל אני לא עושה עסקים עם חברים, אבל טלויזיה בלאופונקט אני מוכן למכור גם לחבר, בבטחון שנשאר ידידים טובים עוד שנים רבות.

א. רוזנבוים

אברהם רוזנבוים
שיווק הוגן, דיזנגוף סנטר (ליד אלסקה), תל־אביב.

בלאופונקט - בכל מחיר.

BLAUPUNKT

היבואן הבלעדי: טרכף יבוא בע"מ, רחוב בוגרשוב 70, תל־אביב.

אנשים

הסוציאליזם החדש של יעקב חזן
והמראה החדש של ישראל דנוך

■ בתום כינוס שדן בבעיות־השעה, פנה צעיר ל**יעקב חזן**, מוותיקי מפ"ם, שישב באולם, ושאל אותו מדוע שלח הקיבוץ הארצי מיכתבי־פיטורין לעובדיו הדרוויים, שבתים בכפריהם. חזן הסביר שהם עדיין לא פוטרו ו„זכותנו לשלוח להם מיכתב הקורא להם לחזור לעבודה. לא נחכה להם עד ביאת־המשיח.“ הצעיר, **אדם קלר**, מפעילי של"י, לא הירפה, כדרכו, ושאל אם זוהי גישה סוציאליסטית. ענה לו חזן: „כפי שאמר **ולדימיר איליץ לנין** — ,השמאלנות היא אוייבו הגדול ביותר של המאל'. זוהי מחלת־הילדות של הסוציאליזם, ואתה הרי אינך ילד.“

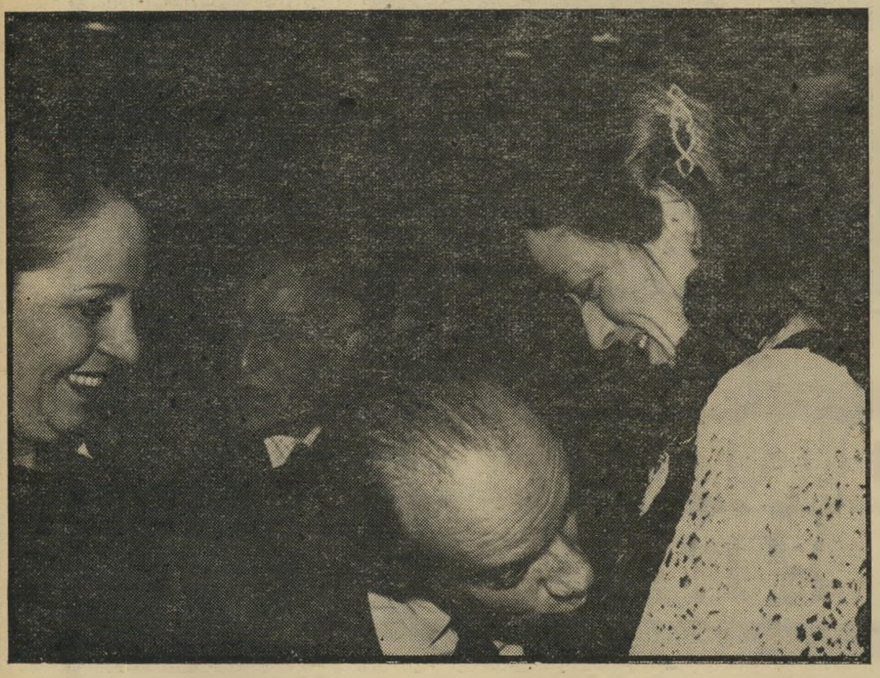
■ לא חלף שבוע מאז שנפגשו עובדות דואר־הנדסה במחוז תל־אביב עם נשות שרי הפנים והתיקשורת, והן הוזמנו לפגישה שנייה, בשעות העבודה, ליום־עיון בבית־הספר לתיקשורת, עם אורתן נואמות. נציגת ועד־העובדים, **ציפורה ג'וליאן**, שלא הוזמנה, באה לפגישה השניה אחרי ששמעה שבפעם הראשונה נאמו השתיים על ענייני ביטחון, דת ורוח. **רבקה בורג** הירצתה על חברון ו**טובה ציפורי** הטיפה מוסר לעובדות. „לנאומים כאלה יש בימות אחרות,“ הספיקה לומר חברת־הוועד, לפני שאשתו של שר־הפנים חטפה ממנה את המיקרופון.

■ במכירה הפומבית של תמונות, שמטרתן קודש לשיקום המוסד לאמנות בצלאל בירושלים, מוצעות למכירה תמונותיהם של שלושה קרובי־משפחה של **בוריס שץ**, מייסד המוסד. השלושה הם בנו המנוח **בצלאל**, אישתו **לואיס** ואחותו, **זוהרה**.

■ שחקנים רבים מהלכים עתה בתיאטרון החיפאי כשהם לבושים בבגדי־אימון ועולים בנעלי־ספורט. כך עליהם להתלבש בחזרות למחזה של הסופר **ליב טולסטוי**, בעיבוד בימתי ובימוי של **רוברט קלפין** הסיפורו של סוס, אמריקאי. המחזה מוצג עכשיו גם בלנינגרד. השחקן הראשי במחזה, **יוסי פולאק**, עובר לצורך התפקיד הכשרה במכון־כוח חיפאי, כדי להיות בכושר מתאים לתפקידו, הדורש כוח גופני רב.

■ למנהל־הייצור של התיאטרון, **יהודה פוקס**, נוסף באחרונה עבודה חדשה: בדיקת אופנועים. התיאטרון עומד להעלות את ההצגה בובה, של המחזאי **חיים מי־טלפונקט**, בבימויו של **עומרי ניצן**. גיבור המחזה עובד במוסך, ובעיקבות מודעה שפורסמה בעיתונים המקומיים, ושביקשה כלי־תחבורה יוצאי־דופן, פונים רבים לתיאטרון, ומציעים את כלי הרכב שלהם. פוקס נאלץ לבדוק בעצמו את כלי־הרכב המשונים, אך הוא עדיין לא מצא את הכלי המבוקש.

■ מייד אחרי שהופיע בבית־המישפט, בעת הדיון על הארכת מעצרו של **רחמים אהרוני**, מיהר **ישראל דנוך**, שיצא, בימים אלה, מבית־הסוהר, אחרי שריצה תקופת מאסר על חלקו בפרשת הרצח הכפול, להתגלח. דנוך גידל את זקנו כאשר נעצר. הוא השתכנע שהזקן משווה לו מראה מבוגר.

טובה פירון

זמרת העבר המפורסמת, נמוכת הקומה, מביטה באחד מוותיקי תיאטרון „חבימה“, שימעון פינקל. פירון, שנפגשה עם פינקל בפתיחת תערוכה, סיפרה שקולה, שאבד לה, חזר אליה והיא מוצפת בעבודה. בין הופעה והופעה היא גם מלמדת אנגלית. פינקל סיפר שהוא ממשיך בכתיבת זיכרונותיו על עבודתו התיאטרונית.

אילן אלדד

בעלה של דינה דורון מנשק למירה רקאנטי במקום יוצא־דופן. אלדד, בימאי תיאטרון וסרטים, בא להקרנת־הבכורה החגיגית של סירטה של רקאנטי, „אלף נשיקות קטנות“, עם אשתו, המופיעה בסרט. בתום ההקרנה, שהתקיימה במוסיאון תל־אביב, הוא בחר בדרך מקורית להביע את תודתנו לבימאית שעבדה עם אשתו במשך חודשים ארוכים.

ליאור חריש

עומד לפרוץ אל מסלול־הריצה ביחד עם אביו, ח"כ המערך מיכה חריש. ליאור, בן ה 13 וחצי, ירש מאביו את האהבה לספורט. הוא משחק כדורסל בהפועל רמת־גן, ובכל שבת הוא עורך עם אביו ריצות בעיר גבעתיים, שם הם גרים. כשנשאל ליאור מי משיג את מי, הוא ענה לקול צחוקם של כל הסובבים: „אנחנו גומרים ביחד.“

■ לעיתונאית **מיכל מירון** מידיעות אחרונות, ולחברה־לחיים **אבנר תבורי**, איש מחלקת החדשות של קול־ישראל, יש בעיות עם המזכירה האלקטרונית שלהם. ידידים יעצו להם שלא להשאיר הודעה בנוסח שממנו משתמע שאיש מהם אינו נמצא בבית, כדי שלא להזמין בדרך זו גנבים לביתם. הם הקליטו הודעה שאמרה: „מסיבות שאינן תלויות בנו, לא נוכל לענות לכם כרגע.“ משום־מה הביכה ידיעה זו את חבריהם של בני־הזוג, שהיו בטוחים שהשניים נפרדו. אחרי בירור הם הבינו שטעו, והזוג החליט שהם יפתחו את ההודעה במילים „מיכל ואבנר“.

■ כשנשאלת מנהלת חליש־כה לפניות־הציבור במישרד ראש־הממשלה לשמה, היא יורדעת שהשואל יישאר כשפיו פעור. התימניה היפה, ששמה **אילנה ביננשטוק**, גורמת לרבים הרגשה אי־נוחות. חלקם אינם מאמינים ושואלים אותה שוב לשם־מישפחתה, ואף היה אחד שבמר יאושו אמר לה: „אין דבר, כולנו עם אחד: התימנים, הפולנים...“

■ בערב־ראיונות נשאל מנהל חברת־השמירה הנושאת את שמו, **בני טל**, מה הוא יעשה אם ישמע שגנב מסתובב בסלון שלו. הוא ענה ללא היסוס: „אתפוס נשק ואירה בו, כבר בפעם הראשונה, ללא ירייה אזהרה לפני־כן.“ רב־פקד **חזי דר**, מרואיין אחר באותו ערב, קרא לעברו: „עדיף שתחייג 100 מתדר־המיטות.“ העיר עליכך המראיין, **איתן דנציג**: „עד שהם יבואו, לא יישאר סלון.“

עכשיו – כולם עושים זאת!
שותים סודהסטרים – ועוד מקבלים סודה־בַּל חינם!
שוב סודהסטרים מחלקת מתנות!
מי שיקנה עכשיו סודהסטרים–201, המכשיר הביתי המופלא לייצור משקאות קלים, יקבל מיכל סודה־בַּל נוסף – ללא תשלום דמי פקדון. וזה מצויין. כי יש הרבה אורחים צמאים. וכך אפשר להבטיח אספקה שוטפת של משקה קל ומרענן לאורחים הצמאים – במשך כל הקיץ כולו. בחוזק הסודה האהוב עליך, בטעם האהוב עליך. וזאת – בחצי ממחיר כל משקה קל אחר בבקבוק או בפחית.

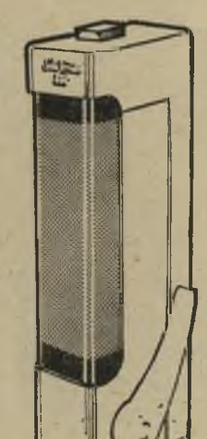
שי חינם
320 שי

כולם עושים זאת!

סודהסטרים

סודהסטרים–201 החדש, הגדול היחיד. עם הבקבוק הגדול – 330 מ"ל. מחיר מומלץ לצרכן –.1,798 שקלים כולל מ.ע.מ.
עם 6 בקבוקים, 6 פקקים ומיכל סודה־בַּל.
פרטים בכל נקודות המכירה.

סודהסטרים. המכשיר הביתי המופלא להכנת משקאות קלים בשלוש לחיצות.

מבקש לקבל את מוצרי סודהסטרים ישר הביתה?

רק באזור ת"א וירושלים – להזמנות טלפון
ת"א – טל. 03-721255 ירושלים – טל. 02-537619

1982
המוצר הנבחר

אופקים: "סוכנות אמישראגז". הרצל 1. **אור יהודה:** "אלקטרו אבי". ההגנה 130. **אילת:** "מעדניה דרומית". האלמוגים 405/2. **אשקלון:** "כהנא". צה"ל 1. "רייפמן". מרכז נפתי. **אשדוד:** שירותי משרד. נמל – ביתן 8. מ.י.א – שירותי גז. הראשונים 111. כל־בו חביב. מ. מסחרי ב־א/58. עם בע"מ. תחנת פז גלים. **בת־ים:** כל־בו ליפשיץ. בלפור 33. שי אלקטריק. בלפור 87. גלובוס. שד' העצמאות 62. **בנימינה:** מרכוס ושות'. **באר שבע:** אודיל. הרצל 71. שכטר השלום 31. באום. העצמאות 30. **בני־ברק:** שי־לי. רבי עקיבא 61. **בית־שמש:** אלברטו אלקטרוניקה. השבעה 6. **גבעתיים:** סיונית. ויצמן 25. **דליית אל־כרמל:** נאסר אמיר. **הוד השרון:** שנהב. דרך השרון 72. **הרצליה:** כל־בו שוחט. סוקולוב 37. פינת הזול. רבי עקיבא 2. **זכרון יעקב:** יורם אהרון. המייסדים 33. **חולון:** רדיו אביגדור. סוקולוב 120. אלקטרו רונן. שנקר 65. נאות קור. אילת 36. **חדרה:** שחר המאור. הנשיא 36. **חיפה:** ניסים לוי. חורב 18. אמסלם אליהו. סילידיאן 27א'. סגל ובניו. החלוץ 61. מגב נע. צידון 61. פרימר ישראל. הנמל 59. אלול. העצמאות 39. **טירת הכרמל:** בן־אבו שלמה. ז'בוטינסקי 55. **טבריה:** שיווק כינרת. ק. שמואל. **יבנה:** פיזנטי. מרכז מסחרי 6. **יפו:** סלון גירון. יפת 103. שופי־קופי. שד' ירושלים 64. **יהוד:** מינימרקט בן־דוד. סירקין 1. **ירושלים:** שלמה לוי. השזיף 3. טבריאי. מרכז כלל. שושני את גליק. שבטי ישראל 26. סעתי. הדברת סמואל 2. בן בן סופר־זול 2. מרדכי בן הלל 3. **כפר־סבא:** יצחק כהן, מקור הזול. ויצמן 134. **לוד:** מרכז החרסינה. הרצל 1. אור כוכב. הנשיא 1ב'. שניב. נ. תעופה בן־גוריון. חג'ג' חנוך. הרצל 49. **מגדל העמק:** מעדניה מיכל. מ. מסחרי חדש. **נצרת:** בני איברהים יוסף. 720/24. ארוין כץ. שכונה דרומית 722. **נתניה:** בין השי. הרצל 11. אור למופת. סמילנסקי 1. כלי־נת. שטמפפר 2. רדיו אקספרס. הרצל 39. **נהריה:** פינת הפרח. שד' הגעתון. **עכו:** כהן דוד. ז'בוטינסקי 6. **פרדס כץ:** מוצרי חשמל. ז'בוטינסקי 129. **פתח־תקוה:** סלון ברק. חובבי ציון 30. פרידמור. חיים עוזר 1. ש את ש, רדיו אפרים. אורלוב 80. **צפת:** גנון. ירושלים 70. **קדימה מלאכי:** כלבו לחקלאי. אזור תעשיה. **קרית גת:** כלבו שטורית. שכונת גליקסון. מקור הפרי. מרכז מסחרי. **קיראון:** אלקטרו און. מרכז מסחרי. **קרית שמונה:** כלבו טל. מרכז מסחרי. **קרית אתא:** משה פטמן. העצמאות 50. שבת את כהן. זבולון 1. ברק מאיר. הוגו מולר 38. **קרית ביאליק:** צדוק ראובן. מרכז מסחרי. **קרית מוצקין:** שי לי. קדיש לוז 11. זולדן בתיה. דרך עכו 197. **קרית ים:** מכולת אבנר כהן. שד' ירושלים 5. **רמלה:** נברשות המגדל. (נובק) הרצל 84 (פסג'). **ראשון לציון:** יורם כהן. רוטשילד 42. סלון תומר. הרצל 22. חלום 81. ברניצקי 31. **רחובות:** גזית. בילו 52. **רמת גן:** נוריאל. ביאליק 68. דנירם. הרוא"ה 13. **רמת השרון:** רדיו עוז. סוקולוב 65. **רעננה:** אחוזה. מרכז גולן 198. **שדרות:** מכלת שרה יוסף. ככר מסחרי 224. לישע חנן יוספטל 153. **תל־אביב:** שיינפלד. מקוה ישראל 2. שהרבני. אצ"ל 14. שרותי משרד. בית גבור קויפמן 6. זקרי יהודה. סלומון 7. סלון חביבה. אלנבי 63. חמד. שד' הר ציון 12. דרייבסטור. דרך חיפה 170. נורי זבידה ובניו. סלמה 35. אהרוני. הרצל 23. קפ קפה. שלבים 16. **תל מונד:** חקיה. מרכז מסחרי.

ניתן להשיג גם בחנויות: שק"ם, שופרסל, המשביר המרכזי, בכלבו שלום וברשת חנויות המשביר לצרכן.

אנשים

קניג רוצה שהשילטון הצבאי יחדיר בדרוזים דמוקרטיה

■ השבוע התקיימה פגישה בין סופרים ישראליים לעמיתיהם משוודיה, שבאו לביקור בארץ. הסופר **יותם ראובני** שאל את הסופר השוודי **סטפן סיברג**, אם העובדה שהוא כותב בשפה ייחודית, לקוראים כה מעטים, אינה גורמת לו מפח. השוודי נדהם. הוא ענה שמעודו לא שמע שאלה כזו. הסופר **יורם קניוק** הכניס נימה פוליטית, והזכיר שבמילחמת העולם השנייה הרכבות לא נעצרו בשוודיה. הוא רמז לכך שהשוודים לא עשו די להצילת יהודים. הסופר והעיתונאי **יגאל גלאי**, שנכח אף הוא בפגישה, אמר שגם במיקרה זה בא לידי ביטוי פער־הדורות: „כאשר מדברים איתי על שוודיה, האסוציאציה שמתעוררת אצלי מייד היא בחורה בלונדית מסרט פורנו."

● **מפגנים מימית**, לשר־הפנים הד"ר יוסף בורג: „בוגד, איפה הוויזה המצרית שלך?"

● **ממזא־מקום נציב מס־הכנסה, אברהם צרפתי**: „במקום לעשות התעמלות, עוסק עם־ישראל בתרגילים פיננסיים."

● **השופט חיים דכורי**, כשקבע מישפט לל"ג בעומר: „אני עובד באותו יום, רק שהחשוד לא יספר לי שהוא יוצא לשדה עם חץ וקשת."

מרסל ליכטמן

דת־מיורקה, שאותו קיבלה מהלנה גלזר, יושבת־ראש המחלקה לאיסוף כספים של ויצ"ו במחוז תל־אביב. מרסל, שמוכרת מטבעזר ליוצאים לחו"ל, הוזמנה לערב תצוגת־אופנה של אחת החברות הגדולות, שהכנסותיו היו מיועדות להקמת מועדון־כניסה בדרום תל־אביב. כששמעה שבין האורחים, ששילמו ממיטב כספם כדי להיות נוכחים באירוע, יוגרל כרטיס לחו"ל, היא אמרה שדווקא היא, המוכרת דולרים ליוצאים לחו"ל לא יצאה, עדיין, מחוץ לגבולות ישראל. כשזכתה בכרטיס לא האמינה למישמע אוזניה, והיתה בטוחה שמארגני הערב מותחים אותה בעצה אחת עם חבריה.

● **ח"כ המפד"ל אברהם מזרחי**, לשר־האוצר, יורם אריאור, כשזה ביקש איישור התקציב החלקי בוועדת־הכספים: „אנחנו לא מריונטות."

● **מכון ראש־הממשלה שימחה אריך**, על העוצר ביישובי הדרוזים ברמת־הגולן: „אם זה ייקח עוד שבועיים, זה לא אסון. האוכלוסיה לא סובלת. אם היא סובלת — היא סובלת בהתנדבות."

● **הממונה על מחוז הצפון, ישראל קניג**, על הנ"ל: „הטלת שילטון צבאי על רמת־הגולן היתה צעד הכרחי, שנבע מחוסר־הבנתם של הדרוזים למהות הדמוקרטיה."

● **הנ"ל** על הנ"ל: „ייתכן שישנו חוסר־חינוך לדמוקרטיה אצלם, ויש לנצל את פרק־הזמן הקצר של השילטון הצבאי, כדי להחדיר בהם שמירה על החוק והבנת הדמוקרטיה."

פסוקי השבוע

● **שר־עד יעקב מרידור**, לממציא דני ברמן: „לא אזרוק אותך לכלבים."

● **העיתונאי החרזן חיים חפר**: „אני מחליט מח"ל — מרידור חכם לילה."

● **ח"כ אגודת־ישראל אד אברהם שפירא**, על היחסים במיפלגתו: „לא הייתי אומר שאנו מתנשקים יומיום."

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

אנשי־חלל בסרט על השנה 2130

והחגיגה נמשכת...

„תודה שבאתם, תודה, שבאתם," אמרה **אורנה גאון** ל־אורחים הרבים, שבאו למסיבה שנערכה אחרי הצגת הבכורה של ילדים חורגים לאלוהים. בהצגה זו מככב, כידוע, בעלה, הזמר־שחקן **יהורם גאון**, בתפקיד מירה לחרשים. „גם אני למדתי את שפת־הידיים של החרשים," סיפרה אורנה. „כשיהורם ואני לא רוצים שהמישפחה תבין על מה אנחנו מרכלים, אנו משתמשים בשפת־הידיים. כשפה סודית פרטית שלו." היתה זו מסיבה שקטה ביותר, גם משום שנכחו בה רבים מרקדני להקת קול ודממה של משה **אפרתי**, חבריה של **יולה רוזינק**, כוכבת־ההצגה. גם מ־שום שרבים מן השחקנים השומ־עים רצו להסגין את הידע שלהם בשפת החרשים ●●● בין הבאים לבכורה בלטה **רחל דיין**, שבאה בחברת בתה ובחברת **יוסף הרמ־לין** מי שהיה ראש שרות הביטחון הכללי, שגריר ישראל בדרום־אפריקה והנציג הדיפלומטי הישר־

אהבה צמודה עדה ינקילביץ', סטודנטית לאופנה ומרקידת מחול אירובי, מחבקת באהבה את חברה הפרטי, סגן־מישנה יהודה כ"ץ. עדה הרקידה את האורחים במסיבת המרתון, למטה: האופנאית שרה מילר והאדריכל יורם נתן־רואי רוקדים.

נשיקה טובה לשחקן שלמה ניצן, הזוכה בחיבוק ובנ־שיקה מחברו הטוב, הגרפיקאי והמאייר דני קרמן. השניים מרבים לעבוד יחד בתוכנית שעה טובה.

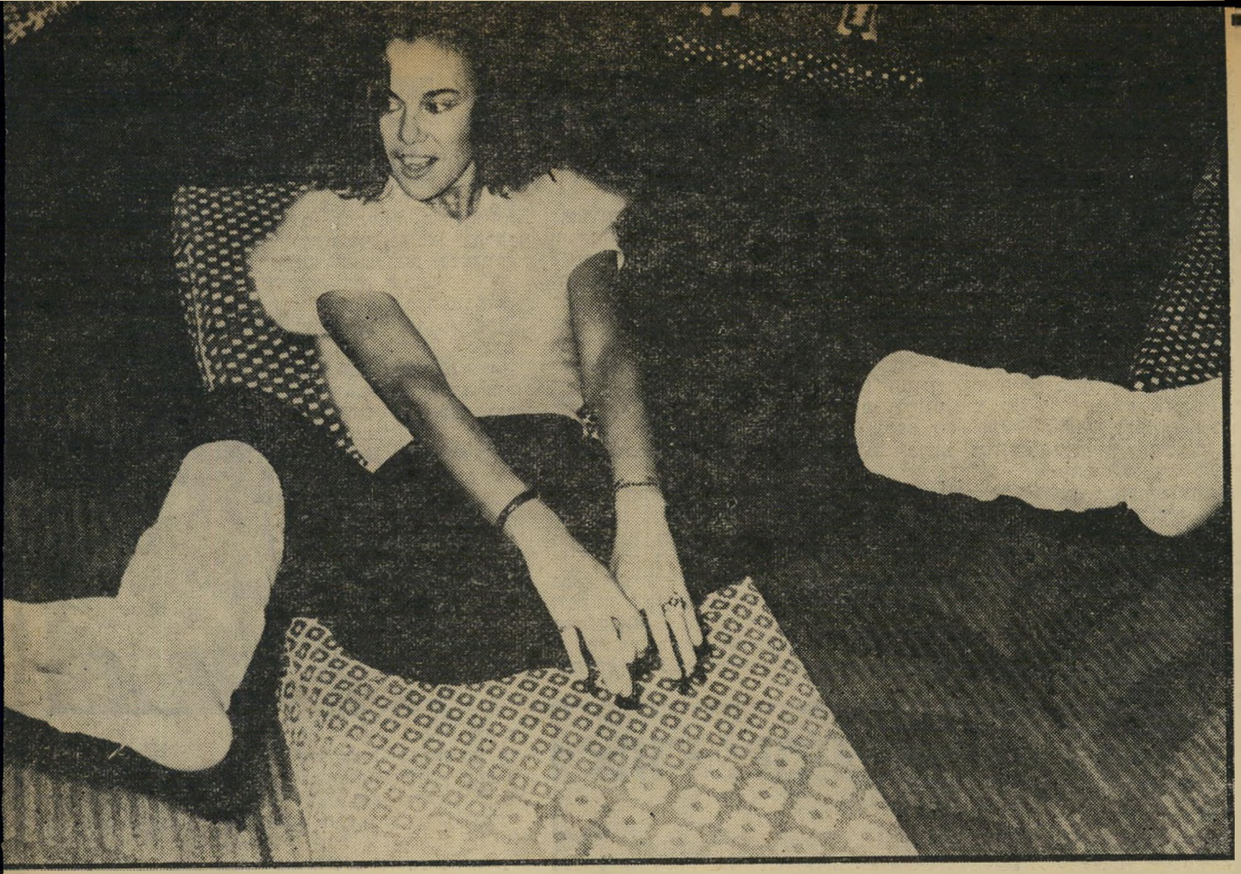

מחשבים הם עיסוקו של שלום פסטנר, בעל תואר דוקטור למחשבים. הוא מחבק את חברתו, אתי חזן, במסיבת מכבי.

אכזוטיות במיני תן האחיות נאווה חן־(מימין), מועמדת בתחרות למלכת היופי ושרי חן, מלכת החן לשעבר.

אלי האחרון באיראן. אשתו של הרמלין, **שריקה**, היא אחותו של השחקן **יוסי גרבר**, שליוה את החבורה לבכורה. רחל דיין התנצלה על כך שלא תוכל להשתתף

בטרנינג

רוקדת חזמ־רת גלי עטרי, שהחליטה לבסוף שהמחול האי־רובי לא לרוחה והסתלקה מוקדם.

פיסוק רחב

הדוגמנית־לשעבר, מיוריאל, הפגינה גמישות ושמירה על הגיזרה, כאשר השתרעה על המיזרון במסיבת־הספורט ופישקה את רגליה, העטופות בחותלות, להנאת הצופים. מיוריאל, שפרשה ממיקצוע הדוגמנות, התגרשה לא־מכבר מרוז'ה צוויג, שהשאיר לה במתנה את החנות למימכר־עתיקות. האם היא מחפשת עבודה כמאמנת של שחקני הכדורסל?

במסיבה בגלל אבלה. יוסי גרבר הוא האיש שגילם בסרט גולדה את דמותו של משה דיין המנוח. דיין הביע בשעתו את שימחתו על כך שגרבר קיבל תפקיד זה, ואף הדריך אותו בגילום הדמות ●●●

פגישה מרגשת במסיבה היתה כאשר השופט **משה עציוני**, דודה של האמרגנית **מרים עציוני**, נפגש עם ההיסטוריון פרופסור **צבי אנקורי**, אביה של השחקנית **גילת אנקורי**, המשתתפת בהצגה. השניים לא נפגשו מזה 30 שנה. בפגישת מחזור מרגשת אחרת במסיבה זו הבחנתי כאשר יוצאי להקת־פיקוד־צפון, **גדי יגיל**, אשתו **בלהה**, מוז **שפירא**, מנהל מחלקת־הבידור של גלי צה"ל **ונירה רבינוביץ'** פיצחו אגוזים בעזרת סטישי שניצל והעלו חוויות מזמנים עברו. כששאלתי אותם כמה שנים עברו מאז שירותם בלהקה הצבאית, התחמקו מתשובה. רק

בלהה יגיל צחקה והשיבה: „תכתבי שזה קרה לפני יותר מתריסר שנים" ●●● „מתנה מקורית מאוד ליום־ההולדת נתן השחקן **שמואל עצמון** לבתו, השחקנית **ענת עצמון**," סיפרה לי במסיבה מרים עציוני. „שמוליק החליט לקנות לבתו את הזכויות על המחזה ריטה מתלמדת, שבו תגלם ענת את התפקיד הראשי של ספרית הרוצה ללמוד. שמוליק החליט שהוא יגלם בהצגה את תפקיד הפרופסור הבבוגר, המתאהב בסוף בתלמידתו. הערתי לשמוליק," המשיכה לספר עציוני, „שאם הוא וענת ישחקו זוג על הבימה, יהיו אנשים שיראו בזה גילוי־עריות, והצעתי את המחזה ל**שיריקה אופיר**, שהתפקיד תפור עליו ככפפה" ●●●

(המשך בעמוד 45)

חמולת הגאונים

יהורם גאון מחבק את אחותו כלילת, הנקראת כך משום שנולדה ביום שהונחה אבן־הפינה לאחת המיכללות על הר־הצופים. מאחור: אחיו, יגאל גאון, עובד בכיר בתעשייה האווירית. למטה: השחקן שייקה אופיר משוחח עם הבימאי ליאונרד שך (מימין) ועם לידיה אופיר.

מעכסת

היא השחקנית לשעבר סאלי שי (שעשוע), העובדת היום כאשת יחסי־ציבור. סאלי לובשת חולצה ומגפי בוקרים.

טרזנית

היא מירי גטניו, בת ה־20, הלו־מדת איפור בימה. מירי לובשת בגד עור עטור שנצים, המכסה טפח ומגלה טפחיים.

העיניים שלי

לכמאל חסן עלי יש עיניים מפתיעות, שהטלוויזיה השחורה־לבנה שלנו אינה מסוגלת לתארן. ציבעון ירקרק־חום, והפיקחות ניבטת מהן. האיש, שמוצאו במצריים־עילית, שופע חמימות, ידידותיות ורוח טובה.

כשפגשתיו השבוע אצל השגריר המצרי, סעד מורתדא, גילינו חיש מהר שיש לנו לפחות דבר אחד משותף. אני נפצעתי מכדורים מצריים. הוא נפצע מרסיסים ישראליים. שנינו היינו רבי־טוראים במילחמת 1948 (אריק שרון, שנוכח במקום, היה אז בעל אותה הדרגה.)

עלי

במילחמת 1967 כבר היה עלי מפקד של חטיבה משוריינת, והוא נפצע ב־צידו מרסיסי פצצות של מטוסי חיל־האוויר.

הוא סיפר לי שבמשך זמן זמן רב לא יכול היה לישון על צידו, ומאז הוא מסוגל לישון רק על מיזרון רך. הרסיסים נמצאים עדיין בגופו.

אין צורך להיות פצוע־קרב כדי לרצות בשלום — אך זה עוזר.

הצעתי לו ליזום מיפגש המוני של לוחמי החזית הישראלית—מצריים בכל ה־מילחמות. מייד התברר שוב ההבדל בין אלוף ובין רב־ט וה־הוא התכוון למיפגש של קצינים בכירים, בעוד שאני התכוונתי למיפגש חוג־רים דווקא.

אני מקווה שרעיון זה ייצא אי־פעם אל הפועל. הייתי רוצה להיפגש שוב עם הבחורים (כיום הם בני 50 ויותר) שנפגשתי עימם באישדוד, במבואות גבה, בפאלו־ג'ה. ואולי — מי יודע? — גם בבחור שלחץ על הדק המיקלע, כאשר ראה אותי מטייל, בקלות־דעת פאשאלי־טית, על גיבעה נמוכה מול תל עיראק־אל־מנשיה? האם הוא נמנע בכוונה מלהרוג את ארבעת הצעירים המארוק־איים, אנשי הכיתה שלי, שהוציאו אותי משם, ממש מתחת לאף שלו?

התלוצצנו על הקשיים שבהתוויית הגבול הישן־חדש. גבול זה נקבע ב־1906 על פי הסכם בין מצריים וארץ־ישראל. ארץ־ישראל היתה שייכת לממלכה העות'מאנית, ועל כן ייצג אותה תורכי. מצריים היתה כבושה, למעשה, בידי הבריטים, ועל כן ייצג אותה בריטי. מדוע לא למנות עכשיו ועדת־בוררות, שתהיה מורכבת מתורכי וממבריטי, כדי ליישב את הסיכסוך?

עלי מיהר להדגיש כי באותו משא־ומתן של 1906 היה גם מיצרי. אבל, הוסיף, מזכיר־הממשלחת היה מצרי־יהודי — כך שגם שני הצדדים של היום היו מיוצגים.

(אחד הפאראדוכסים שבמצב הנוכחי הוא שמנחם בגין סירב להסכים לבוררות. בגין דגל כל חייו בעיקרון־הבוררות, ורק לאחרונה אמר למתנחלי־ימית, תאווי־הכסף, כי אין שיטה צודקת יותר בעולם מאשר בוררות. ואב ז'בוטינסקי המנוח הסך את הבוררות לעיקרון מקודש, תשובה למילחמת־המעמדות של הסוציאליסטים. אלא מה — עיקרון לחוד ואינטרס לחוד).

בעת הוויכוח על הגבול מסתמכים שני הצדדים על סיפרו של קצין בריטי, שסיפר על התוויית הגבול של 1906. אך כל צד מסתמך על פרק אחר באותו ספר.

מילכוד רוחמה

קראתי בעיתון שלפי דרישת הרבנות הצבאית וקציץ־החינוך הראשי של צה"ל בוטל אירוח של חיילים, אנשי חיל־השיריון, בקיבוץ רוחמה.

לפי הידיעה, התחייב הקיבוץ לספק לחיילים הדתיים ארוחות דתיות מקופסות, אך הדבר לא סיפק את הרבנים, ואת פיקוד צה"ל הכפוף להם.

יש כאן מילכוד מעניין.

אדם דתי אינו יכול לסעוד על שולחנו של אדם חילוני, בשל מיצוות־הכשרות. האוכל אינו כשר, הכלים אינם כשרים, בעלי־הבית עצמם אינם כשרים.

אדם חילוני, לעומת זאת, יכול לסעוד על שולחנו של אדם דתי, שהרי אין שום חוק האוסר על חילוני לאכול אוכל כשר למהדרין.

משום כך, כל קבוצה של אנשים — חיילים, תלמידים, חברי־קורס, עובדים במיפעל שיש בו חדר־אוכל — נאלצת לקיים מיטבח כשר, להשתעבד לרבנים ולמשגי־חים, אם יש בה אנשים דתיים, או אף איש דתי אחד ויחידי. היא יכולה לבקר במוסדות דתיים, אך בשום פנים ואופן אינה יכולה להתארח במוסדות בלתי־דתיים.

בקיצור: המצב מעניק יתרון עצום לדתיים. מיעוט קטן יכול לכפות את רצונו על הרוב, ולהפיק מכן רווחים עצומים (ג'ובים לרבנים ולמשגיחים, עמדת־בכורה במוסדות, יתרונות כלכליים וכו').

כל זה כתוצאת־לוואי מיקרית של מינהגים ומצוות דתיים.

אך האם זוהי באמת תוצאה מיקרית?

בוודאי שלא. כללי־הכשרות נוצרו, לדעתי, במכוון כדי להשיג תוצאה זו עצמה.

יש תיאוריות רבות להסברת הכשרות. יש המייחסים למשה רבנו, או ליורשיו, ידיעה עמוקה בתורת הרפואה, ובכללה הבנת פעולתם של חיידקים, שהתגלו רק בעת האחרונה. הכשרות, לפי דעה זו, אינה אלא תורה של היגיינה.

זהו נסיון אופייני של אנשים דתיים, בעידן הרציונלי, להסביר מיצוות דתיות מובהקות באמצעים רציונליים. במטוס אל־על אי־אפשר לקבל חלב לקפה אחרי ארוחה בשרית, מפני ששמה רבנו גילה, בטיילו במידבר־סיני לפני 3000 וכמה שנים, שתערובת חלבית־בשרית מזיקה לבריאות.

לדעתי יש הסבר הרבה יותר פשוט והגיוני למיצוות־הכשרות. הן נועדו לבודד את היהודים, ולמנוע מהם כל אפשרות להתחבר עם "הגויים". כי כימעט ולא יתכנו יחסים חברתיים בין בני־אדם, שאינם יכולים לסעוד יחדיו.

לכן הוחמרו כללי־הרבנות במרוצת השנים, ככל שהיהודים נאלצו לחיות בקירבה רבה יותר ללא־יהודים. בתנ"ך אין זכר לאיסור על אכילת מאכלי בשר וחלב ביחד. זהי המצאה מאוחרת, המסתמכת בדוחק רב על פסוק אחד ויחידי בתורה: "לא תבשל גדי בחלב אמו." (למעשה מופיע פסוק זה פעמיים, בפרקים כ"ג ול"ד של ספר שמות).

לפי גירסה סבירה, פסוק תמוה זה נועד אף הוא להפריד בין בני־ישראל ועם־הארץ הכנעני. חפירות ארכיאולוגיות גילו כי הכנענים נהגו כמיצווה דתית לעשות בדיוק זאת: לבשל גדי בחלב אמו.

כך הופרדו היהודים משכניהם הלא־יהודיים, נמנעה "התבוללות" ונותק כל קשר בין הגטו היהודי וסביבתו.

מדינת־ישראל שיחררה את אזרחיה היהודיים מן ה"גלות", אך לא מימינהגי הגלות. המיקרה של רוחמה מוכיח כי מה שנועד מלכתחילה להפריד בין יהודים ו"גויים" משמש עתה להפרדה בין דתיים וחילוניים — או להשתלטות הדתיים על כל מיגזרי החברה הישראלית.

אפשר לקרוא לפרק זה "הגלותיזציה של צה"ל."

נבון לשעה זו

בואו נאמר משהו על "בואו נאמר".

בואו נאמר שבבוקר בהיר אחד קם עם שלם ומכניס ללשונו שיבוש מכוער ומיותר לגמרי, כמו "בואו נאמר". מדוע?

אין צורך להשתמש בעברית קלאסית ולהגיד "הבה נאמר". די בהחלט במילה הפשוטה "נאמר".

מניין בא השיבוש? נאמר ש"בואו נאמר" הוא צורה אידישית, שדבקה גם ב"בני עדות המזרח".

מה מביא את הציבור לאימוץ שיבוש צורם כזה, עד כי הוא ממלא את גלי־האתר וחוזר כמעט בכל שיחה?

לעיתים יש לכך סיבה כלשהי. למשל, בבוקר בהיר אחד החליט כל העם שיש להעניק משמעות חדשה למילה "מבוגר". למשל, "אמה של אסתר, בת ה־26, היתה כבר מבוגרת." לפי כל הכללים, אסתר ועצמה היא כבר מבוגרת למדי, ואמה צריכה להיות בגיל העמידה, או קשישה או זקנה. יכול להיות ויכוח על גיל הבגרות — 16? 18? 21? אך אין ספק כי הבגרות מתחילה בתום הנעורים, ולא בגיל 70. קשה לומר על חייל בן 18, הנשלח להשליט סדר ברמאללה, שאינו מבוגר.

אם כן, מניין השיבוש? פשוט חסרה בשפה העברית מילה מתאימה ואדיבה לאדם בגיל 45 או 55. אין זה נאה להגיד עליו שהוא קשיש או זקן, ולמושג "גיל העמידה" יש צליל דיוחה.

וכך החליט עם ישראל למלא את החסר על־ידי שימוש כוזב במילה אחרת.

לא כן השימוש החדש במילה "בודד". למשל: "רות היא אחת הצעירות הבודדות המבלות בדיסקוטקים עד אור הבוקר." אם היא מבלה שם, יש להניח שאינה סובלת מבדידות, אלא להיפך, משפע של חברה. הכוונה היא, כמובן, לומר שהיא אחת הצעירות "המעטות". אולם מילה זו בוטלה כליל, ואת מקומה תפס השימוש הכוזב בבדידות. האמת היא שרבים האנשים הבודדים, ומעטים האנשים שאינם חשים בבדידות.

יש שימוש כוזב במילים, המרוקן אותן מכל תוכן מובן. למשל, מילה שהתחבבה לאחרונה על עם־ישראל: "אמין". שרז'לה שרון מודיעה בטלוויזיה שהיא זכתה ב"אירוח אמין" בקיבוץ כלשהו. מה יש כאן להאמין? האירוח יכול להיות טוב, נאה, אדיב, מרגש. אין הוא יכול להיות אמין. כי דבר אמין פירושו — דבר שאפשר וראוי להאמין בו.

מדוע צמח השימוש הזה במילה? סתם ככה. זוהי מילה שיש לה צליל אמין.

יש שימושים כוזבים שאני חושד בהם שנולדו בצה"ל, ושבאו להפגין את גבריותם המוחצת של בעליהם. למשל, לאחרונה מדברים, כותבים, מתווכחים "בנושא". אין כותבים מאמר "על" הירידה. כותבים "בנושא" הירידה. אין מתווכחים על הנסיגה מסיני. מתווכחים (ועוד איך!) "בנושא" הנסיגה.

מדוע? מה רע במילה הפשוטה, העניינית, הנכונה "על"? אפשר להתווכח על עניין מסויים, ולכתוב על דבר מסויים. אבל "נושא" אינו עניין, ואינו דבר. זוהי מילה שיש לה תוכן מדוייק. נושא ההרצאה הוא הטיפול בשטחים הכבושים. המרצה מדבר על הטיפול בשטחים הכבושים.

פעם היה צה"ל סדנה לחידושים לשוניים רבים, נכונים ומדוייקים. לאחרונה הפך בית־היוצר לשיבושי־לשון, ולא רק מאז שעומד בראשו רמטכ"ל שתקן, המרבה לדבר, ותמיד בעברית עילגת.

מדוע "חובבי" ו"שלילי" עולים על "כן" ו"לא"? זהו חיקוי מטופש של נוהלי־דיבור (משובשים גם שם) של הצבא האמריקאי. הוא הדין לגבי פסוק אחר, שקנה לו לאחרונה אחיזה בשפת־העם: "נכון לשעה זו". למה זה טוב? במה זה עולה על "נכון לפי שעה"?

עברית יפה היא עברית פשוטה. הקדוש־ברוך־הוא לא אמר ליחזקאל "בואו נדבר על עצמות." נבואות־החורבן של ירמיהו לא היו "נכונות לשעה זו".

בואו נדבר בכלל על הגורל המר של המילים הקטנות, היפות והמועילות, שהן נישמת השפה. "על" אינה המילה היחידה שנרצחה על־ידי "בנושא". כך קרה גם ל"מפני" — היא נרצחה על־ידי כנופייה שלמה של "משום ש", "מאחר ש" ובעיקר "בגלל ש" — מיפלצת שיש להוציאה להורג מיד. איש אינו עושה עוד דבר "כדי" להשיג משהו — עושים "על־מנת ש".

יש הטוענים כי "השפה מתפתחת", ושאם עם־ישראל מחליט שיש לדבר כך, זכותו היא. אלא שזהו שיבוש מחשבתי, שחש לעזרת אחיו, השיבוש הלשוני.

שפה היא מכשיר מדוייק. יש לאדם, ולחברה כולה, צורך חיוני במכשיר מדוייק זה. בהעדרו, אי־אפשר להביע מחשבה מדוייקת, ואף לא לחשוב מחשבה מדוייקת. הכל משתבש, הכל נאמר "בערך". זה טוב לעצלני־מחשבה ולנכי־מחשבה, וחוששני שיש קשר בין שיבוש השפה ובין השיבוש הגובר בשטחים רבים של חיינו. כשהכל נעשה ברמה של 70% — תיקון המכוניות במוסך, ביצוע המשימה בצבא, דיוק הדיווח העיתונאי, גיסוח החוק בכנסת — גם השפה היא ברמת דיוק של 70%. מי שירצה להביע מחשבה מדעית מדוייקת, ייאלץ להשתמש בשפה האנגלית או הצרפתית.

השפה משתנה? בהחלט. כל עוד היא חיה, היא משתנית. כמו כולנו. אבל זהו שינוי איטי מאוד, כשינוי דמותו של הר, שהנשם מכרסם בו.

הסלנג משתנה כל שנה. נעים להשתמש בו בשפת־הדיבור. הוא בא והולך. הוא דומה למחוג הגדול של השעון. ורק אחרי זמן רב יכולה מילת־סלנג לחדור לשפה עצמה. זהו התהליך הדומה לתנועת המחוג הקטן.

אז בואו נאמר שהשפה היא במצב מחורבן, בגלל שרק בודדים מדברים עברית אמינה, נכון לשעה זו.

איוואנוב הגדול

א־פרופו מרידור:

במוסקווה התקיימה תערוכה של ממציאים רוסיים גדולים.

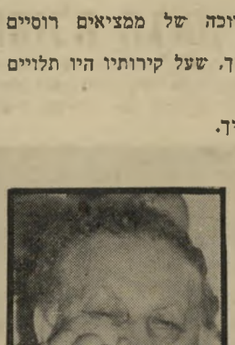
אירח זר הגיע לאולם ארוך, שעל קירותיו היו תלויים דיוקנים של אישים.

"מי זה?" שאל.

"זהו פופוב," הסביר המדריך.

"ומי היה פופוב?"

"אה, פופוב הגדול המציא את החשמל."

מרידור

"ומי זה?"

"זה קורילוב."

"ומי היה קורילוב?"

"קורילוב המציא את הרכבת."

"ומי זה?

"זהו פטרוב, שהמציא את המכונית."

"וזה?"

"זהו קוטוב, שהמציא את המטוס."

וכן הלאה. עד שהגיעו אל הדיוקן האחרון.

"מי זה?" שאל האורח.

"זהו איוואנוב."

"ומה הוא המציא?"

"איוואנוב? הוא המציא את פופוב, קורילוב, פטרוב, קוטוב וכל האחרים."

(המשך ממעוד 39)

שייקה אופיר, שגם הוא נכח ב־מסיבה, סיפר לי, שנוסף להש־תתפותו בהצגה בריטה מתלמדת הוא יופיע בעיבוד חדש של משלי ערב, שכתבו מחדש **דן בן־אמוץ** ו**ח׳ ־ ־ר** ושיקרא אהלן וסהלן. מופע זה יועלה בתיאטרון החמאם, שיפתח את שעריו בפסח הקרוב. „יום אחד אהיה פרופסור ייקה, ויום אחר שייח׳ ערבי,״ צחק שייקה ●●● „אנחנו לא יכולים להשלים עם העובדה שיולה רוז־ינק היא חרשת,״ העידו על עצמם משתתפי ההצגה. „אנחנו חיים ב־הרגשה שיולה מסדרת אותנו. כש־אנחנו הולכים לשירותים, דופקים בדלת ואף אחד לא עונה, אנחנו נכנסים. אחרי אי־הנעימות בפגישה איתה שם, שואלים את יולה: מדוע לא ענית כשדפקנו בדלת? משיבה יולה: „עניתי, אבל מאחורי ה־דלת ●●● השחקנים קיבלו ב־מתנה חולצות, שעליהן מודפסות תמונותיהם ומתחתן הסיסמה: „אתם לא ילדים חרגים, אתם ב־החלט מלאכים״ ●●● אורחי ה־מסיבה ניסו ,לעשות שמח׳, אבל באופן סולידי. האמרגנית מרים עציוני מרחה אמנם מעט קרם־עוגה על אפו של יהורם גאון, אך היא עשתה זאת בדחילו וברחימו, פן תפגע בחליפתו. אני רוצה לראות

הי׳גילים השחקן־בדרן גדי יגיל אר־כל אגוז, שותה, מעשן סיגר ומת־בונן במבט מיקצועי בנוכחים. מימין: אשתו, בילהה. גדי זו־כה היום להצלחה בהצגה זוג מהשמיים, שבה הוא מופיע לצידה של רבקה מיכאלי.

שפעם יהיה להם „דם״ במסיבות האלה, ויתקעו למישהו עוגה ב־פרצוף, כמו בסירטי הסלפלסטיק המצחיקים ●●● „אנחנו שמחים על העובדה שועד־העובדים של הטלוויזיה לא מקבל לשוררותיו את **צביקה שפירא**, מפקד גלי צה״ל, כי אנחנו רוצים שהוא ישאר בתוכנו,״ אמר לי **מוני שפירא**, מנהל מחלקת־הבידור של התחנה ●●● „שחקני הכדורסל של מכבי תל־אביב, נתונים בהסגר, לכן לא יכלו לבוא למסיבה שנערכה במ־יותר לכבודם,״ קבל באוזני **דובי**, אחד מבעלי מועדון יוקרתי ב־תל־אביב. **„במואב״** („שמלוק״) **מחרובסקי**, מנהל הנבחרת, לא הירשה לבני־טיפוחיו לצאת מפתח המלון לפני נסיעתם לקלן למיש־חקי גמר הגביע לאלופות. את ה־מסיבה הזאת ערכנו במיוחד לכ־בודם, אבל המישחק יותר חשוב, וטוב שינוחו לפני הרגע הגדול.״ היעדרם של שחקני נבחרת מכבי לא הפריע לאוהדים והאוהדות ה־רבים, שמילאו את המיועדון עד אפס מקום, לשיר, לשמוח ולרקוד כשהיין נשפך כמים ●●● האוהד המושבע של מכבי לא הביא איתו למסיבה את הצופר המפור־סם, אבל הוא הבטיח שלקלן — לשם יסע בחברת עוד אלפי אוה־דים — יביא את הכלי המרעיש יחד עם בלוני הגאז הצמודים, ויתקע תקיעה גדולה, „כמו בימים הנו־ראים.״

ברכות

★ **בכך אשר תפנה.** לאלי אלון, לרגל יום הולדתו ה־24, כל טוב והמשך הצלחה בכל אשר תפנה. דורין.

★ **נגד עין הרע.** לשרה — ש־האוטו החדש יהיה טוב אליך כמו שאת טובה אליו, ונגד עין־הרע טפר־טפר־טפו. מהנוסעים.

שיקוצים

★ **שאשתך תעשה לך.** לשוטר עם השפם הארוך, שבשבת בדיזנ־גוף הרביץ לבחורות בלי הכרה — שאשתך תעשה לך מה שעשית אתה להן — ואולי עשית את זה בגלל שזה בדיוק מה שהיא עושה לך? מפגינה אחת שלא נעצרה.

★ **עד 23.** צעירה מאוד, מעוניי־נת ביצירת קשר רציני עם רגיש, גבוה ונאה עד גיל 23. ת״ד א/3014 ירושלים.

★ **חמימות.** יפה־נפש רגיש ו־רווק 45/175 מעוניין בידיד/ה סבלני/ת וסובלני/ת לחמימות אמי־תית (טלפון חיוני). ת״ד 8093 ירו־שלים, מיקוד 91080.

קיצרת רואי

מעוניין ליצור קשר עם בחו־רה קיצרת־רואי מאוד (עדשות עבות מאוד). לטלפן בימי רבי־עי וחמישי בלבד, בשעות 7 עד 8 בערב, טלפון 03־746000.

★ **רעננות צעירה.** בעל־עסקים מצליח וידוע, סקסי אבל ביישן, יעניק לך, המבוגרת בלבד (40 עד 50), את רעננותו הצעירה. דובי, 03־446126, 03־453140.

עד 42

שני בחורים שקטים מעוניי־נים להכיר נשים עד גיל 42 למטרות דיסקרטיות. ת״ד 3182 פתח־תיקווה, מיקוד 49131.

צירופים אפשריים

★ **פעם־פעמיים.** מבוגר, מבו־סס, מצע תמיכה כספית מאסיווית לצעירה נאה וחטובה, שתיצור עימו קשר דיסקרטי (פעם פעמיים ב־תמיכה כספית. ת״ד 2624 תל־אביב, מיקוד 61026.

★ **הזיות זהב.** גבר 40 מעניין, נאה וגברי מעוניין באשה בעלת הזיות זהב ועוד... לבילוי משו־תף סודיות רצוייה מאוד ת״ד 16009 תל־אביב.

מיד־ליד

★ **מיספרים הולנדיים.** למסיי־לים באירופה — פולקסוואגן מיניי־בוס 72׳ — 900 דולר, ופאסאט 74׳ — 500 דולר. לשניהם מיספרים הולנדיים ומצב מעולה.

שבוע). ת״ד 31759 תל־אביב, מי־קוד 61317.

★ **תמיכה נדיבה.** עצמאי, תר־בותי וסימפטי, מעוניין בצעירה חטובה ונאה, לקשר אינטימי דיס־קרטי למתאימה — תמיכה נדיבה. ת״ד 30161 תל־אביב, מיקוד 61302.

★ **סיוע בדיור.** איש־עסקים עשיר ונדיב מעוניין ביפה וחושנית (לא

לכתוב למאוריציוס

ישראלים החפצים להתכתב עם חברים ממאוריציוס (אפריקה), אנא כתבו ל: אגודת הידידות מאוריציוס־ישראל לפי:
Mauritius-Israel Friendship Society, P.O.Box 61, Port-Louis, Mauritius.

Moti, Fliggestr. 12, Tel. (0511) 315505 Hannover, W. Germany.

★ **שתי קומות.** למכירה אורג קוואי יפאני, שתי קומות + ליוו תופים וכו׳ כחדש. 1250 דולר. טל פון 03־424107.

★ **מצב מצויין.** למכירה בהז׳ דמנות ספה כפולה ושתי כור־סות במצב מצויין, תמורת שקלי טלפון 03־440095 בשבת ובשעות הערב בלבד. לבקש את סמדר.

★ **תענוג להתרפק.** שטיח חדש לחלוטין, מקסים ביופיו 2.50×1.60 100% אקרילן בצבעים חום, בז ולבן תוצרת הארץ, שטיח שתענוג להתרפק עליו במחיר מציאה — 6000 שקל. טלפון 03־727570.

החלאפות

★ **הפתעה.** יש לך אופן מע של עגלה ישנה? או הגה של

בית טוב

גורים חמודים לאב דני ענק ואם מגזע פוינטר גרמני, לבית טוב במיוחד. טלפון 03־739562. **דרכון עולמי.** מת־ארגנת קבוצה לטיול באירופה בדרכון עולמי. אפשרי גם ליבשות אחרות. ת״ד 20178 תל־אביב, מיקוד 61201.

אוניה? נורא רוצה. תמורה — הפתעה. ליאורה טיקוצקי, טלפון 03־421704.

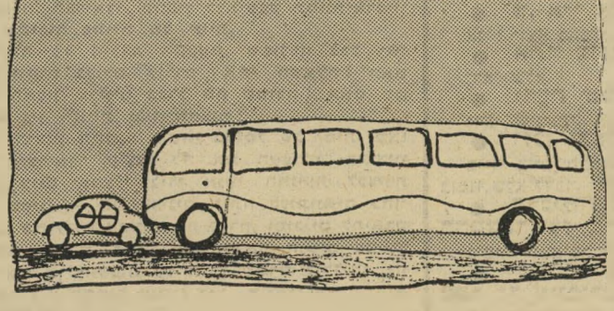
★ **מקהלת הצבא האדום.** מעוניינת בשלושה תקליטי ילדים תמורת שלושה תקליטים ישנים — מצעדי שירים של מקהלת הצבא האדום 03־779573.

★ **בחור נמרץ.** שירותי ניקיון ואחזקה מבחור צעיר ונמרץ. ל־פרטים נוספים לפנות לרוני, טל־פון 03־703811.

★ **זוג רמקולים.** פטיפון אוטו־מטי „גראנד״ במצב טוב להחלפה תמורת זוג רמקולים או למכירה תמורת 550 שקל. טלפון 03־475042.

גיבור על קטנים

לנהג קו 26, אוטובוס 662־336 שנסע ביום שני, 15 במרס 1982, בתשע בבוקר, מצפון לדרום, חתך שלושה נתיבים וכמעט חתך אותי לשניים — חתיכת נבלה!!! מהפיאט 850 (חכם על קטנים).

נוגע ללב

★ **אביר־חלומות.** בחורה נאה באמת, רומנטית עם טמפרמנט ו־חוש הומור, מחפשת אביר־חלומות מעל לגיל 30, מבוסס ומשכיל. ת״ד 29269 תל־אביב.

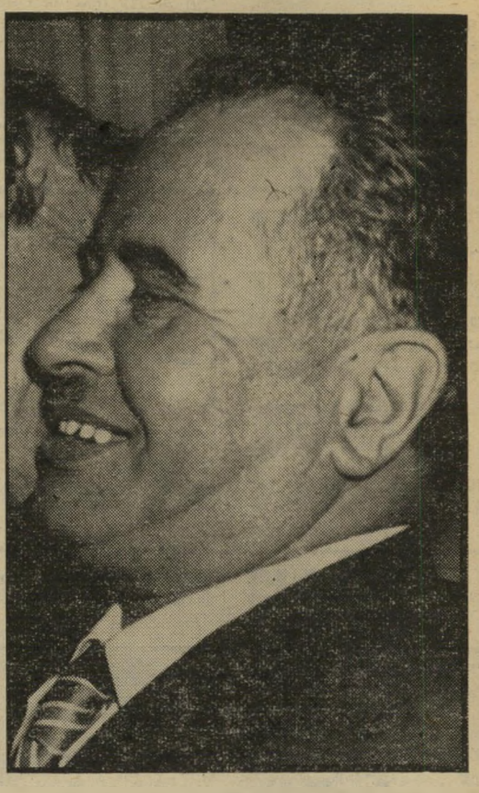
איגטימית. מוכן לכל. ת״ד 22079 תל־אביב, מיקוד 61220.

★ **קליפורניה.** אם תבקרי ב־ארצות־הברית, למה שלא יהיה לך ידיד בקליפורניה?
R. HALEVI, 3559 Felton, San Diego, California 92104, U.S.A.

חינם אין כסף!

אז אם יש לך מה להודיע, להציע, לבקש, לברך, לספר בדיחה טובה, ואפילו לקלל — קדימה!

- **כל הודעה יכולה לכלול עד 20 מילים.**
- **מי שרוצה לצרף תמונה — הכלב האבוד, עגלת־הילדים המוצעת, הדירה המוצעת לחילופין, הרווק המציע את עצמו להיכרות — יכול לעשות זאת. במידת היכולת, תפורסם גם התמונה.**
- **ההודעה תיכתב על גבי גלויית־דואר, למערכת „העולם הזה״, ת״ד 136, תל־אביב (אלא אם כן מצו־רפת לה תמונה. במיקרה זה יש להשתמש במעטפה). לא תתקבלנה שום הודעות בעל־פה, בטלפון או בביקור אישי.**
- **הגלוייה תכלול את שמו, כתובתו ומיספר הטל־פון של בעל־ההודעה.**

אליאס פרג':

„אנחנו לא נהפוך לסמרטוטים!"

ראש עיריית אל־בירה הוחלף בפקיד ישראלי, ובגדה המערבית פרצה שביתת־מיסחר כללית. כמה מאנשי האגודות הכפריות התפטרו מתפקידיהם, והאחרים הקימו להם צבאות פרטיים של שומרי־ראש מזויינים. בהפגנת תלמידים ירה חייל ישראלי ב„אוויר" והרג נער.

פניתי אל אליאס פרג', ראש עיריית בית־לחם, ושאלתי אותו:

● **כיצד אתם מתכוונים לפעול כדי שלא יעבירו גם אתכם מתפקידיכם, ויחליפו אתכם בפקידים ישראלים?**

העניין שקרה באל־בירה הוא חמור ביותר. לא יתכן שהמימשל הצבאי, המושל הצבאי, פרופסור מילסון, יקבעו לאוכלוסיה ערבית מי יעמוד בראש עירייה. אנחנו לא נהפוך לסמרטוטים. אנחנו רואים את העניין בחומרה רבה, ומתכוונים לעורר את דעת־הקהל בעולם.

תושבי הגדה לא יקבלו עליהם את דין הכובש — יותר איני מוכן לדבר.

בת־ציון שימעון:

„אמא, למה החיילים היו משוגעים?"

תמונתה של בת־ציון בת השנתיים וחצי, הנשאת על כפיה של חיילת צה"ל כשהיא בוכה, שצולמה בפי־נוי התנחלות חצר־אדר, תהפוך ללא־ספק תמונת־ארכיון חשובה בסיפור פינויה של ימית.

תמונתה של הילדה הזועקת, ששודרה בכל רש־תות־הטלוויזיה בעולם, עוררה את השאלה: האם הילדים האלה מבינים בכלל מה שקורה? האם הם מבדילים בין האמת ובין ההצגה?

את בת־ציון הקטנה פגשתי במוטל של ימית. מאז הפינוי בחצר־אדר קיצצו לה את השערות. בת־ציון משמשת כיום אמצעי בידי אנשי התנועה לעצירת הנסיגה בסיני — הם מציגים אותה לעיתונאים כהו־כחה לכך שהילדים מבינים מה קורה, ומוכנים להיאבק ביחד עם הוריהם. כאשר שאלתי את הנשים במוטל בימית, אם הן חושבות על הנזק שנגרם לילדיהן, הן קראו לבת־ציון הקטנה ואמרו לי: „תשאלי אותה. היא מבינה הכל!"

אז שאלתי אותה:

● **בת־ציון, מה קרה אחרי שהחיילת לקחה איתך על הידיים וצעקת „אבא"?**

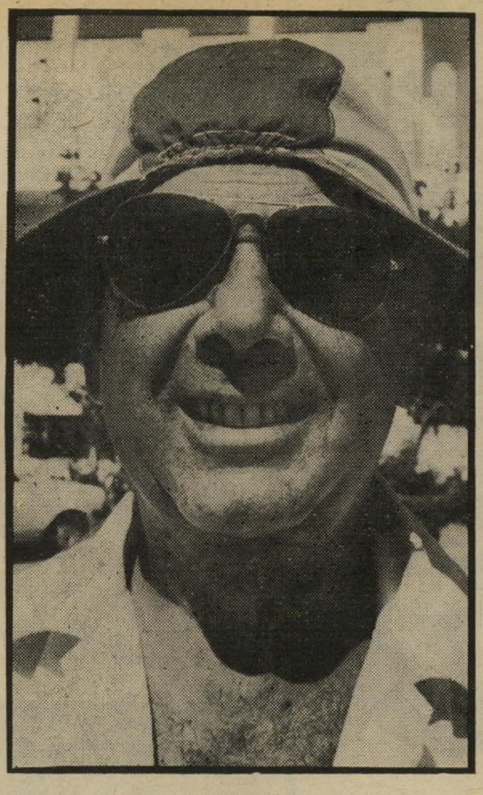
שאלתי את אמא למה החיילים היו משוגעים.

● **את חושבת שהם היו משוגעים?**

לא יודעת. שאלתי את אמא אם החיילים היו רעים.

● **ומה אמרה אמא?**

שהקדוש־ברוך־הוא יעזור לחיילים.

יעקב נחמן:

„מרידור? מה אני צריך את זה עכשיו?"

הפירסומאי יעקב נחמן, שהוא אחד האנשים הכי־מצחיקים בארץ, היה יועצו של השר יעקב מרידור, בזמן שזה הודיע לראשונה על ההמצאה המפורסמת שלו.

פניתי לנחמן ושאלתי אותו:

● **נו, איך אתה מרגיש?**

אני? יוצא מהכלל.

● **אתה מופתע?**

ודאי שלא.

● **ידעת שכך העסק מנופח?**

ודאי שידעתי. אמרתי את זה לאנשים.

● **ולכן יצאת מהעסק?**

מייד ביום הבחירות עזבתי את מרידור. יעצתי לו בזמנו שלא לדבר, והוא דיבר.

● **הרכילות אמרה, כי אתה הגית את ההמצאה של מרידור כתרגיל־בחירות.**

סיפור יוצא־מהכלל. אני אוהב אותו.

● **כשהוא סיפר לך על ההמצאה, הוא מסר לך אינפורמציה?**

לא, אינפורמציה הוא לא מסר לי, אבל כשהוא אמר שהוא עומד להכריז עליה, הצעתי לו לשתוק.

● **למה?**

מפני שלא מדברים לפני שיש דבר גמור. הוא לא שמע לי, דיבר, ואני עזבתי את עבודתי כיועץ ביום־הבחירות.

תגידי, את מתכוונת לפרסם את מה שאני אומר לך? בחייך, תשאירי אותי מחוץ לתמונה. אני צריך את זה עכשיו?

מאיר כהנא:

„אני שליח של הקדוש־ברוך־הוא!"

אי־אפשר שלא להתייחס אליו כאל קוריוז. „הרב" מאיר כהנא התבצר לו בבונקר במוטל של ימית. כששואלים אותו, מי הרשה לו להשתלט על הבונקר, הוא אומר: הקדוש־ברוך־הוא.

עיניו מתרוצצות בחוריהן כמטורפות, הוא אינו חדל למצמץ. נדמה לו שיש לו חוש־הומור, והוא, כך הבנתי, קורא כל מילה שנכתבת עליו. לבטח יקרא גם מדור זה.

שאלתי אותו:

● **כמה רחוק אתה מוכן ללכת כדי לעצור את הנסיגה מסיני?**

אני צריך להגיד לך כמה רחוק? אני מטורף! אני מסוגל לכל דבר! אני קיצוני, אני יכול לשפוך דם! אני יכול לפגוע בחיילים! מה, את לא מאמינה? תקראי בעיתונים.

● **מה יש לך בתוך הבונקר?**

כל מה שנהיה זקוקים לו בבוא יום־הדין.

● **מהו יום־הדין?**

היום שבו יבואו לפנות אותנו. לא נזוז מפה. בבונקר הזה יש כל מה שצריך כדי לא לזוז מפה.

● **חיילים סיפרו לי כי הם ביקרו בבונקר, ויש בו רק שימורים ומזון.**

איזה חייל? אף חייל לא נכנס לבונקר, אפילו לא אלוף הפיקוד.

● **אלוף הפיקוד ביקש להיכנס לבונקר ואתם מנעתם זאת ממנו?**

כן.

● **אני לא מאמינה לך...**

טוב, הוא לא ניסה להיכנס בכוח, הוא רק ביקש. אמרנו לו שהוא לא יכול להיכנס.

● **בעזרת הבונקר אתה רוצה להפחיד את עם ישראל?**

אני עושה את רצון הקדוש־ברוך־הוא. אני רק שליח שלו.

עמירם הר־אבן:

„היום אומרים איך להגיד, מחר יגידו מה להגיד!"

מיכתבו של הפרופסור אהרון דותן מרשות־השידור אל חברות־התקליטים, שבו דרש כי תמלילי־השירים בעברית יזכו באישור מומחה לשלון העברית, ולא — לא ישודרו („העולם הזה" 2324), עורר סערת־רוחות אצל מפיקי התקליטים.

פניתי אל עמירם הר־אבן, מפיק בחברת תקליטים גדולה, ושאלתי אותו:

● **מה דעתך על מיכתבו של דותן?**

מה שהסעיר את חברות־התקליטים לא היה נושא המיכתב. חברות־התקליטים מודעות לצורך בעברית תקנית, ורגישות לעניין. בחברה שלי יש מפיקה שהיא בעלת השכלה פורמלית בלשון עברית, ולא אחת אנחנו עוצרים הפקה, כאשר מסתבר כי העברית של שיר מסויים אינה נכונה. השערוריה היא בסיגנונו של המיכתב.

● **למה אתה מתכוון?**

ראשית, אם הפרופסור דותן חרד לשפה העברית, קודם שיעשה סדר בביתו. אני הפקתי עשרות תקליטים מהקלטות רשות־השידור. אם יטרח הפרופסור הנכבד, אני בטוח שימצא שם הרבה מאוד שיבושי היגוי וביטוי.

שנית, אם רשות־השידור רוצה להשיג שיתוף־פעולה מצד חברות מיסחריות, היא לא צריכה ללכת בדרכו של הפיל שביקר בחנות־חרסינה. היא לא צריכה לבוא ולאיים: אם אתה לא תדבר עברית כמו שאני חושב שצריך לדבר עברית, אני לא אשדך אותך.

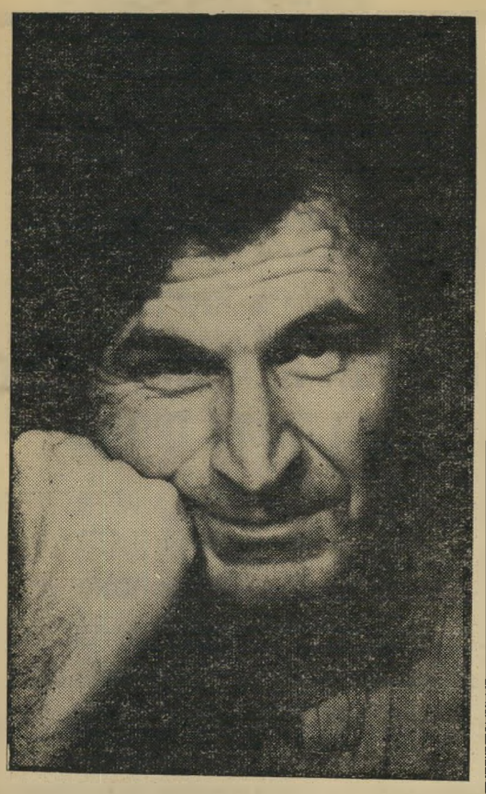
אם הפרופסור דותן היה בא ואומר: „יש בעיה, הבה נדבר עליה," אני בטוח שהיה מוצא אוזן־קשבת. אך הוא הציג את כל העניין באופן מתנשא מאוד, ונקט בלשון של בעל־הבית. מכיוון שבאיומו של הפרופסור דותן לא נקבעו שום קריטריונים, הקובעים מהם שיבושי לשון והיגוי, אנו — אנשי־חברות־התקליטים — רואים במיכתב ובאיום התערבות גסה בעבודתנו. זה כמו שמוסיאון ישראל יודיע לציירים: אם לא תציירו בצבע מסויים, לא נציג את התמונות שלכם!

● **מה אתם מתכוונים לעשות?**

קודם כל, הרשי לי להדגים לך עד כמה המיכתב הזה מגוחך. תסכימי איתי, בוודאי, שסלנג אינו מהווה עברית תיקנית, והוא כיסוי מצויין לשיבושי־לשון. אם נענה לדרישת הפרופסור דותן, מה יהיה על הגשש החיוור, שהעברית הלא־תיקנית שלו הפכה לקלסיקה, ומה יהיה על שיבושי־הלשון של דני סנדרסון?

על מה הוא מדבר, בכלל, הפרופסור דותן? הוא נותן לעצמו זכות להתערב בעבודתה של חברה פרטית, כשאין לו כל מעמד.

היום אומרים לנו איך להגיד, ומחר יגידו לנו מה להגיד — אחרת הם לא ישדרו. כבר שמעתי על בחור אחד, שהקליט שיר בשם געגועים לקליפורניה. בקול־ישראל אמרו לו שעם טכסס כזה לא ישדרו את השיר. אותי זה מפחיד מאוד. אני חושש שזו רק ההתחלה.

מוטי סנדק:

„אשמח לקבל כסף מכל מממן!"

לא בכל יום מזדמן לי לראות הצגת־ילדים שחוש־קעו בה מחשבה, כישרון ואהבה. הצגות הילדים תן בדרך־כלל עלובות, רמתן נמוכה להחריד וחשחקנים נראים כמו מחופשים לפורים.

בפורים ביקרתי עם בתי בהצגה „מחשבות שלא רוצות לישון." אחרי שהמסך ירד, ביקשתי לפגוש באיש האחראי על ההצגה, בימאי־התיאטרון מוטי סנדק.

● **כשאתה ניגש להצגת־ילדים, איך אתה מתייחס לחומר?**

קודם־כל, אני משקיע 100 אחוז של זמן, משאבים ומחשבה. אני מביא בחשבון שההצגה שאני מעלה לא נועדה לפנק ילד מפגר. אני לוקח חומרים ומתייחס אליהם בשיא הרצינות.

אני דורש מהשחקנים שלי שיהיו לא רק שחקנים, אלא שיהיו מסוגלים ליצור קשר עם ילדים. אני בוחר במלחינים הטובים ביותר, במעצבת־התילבושות הטובה ביותר, בסיפורים הטובים ביותר — בלי פשרות.

● **ההצגות ריווחיות?**

לא, ואני רוצה להקים קול־זעקה נגד מישרד־החינוך, שאינו מאפשר לנו לבוא עם ההצגה לכל מקום. אני דורש עזרה, מפני שאיני מסכים עם כך שמישרד־החינוך מסבסד מראש כל הצגה של תיאטרון־הנוער, בין אם היא טובה ובין אם היא גרועה. חיכיתי שלושה חודשים שהם יבואו לראות את ההצגה ויאשרו אותה.

● **מה משמעות האישור?**

סתם המלצה ביורוקרטית. יש מוסדות שמתחשבים בה.

● **אז מי מממן אותך?**

אף אחד. אנחנו נשמח לקבל כסף מכל מי שמוכן לממן.

מועדון 5
לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי, 30.3.82

יום האדמה 82

רב שיח בנושא:

הפלייה התושבים הערבים בערים המעורבות

בהשתתפות:

ריאד ריזיק (יפו)
נאסר זקוט (רמלה)
נורי אל עוקבי (לוד)

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב.
התוכניות מתחילות בשעה 9.00.

וידיאוסרט
הסרטת ארועים בוידיאו!
צילום חתונות, בר מצוה וארועים מיוחדים
רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662
רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת תיקנים (ציקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל 790114-5-6 רש"מס 21 עסק 481/75

רובקס
מעודפי יבוא

למוסדות, מסעדות, ועדי עובדים וקבוצים.

קערות, מגשים וצלחות במחירים מיוחדים
אפשרות ייצור מגשים בהזמנות מיוחדות.

קבוץ גלויות 26 ת"א
טל: 822926, 830141

מחנה שלי
ביום שבת, 27.3, בשעה 10.30
באולם מועצת פועלי ר"ג—גבעתיים
רח' הרצל 13 רמת־גן
תתקיים
אסיפה פומבית
בנושא:
פינוי סיני
מה אחר־כך?
ישאו דברים:
יהושע סובול
מאיר פעיל
חיים ברעם
הציבור מוזמן
מחנה שלי

חן טרמפ לחייל

במדינה

דרכי חיים

טיול לילה

לצעיר לא היה הסבר לכניס שאותם נשא בשקית באישון לילה.

„אני זוכר שפעם חיפשתי תכשיט־זהב של אשתי בלילה ברחבות, אחרי שהוא אבד לה כאשר חזרנו ממסיבה. אבל איני מאמין שמישהו יצא מביתו באישון־לילה כדי לחפש מפתח שוודי ששכח בחצר," הכריז השופט בנימין כהן, נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב. במילים אלה הוא דחה את הגנתו של דן קוגלוביץ, 23.

הצעיר גבה־הקומה נעצר על־ידי המישטרה ב־1979 בשעה 3 אחר חצות, כשהוא מטייל ברחוב ברמת־גן, ובידו שקית ניילון. שוטרי ניידת־מישטרה, שעברה במקום, ביקשו לראות את תכולת השקית. וכאשר מצאו שם מפתחות ומברגים, עצרו את הצעיר. הוא הועמד לדין על החזקת כלי־פריצה.

כתם, כתם תרדוף. בבית־מישפט השלום לא היה קוגלוביץ מיוצג על־ידי עורך־דין, ולכן, לדבריו, לא ידע לשאול את העדים את השאלות הנכונות אולם הוא הסביר לשופט כי באותו יום חזר מעבודתו ובידו שקית כלי־העבודה. ישר אחרי העבודה הוא הלך לחברו ברמת־גן, וכיוון שהתבייש להכניס את המכשירים לדירה, השאירם בחצר ושכח על קיומם. רק כאשר חזר לביתו בחצות־לילה נזכר בהם.

למרות השעה המאוחרת, לא התעצל הצעיר. הוא קם ממיטתו, לבש את בגדיו וחזר לקחת את חפציו. בדרכו משם נעצר על־ידי השוטרים. שופט השלום לא האמין לו, ודן אותו לקנס ולמאסר על־תנאי. לא היה זה העונש שהרגיז את הצעיר: הוא כעס על הכתם שהוטל בו, ולכן פנה לעורך־הדין הנמרץ פנחס נוסבאום, וביקש ממנו לערער. אך העירעור נדחה, והכתם נותר.

ועדה חסרת־סבלנות

הוועדה להפחתה בעונש שיחררה את האסיר שבוע לפני מועד מישפטו החדש.

ניסים פז נידון לארבע שנות מאסר על עבירות תנועה חמורות. בית־המישפט העליון הקל בעונשו, והעמיד את העונש על שנתיים בלבד. בינתיים הצטברו נגד פז כמה וכמה תיקים פליליים על עבירות של הוצאת שיקים ללא כיסוי, גניבת ריקשות מצה"ל ועוד. על עבירות אלה הטיל עליו השופט אורי גלין עונש נוסף של 18 חודש.

„לא יעשה". פז עירער על חומרת־העונש באמצעות סניגורו, נתן קנת. הוא ביקש גם להרשות לו לצרף תיק נוסף. בית־המישפט המחוזי ביטל את פסק־הדין של השופט גלין, והחזיר לו את התיק כדי שיצרף במניין התיקים גם את התיק הנוסף. היה ברור כי עם צירוף התיק החדש לא יקטן העונש המקורי, ואולי אף יגדל. אך ועדת־השליש לא הבינה זאת משום־מה, יתכן שחשבה כי פסק־הדין בוטל כליל, ולא יהיו הליכים נוספים. שבוע ימים לפני מועד שמיעת התיק מחדש לפני השופט גלין, שוחרר פז עם תום שני־שלישים למאסרו.

התובעת, ליאורה גלאט, התלוננה על כך לפני השופט, וגם הוא תמה מאוד על המיקרה. „איני מבין את הוועדה, ועם כל הכבוד לשופט אולסקר (העומד בראש הוועדה), זה מעשה שלא ייעשה! זה ממוטט את כל הקריטריונים של ניכוי שליש!" קבע השופט גלין.

רימון של גאז מדמיע אינו נשק בראש

סוהיל חאמאד נולד בשבוע שעבר מחדש. באותו שבוע הוא גם חגג את יום־הולדתו ה־16. שתי החגיגות נערכו בד־בבד, ליד מיטה שבה שוכב סוהיל, במחלקת נוירו־כירורגית בבית־החולים הדסה בירושלים. הוא נאלץ לקבל את פני חבריו לכיתה במיטה, משום שרק לפני כמה ימים התאושש מניתוח שעבר, אחרי שנפגע בראשו על־ידי רימון גאז מדמיע.

בתוך אותו שבוע עצמו, כמעט ששלחו אותו ישראלים במדים למבית־לחם, הגיע לגבול שבין החיים והמוות כשרימון גאז מדמיע פגע בראשו, בחצר המיכללה של בית־לחם. הנער בן ה־16 לא הופתע על־ידי כוחות־הביטחון ברחבותיה של העיר כשבידו נשק, הוא לא נתפס בנסיון לחצות את הגבול. הוא פשוט השתתף, יחד עם 300 תלמידים וסטודנטים, בהפגנה בתוך הקמפוס של בית־לחם. ההפגנה היתה נגד פעילות הקוויזלינגים הערביים, חביביו של הפרופסור מנחם מילסון.

חברים מבית־הספר

ידידים וחברים רבים של סוהיל עלו לירושלים כדי לבקר את חברם הפצוע, סוהיל חאמאד, שניצל ממוות אחרי שנפגע בראשו.

עולם הבא, וישראלים אחרים, בחלוקים לבנים, עמלו קשה במשך ארבעה ימים כדי להחזירו לעולם הזה.

ישר בראש!

סוהיל, אחד משלושת בניו של העיתונאי ג'מיל חאמאד

סוהיל אינו מסוגל עדיין לזכור מה קרה ואיך קרה הדבר. לגביו נעצר הזמן כשעמד שם, בחצר המיכללה — מאות סטודנטים ותלמידים ערבים הסתובבו בחצר, שרו וקראו סיסמות נגד מדיניות שר־הבטחון, אריאל שרון, בשטחים.

משתתפי ההפגנה סיפרו להוריו של סוהיל שבתחילה נראה הכל

קטלני - אלא אם כן הוא נורה ישר בראש

כמו הפגנה שיגרתית. אך במהלכה החלו חיילי צה"ל תופסים עמדות על הגגות של הבתים שמסביב למיכללה והתחילו לטפס על גדרות המיכללה. הם ירו לתוך החצר כ־20 רימוני גאז מדמיע.

המפגינים היו סגורים בחצר, מוקפים מכל עבר בחיילים, ולא היתה כל אפשרות שההפגנה תצא מתוך המיכללה לעבר רחובות העיר ו„תפר" את הסדר הציבורי."

מדוע ירה החייל בראשו של הנער — זאת אי־אפשר לברר לאחר מעשה. האם היה זה מעשה אכזריות פרטי, או שמא איבוד עשתונות של הפיקוד במקום?

סו עמדות על הגגות ועל הגדרות שמסביב לחצר, ירה ישר למטה, אל ראשו של בני סוהיל ופגע בו. מדוע ירה החייל הזה אל ראשו של סוהיל ולא לכיוון השמיים, כפי שזה נהוג, כשמשתמשים ב־רימוני גאז מדמיע?"

הרימון, שהוא בעצם מיכל בצורת תרמיל של קליע, משחרר את הגאז זמן קצר אחרי שיגורו. אין הוא נשק קטלני, אם אינו פוגע בחלקים רגישים של הגוף. אך הרימון פגע בחלק העליון במיצחו של הנער, והפיל אותו ארצה.

הייתאם ניסה לפנות מייד את אחיו הפצוע אל בית־החולים ב־עיר. אך החיילים, שראו שהנער פצוע בראשו, מנעו ממנו לעזוב ארבע ימים אחרי שנותח, שהה עדיין סוהיל במחלקה לטיפול נמרץ. היום רואים באופן ברור את התפירה בחלק העליון של המצח, וגם תפר נוסף מעל העין השמאלית.

ועדת־חקירה

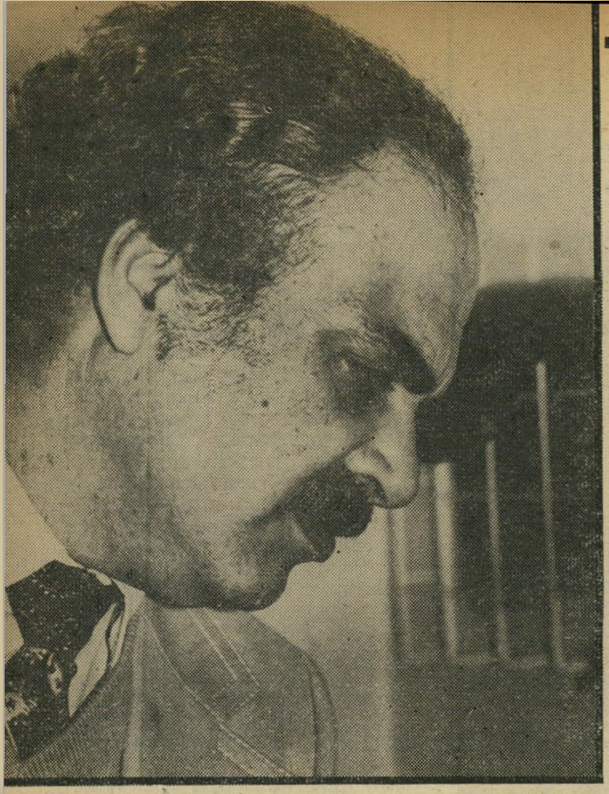
האב סיפר שאחרי פגיעת הרימון בנער, הוא איבד את הכרתו, וזיכרונו עדיין לא חזר אליו לגמרי.

סוהיל אינו מסוגל לספר דבר וחצי דבר על שעבר עליו אחרי שהרימון פגע בראשו. אך אביו אוסר ידיעות ברחבי העולם.

מאז שנעצר ושוחרר ג'מיל חאמאד, התרחקו ממנו חבריו העתונאים. צל פרשת נסאר רודף אחריו, והחשד — לפחות בעיני חבריו — לא הוסר מעליו. הוא מסרב היום לדבר על הפרשה, ונראה כי היא פגעה בו קשות. לשאלת העולם הזה, מדוע נורה בראשו של חאמאד, לדבריו, „עצם" עשוי להיות גם אבן.

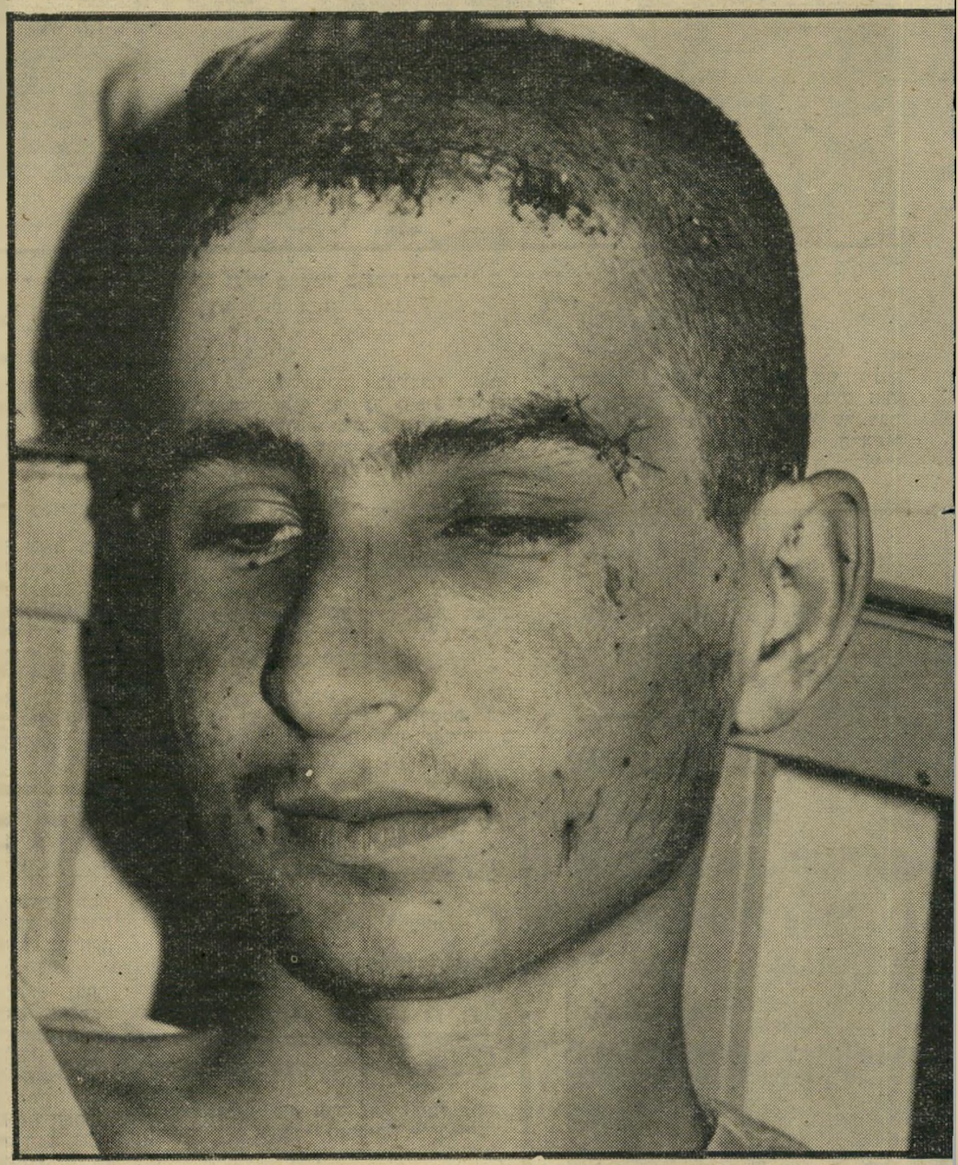
דוברת בית־החולים הדסה בירושלים אישרה שסוהיל חאמאד נותח בבית־החולים. היא סירבה לומר ממה נפגע, בטענה שזהו סוד רפואי.

אביו של סוהיל יבקש משילטונות

אבא־ע'יתונאי

ג'מיל חאמאד, עורכו הראשי לשעבר של העיתון בשפה הערבית ממיזרח ירושלים **אל־פג'ר** היה עצור במשך חודשיים על־ידי משטרת ישראל כחשוד בפרשת העלמותו של המוציא לאור של העיתון **אל־פג'ר**.

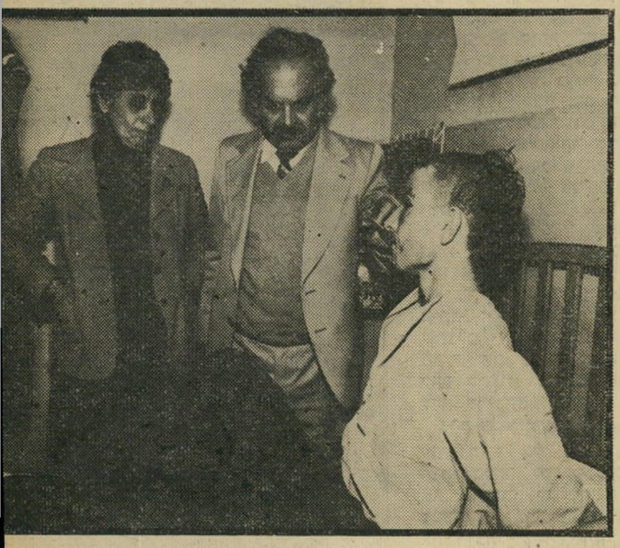
דובר צה"ל: למרות שאינו סטודנט
השתתף הנער בהפגנת סטודנטים

חאמאד בראשו, ענה דובר־צה"ל: „סוהיל חאמאד אינו סטודנט, ולמרות זאת הוא השתתף בהפגנת הסטודנטים. חאמאד ידוע לשילטונות כמסית. ההפגנה פוזרה בגאז מדמיע, והוא נפצע מעצם שפגע בראשו. פיזור ההפגנה היה בהתאם לנוהל."

לדובר צה"ל לא היתה תשובה לשאלה מה היה „העצם" שפגע

המימשל הצבאי להקים ועדת־חקירה, שתבדוק מדוע נורה בנו בראש, מדוע החייל שעשה זאת כיוון את נישקו ושיגר את הרימון לכיוון המצח של הנער בן ה־16, ואחרי זה אף לא ניסה להעבירו לבית־החולים.

מרסל זוהר
צילמה: **ענת סרגוסטי**

ניתוח במצח

רימון הגאז התנגש חזיתית בראשו של הנער מבית־לחם, ורופאי בית־החולים **הדסה** בירושלים עמלו קשות כדי להציל את חייו, ולהחזירו מגבול המוות. את עיקבות הניתוח ניתן לראות בחלק העליון של מיצחו ומעל עינו השמאלית.

ירי הרימונים עורר בהלה בקרב המפגינים. הם ניסו לנוס מפני העננים המחניקים והמדמיעים, אך לשווא. לא היה להם לאן לצאת.

סיפר העיתונאי ג'מיל חאמאד, אביו של הפצוע: „הייתי במישרד שלי בבית־לחם והעברתי רשימה לטלכס, כשצילצל אלי מכר והודיע לי ללכת מייד לבית־החולים בעיר, משום שבני הובא לשם פצוע. הייתאם, אחיו בן ה־18 של סוהיל, שהיה גם הוא באותו הזמן בחצר בית־הספר, הבחין בו כשנפל ארצה, ושראשו ופניו מכוסים בדם.

„אחד החיילים הישראלים, שתפס את המקום. רק אחרי שהתווכח איתם ארוכות, הצליח האח הבכור להוביל את סוהיל אל מכונית של המיכללה, כדי להסיע אותו לבית־החולים.

היתה זו רק התחלת הקרב להצלת חייו של סוהיל. רופאי בית־החולים הבינו שאין ביכולתם לבצע מהר את הניתוח הדרוש להצלת הנער. המוסד שהיה מסוגל זאת, היה בית־החולים הדסה בירושלים. כשלא הצליחו רופאי בית־לחם להשיג אמבולנס שיעביר את סוהיל להדסה, הכניסו את הנער הפצוע לתוך מכונית פולקסווגן, וכך נשלח לירושלים.

טימי: הרופאים סבורים שהנער יחלים כליל.

חאמאד האב, בן ה־42, היה בין השנים 1972—1974 העורך הראשי של העיתון הערבי הירושלמי אל־פג'ר. **אחרי** שיוסוף נאסר, המוציא לאור של העיתון, נעלם בנסיבות בלתי־ברורות, עצרה מישטרת ירושלים את העיתונאי ג'מיל חאמאד כחשוד בפרשה. החוקרים טענו שיוסוף נאסר נרצח, ושחאמאד מעורב בכך, בצורה זו או אחרת. אחרי שהחקירה לא העלתה דבר, חזר ג'מיל חאמאד לעיסוקיו העיתונאיים. לדבריו, הוא משמש כתב של עיתונים שונים וסוכנויות

ביקור הורים

מדי יום ביומו נמצאים הוריו של סוהיל ליד מיטתו בהדסה, או בפרוזדורים של הקומה השישית של בית־החולים. רק בשעות הלילה חוזר אחד מהם לביתו, והשני נשאר כדי שהנער הפצוע לא יתעורר בודד.

קולנוע

בלושי

בטרם עת

„אין דבר שהבחור הזה אינו מסוגל לעשות, אם לא ישרוף את עצמו בטרם עת.“ כך התבטא פעם הבימאי ג'ון לאנדיס, כאשר נשאל לדעתו על שחקן צעיר ועגלגל בשם ג'ון בלושי. ללאנדיס היתה סיבה טובה מאוד להכיר את בלושי, כי הרי בזכות שניים מסרטיו, צעירים, פראיים ושובבים, והאחים בלוז, התגלה בלושי כאחד הכוכבים המבטיחים ביותר של עיר־הסרטים, טיפוס יוצא־דופן, שרבים ניבאו לו גדולות. אבל, כאזהרת לאנדיס, הסתבר שאכן היתה סכנה כי ישרוף את עצמו בטרם עת, וכאשר נמצא, ללא רוח חיים, במלון־פאר בלוס־אנג'לס, אחרי שנטל מנה מופרזת של סמים, התוסף שמו לרשימה הארוכה של כוכבים אשר לא הצליחו לעמוד במעמסת תהילתם.

בלושי היה אחד מאותם שחקנים שהתמזל מזלם, והם נראו מצחיקים תמיד. לא חשוב מה עשו. די היה שיופיע על בימה, מול מצלמה, או ישמיע את קולו, והכל פרצו בצחוק. דמותו המוצקה והעגלגלה, שפתיו העבות, עיניו המתרוצצות בחיפזון־מנוחה, והמרץ הבלתי־נדלה שקרן ממנו, הפכו אותו למעין מנוע שדחף קדימה כל סצינה שבה הופיע וכל מערכון שבו השתתף. מי שראה אותו כטייס אחוז הטירוף ב־1941, או כסטודנט המתפרע השש אלי קרב, בכל רגע שאינו עסוק בבליעת כמויות מפחידות של מזון ולגימת קנקני בירה ללא־ספור בצעירים, פראיים ושובבים, או כאסיר־נמלט שהוא גם זמר בלוז וגם רקדן שמן־סוגל להתהפך באוויר כלוליין באחים בלוז, לא ישכח אותו במהרה.

פזרקן מלא. מי שירצה לרענן את זכרונותיו, יזכה בקרוב לשתי הזדמנויות נוספות. עוד החודש יעלה על בדי הקולנוע סרטו הלפני־אחרון, קן לנשרים ולאוהבים, שבו מגלם בלושי את ארני, עיתונאי שנשלח על־ידי ערוך עיתונו לחיק הטבע, כדי שלא ייפגע מזעם המושחתים שחשף בכתבותיו, ושם, על פיסגת הר קרח, הוא מתאהב בחוקרת הנשרים נל (בלייר בראון). בלושי נותן פורקן מלא לעצמו בדמות חכתב, שהדיו זורם בעורקיו, ערפיח העיר חוא אוויר צלול לריאותיו, ושערוריות הכרך, הן המזון הרוחני החביב עליו, כמובן שאוויר ההרים הצלול חונק את גרונו, והטבע הוא בעיניו מקום פראי ומלא סכנות, שלידו אפילו פרברי בירת פשע הם גן־ילדים.

מאוחר יותר יוצג סרטו האחרון, שכנים, שבו הוא מופיע לצד שותפו הוותיק דן אייקרויד (האח השני באחים בלוז).

בלושי, שנולד לפני 33 שנים בשיקגו, נחשב כבר בילדותו למי שאי־אפשר להשתלט עליו. ילד פורק־עול ובעל מרץ, שהתיש את שני הוריו, מהגרים מאלבניה שהתיישבו בפרברי העיר הגדולה. בגיל צעיר־בדי למתן קצת הסערה הזאת, התחילו לדחוף אותו לפעילות ספורטיבית תיאטרלית, בעת ובעונה אחת. הוא הצליח למצוא זמן לכל ולהצטיין בכל. היה כוכב קבוצת הכדורגל של בית־ספרו והקפטן שלה, עסק בהיאבקות, בבייסבול ובאתלטיקה קלה. תוך כדי כך הופיע גם בכל הצגות בית־הספר וניגן בלהקת רוקנ'רול. (כישרונותיו המוסיקליים התבטאו מאוחר יותר, בתוכניות־טלוויזיה, ואף בתקליטים.) אין פלא שבתנאים כאלה נבחר לתלמיד הפופולארי ביותר של המחזור שלו.

להקה מפורסמת. עם סיום לימודיו החל להופיע בתיאטרון רפרטוארי רגיל, אבל אחרי 1968 והמהומות הפוליטיות בשיקגו, העדיף, יחד עם כמה חברים, לפתוח תיאטרון־מיסעדה, שבו הבעלים עצמם הופיעו באילתורים.

את כישרונותיו הסאטיריים השחיז בלושי במיסגרת להקה מפורסמת בשם העיר השניה, ואחר כך עשה קאריירה ב־סידרה של מופעים שנשאו את השם נשיונל למפון (בעברית אפשר אולי לתרגם זאת כ„בדיחה לאומית“), שם שבסופו של דבר הביא אותו גם ללהיט הקולנועי הראשון שלו (השם המקורי של צעירים, פראיים ושובבים היה נשיונל למפון אנימל האוס). מה שהתחיל כתוכנית־בידור על בימה, ונמשך כתוכנית־בידור ברדיו, הוליד סידרה של תקליטים, תערובת של מוסיקה וסאטירה, ולבסוף הצגה בניו־יורק.

ב־1975 הוא נבחר — יחד עם כמה צעירים שהספיקו בינתיים להתפרסם, כמו דן אייקרויד, צ'וו צ'ייס, ג'יין קרטין ולינדה ראדנר — לתוכנית טלוויזיה בשם שבת בערב, בשידור חי, מעין ניקוי ראש אמריקאי פרוע, משתולל וחצוף עד בלי די שהיה עד מהרה לאחד הלהיטים הגדולים של הטלוויזיה בארצות־הברית. במיסגרת זאת הופיעו בלושי ואייקרויד לראשונה

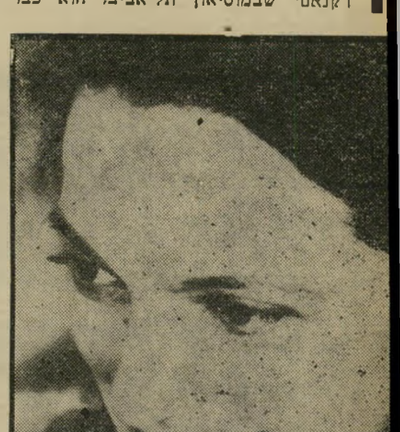
בלייר בראון בתפקיד נל וג'ון בלושי בתפקיד ארני ב„קן לנשרים ולאוהבים“
עיסוי בחיק הטבע

בלושי ודן ב„אחים בלוז“
מצחיקים תמיד

מירה רקנאטי: „בשביל כמה רגעים של חסד!“

סירטה הראשון של מירה רקנאטי, אקף נשיקות קטנות, שעלה על בד באולם רקנאטי שבמוסיאון תל־אביב, הוא כבר

במאית רקנאטי
אסור לראות „ראשס“

בן שנה, כשמאחוריו היסטוריה של פרמיירות והופעות בפסטיבלים. אולי מוזר שהדיאלוג עם הקהל הישראלי מתחיל מאוחר כל־כך, אבל יהיה זה מרתק לראות מה יראה בו הקהל שבבית. בעיקר נכון הדבר לגבי הבימאית, הסבורה שהיא לומדת על יצירתה יותר ככל שהיא מתרחקת ממנה.

בדומה לגיבורות הסרט, האם ובתה, שמערכת יחסי אהבה ושינאה מתפתחת ביניהן, גם מירה, שנה אחרי שילדה את סירטה הראשון, מרגישה כך לגבי יצירתה: „עברנו תהליך מוזר ביחד, סרטי ואני. בכל מהלך הצילומים הייתי רוויית סבל. מרגע שהתחלתי לצלם ועד לחיתוך האחרון, לא ידעתי רגע אחד של נחת. רגעי אושר שהיו לי על הסרט היו ספורים ממש. לא שלא ידעתי מה אני רוצה, להיפך. ידעתי היטב מה אני רוצה. אבל שלא כמו באמנות פלאסטית, שם אני שולטת בחומר לבדי, והוא כל־כולו שלי, הפעם, כשהתבוננתי בתוצאות הסרט, יכולתי להרגיש בבירור לא מה שהישגתי כי אם מה שפיספסתי, היתה לי גישה כל כך הרסנית לעצמי, שהצלם, דויד גורפינקל, אמר לי פעם: מירה, את שייכת לסוג האנשים שאסור להם לראות „ראשס“ (כלל צילומי היום ללא עריכה).

ניתוק מוחלט. „ואומנם, חוסר שביעות־הרצון שלי מעצמי הגיע לכך, שקיוויתי בסתר לבי שבסופו של דבר אגנוז את החומר ולא אראה אותו לאיש. כי בעצם מה את רוצה כשאת עושה סרט? את רוצה לקשור קשר עם בני־אדם. עם הקהל שלך. את רוצה שיאהבו אותך ויעודדו אותך ליצור קשר עם הזולת. ואני, שקודם חשתי כי בפסלים הישגתי קשר בלי רגשות, קשר דו־ממדי שביני ובין החומר בלבד, ופניתי לקולנוע כי לא הסתפקתי בקשר הזה — חרדתי שלא אצליח לקשור את הקשר האמיתי, הקשר ללב הקהל שלי, היכולת להעביר חוויה אסתטית־ויזואלית מראשי לראש הצופה.

„סרט זה מין גוף חי, נשמה חיה“

בביקורת הקטלנית שלי כלפי עצמי, הגעתי לניתוק מוחלט מהיצירה. דברים החלו לקרות בזה אחר זה. ראיתי כיצד מתקבל הסרט שלי לפסטיבל קאן, והנה קהל זר לי לחלוטין פונה אלי בשאלות ומביע דעות שלא חזיתי מראש. ואז, את שומעת תגובות ואת רואה שהגה הצלחת ליצור קשר עם אנשים. ואת אומרת לעצמך — תודה לאל שלא עשיתי שופט מעצמי. הנה, בשביל המיפגש הזה עם הקהל, בשביל כמה רגעים של חסד, כדאי לבוא ליום צילומים חדש.“

„אחרי קאן בא פסטיבל שיקאגו, ושוב, אנשים שלא היכרתי פנו אלי והגיבו. רצו לברר, רצו לשוחח. והפרמיירה בירושלים, בסינמטק — אמנם שם לא היתה לי שיחה עם הקהל, אבל היו טלפונים של אנשים שרצו להמשיך ולדבר אתי על הסרט. הנה, עוד רגע של חסד. וזה הרגע שבו את מגלה שלסרט יש חיים משל עצמו. שסרט זה מין גוף חי, נשמה חיה כשל בן־אדם המשפיעה עליך ויוצרת תגובות שלא צפית מראש. וכשבאה אליך אשה ומחבקת אותך ואומרת: תודה רבה לך — סוף־סוף הבנתי את אמא שלי — את מבינה שמשהו עבר אליה. ואם יהיו כמה צופים כאלה, שיישאו איתם ולו רק כמה רגעים מאותם שרציתי להעביר אליהם, אז דייני!“

כאחים בלוז, ואף שיכללו מופע שלם בשם מיזוודה מלאת בלוז שחית גם לתקליט.

• **פארודיה של טרזן.** בין עבודותיו הראשונות לקולנוע צריך לציין את הקלטת פס־קול הסרט טרזן, בושת הג'ונגל, סרט מצוייר נועז, פארודיה על אגדת טרזן, שמרבה להתייחס אל מה שקורה מתחת לחגורתו של מלך הג'ונגל. אחרי שצעירים, פראיים ושובבים שבר שיאי קופה בלי סוף באמריקה, הוא הפך כבר לשם דבר, ואפילו שערוריית האחים בלוז, שעלה פי ארבעה מן הצפוי (אבל הכניס פי עשרה), לא עימעמה את זוהרו.

בחודשים האחרונים התכונן בלושי להו־ריד כ־20 קילוגרמים ממישקלו, לקראת הופעה בסרט על שערוריית שוחד בגיבעת־הקאפיטול, שבו צריך היה לשתף פעולה עם חברו הוותיק אייקרויד, תחת שרביטו של הבימאי הצרפתי, המתאזרח לאחרונה באמריקה, לואי (אטלנטיק סיטי) מאל.

יומן החדשות

● ממשלת יוון העניקה היתר מקורי ביותר לסרט חדש, בשם 1922, של הבימאי **ניקוס קונדורוס.** הסרט מתאר את המיל־חמה האחרונה שבין יוון ותורכיה, ומאחר שהנושא רגיש במיוחד, הוא נתקל עד היום בסירוב מצד הרשויות עד שהתמנתה **לינה מרקורי** לשרת־התרבות. עתה, מותר לקונדורוס לעשות את הסרט, והוא אפילו לא יצטרך למתן את סצינות ההת־עללות, של החיילים התורכיים באוכלוסיה היוונית. אבל, כך דורש מישרד־החוץ היווני, הסרט לא יותר להצגה באזורי הגבול עם תורכיה, כדי לא לגרום למהומות מיותרות.

● קשה להחליט אם פרשת איש הברזל והיותו מועמד לאוסקר לסרט הזר הטוב ביותר, שייכת לעולם הפוליטיקה או לעולם ההומור. כידוע, דרשו הפולנים להסיר את מועמדות סירטו של **אנדרה ואידה** לפרס האקדמיה השנה, כמחאה, לדבריהם, על העמדה האנטי־פולנית שמציגה ארצות־הברית. הסיבה שלא נאמרה בפירוש, היא שסרטו של ואידה מהווה ביקורת נוקבת על השילטון בפולין, ותומך בגלוי באירגון סולידאריות.

האקדמיה, המעניקה את האוסקרים, השיבה שמבחינתה ממשיך הסרט להיות מועמד, ואין זה כלל מעניינה מה מכריזים הפולנים. עתה מיהרו הפולנים לשלוח מיברק לסוכן המפיץ את הסרט בארצות־הברית, ובו הם שואלים אם יש בכוונתו של סוכן זה לנהל מסע־פירסום מכובד סביב האוסקר. במלים אחרות, אם כבר משחקים, אז על כל הקופה. צריך לומר שהסוכן לא הופתע, כי כבר הורגל בש־כאלה. שמו הוא **באהמן פארמאנרה,** ולפני שהפיץ סרטים בארצות־הברית, הוא היה בימאי באיראן.

● צרפת ומצריים חתמו לאחרונה על

נשר ומוג'יה: להתבגר מהר מדי

נוימן ורול: עולם סגור

בדושי עד פיסגת הר קרח ב„כן ינשרים"
סירטו הלפני־אחרון

העיוות הנפשי

צלילה חוזרת (צפון, תל־אביב, ישראל) — סירטו הראשון של שמעון דותן משתלב בסידרה של סרטים ישראליים של בימאים צעירים, המנסים להצביע, כל אחד לפי דרכו ולפי סיגנונו, על השחיקה הנוראה של הפרט בתוך חברה המרגישה עצמה במצור.

דותן מתרכז בחומר המוכר לו היטב — יחידת צוללנים של חיל־הים (הוא עצמו שירת ביחידה כזאת) ובאווירה המיוחדת השוררת בה. הסרט מתחיל בפעולה של היחידה, שבה נהרג אחד המשתתפים בה, נמשך בטכסיות המיוחדת במינה שבה לומדים הנותרים בחיים להשלים עם קיום מוות כמציאות יומיומית, ואחר־כך מפגיש את החיילים, ובמיוחד אחד מהם, יואב, עם האלמנה הצעירה מירה, שהכל מר־גישים אחריות כלפיה. אם חוקי המידבר של עם־ישראל חייבו אדם לשאת את אשת אחיו המנוח, כדי שלא תישאר גלמודה ועזובה, חוקיה הבלתי כתובים של ישראל החדשה מחייבים את חברי יחידת לוחמים ליטול על עצמם את האחריות על אלמנותיהם של קורבנות הקרב, כי בעצם ני־שואיה לאחד מהם, הפכה להיות חלק מן היחידה. והסרט אכן מוביל למסקנה זו, כאשר יואב נשא בסופו של דבר את מירה, בטקס נישואין מבין, אחרי רומן מביך לא פחות, שבו קשה להבדיל היכן תמה החובה (אם בכלל) ומתחיל הרגש.

דותן מצליח להעביר היטב את העיוות הנפשי שחל באנשים צעירים אשר גדלו בתוך חברה שבה נאלצו, מצד אחד, להתגבר מהר מדי, ומצד שני, בכל מה שנוגע ליחסים אישיים, הם עדיין בוסר. אפילו המבוכה שקשורה ליחסים אלה מצטיירת על הבד בצורה משכנעת, ובחירת הטיפו־סים המגלמים את התפקידים הראשיים, ובראשם דורון נשר ולירון נירגד, וכן גם דני מוג'יה, כאחד החברים, משרתת אותו היטב.

בחיפוש אחרי האב האבוד

אלף נשיקות קטנות (מוסי־און, תל־אביב, ישראל) — העי־צוב האמנותי של הסרט הוא מעלתו הבולטת ביותר. כל תמונה ותמונה תוכננו בקפדנות ובאהבה רבה, ואין ספק שעין מאומנת היטב באמנות הפלאסטית השגיחה כאן על הנעשה.

ואומנם, התפאורה והתאורה משרתי סיותר מכל מר־כיב אחר את הסיפור על יחסיהן של אם ובתה, המגיעים לשיא אחרי מות האב. אז מסתבר שלמנוח היו חיים כפו־לים, ולצד מישפחתו החוקית, הוא החזיק אשה אחרת, אם לבן שהוא אולי בנו ואולי לא.

הבת החוקית, עלמה, משתוקקת מאוד לחדור לסוד חייו של האב ולחשוף את האמת. אמה, רותה, מנסה לאחוז בה בכל כוחה, בתערובת של סחטנות רגשית, שתל־טנות ותתרפסות, ולמנוע אפשרות שהבת תלך בדרכי אביה, ותעזוב אותה. המאבק בין השתיים לובש בסופו של דבר ממדים קיצוניים ביותר, מאחר שמדובר בשתי דמויות בע־לות רגישות גבוהה ותגובות אימפולסיביות ולא מרוסנות.

העלילה כולה מתרחשת בתוך מעגל סגור, כאשר נדמה שלעולם החיצוני אין השפעה ואין מחלכים בהחלטותיהן של שתי הגיבורות. הן נתונות בתוך מבוך הבעיות של עצמן ומרוכזות בהן עד כדי כך, ששום דבר אחר אינו חשוב, אלא ככלי לפתרון בעיות אלה.

יש כאן פער די חריף בין הצורה שבה מתבטאות הדמויות, בדרך־כלל בשפה מליצית ביותר, ובין הדרך שבה הן מתנהגות, וייתכן שחוסר הנסיון של הבימאית, מירה רקנאטי, מנע ממנה להשיג אותה מליציות גם במישחק.

חוזה קו־פרודוקציה, במיסגרת מאמצים להידוק קשרי־התרבות בין שתי המדינות. אחת התוכניות הראשונות שעומדות להת־ממש במיסגרת חוזה זה, הוא הפקה משו־תפת של סרט בשם בונפרטה במצריים, שאותו יביים בכיר בימאי מצריים היום, **יוסף שאהין.**

● סירטו הבא של הבימאי האוסטרלי **פיטר וייר,** שזכה לתהילה עולמית בזכות גאליפולי, יהיה מותחן בשם שנה של חיים מסוכנים. העלילה מתרחשת באינדונזיה, בימים האחרונים של מישטר סוקארנו שם, ובשני התפקידים הראשיים בסרט מופיעים **מל גיבסון** (אותו אפשר לראות גם בגאליפולי) ו**סיגורני וייבר** שאותה ראינו בסרט הנוסע השמיני. כצפוי, מיהרה חברה אמריקאית לממן את ההפקה כולה, מתוך תיקווה שווייר יחזור על הישגו הקודם.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב. קבקבי העץ, פאדרה פאד־רונה, בתו של כורה הפחם, גאליפולי, כלבי הקש, אהובת הקצין הצרפתי, איש השיש, נועה בת 17, חלף עם הרוח.

חיפה. מפיסטו, אהובת הקצין הצרפתי, מישפטו של הסגן מוראנט.

ירושלים. חלף עם הרוח, נועה בת 17, גאליפולי וצייד הצבאים.

תל־אביב

★★★★ **קבקבי העץ** (אורלי, אי־טליה). סירטו של הבימאי ארמנו אולמי מתאר את חיי האיכרים בהתחלת המאה באיטליה, כשהאירועים המרכזיים בחייהם חופפים ללשון הטבע לשעותיו, לצלילי ולריחותיו. חוויה.

★★★ **גאליפולי** (חן 3, אוסטרליה) — סירטו של פיטר וייר מספר על שני אצנים המתגייסים לצבא ונקלעים לטבח הנורא של האוסטראלים בידי הצבא ה־תורכי. אחד הסרטים התקיפים ביותר ש־נעשו אי־פעם נגד המילחמה וחוסר הטעם שבה.

★★★ **נועה בת 17** (פריס, ישראל) — אחד הסרטים הישראליים הבודדים המצליחים לגעת בנפשו ובבעיותיו של הישראלי. זכרון הקרע של התנועה הקי־בוצית, שפילג מישפחות, בתים וקיבוצים, ושאותותיו ניכרים עד היום הזה.

שידור

צל"ש

זה אקטואל"ה

● **לרם עברון,** מגיש התוכנית זה הזמן, שהצליח סוף־סוף להרים תוכנית זו מרדידותה האינטלקטואלית, ולהפכה לתוכנית של אקטואליה, כשהביא איש אוניברסיטת תל־אביב, שסיפר מול המצלמות על מעלליו של **דני ברמן,** ושם את ממציאה של ההמצאה המכונה ,המצאת מרידור' ללעג ולקלס. המרואיין השני, שהביא „בלא קשר לאקטואליה" חתך־אופי של שקרן פאתולוגי, הוסיף מימד נוסף למחוללה של פרשה זו. חסרונה של התוכנית התבטא בהצגתו של הפסנתרן **מייק גרסון,** שהגיע לפסטיבל הג'אז בירושלים, והצליח לחזור ולספר את כל מה שהוא כבר סיפר בטלוויזיה — לנוכח גבותיו המורמות של עברון.

צל"ג

בורות יבשים

● **לבימאי מרדכי** („מוטי") **קירשנבוים,** על שני סרטיו שהוקרנו תחת הכותרת בורות המים, שבהם יצר דראמה רדודה כשהפגיש את הפיזמונאית **נעמי שמר** עם העיתונאי והסופר **עמוס קינן.** המהומה הגדולה אשר קדמה לעשיית

בימאי קירשנבוים
רדיו בטלוויזיה

הסרטים ולהקרנתם, היתה בבחינת מהומה רבה על מאומה, והסרטים הוכיחו את שיטחיותו של הבימאי, שלא הצליח להתמודד עם הנושא. תיכוכיהם והתחכמויותיהם של **עמוס עוז** מול עמוס קינן וחוזר חלילה, כאשר ברקע מזמרת לה נעמי שמר וזוהרת לה קרחתו של אלוף (מיל') **אברהם יפה** — הותירו טעם רע בפי הצופים. כישלונו של בורות המים נבע מדבקותו של קירשנבוים בחוק האיזון הקדוש של רשות־השידור, שניסה לאזן את עמוס קינן בנעמי שמר. גם האיזכורים הרדודים של **עיצאם סרטאווי,** הבעיה הפלסטינית ובעיות היהודים והערבים ניראו כוויכוח אקדמי רדוד, בלא מסקנות, שצורתו התאימה אולי לרדיו, אך לא לטלוויזיה. בורות המים היה אחת ההחמצות הגדולות של הטלוויזיה הישראלית.

מאחרי הקלעים

„אילו היה לנו ערוץ שני"

בערב ראיונות שנערך בהנחייתו של **איתן דנציג** בתל־אביב, הציג עורך מבט החדש, **יאיר שטרן,** את ה„אני מאמין" שלו:

● (על מינויו למישרת עורך מבט) אני בטוח שכמה אנשים לא היו מבסוטים מבחירתי לתפקיד. אצלנו בטלוויזיה קשה לאחד לראות את השני מצליח. עם חלק מעובדי החדשות יש לי יחסים טובים, בעוד שהחלק האחר מלכלכים כמו בכל מקום־עבודה אחר. אלא שבכל מקום־עבודה אחר ההשמצות והליכלוכים נישארים בפנים, בעוד שאצלנו הכל חשוף ויוצא החוצה לעיתונים. העיתונים אוהבים לכתוב על כל מריבה בטלוויזיה. יש אצלנו גם חברות, אבל אתה לא יכול להיות חבר עם כולם.

● (על כתבות מבט שאינן משודרות) זה דבר רגיל בכל כלי תיקשורתי. כאשר עבדתי כעורך במעריב, למדתי שהכלי החשוב ביותר בעריכה הוא סלו של העורך. הרי רוב החומר הכתוב אינו מודפס וגם לא משודר. הכתבות שאינן משודרות במבט או שאינן מספיק טובות, או שעבר זמנן ולא היה בהן עניין דיווחי. בדרך כלל קיימת לפני השידור הסכמה בין העורך והכתב ש„את זה לא משדרים היום" — או ש„נדחה את זה לפעם אחרת." כשאומרים ,נדחה', שגינו — הכתב ואני — יודעים שלא נשדר זאת. אך ,נדחה' זו מילה קלה להעביר את רוע הגזירה.

● (על לחצים בטלוויזיה) יכול להיות שהיו לחצים לשם מינויי. ייתכן שהיו כאלה שהיו מעוניינים שאני אקבל את התפקיד

עורך „מבט" שטרן
תחרות דומה לעיתוני־הערב

ולחצו. זה סביר. בואו ולא נשקר את עצמנו. אין היום מישרה בכירה במדינה שלא מופעלים בה לחצים על־ידי כל־מיני אינטרסנטים — בעד ונגד. שיקום אחד ויודה שבמינוי שלו לא היו לחצים אלה או אחרים. מופעלים עלי עכשיו גם לחצים כעורך מבט. כל יום מופעלים עלי לחצים. הטוב שבלחצים אלה הוא בכך שהם ישירים. לדוגמה: חבר־כנסת שמעוניין שנפרסם את מה שהוא עושה, מרים אלינו טלפון. הח"כים לא מתביישים. ומודיעים: „אמרתי כך ועשיתי כך וכך..." לעומתם, השרים אינם מתקשרים, אבל מפעילים לחצים באמצעות הדוברים שלהם, מקורביהם או הכתבים הנוגעים בדבר. השרים לעומת הח"כים, דואגים להודיע לנו לפני שהם עושים משהו, כדי שמה שהם עושים יתפוס מקום בחדשות.

● (על המשברים במבט) היתה תקופה שמבט היה ,סקופר', והעיתונים הלכו בכותרות אחרי מבט. בחודשים האחרונים היתה לנו תקופת־שפל, בעיקר, מפני שלא היה לנו עורך קבוע. היו כחודשיים של אי־ודאות, שגררה ביקורות רבות. אני מקווה שמבט ישתנה עכשיו ויצליח להתחרות בידיעות בלעדיות כאמצעי־התיקשורת ה־אחרים. אבל הדבר שהיה הכי עוזר לנו, זה ערוץ טלוויזיה שני. אילו היו לנו מתחרים, המצב היה משתפר. תחרות, כפי שיש בין שני עיתוני־הערב, היתה רק עוזרת לנו.

פסקול

מי רצח את ג'יי־אר־לוזורוב?

●● בימאי הטלוויזיה **אילן גויטין** שב באחרונה ממצריים עם תרבוש אדום יפהפה. לקראת אחד מאירועי פורים, שאל ממנו מנהל מחלקת־המוסיקה והדראמה של הטלוויזיה, **אביטל מוסינזון** את התרבוש, ובאחד הבקרים נכנס לבניין הטלוויזיה כאשר התרבוש מונח על ראשו. כאשר נשאל מוסינזון על־ידי עובדי הטלוויזיה לפשר התרבוש על ראשו, השיב: „מחלקים עכשיו למטה תרבושים לרגל האיחוד בין הטלוויזיה התורכית והטלוויזיה הישראלית" ●● מנכ"ל רשות־השידור,

מנכ"ל רפיד
קדוש מעונה בסופרמרקט

יוסף לפיד, סיפר השבוע לאחד ממקורביו גירסה חדשה לקצב ההתחלפות של הקדושים המעונים בטלוויזיה: „בטלוויזיה יש כל חודש מארטיר החודש, וזה משהו כמו ,מיצרך החודש' בסופרמרקט" ●● בישיבה של הוועד־המנהל של רשות־השידור, אמר מנהל הרדיו, **גדעון לב־ארי:** „עוד מעט יקימו במדינה ועדת חקירה לגלות מי רצח את ג'יי־אר־לוזורוב..." חברי הוועד־המנהל לא קלטו מייד את הבדיחה ●● בעמק הירדן לא אוהבים את הטלוויזיה הישראלית. הראייה: במופע הראשון של **שרהב"ה** (לשיר בעמק) **שרון,** מאז שהחליטה המועצה האזורית עמק הירדן כי מופעים אלה לא יוקלטו עוד לטלוויזיה, הגיע קהל של יותר מ־700 חברי קיבוצים שהתכנסו לשיר בחדר־האוכל של קיבוץ גינוסר. את הערב הזה לא ייראו על מסכי הטלוויזיה הישראלית ●● את שני הסרטים העוסקים בפרשת קסטנר וברצח קסטנר, בחנו בשבוע שעבר מנכ"ל רשות השידור יוסף לפיד, ויו"ר הרשות, פרופסור **ראובן ירון.** שני הסרטים הותרו לשידור בלא הערות כלשהן.

הפצצה של ערוץ 6

בעוד כחודשיים תתחיל הטלוויזיה הירדנית לשדר תרגום עברי בגוף הסרטים והסדרות שהיא מקרינה ב־ערוץ 6 שלה.

רכישתה של מכונה אלקטרונית בעלת אותיות עבריות, ומסירת תרגום הסרטים אצל חברה ירושלמית לתרגומים, יקדמו את אחוזי הצפייה בישראל במישדרי הטלוויזיה הירדנית.

רוני דניאל בגוב האריות

דני ברמן
חתך אופי

מילחמת מחלקות־החדשות בקול־ישראל ובטלוויזיה היא סוד גלוי. בפרשת גילוי „המצאת מרידור", הגיעה מילחמה זו לאחד משיאיה — כאשר הרדיו ניצח את הטלוויזיה.

בישיבת־הבוקר של כתבי החדשות, בראשית שבוע חשיפת ההמצאה, שנודע שב־15 בחודש עומדת הטלוויזיה לפרסם את ההמצאה, מבלי לשתף בפירסום את הרדיו, החליטו כתבי הרדיו לצאת לקרב. בראש המיבצע הועמד **רוני דניאל,** ראש מערכת תל־אביב, בשעה שהכתב לענייני אנרגיה של הרדיו, **גדי סוקניק,** נמצא במילואים.

בשלב ראשון פנה רוני דניאל לכתב הארץ, **מיכאל גרטי,** וצירף אותו אליו, כדי להגדיל את יכולת ההתמודדות שלו ב„עיסקת שפיגלמן מרידור". דניאל וגרטי ריכזו מאגר של אינפורמציה, שבו קיבצו את כל החומר שפורסם בשנה האחרונה על „המצאת מרידור". לאינפורמציה המודפסת הם צירפו את השמועות השונות, שאנשי מרידור הציפו בהן את העיתונות. במיסגרת תהליך אימות השמועות הגיעו שני הכתבים, בטלפון, עד לחצרו של **הרבי מלובביץ'** בניו־יורק, ובאמצעות איש־קשר באוסטריה יצרו קשר עם מדענים יהודיים בברית־המועצות.

מתוך כל קטעי־העיתונים שפורסמו במהלך השנה, הרכיבו דניאל וגרטי את עקרונותיה הכלליים של ההמצאה, ופנו אל אנשי הקהילה המדענית, שאישרו את ההנחות. התוצאה: עד עצם היום פירסמו אנשי־הרדיו על ההמצאה יותר מהטלוויזיה — שהיתה מוגבלת בגלל ההסכם שהיא חתמה עם מרידור.

את שטף המידע על ההמצאה החלו אנשי הרדיו בפירסום שמות המדענים שראו אותה. ביום השישי בבוקר (היום שבו שידרה הטלוויזיה את הכתבה של **אירישע שפיגלמן**) פירסם הרדיו את עיקרי ההמצאה. במישדר הצהריים, בחצי היום, רואיין פרופסור **אהרן רואי,** שבחן את ההמצאה ובכך השיג הרדיו את הטלוויזיה בפירסום הראשוני של ההמצאה.

אז התחילו רוני דניאל ומיכאל גרטי במירדף אחרי **דניאל ברמן.** ביום הראשון בשעה 7.30 בערב, היה בידיהם כבר שמו של הממציא, בצירוף עובדת היותו נוכל. בחומר המידע על ברמן, היתה גם הידיעה אודות הכתבות שפורסמו עליו בהעולם הזה (מס' 2056, 2057, 2060). היה ידוע להם ש־פורסמה תמונה שלו בהעולם הזה.

הרדיו הקים לו־משך הלילה שבין יום הראשון לשני צוות של כתבים שכלל את **גדעון זלינגר** (שהצליח לאתר ראשונה את דניאל ברמן), את **יורם אבנר, מיכאל רון צור, צחי נוגה** ובראשם **רוני דניאל,** כאשר על המיבצע מנצו באמצעות מכשיר־הקשר, מנהל הרדיו **גדעון לב־ארי,** ומזכירות מערכת החדשות היום.

קרוב לשעה 12 בלילה הגיעו כתבי הרדיו לביתו של דניאל ברמן. הוא הכחיש מייד שהוא הברמן שמחפשים. אבל היה בידי כתבי־הרדיו תיאור מילולי של התצלום שפורסם בהעולם הזה — „סגוף, מקריח וממושקף" — והאדם שאותו מצאו כתבי הרדיו ברחוב הרב פרידמן בתל־אביב, תאם את התיאור.

יממה מאוחר יותר אמר ברמן לכתבי הרדיו: „הכחשתי את זהותי כי לא נתתם לא מנוחה, ולכן לא אעניק לכם ראיון..." אלא שאנשי־הרדיו היו בטוחים, ובבוקר פירסמו את הסקופ שהמם את מדינת ישראל ואת הטלוויזיה, שנותרה, למרות הסכם הבלעדיות עם מרידור, הרחק מאחרי הרדיו.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 24.3

● **סידרת מתח: תעלומת שבעת ה־שעונים (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עיבוד לטלוויזיה על־פי סיפרה הנודע של אגתה כריסטי. העלילה מתרחשת ב־אנגליה, בסוף שנות ה־20 של המאה הנוכחית. חבורה של בני־אצולה בריטיים מבלים סוף־שבוע בטירה. כמעשה־קונדס קונה החבורה שמונה שעונים מעוררים ומעמידה אותם בחדרו של חברם, ש.קע מדי לילה בשינה עמוקה ואינו מתעורר בקלות. למחרת מתברר כי האיש נרצח בשנתו, ובחדרו נותרו 7 שעונים. נשאלת ה־שאלה: מי מבין בני החבורה הוא הרוצח? בתפקידים הראשיים: שריל קמבל, ג'ן גילגוד, הרי אנדרוז.

● **ה ס י ד ר ה: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** במישפט־גירושין זוכה סו־אלן באפוטרופסות על בנה, ג'ון־רוס, ובדמי־מזונות בסך 6000 דולר לחודש. זו שעתו הקשה ביותר של ג'י־אר. נוסף להפסדו במישפט, הוא מוקע על־ידי אמו בכינוס מישפחתי, על כי נהג בחוסר־אחריות וניצל את כספי החברה למטרות הנקם שלו בפרלו, אבי מאה־בה של אשתו. האם משליטה סדר בחברת יואינג. היא מוכרת לפרלו בהפסד את חמשת מיליוני חביות הדלק, שאותן אגר ג'י־אר, כדי לשתק את בתי־הזיקוק שלו, ולאלצו לגרש את סו־אלן מביתו. פמלה מגדלת את בנם של ג'י־אר וקריסטין, מבלי שתדע את זהותו האמיתית. אפטון קופר היפה מתכננת נקמה בג'י־אר, בעזרתו של קליף ברנס.

יום חמישי 25.3

● **חידון: חשוב וזכה (7.00 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר ערבית).** שעה של חידונים ושעשועונים בהפקה עצמית, המבוססים על שילוב של ידע ומזל. לזוכים — פרסים יקרי־ערך, כולל כרטיסי־טיסה לאירופה.

יום שישי 26.3

● **ספורט: כדורגל אירופי (2.00 — שני העירוצים — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מישחקים נבחרים של קבוצות ה־ליגה הלאומית מאנגליה, מולדת־הכדורגל, ומ־גרמניה־המערבית. כדורגל מעולה, המעניק שעה של הנאה לאוהבי ספורט זה.

● **סידרה דרמטית: דרך הפלמינגו (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** העלילה מתרחשת בעיירה דרומית בארצות־הברית שבה מתרחשים תככים, אהבות, בגידות ומאבקי־כוח. בסידרה זו מככבים שחקנים בולטים כמו הווארד דאף, קווין מקארתי, ברברה רש, מארק הרמון ומורגן פירצ'יילד.

יום שבת 27.3

● **סידרת מתח משעשעת: הרפתקות בי־ג'י (6.20 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית חדשה, שגיבוריה הם שניים: נגן משאיות כבדות (השחקן גריג אביגן) ושימפנזה מאולף, המלווה אותו בדרכים ומסייע לו בהרפתקותיו ומעלליו.

יום ראשון 28.3

● **סידרה פופולרית: ספינת־האהבה (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרקים חדשים מתוך הסידרה, הזוכה בפופולריות רבה בכל רחבי העולם, עם הצוות הקבוע והנופשים המתחלפים בכל הפלגה.

יום שני 29.3

● **תיאטרון: מן הכימה אל המסד הקטן (6.00 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר צרפתית).** הצגות מעולות ממיטב התיאטרון הצרפתי, שצולמו במיוחד לטלוויזיה.

יום שלישי 30.3

● **מישדר דוקומנטרי: תקופות בחיי־אדם (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה דוקומנטרית בריטית, הסוקרת את חיי־האדם מן העריסה ועד הקבר. הפעם — פרק שביעי ואחרון: זיקנה. שיחות וראיונות עם זקנים וישישים על הרגשותיהם, תחושותיהם ודיעותיהם ועל הפילוסופיה שלהם בחיים.

סרטי קולנוע

דו־קרב ארוך יום רביעי 31.3

השחקנים יול ברינר וטרוואר האוורד מופיעים בתפקידים הראשיים בסירטו של קן אנאקין. העלילה מתרחשת במאה ה־19 בהודו, כאשר בריטניה היתה השליטה שם. היא מתארת מאבק קשה ומר בין השולטים והנשלטים, ששוררים בו סממנים אופייניים לאיזור.

ברינר: דו־קרב ארוך
יום רביעי, 31.3

חופי הכרך יום ש'שי 2.4

סירטו של הבימאי איליה קאזאן, בכיכובם של מארלון בראנדו וקארל מאלדן. העלילה מספרת על חוקי־הג'ונגל, המאפיינים את עוצמתם בנמלה של העיר. בסרט סצינות מפורטות ומדהימות של מאבקים ואלימות.

מאריה פינטו, ברנרו ומאלדן: חופי הכרך
יום ש'שי, 2.4

יום רביעי 24.3

● **סידרת מתח: תעלומת שבעת ה־שעונים (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** עיבוד לטלוויזיה על־פי סיפרה הנודע של אגתה כריסטי. העלילה מתרחשת ב־אנגליה, בסוף שנות ה־20 של המאה הנוכחית. חבורה של בני־אצולה בריטיים מבלים סוף־שבוע בטירה. כמעשה־קונדס קונה החבורה שמונה שעונים מעוררים ומעמידה אותם בחדרו של חברם, ש.קע מדי לילה בשינה עמוקה ואינו מתעורר בקלות. למחרת מתברר כי האיש נרצח בשנתו, ובחדרו נותרו 7 שעונים. נשאלת ה־שאלה: מי מבין בני החבורה הוא הרוצח? בתפקידים הראשיים: שריל קמבל, ג'ן גילגוד, הרי אנדרוז.

● **ה ס י ד ר ה: דאלאס (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** במישפט־גירושין זוכה סו־אלן באפוטרופסות על בנה, ג'ון־רוס, ובדמי־מזונות בסך 6000 דולר לחודש. זו שעתו הקשה ביותר של ג'י־אר. נוסף להפסדו במישפט, הוא מוקע על־ידי אמו בכינוס מישפחתי, על כי נהג בחוסר־אחריות וניצל את כספי החברה למטרות הנקם שלו בפרלו, אבי מאה־בה של אשתו. האם משליטה סדר בחברת יואינג. היא מוכרת לפרלו בהפסד את חמשת מיליוני חביות הדלק, שאותן אגר ג'י־אר, כדי לשתק את בתי־הזיקוק שלו, ולאלצו לגרש את סו־אלן מביתו. פמלה מגדלת את בנם של ג'י־אר וקריסטין, מבלי שתדע את זהותו האמיתית. אפטון קופר היפה מתכננת נקמה בג'י־אר, בעזרתו של קליף ברנס.

יום חמישי 25.3

● **חידון: חשוב וזכה (7.00 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר ערבית).** שעה של חידונים ושעשועונים בהפקה עצמית, המבוססים על שילוב של ידע ומזל. לזוכים — פרסים יקרי־ערך, כולל כרטיסי־טיסה לאירופה.

יום שישי 26.3

● **ספורט: כדורגל אירופי (2.00 — שני העירוצים — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** מישחקים נבחרים של קבוצות ה־ליגה הלאומית מאנגליה, מולדת־הכדורגל, ומ־גרמניה־המערבית. כדורגל מעולה, המעניק שעה של הנאה לאוהבי ספורט זה.

● **סידרה דרמטית: דרך הפלמינגו (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** העלילה מתרחשת בעיירה דרומית בארצות־הברית שבה מתרחשים תככים, אהבות, בגידות ומאבקי־כוח. בסידרה זו מככבים שחקנים בולטים כמו הווארד דאף, קווין מקארתי, ברברה רש, מארק הרמון ומורגן פירצ'יילד.

יום שבת 27.3

● **סידרת מתח משעשעת: הרפתקות בי־ג'י (6.20 — ערוץ 3 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית חדשה, שגיבוריה הם שניים: נגן משאיות כבדות (השחקן גריג אביגן) ושימפנזה מאולף, המלווה אותו בדרכים ומסייע לו בהרפתקותיו ומעלליו.

יום ראשון 28.3

● **סידרה פופולרית: ספינת־האהבה (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרקים חדשים מתוך הסידרה, הזוכה בפופולריות רבה בכל רחבי העולם, עם הצוות הקבוע והנופשים המתחלפים בכל הפלגה.

יום שני 29.3

● **תיאטרון: מן הכימה אל המסד הקטן (6.00 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר צרפתית).** הצגות מעולות ממיטב התיאטרון הצרפתי, שצולמו במיוחד לטלוויזיה.

יום שלישי 30.3

● **מישדר דוקומנטרי: תקופות בחיי־אדם (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סידרה דוקומנטרית בריטית, הסוקרת את חיי־האדם מן העריסה ועד הקבר. הפעם — פרק שביעי ואחרון: זיקנה. שיחות וראיונות עם זקנים וישישים על הרגשותיהם, תחושותיהם ודיעותיהם ועל הפילוסופיה שלהם בחיים.

יום רביעי 24.3

● **נוער: שמיניות בי־אוויר (5.30 — שחור־לבן, מדבר עברית איני־פנטילית).** תוכנית שבועית ובה דו־שיח פתוח ואישי עם הצופים.

● **סידרה חדשה: ה־שיטים (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק הראשון מתנה לג'ני.

● **סידרה: ספינת ה־אהבה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).**

יום חמישי 25.3

● **סידרה: עד טעם ועד ריח (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בתו של הרי אינה ששה לע־בור לעיר ניו־יורק. הסוף טוב עבורה, בעוד שארנולד אינו מרוצה בכך.

● **כדורסל: מכבי תל־אביב (9.30 — שידור בי־צבע, מדבר עברית. מומ־לץ להאזין במקביל לשי־דור רדיו).** שידור ישיר מ־קלן, גרמניה, של מישחק ה־גמר על גביע אירופה לאלו־פות.

יום שישי 26.3

● **סרט הנפשה: מי־קי דונאלד (3.00 — שי־דור בצבע, מדבר אנג־לית).** סרטים מצויירים בצב־עים עם הדמויות האהובות של וולט דיסני.

● **סרט ערבי: לא ידוע (5.32 — שידור בצבע, מדבר ערבית).**

● **בידור: שעה טובה עם מני פאר ואורחיו (9.15 — שידור בצבע, מדבר עברית עניינית).**

● **סרט קונגו: הפרא (10.15 — שידור בצבע, מדבר צרפתית).**

שבת 27.3

● **סידרה: בומר (6.02 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בומר מתיידד עם זוג עיוורים — בעל ואשה — ומסייע להם בשעת משבר.

● **סידרה: בנסון (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק רעידת אדמה.

● **סידרה: המקצוע־נים (10.30 — שידור בי־צבע, מדבר אנגלית מע־לה).** אל המירקע חוזרים אנ־שי היחידה המיוחדת לביון פלילי. גורדון ג'קסון (הדסון מאדונים ומשרתים) מגלם את דמותו של מפקד־היחידה ונעזר בשני בלשים — דויל ובודי. שם הפרק: אזעקת שווא.

● **סידרה: האצילות מחייבת (11.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית אי־כספורדית).**

יום ראשון 28.3

● **מרע בידיוני: פלאש גורדון (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בפרק נחיתה בטרופיקה מגי־עים פלאש גורדון וחבריו ל־ממלכה נוספת על כוכב־הלכת מונגו, שם הם נחלצים לעזרת המלכה דיירה.

● **סידרה: דאלאס (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק מי עשה זאת מספר על סביעות־אצבעותיה של סו־אלן, המת־גלות על האקדח שבו נורה ג'י־אר. היא נעצרת באשמת ניסיון לרצח בעלה. כאילו לא די בכך, נוטשים אותה בני יואינג ומניחים לה להינמק בכלא. אך ממקור בלתי־ידוע משלמים דמי־הערבות. וסו־אלן מחפשת ניחומים אצל אחותה קריסטין. היא מנסה לברר באיזו מידה היא אשמה, באמצעות היפנוזה אצל הפסי־כיאטר ד"ר אלבי, ותוך כדי כך מתברר מי היורה האמיתי.

יום שני 29.3

● **סידרה: הפניקס ו־השטיח (5.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** בפרק השלישי, חפצים מהודו, טסים הילדים להודו ומקבלים שם מתנות לשוק של צדקה. הם מגלים שהשטיח שלהם נמ־כר שם בטעות בשוק.

● **סידרה: חמדת ימים (10.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית אי־כספורדית).** פרק עשירי: פרשת־האהבים בין צ'ארלס ו־ג'וליה נמשכת, והשניים מת־כוונים להינשא. האשמות על חוסר־מוסריות גורמות לג'וליה ריגשות־אשם. קורדליה חוזרת מספרד, שם מתחוללת מיל־חמת־האזרחים ומביאה חדשות לסבסטיאן.

יום שלישי 30.3

● **לימוד: פאם ותע־לם (8.30 — שחור לבן, מדבר ערבית ועברית).**

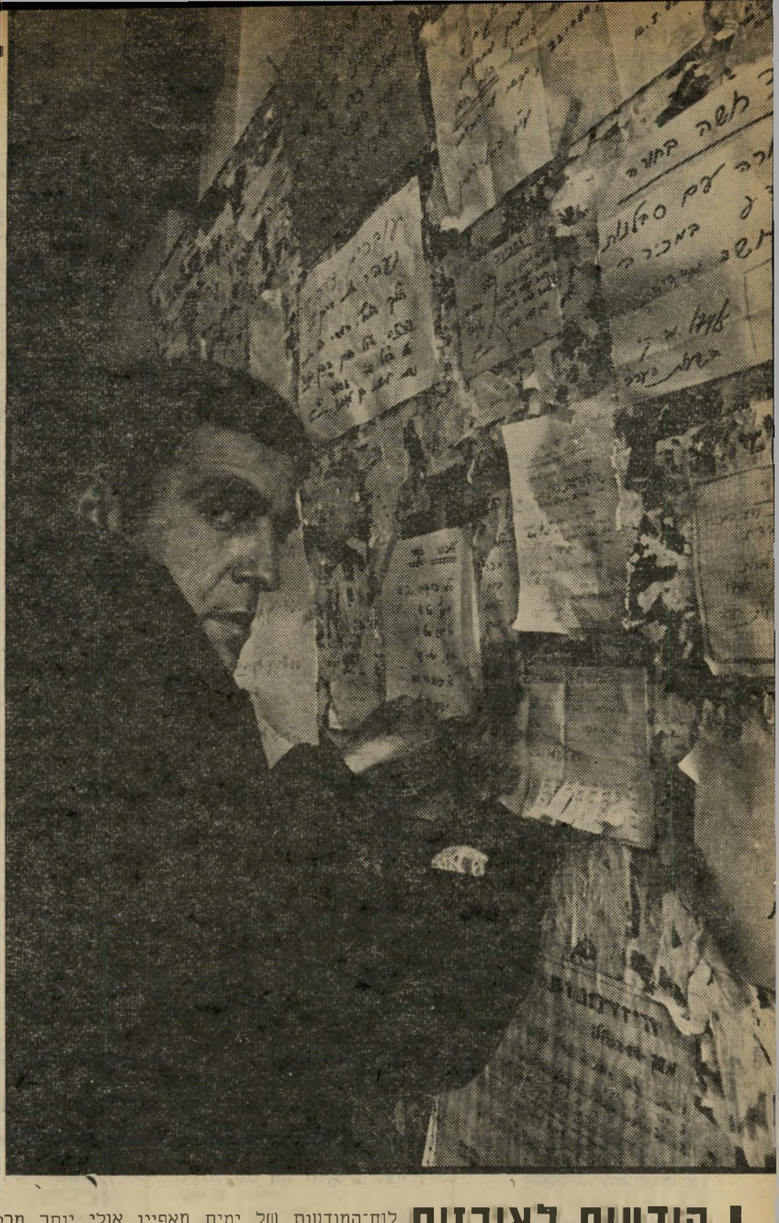
● **צרכנות: כלבוטק (9.30 — שחור־לבן, מד־בר עברית).**

● **מותחן: בעיקבות הפשע (11.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית קנ־דית).** בפרק שי ליום הולדת חוקר הסמל ברואר תאונת־דר־כים, אחרי שאדם מתגלה מחר־סר־הכרה במכונית התקועה ב־תעלה, בשולי־הכביש. בחיפוש בשטח מתגלה גופתה הקפואה של אשתו בת ה־50.

לקראת שידור: חרם על תרבות גרמניה

ביום שני (29.3) יוקרן ב־מיסגרת „מבט שני" סירטו השני של הכתב צבי („צבה") גורן, העוסק בשאלת החרם על תרבות גרמנית בארץ. קט־עים מן הסרט נרכשו על־ידי הטלוויזיה הגרמנית. על סר־טיו אמר צבי גורן: „נכנס־תי לגרמניה לראשונה לפני ארבע שנים אחרי היסוסים ולבטים אישיים רבים. הבי־קור הראשון שלי היה ב־מחנה־הריכוז דאכאו. היה זה יום חורף, והמחנה כולו היה מכוסה בשלג לבן. כשיצאתי מהמוסיאון שבמחנה וראיתי את המישטח הלבן והענק, ניסיתי להעלות בדמיוני מה הרחש כאן, בבית־הספר ל־מחנות־ריכוז. שמעתי לפתע את עצמי ממלמל את המיש־פט: „אם יהיו חטאיכם כ־שני, כשלג ילבינו..."

ימית: מסיבת הסיום

אנחנו פוגשות את הג׳ינג׳י, נוהג במכונית מודל 82׳. הג׳ינג׳י עוצר ליד ילד קטן בן שנתיים, כיפה סרוגה לראשו, שהולך על הכביש כאילו הוא על דשא ביתו. הג׳ינג׳י כועס: „מרוב שהם עסוקים בלעצור את הנסיגה, לא איכפת להם שהילדים שלהם ידרסו,״ הוא אומר, וממהר לנסוע אל ביתו הסמוך. אנחנו ממהרים אחריו.

הג׳ינג׳י רץ מהר למכולת, להספיק לקנות לחם. „מאז שהחברה של כהנא ושל גוש אמונים הגיעו לעיר,״ הוא אומר, „אי־אפשר להשיג פה לחם. צריך לרוץ מהר לפני שהם מגיעים. עם כל הילדים שלהם, הם גומרים את כל הלחם.״ הג׳ינג׳י מספיק לקנות את הלחם האחרון, ואנחנו הולכים אל דירתו שמעל לפעוטון של ויצ״ו.

אשתו, שושנה, עסוקה באריזה. הג׳ינג׳י מוציא מהמכונית ארגזים. את התמונות כבר הורידו מהקירות, את חפצי־הנוי כבר ארזו. גם את כלי־המיטבח. רק הטלוויזיה הציבעונית ניצבת על מקומה. אותה יארזו בסוף. הג׳ינג׳י, ששמו האמיתי הוא אליעזר שמואלי, עובר עם מישפחתו לכפר־סבא.

הוא הגיע לימית עוד לפני שהוקמה, והפך עד מהרה למיסעדן המפורסם ביותר בעיר. עם הפינוי, הוא הפך לכוכב אמצעי־התיקשורת. שושנה לא מתרגשת מעיתו־נאים. היא ממשיכה לארוז. „כשתגמור עם העיתונות, תבוא לעזור לי,״ היא אומרת לבעלה.

לפני כשבוע החליט הג׳ינג׳י לסגור את פרק ימית בחייו, וללכת לכפר־סבא. לא, הוא לא ישאר עד היום האחרון של ה־פינוי. הוא החליט לומר שלום ולנסוע. „הבן־אדם סוחב עד גבול מסויים,״ הוא אומר, ומספר על דודו, מנחם שמואלי, שלא השלים עם הפינוי, המשיך לתפקד בימית כאילו העסקים כרגיל, אך בו בזמן דאג לעתידו, והלך לקנות משתלה חדשה. „השבוע הוא נפטר מהתקף־לב, על מדרגות הבית שלי, וכל זה בגלל שעשה את כל הדברים ביחד,״ אומר הג׳ינג׳י, ומספר לי שברגע שבו החליט שהוא עובר לכפר־סבא, החליט לסגור את המיסעדה ולטפל ב־ענייני ההעברה שלו, „בלי לשחק גיבור גדול.״

הג׳ינג׳י אינו משתגע על חברי התנועה לעצירת הנסיגה, המסתובבים בימית. „אני חושב שהם חלק מהרגעת המצפון הלאומי. הממשלה עוזרת להם בכך. היא משתיקה את מצפונה. אחרת איך אפשר להסביר את העובדה שהם מקבלים חינוך, ציוד ותק־ציבים סמויים? לפי דעתי כל התנועה לעצירת הנסיגה בסיני הם חיילי מישרד־החוץ. הם מצוידים על־ידי טלוויזיות זרות, ומישרד־החוץ מבסוט. שיראה העולם כמה קשה לפנות את סיני!

„בימי בית־המיקדש היו לוויים וכוהנים. הכוהנים עשו את עבודת־הקודש, והלוויים ריקה, פה ושם חוצה אותה אשה צעירה, שביס לראשה ועשרת ילדיה מזדחלים מאחריה. על הכביש המקיף את ימית

הודעות לאורזים

לוח־המודעות של ימית מאפיין אולי יותר מכל את המצב בעיר. הלוח מלא במודעות המציעות שרותי הובלה מימית, לאותם העוזבים את העיר, ובמודעות של התנועה לעצירת הנסיגה.

ה מיסעדה של הג׳ינג׳י סגורה. בלוני־הגז מונחים ליד הבר. הכסאות הפוכים על השולחנות. אין איפה לאכול בימית. בחוף הים כמה בתולות בנות 17, טובלות את רגליהן הלבנות בים הכחול. בתולות מבית־האולפנא של גוש־אמונים — חזה גדול, מתנים רחבות, עור לבן. הן הגיעו לכאן מבני־ברק, מירושלים, מקדומים, מ־אלון־מורה. אח, איזה מאבק נחמד!

בתוך שנה־שנתיים הן תינשאנה לאברך

צוות „העולם הזה״ ביקר בחבל ימית ושהה עם המישפחות האורזות חפציהן

שחור־זקן, ובתוך עשר שנים תהיינה אמ־הות לתשעה ילדים. אלולא „המאבק״, היו יושבות כעת בבית אבא־אמא ומפסידות את ההתרגשות הנהדרת האופפת אותן בכל פעם שהן עוצרות את הנסיגה בסיני. את ההתרגשות הנהדרת האוחזת בהן למראה בחורינו המצויינים האוחזים במצלמות הטלוויזיה. אח, איזה מאבק מרגש!

שני בדואים מעמיסים את הפריג׳ידר של המיסעדה שעל חוף־הים בימית. מעיפים מבט פוזל אל עבר הבתולות, הממהרות להסתלק מהמקום בציחקוקים מצטנעים. ימית, כחודש לפני הפינוי. כיכר השוק

מקררים בלב המידבר

עשרות מק־ררי **אמקור** מתגלגלים למי שנוסע בכביש ימית בואכה עצמונה. הבדואים רוכשים את המקררים אצל תושבי ימית, ואוגרים אותם בלב המידבר. הם מאמינים שאחרי הפינוי יצליחו למכור את המקררים הנושאים את השם העברי **אמקור**, במחירים מפולפלים בקאהיר.

היו ה„מסחרה". אנשי התנועה לעצירת הנסיגה בסיני הם המסחרה של הממשלה — הלווים, שומרי־הגבולות.

„אם לדבר דוגרי, הם גונבים מאיתנו, תושבי ימית, את ההצגה. אבל מה איכפת לי? אני אורז את החפצים והולך לכפר־סבא. העם החליט שיהיה שלום. אפילו אם, חלילה, לא יהיה שלום, אני לא רוצה לדעת שהעם הזה יצא למילחמה בגלל הג'ינג'י. אז אני הולך לכפר־סבא, שלא יאשימו אותי אחר־כך שבגלל הבית של הג'ינג'י והמיליונים של שדות, נהרגו להם בנים במילחמה.

„כואב לי הלב, אבל רוב העם החליט שהוא בעד הנסיגה מסיני, ואני אף פעם לא אהבתי להיות במיעוט. אז אני הולך לכפר־סבא למרות שבכפר־סבא יש רמזורים."

לא פודים צ'קים, רק מקבלים

ושנה שותקת. היא הכירה את הג'ינג'י דרך אחד הספקים שלו. „הוא ידע מה אני מחפש, והכיר לי את שושנה," מספר הג'ינג'י בחיוך. בניגוד לישראלים רבים, הוא אינו סבור שהמצרים יהרסו את הפיתחה ויחזירו את השממה. „המצרים השתנו. הם לא חיים יותר בחמולות. מאז המהפכה של נאצר, חלה במצריים מהפיכה אדירה. קרה שם משהו. מהפכה חברתית. האיש דאג לחינוכם של חייליו. הוא פיתח אוניברסיטות, ובמצריים קם דור צעיר שלא רוצה לגור בחושה.

„אחרי שאמצעי התיקשורת הראו במצריים את ימית, אני בטוח שיבואו לכאן בוגרי צבא, בוגרי אוניברסיטות וחקלאים, וישתדלו לעשות את הטוב ביותר כדי להראות שאינם נופלים במאומה מהישראלים."

הג'ינג'י מראה לנו מחלון ביתו את הכיכר של ימית. המיזרקה עובדת, גם הבנקים. אנחנו הולכות לבנק־לאומי ומבקשות לפדות צ'ק. הפקיד אומר לנו שבנק־לאומי בימית אנו פודה צ'קים. הוא רק מקבל. בבנק־דיסקונט אנחנו מקבלות אותה תשובה. שלמה, בעל מיסעדת אירופה הקטנה, היחידה שעדיין פועלת בימית, מסביר לנו את הסיבה: „הבנקים האלה לא היו קיימים כאן. עבד כאן רק בנק אחד, בנק־הפועלים. ברגע שהתחילו להגיע לתושבי ימית המיקדמות הראשונות, הקימו שני הבנקים האחרים סניפים. הזמינו לכאן יועצי־השקעות והתחילו לפעול.

אנחנו מבקשות משלמה סטייק בפיתה. אין סטייק, בקושי יש פיתה. שלמה הפסיק לייבא בשר מהצפון, מספק המשקאות, שהגיע זה עתה, הוא מבקש ארגז קולה, ארגז מיץ תפוזים וארגז קינלי, „ואם ישארו לי בקבוקים, אני מחזיר לך אותם," הוא אומר.

דרור ואסף, בני השמונה משחקים ב־„כובשי החלל" — מכונת־משחק אמריקאית. דרור עובר עם אבא ואמא למושב דקל, אסף להוד־השרון, ואילו שי, שהצטרף אל המישחק, יעבור עם הוריו לבאר־שבע. דרור מספר שההורים מצטערים, אבל „אני דווקא די מתרגש. ראיתי כבר את המדרגות החדשות של הבית שלנו. יכול להיות כייף לגור במקום חדש." הוא נשמע כן, כנראה לא לימדו אותו לדבר עם אמצעי־התיקשורת. אסף, לעומתו, מאומן יותר. הוא נושא נאום בגנות הנסיגה, שלא היה מבייש את אבי פרחן. אחר־כך מסתבר שהוא שכן של פרחן.

על לוח המודעות של ימית עשרות מודעות. לוח המודעות מבטא היטב את המצב השורר בעיר. מצד אחד עשרות מודעות המציעות הובלה למרכז הארץ, עשרות מודעות המציעות כלים חשמליים וריהוט למכירה, ומהצד השני המודעות של הת־נועה לעצירת הנסיגה בסיני.

מודעה אחרת מבקשת לקנות מדליה

מישחק המערב הפרוע

ג'רי מברון קלין גדל על סיפורי המערב הפרוע במולדתו, ארצות־הברית. הוא בא לארץ־ישראל כדי להגשים חלום ולשחק בקאובוי. ג'רי שומר על הבונקר הסודי של מאיר כהנא כשמקלו נצור. „ה', ג'רי, הצבא מגיע!" צועקים לו באנגלית, והוא משיב: „או־קי, אני מסתכל."

(המשך מעמוד 55)

במלאת שלוש שנים לימית. המחיר המוצע — 25 אלף שקלים.

אצל גאולה על הדשא

עש תים־עשרה בצהריים. מסיבת־תה אצל גאולה כהן, על הדשא של בית מס׳ 135. בחור צעיר, כיפה לראשו, ניגש אלינו: „זהו לא הדשא של גאולה כהן, זה הדשא שלנו. אנחנו הצמחנו אותו. היא רק משתמשת בו כדי לעשות הון פוליטי. אם אתם עיתונאים, אל תעזרו לה!״ הוא אומר בהתרגשות ונעלם. אחד הילדים מתנדב לספר לנו שזהו המורה להתעמלות, שאול.

מודעה אחרת מספרת כי פוצ׳ו, מי שכתב בזמנו את שמונה בעיקבות אחת, יחתום על ספרו בשעה 2 במתנ״ס. פוצ׳ו מוכר כל ספר במאה שקלים. ילדי ימית עומדים בתור כדי לקנות.

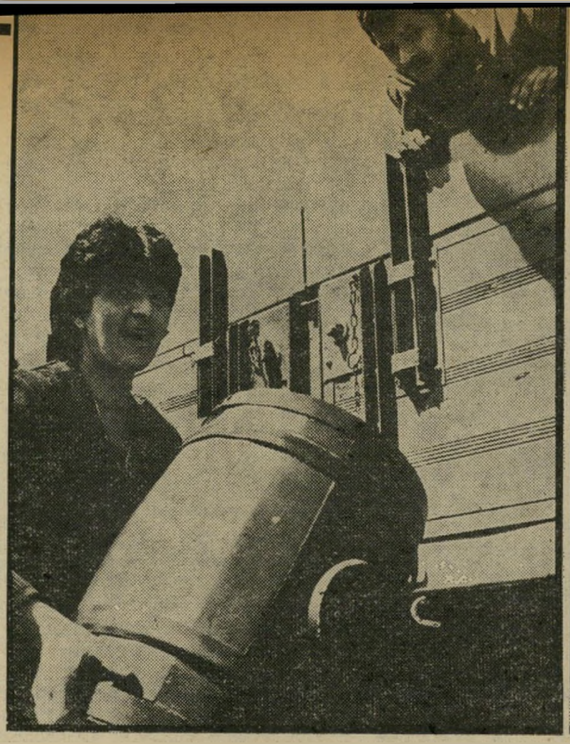
שלמה מארופה הקטנה אומר: „אני הפראייר האחרון שנשאר פה. המישפחה כבר בצפון. בינתיים אנחנו בדירה שלנו בבני־ברק, אבל אני בונה בית באלקנה.״

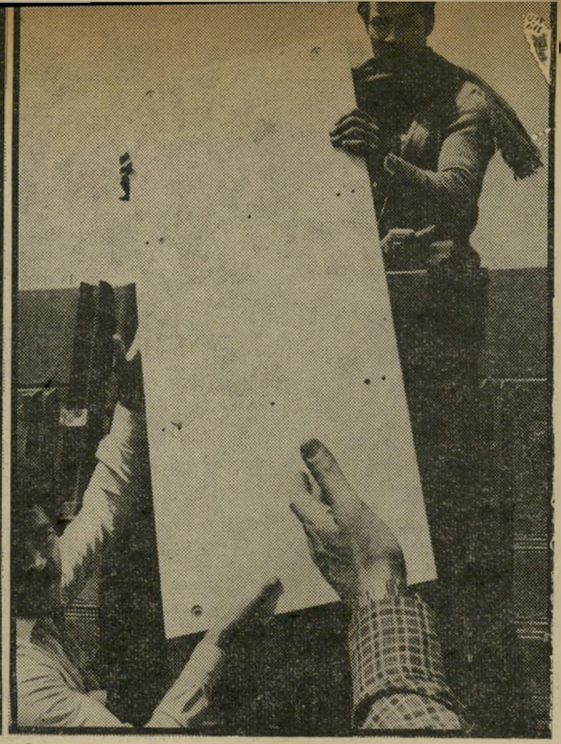
באיזור־התעשייה מנהל מתי שמואלביץ׳ שיחה מרתונית עם בעלי־העסקים. איש בימית אינו מתרגש. הרדיו מודיע על השיחה בכל מהדורת חדשות.

בכל־בו של התנועה לעצירת הנסיגה בסיני, ג׳ינג׳ית שנראית כבת 12, אך מספרת לנו שהיא בת 16 וחצי. נחמה קורן עזבה את לימודיה בכיתה השביעית ברחובות, ובאה ביחד עם אמא לעצור את הנסיגה. היא מציעה לנו מיטפחות־ראש שתפרו הבנות של חצר־אדר. היא חילונית, אבל ביטויים כמו „בעזרת השם״ יוצאים לה מהפה בכל מישפט שני. כן, היא חושבת על חזרה בתשובה. למען ארץ־ישראל היא תעשה גם את זה.

אנחנו הולכות לבקר את לורה פרחן, אשתו של אבי. ביתם של לורה ואבי פרחן הוא מהמפוארים בימית. על גג הבית דגל — זהו הסמל המיסחרי. לורה לא נמצאה בבית. היא נסעה לעזה, למישפטו של פרחן, העומד להיות מובא לפני שופט. כשאתה חבר בתנועה לעצירת הנסיגה בסיני, אתה לא זקוק לבייבי־סיטר. שלוש נשים שומרות על ילדי פרחן. הבית נראה כמו מישרד — שולחנות־כתיבה, טלפונים.

בדרך למוטל אנחנו רואות משאית, ושתי נשים עומדות ומתמקחות עם בעליה.

מקרר לבדואי

מוחמד הבדואי הוא האדם הקונה מהתושבים העוזבים את המקררים, מכונות־הכביסה והרי־הוט. מבוקש ביותר בימית. מוחמד שלה, מעבירה למשאיתו רמקולים הנמצאים בתוך חביות.

סטריאו לבדואי

שושנה יהושע מוכרת לבדואים את המקרר ואת מערכת הסטריאו. „איזה פראיירית, מוכרת להם את הסטריאו ב־11 אלף לירות,״ אומרת שושנה על חברתה. „את הפריג׳דר מכרתי לו בעשרת אלפים. אני קונה הכל חדש. לא לוקחת איתי לצפון שום דבר. קונה הכל ווסטינגהאוז.״

שושנה עוברת לראשון־לציון. חברתה עוברת לרחובות. המישפחות כבר קנו דירות. כעת מחכים שהבדואים יקנו את כל הריהוט, ואת המכשירים החשמליים. בעוד השתיים מתמקחות עם הבדואים, מגיע למקום צעיר מזוקן. „אתה גומר איתן זבא אלי. יש לי למכור מיטת־נוער ומכונת־כביסה,״ הוא מודיע לבדואי.

בדרך למוטל אנחנו פוגשות שני מילואימניקים משוממים. שלוש החטיבות ש־הורדו לדרום על־ידי אריק שרון, כדי לפנות את ההתנחלויות, נעלמו כלעומת שבאו. לבד ממיספר זעום של מחסומים, כמעט שאין רואים חיילים. המילואימניקים מזמינים אותנו לבקר אותם בתצפית. מה רואים שם? „את החתיכות של הרב כהנא, רוחצות את הרגליים בים של ימית,״ אומר לנו אחד מהם.

שאלנו איפה הבונקר של כהנא. הוא אומר שהבונקר נמצא במוטל. מה יש בתוך הבונקר? „שום דבר,״ אומר חייל־המילואים. „הם אוגרים שם מזון כאילו הם מתכוונים להתחפר במקום ולא לצאת ממנו,״ הוא מוסיף. „שתי סטירות ואני מעיף את כהנא קיבינימט. את מי הוא חושב שהוא מפחיד?״ אומר חייל־המילואים השני. „אנחנו נותנים לכהנא לשחק במערב הפרוע,״ הוא צוחק ומפליג לדרכו.

חיילי־השוקולד של כהנא

מ גיעים למוטל. „ברוכים הבאים לנופש מישפחתי במוטל ימית,״ מקדם פנינו שלט מאיר עיניים. פרט לשלט מקבל את פנינו צעיר מזוקן וחובש כיפה, שפגיון תקוע בחגורתו. עיניו מתרוצצות בחוסר מנוחה. החלטנו להתעלם ממנו, אך הוא אינו מרפה. את הבונקר הסודי של כהנא מזהים ללא קושי. הבונקר מקושט בסיסמות שונות ומשונות.

„ג׳רי, וור איז דה רב?״ צועק בעל הפגיון לחיילו של כהנא, השומר על הבונקר. ג׳רי דורך מייד את מקלו. מצב חרום. שתי נשים פלשו לטריטוריה של הרב ומסרבות להזדהות. „אם לא תגידו לנו מי אתן, לא נקרא לרב,״ מאיים בעל הפגיון. אנחנו מזדהות, ובתוך שניות ספורות אנו מוקפות בעשרות צעירים מזוקנים, נשים הרות, סבתות, ותינוקות.

הכל נושאים נאומים חוצבי להבות. „ארץ־ישראל״, „עם ישראל״, „קידוש השם״, זורמים חופשי. אשה אחת — נחמדה מאוד, בחודש התשיעי להריונה, שביס על ראשה, אוחזת בזרועותיה תינוק בן שנה. שמה נאוה ביגון. „קודם כל, שתדעו שאני לא מהרב כהנא. אני גוש אמונים,״ היא מסבירה לנו, ומדברת בשם השם על ארץ־ישראל.

אנחנו מביטות בה. היא נראית פחות או יותר נורמלית. לא כל־כך ברור מה היא עושה עם עדר המטורפים המקיף אותנו. שאלנו אותה מה תעשה כשיבואו חיילי צה״ל לפנות אותה. „לא אתן לאף חייל לגעת בי, או באחד מילדי. אם המצב יהיה אבוד אתפנה מרצון,״ אומרת נאווה, ומייד זוכה בקיתון של רותחין מפיה של סבתא, תיקווה יזרעאלי, שהגיעה מירושלים. „איפה, איפה נשים 16 מיליון יהודים?״ היא זועקת ודמעות מציפות את עיניה.

לרגע נדמה לנו שכת המשוגעים הזאת הצליחה לשגע גם אותנו. מהיכן המיספר האסטרונומי הזה, „איפה יש לנו 16 מיליון יהודים?״ אנו שואלות מבולבלות לחלוטין. „מה אתן מדברות,״ משיבה בזעקה סבתא יזרעאלי, „ומה עם אחינו בני־ישראל מניו־יורק ומפילדלפיה! מה יהיה איתם!״

את חזון קבוץ הגלויות של הסבתא מפסיק קולו של ג׳רי, הדורך את מקלו. „דה ארמי איז קאמינג! דה הליקופטר! גוד דאם ארמי!״

משה בן ה־16, עוד אחד מחייליו הנוער־זים של כהנא, שברח מביתו לבוש מדי צה״ל — מעניין כיצד השיג אותם — מכוון אל ההליקופטר את מוט הברזל

נציגי כסית התיפאורן ציצי גרא ואשתו עכסה, נציגי הבוהמה בתנועה לעצירת הנסיגה, הגיעו לשדות מבתיהם שבעין־הוד וברמת־השרון.

הג׳נג׳י אורז הג׳נג׳ר המפורסם של ימית, בעל המיסעדה שעל חוף־הים, אורז את החפצים ועובר לכפר־סבא. מאחוריו אשתו, שושנה, אורזת כוסות.

שבידו, ויורה בו דה־דה־דה־דה קולני. ההליקופטר נבהל כנראה מהאיומים והסתלק מהאיזור.

בעוד אנחנו מדברים, והנה מגיע כבוד הרב בכבודו ובעצמו. ממצמץ בעיניו, לוחץ את ידי ומוסר דרישת־שלום לאורי אבנרי. „כבוד הרב," אני פותחת. הרב קולט את האירוניה בקולי, ואומר לי „איזה כבוד, הרי בכל פעם שכותבים את המילה רב בהעולם הזה, אתם מוסיפים מרכאות." „מה יש בתוך הבונקר?" אני שואלת. „מה זה עניין שלך מה יש בו? בבוא היום תדעי מה יש בו," הוא מפליט וממהר להיכנס לבונקר הסודי. אחד מחיילי־השוער קולד שלו דוחף אותו בישבן והרב מתחלק פגימה. מתוך הבונקר נשמעים מילמולים באנגלית.

ג'רי, על הגג, החליף כעת את המקל במוט ברזל. „טו סולדג'רס און א ג'יפ אר קאמינג," הוא מדווח לשומר היושב בפתח הבונקר, וקורא גמרא. „רוצה קומיקס?" אני מציעה לו, והוא מביט עלי בתימהון. זהו פיל מקליפורניה. הוא בא לכאן כדי לעצור את הנסיגה מסיני, ולהילחם בחיילים.

„לא יישפך כאן דם," אומר בעברית צעיר תימני עם כיפה על ראשו. איך הוא התגלגל אל האמריקאים המטורפים האלה? „למדתי אנגלית בבית־הספר," הוא מסביר. אכן, הסבר משכנע. „אני חייל מילואים, ולא אשפוך דם של חייל צה"ל."

„דם! דם יישפך פה! דם! יותר טוב שימותו פה חיילים מאשר שכל עם ישראל ימות במילחמה!" מצווחת סבתא יזרעאלי. הקדוש־ברוך־הוא מזמן לה לעת זיקנתה ריגושים לא קטנים.

לידנו נמצאת רבקה שימעון מירושלים, אחד מאנשי כהנא דוחף את הרבי שלו לתוך הבונקר. חיילי צה"ל מספרים כי בבונקר אוגרים אנשי „הרב" כהנא מזון בילבד. אנשי כהנא מתרגזים וטוענים שהחיילים אינם יודעים מה נמצא בבונקר, כי מעולם לא ביקרו בו. על הבונקר וסביבתו שומרים אנשיו של מאיר כהנא, רובם צעירים דוברי אנגלית.

הישבן של כהנא

אמה של התינוקת שצעקה „אבא!" בטלוויזיה כשפינו אותה מחצר־אדר. שאלתי אותה אם חשבה כיצד משפיע הדבר על הילדה. רבקה, חברת גוש־אמונים, טוענת שהילדים צריכים לעבור את החוויה על בשרם. „אבל לא חלמתי שהחיילים יתנהגו בפראות שכזאת," היא מקוננת. האם לא ידעה שיפנו אותה מחצר־אדר? „כן, ידעתי, אבל לא האמנתי, לא האמנתי."

חוסר האמונה במציאות והאמונה בקדוש־ברוך־הוא הם הפיתרון לכל הבעיות. רבקה יודעת שעל ילדתה עברה חווייה קשה, אך היא אינה מודאגת. „הקדוש־ברוך־הוא יחזק אותנו," היא אומרת.

יצאנו מהמוטל ונשמנו לרווחה. הם טוענים שזוהי ארץ־ישראל, אבל גילה הצלמת ואני הרגשנו לגמרי לא בישראל בתוך חבורת האמריקאים ותומכיהם, שכבשו את המוטל.

ים של מקרים בלב המידבר

א נחנו נוסעות לעזה, למישפט של אבי פרחן. בית־המישפט הצבאי בעזה ריק. מאוחר יותר אנחנו שומעות ברדיו שהשופט האריך את מעצרו של פרחן שלא בפניו. החבל מלא בסיפורים. מספרים שדעתו של פרחן השתבשה עליו מעט, ושחייו נהרסו. חבר בתנועה לעצירת הנסיגה בסיני מבקש מאיתנו: „עזבו את מישפחת פרחן. מצבם קשה מאוד." במושב אוגדה מספר לנו חבר אחר של התנועה לעצירת הנסיגה: „אנשים פה השתגעו לגמרי. שניים אושפזו, שלושה ניסו לשים קץ לחייהם, ורק היום שמעתי מה קרה לאבי פרחן."

בדרך לעצמונה אנחנו אוספות את איציק בולקא, חבר עצמונה, בן־דודה של הזמרת אירית בולקא. „חבל עליה, היא תועה, אבל יום אחד הקדוש־ברוך־הוא יפקח את עיניה," הוא אומר. אנחנו משוחחים על מזג־האוויר, ועל כך שהחבל ריק כי מרבית חברי התנועה לעצירת הנסיגה נסעו להפגנה. ברגע שהבין איציק שאנחנו עיתונאיות, קרה לו מה שקורה כיום לכל תושב בחבל ימית — הוא הפך פיתאום לנואם נלהב והירצה לפנינו על אהבת ארץ־ישראל, קריעת ארץ־ישראל, והקדוש־ברוך־הוא.

איציק מדבר, ועיניו הכחולות בוערות. הוא נמצא בעצמונה כבר שלוש שנים. הגיע ממושב דתי ליד נהלל, ברגע שאריק שרון הצהיר על המיגדלים הפורחים. אנו מנסות לשאול אותו כיצד חיים בתנאים חלוציים. מעניינות אותנו במיוחד נערות ישראל הכשרות. כיצד משתלבים החיים העצמאיים עם החינוך הנוקשה שקיבלו

(המשך בעמוד 80)

רובים וקוקה קולה

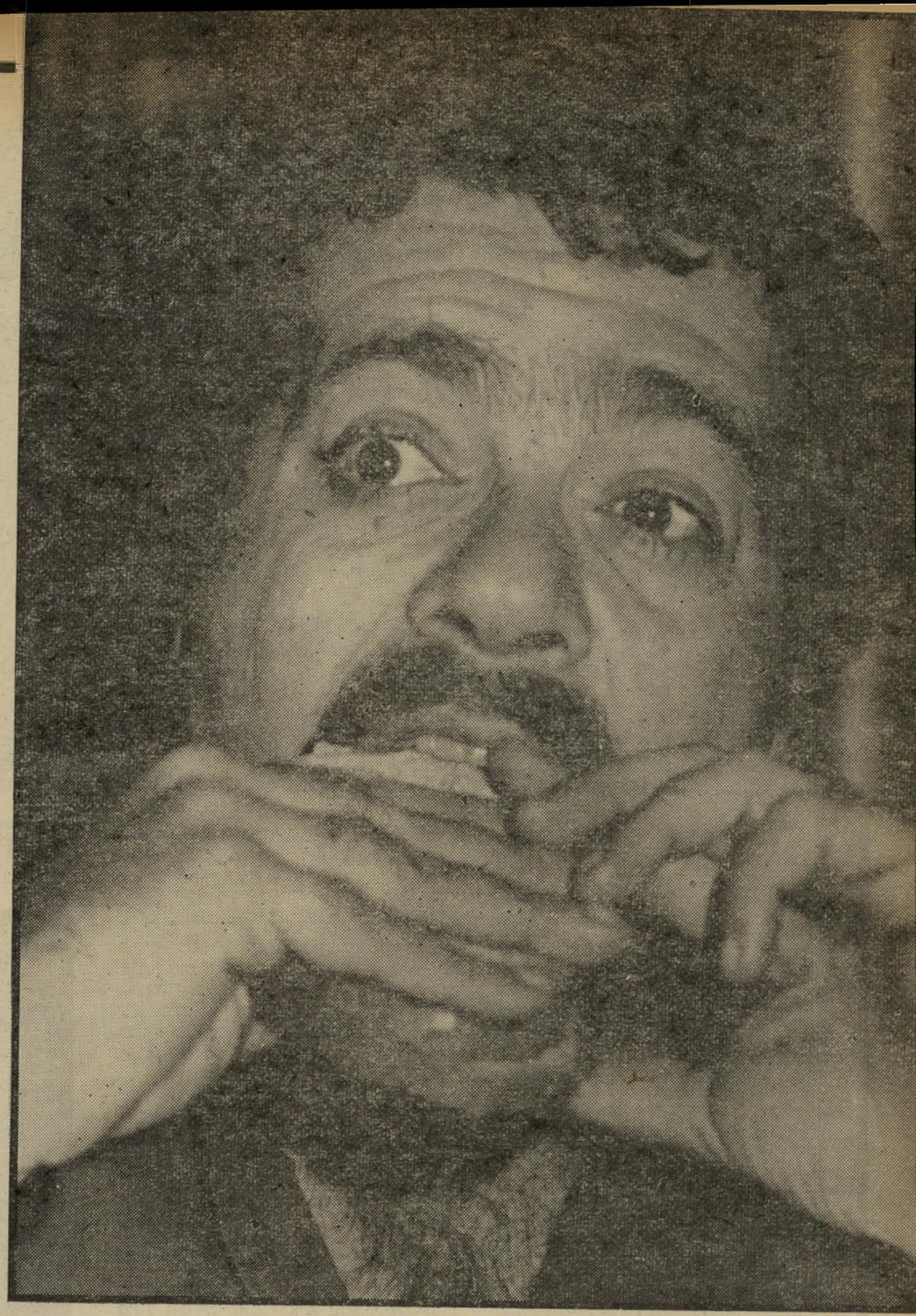
חייל־מילואים יושב בכיכר של ימית, במיסעדת **אירופה הקטנה**, ושותה קוקה־קולה. הרובים מונחים על הריצפה. שלמה, בעל המיסעדה, הזמין רק ארגז קוקה־קולה אחד.

זה מה שנשאר

של גרוטאות וארגזי עגבניות.

איציק בולקא, חבר התנחלות עצמונה, מראה בידו על מה שנשאר מהתנחלות חצר־אדר — ערימות „צה"ל, כדרכו, עשה עבודה יסודית" אמר.

„אני חי בצל איומים!״

אומר המפיק בן ה־33 של „כולבוטק״, המודה: „יש לי יותר מדי כוח״

עומד לקרוע אותי ואת מישפחתי לגזרים. אני משתדל להתעלם מן הפחד. אפילו לא פניתי למישטרה. אני מתנחם בעובדה שאף פעם לא פגעו גורמי־פשע בעיתונאים, ואני מאמין שגם בי לא יפגעו פיסית.״

„יש לנו כוח!״

אנשי „כולבוטק״ אוהבים לא רק לדווח על חדשות, אלא מעורבים בעשייתן. ידועים מיקרים שבהם נסגרו מיפעלים בעיקבות ביקורת שהוטחה עליהם במישדר, ואנשים נעצרו. בהשפעת כולבוטק נחקקו חוקים חדשים בכנסת. חוק פיקוח חתונות, חוק הגנת הצרכן, נסתם, ושמו את רפי גינת, מפיק התוכנית והוגה הרעיון, על ה־כוונת.

„הפעם איני יודע כיצד להתייחס לאיומים האלה. ביום השבת ה־ אחרון הגיע אלי טלפון מאחד, שכינה עצמו ,מפקד מיבצע ה־ חיסול', הוא הודיע לי מפורשות שאם לא אפסיק את המיבצע, הוא ביטול ימי־הערך בבנקים. הם היו מן הגורמים העיקריים שהביאו לפשיטת־רגל של מכוניות דלתא.

יש הטוענים שרפי גינת הוא העיתונאי בעל הכוח הגדול ביותר במדינה. „אני מודע היטב לעובדה, שאם לא יהיה לנו כוח, לא נהיה שווים שום דבר. אולם מגזימים בכוח שמייחסים לנו. הציבור מת־ ייחס אלינו כמו אל מבקר המדינה, כמו אל מישטרה ובית־מישפט. „כולבוטק הפך מעין מילת קסם,״ אומר רפי.

„בחיים שלי לא חשבתי שאגיע בכלל אל המדיום הטלוויזיוני. חשבתי להיות זמר. גולדתי בירו־ שלים, וכשהייתי בן 3 עברו הורי לחיפה ומשם לקריית־טבעון. סיימתי את בית־הספר הריאלי ב־ חיפה, ומשם המשכתי לאוניבר־ סיטה ללימודי כלכלה ומדעי ה־ מדינה.

„בו בזמן התחלתי לשיר. קיבלתי תפקיד של זמר במחזמר שהפיק גיורא גודיק המנוח, לחיי הסוסים שהוציאו את עם ישראל מהבוץ. אחר־כך שיתקתו בתפקיד התובע בהצגה שלמה המלך ושלמי הסנד־ לר. כשהסתיימה ההצגה הצטרפתי ללהקת כרמון, ושהיתי איתה שנה בניו־יורק. מכרמון עברתי ללהקה אחרת, בשם הצברים, והסתובבתי איתה באירופה.

„באירופה התלהב ממני האמרגן של האבנים המתגלגלות והחתים אותי כזמר עם תדמית של קאובוי. הייתי אמור להופיע בשירי ה־ מערב הפרוע בבגדים שחורים וב־ כובע של קאובוי, כשלידי מפזזות שתי כושיות בתילבושת מינימום.״

יתכן שרפי היה הופך זמר מצ־ ליח, אולם מילחמת יום־הכיפורים קטעה את החלומות. בעיצומה של החזרות הוא עזב הכל, חזר לארץ, והצטרף לחוליית־בידור שהופיעה לפני חיילים. עם סיום המילחמה הוא חשב להמשיך בקאריירה של זמר, אולם המציאות טפחה על פניו.

„אחוי המילחמה היה מצב ה־ בידור בארץ בשיא השפל. באותה תקופה נשאתי את אשתי הרא־ שונה, דורית, והייתי חייב לפרנס את הבית. בשירה לא היתה עבודה ולא כסף. הייתי מובטל, חיפשתי עבודה, ועבדתי כשליח מיסלקה של בנקים. הייתי קם בארבע וחצי בבוקר, מעמיס שקים של בנק המיזרחי נוסע מתל־אביב לאשקלון, נתיבות, אופקים, קרית־ גת, באר־שבע, מחכה חמש שעות וחוזר את אותו המסלול בחזרה. במשך עשרה חודשים עשיתי יום־ יום את אותו מסלול מפרך. עברתי 120 אלף קילומטרים באותו זמן.״

מיקרה במעלית

יום אחד ראה רפי מודעה בעיתון, על קורס מטעם רשות־השידור המכשיר כתבי־ ספורט. הוא נרשם לקורס, והש־ תתף בו בד בבד עם עבודתו ב־ מסלקה. „אלה היו ימים מטורפים״, הוא נזכר. „כשהפכתי כתב־ספורט, הייתי גומר את הטור היומי ב־ מיסלקה, רץ לצלם כתבות, עורך אותן בלילה וחוזר לתל־אביב לקחת את השקים. היו ימים שלא ישנתי כלל, עד שהטלוויזיה הצי־ עה לי מישרה מלאה ככתב־ספורט. תוך חצי שנה הפכתי לעורך מבט־ספורט.״

„מחכים לי בפינה״ אומר מפיק גינת, הזולל בתיאבון רב כריך. „מקנאים בי כי אני שלאגר. אני אדם שבכמה מלים יכול להפיל מיפעל של עשרות מיליונים, לכן יש לי הרבה שונאים מקרב אלה שנפגעו מכתבה כלשהי. בתחום המיקצועי שונאים אותי כי הגעתי רחוק מאוד מהר מדי, גם בטלוויזיה ישנם כאלה המחכים לכישלוני,״ הוא מוסיף.

„ח יך הגיעו לסופם! אנח־ נו נרצח אותך! מי אתה חושב שאתה, שתיקח על עצמך להרוס את פרנסתם של הפורצים! אנחנו נסמן על הפרצוף שלך את מיספר תעודת הזהות שלך!״

איומים טלפוניים בנוסח זה מקבל בימים אלה מפיק „כולבוטק״ רפי גינת.

„זוהי הפעם הראשונה שאני מקבל איומים והפחדות מגורמים הקשורים בעולם הפשע. עד היום היו האיומים אלי מצד גורמים אינטרסנטיים שניסו למנוע שידור מסויים. שמונה פעמים במשך חודש אחד ריסקו לי את האוטו. אחרי שידור הכתבה על גניבות בתחנת־דלק, הצמידה לי הטלוויזיה שני שומרים עם עוזי. היום הגיעו הדברים לידי מצב חמור יותר, שבו מעורב העולם התחתון.״

האיומים על רפי ועל מישפחתו התחדשות לפני שבועיים, מייד אחרי שידור תוכנית כולבוטק, שבה הכריזו מפיקיה, בשיתוף עם מישטרת־ישראל והברות־הביטוח, על מיבצע סימון רכוש. הצופים התבקשו לסמן את רכושם, ב־ מיספר הזהות שלהם, כדי להקשות על הפורצים לסחור ברכוש גנוב. מטרת המיבצע היא להוריד את עקומת הפשע במדינה.

הרעיון התקבל בברכה בקרב אזרחי המדינה, אך לא אצל ה־ פורצים, אשר החלו לחשוש לפרי־

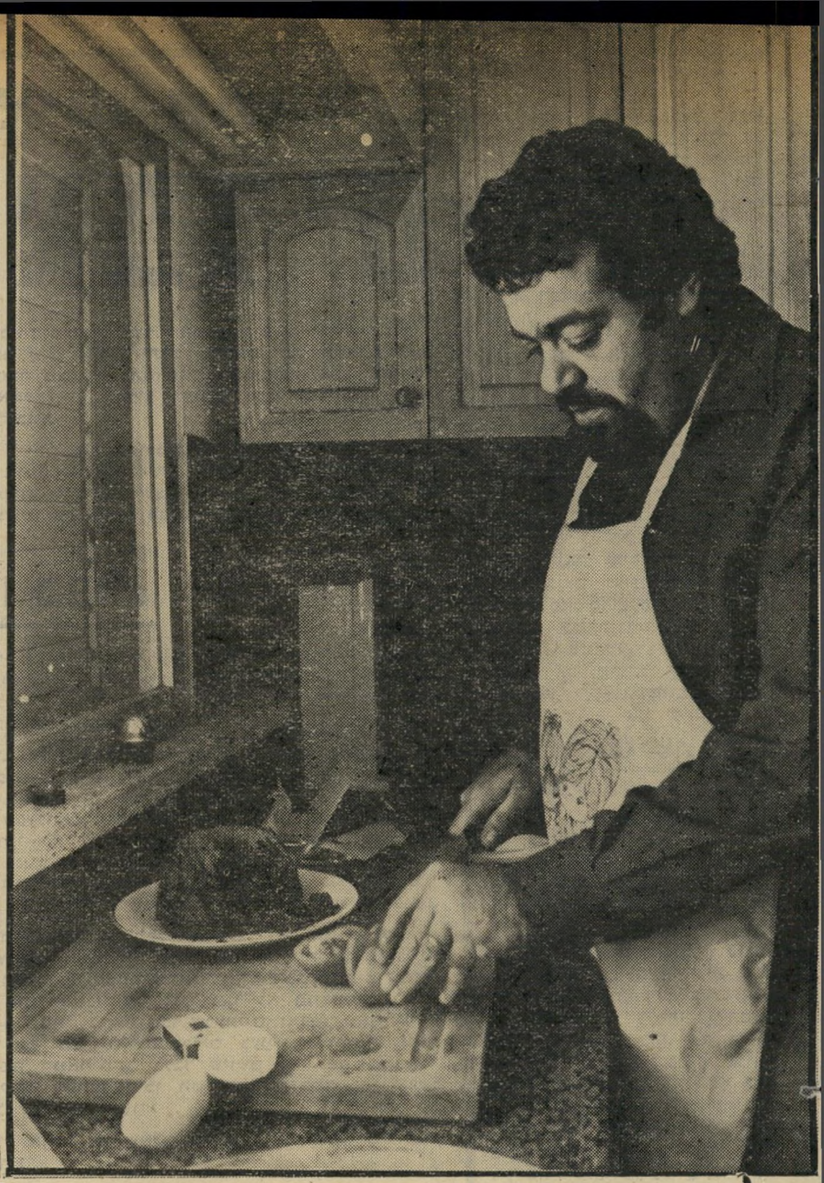
ילד טוב ירושלים

רפי בגיל 4 בגן־הילדים בחיפה. „כילד הייתי ביישן, רגיש ופגיע מאוד.״

האיש הדע

רפי עם אשתו השניה נא־ וה, ובתו מנישואיו הרא־ שונים, נטהלי. בטלוויזיה הוא התחיל ככתב־ספורט.

„ההובי שלי זה אוכל!"

שני התחביבים העיקריים של רפי הם אוכל ומוסיקה. מימין רפי במיטבח, מכין סלט לארוחה מישפחתית ומשמאל על הבימה בשעת הופעה כזמר. „יכולתי לעשות קאריירה כזמר אם לא הייתי מגיע במיקרה לטלוויזיה," אבל היום השירה לא מעניינת אותי." רפי, אשר למד באוניברסיטה כלכלה ומדעי־המדינה, השתתף כזמר־שחקן במחזמר שהפיק ג'ורג' גודינג ואף בהצגה **שלמה המלך ושלמי הסנדלר**. כן שהה שנה עם להקת **כרמון** בניו־יורק.

ב־1978, במישחקי הגביע העולמי בכדורגל, היה צריך רפי לנסוע לארגנטינה, כדי לשדר את

מישחקי־הגמר. הכל היה מוכן, עד שבישיבת בוקר אחת קם אלכס גילעדי, מנהל מחלקת־הספורט, וקבע שרפי לא ייסע. רפי, שחמתו בערה בו להשחית, עזב את החדר בטריקת־דלת, תוך הגשת התפטרות מיידית, והלך להציע את עצמו למחלקת־החדשות. אך כאן שוב התערב המזל.

„עזבתי את החדר, נסעתי ב־מעלית, ובמיקרה היה באותה מעלית גידעון לב־ארי, שהיה מפיק כולבוטק. לא הכרתי את גידעון, אולם שאלתי אותו כדרך אגב: חסר לך כתב? אני פנוי. גידעון אמר לי: בוא איתי, וכך הפכתי לכתב כולבוטק.

אילולא פגשתי את גידעון לב־ארי במיקרה במעלית, לא הייתי מגיע כולבוטק הדבר הכי טוב שקרה לי בטלוויזיה זה, שלא נתנו לי לנסוע לארגנטינה.

את עבודתו בכולבוטק התחיל ברגל ימין, בסידרת כתבות טובות על מצב השיניים בארץ, על המצב באולמי החתונות, על מכוניות דלתא. משם היתה הדרך קצרה למישרת כתב בכיר.

לפני שנתיים וחצי, כשעזב גידעון לב־ארי את הטלוויזיה לטובת ניהול הרדיו, הגיש רפי את מועמדותו לתפקיד. היו שדאגו להזהיר את המנהל, יוסף לפיד, מפני „הסוס הדוהר" רפי גינת, בטענה שהוא שאפתן וצעיר מדי לתפקיד. אך לפיד החליט להפקיד את המישרה בידיו של רפי.

„בהתחלה נבהלתי מהכוח הרב שנפל לי בידיים, אבל מתרגלים לכוח, כמו לכסף. לאלכס גילעדי לא שכחתי את מה שהוא עשה לי. הוצאתי ממנו את כל הכתבים המוכשרים של מחלקת־הספורט, כמו דני לבנשטיין, ירין קימור ובני יערי, והעברתי אותם אלי לכלבוטק.

„הגדולה של התוכנית היום היא שהכתבים האלה הם אנשי טלוויזיה ופילם, בניגוד לצוותים הקודמים של התוכנית, שהיו אנשי עיתונות ורדיו."

האיש הרע

רפי מודע לעובדה שהתדמית שלו היא של האיש הרע של התוכנית. „אולי זה בגלל המראה שלי — לעומת דניאל פאר, שעליו מעולם לא איימו, לא הציעו לו שוחד ולא פוצצו לו את האוטו. את כל הדברים האלה עשו לי."

לרפי התחילו להגיע פניות מישרדי פירסום כדי שישאיל את קולו לפירסומות למוצרים שונים, תמורת הון־עתק. „אני אומנם זקוק מאוד לכסף, אולם אסרתי גם על עצמי, וגם על דניאל פאר, להשתמש בכוחנו למכירת מוצרים. לדעתי זה אינו אתי. קיבלתי גם הצעת־שוחד מבעל־מיפעל מסוים, בסכום של שש ספרות, תמורת אי־שידור כתבה. מובן ששידרתי את הכתבה, והמיפעל נסגר."

חברת תקליטים מסויימת ביקשה, בימים אלה ממש, להוציא תקליט שלו. „סירבתי, כי השירה לא מעניינת אותי יותר. גם בבחירות האחרונות חיזרו אחרי. הציעו

(המשך בעמוד 60)

„אני רגיש לביקורת

וקורא כל מי־לה הנכתבת עלי." רפי, בחברת בתו, צופה בעצמו בטלוויזיה, ומבקר את הופעתו על המסך בחומרה. „חושבים שאני איש רע בגלל מראי החיצוני. האמת היא שאני בדיוק ההיפך מן התדמית שהודבקה לי."

יעקב שרת / איש ממאדים

בימים אפלים

לא עם אחד ידע בתולדותיו תקופות אפלות, שנים אחוזות תזזית ודיבוק שבמהלכן שלטו בו נמושות ומטורפים למיניהם, ואולי יותר משמעניינת השאלה מנקודת־המבט של השליט היא מעניינת מנקודת־המבט של הנשלט — כיצד קרה (ואם לא איכפת לכם, כיצד קורה, ולא רק במקומות רחוקים מאוד מאיתנו), שעם שלם מכופף גו למיני שליטים שונים ומשונים, ופשוט נושא אותם שנה אחר שנה; כיצד עם שלם רוקד לפי חלילו של שליט תועה ומתעה, שוגה בחלומות והזיות, מוליך לניצחונות מדומים המתגלים לבסוף כתעתועים, כפי שחבורת בני־אדם מרקדים בהנחיית מרקידן מיקצועי (לא מזמן חזיתי באתר־נופש אי־שם בארץ כיצד מרקידן מיקצועי „מפעיל" בני־אדם כרצונו במשך שעה שהללו נשמעים לו בשימחה ובאושר נוגע ללב „כמו ילדים", ואיכשהו זה הזכיר לי משהו בסדר־גודל שונה לגמרי)?

ומהו, לבסוף — אם יש לדבר סוף טוב — שקוטע את התקופה האפלה הזאת בחיי עם שלם וכאילו מחזיר לו את בינתו שנסתתרה?

שעם ישראל במדינת ישראל נתון זה מכבר בתקופת אפלה, שקיצה אינו נראה באופק, אין לי ספק. אין לי ספק גם בכך, שאיני יחיד שזו תחושתו העזה, וגם בכך שהחשים כך הינם מיעוט מובהק בעם זה — ומכאן חריפות השאלה: איך יוצאים מזה, ומה יקרה אם לא נצא מזה והאם יש ערובה בכלל שנצא מזה?

לכל עם אפלתו ולכל עם מקדם־היכולת להתגבר עליה, ולו ארעית, כעבור זמן. מהו מקדם זה אצלנו — והאם הוא קיים בכלל? מהו שיכול להסיר תבלול מעיני הרוב המשלים, אפילו באושר ושביעות־רצון, עם מציאות אפלה — אולי איזה אסון לאומי, כלכלי או צבאי? ואם כך, כלום על המיעוט להתפלל לאסון? הרי זו זוועה.

לצעוק? לא עוזר! להטיף? מי משתכנע! למרוד? מי שמך! לרדת? לא פיתרון בשבילך! להתכנס במגדל שן? אז מה! להתפלל לאסון מפכח? האסון יכול להיות גם קיצך!

הוא שאמרנו — ימים אפלים.

פרש בלי ראש

הנני מתכבד לצרף בזה את תרומתי הדלה לתחרות הכל־ארצית המתעצמת בהמצאת נושאים לחקירות ממלכתיות:

— תוקם מייד ועדת־חקירה ממלכתית לפי חוק זה או זה, על מנת לדווח בתוך שבוע ימים לעם ישראל במדינת ישראל מי רצח את השכל שלו.

העמית והצמית

מה קרה למאיר עמית — או שמא לא קרה לו כלום, ובעצם תמיד היה כזה? משום מה נוצר רושם בציבוריותנו המתקדמת, שמאיר עמית, מי שהיה מפקד בכיר בצה"ל, ראש אמ"ן, ראש המוסד, ראש „כור" ולימים מראשי „ד"ש", הינו בראש וראשונה אדם כן, ומייד אחר־כך אדם חכם.

אז מה קרה למאיר עמית, כאשר הוא מתגלה באופן המאיר אותו כרחוק מזה וגם מזה?

מאיר עמית, סמל הנכונות והחוכמה, כתב בימים אלה מאמר ב„מעריב", ושמו „דו־שיח עם מוטצפה דודזין" (14.3.82), ואני דווקא קראתי אותו, ומוכרח להודות ולהתוודות כי פשוט הייתי מ־זו־ע־זע!

האיש הזה, אשר עמד בראש אמ"ן ובראש המוסד, יודע היטב שההגדרה „קוויזלינג" — שהוא טוען כי מי שמחיל אותה על „מוצטפה דודזין וחבריו" חוטא לאמת ולתהליכים טבעיים — אינה נקבעת על־ידי בני העם השליט לגבי פלוני־אלמוני בעם הנשלט, אלא אך ורק על־ידי בני העם הנשלט כלפי אותו פלוני־אלמוני מביניהם — או שמא אינו יודע? שטויות. הוא בוודאי יודע. לא יכול להיות שהוא לא יודע. מה, הוא גם בור ועם הארץ, בנוסף לכל?

לכן, לבוא היום ולהתפלפל אם „מוצטפה דודזין וחבריו" הם קוויזלינגים או לא, משתפי־פעולה או לא הרי זה לעשות ללעג ולקלס את הכבוד הבסיסי שחייב עם לרחוש לעם אחר, כבוש או לא כבוש, נשלט או לא נשלט. מי שמך, מאיר עמית, לקבוע מה טוב לעם אחר — שאני מסופק אם חרף תפקידיך הרמים בעברך המזהיר אתה דובר את שפתו, מבין את תרבותו, משיג את המנטאליות שלו (נדמה לך!)?

אתה לכל היותר ישראלי יפה, שרוצה להנציח צורה זו או זו של שליטה בעם אחר חרף רצונו. בתור שכזה מותר לך, אפילו בפומבי — אם אינך בוש כפי שאכן אינך בוש — לדון בעיתון עברי כיצד להפריד־ולמשול בעם נשלט. עד כאן זה בהחלט לגיטימי, אם גם מסליד דיו. אבל לקבוע לעם זה שאתה שולט בו אך ורק בכוח הזרוע מי מנהיגיו האמיתיים מבחינתו־הוא זה כבר קצת יותר מדי. וזה בוודאי לא ממידת הכנות. שכן הכנות מצווה לומר: הפלסטינים האומללים האלה לא יצאו מתחת ידינו אפילו יתהפך העולם, וכל השאלה אינה אלא כיצד להנציח מצב זה בתמרונים ובתחבולות. אבל להתחסד ולקבוע לעם אחר מיהו „הרוב הדומם" שלו ומה הוא רוצה זו היפוכה של כנות.

אז עד כאן כנות. ואשר לחוכמה. נו, אני באמת מחפש אותה, ובאשר אמצא אותה — אני משער שהיא חבויה במקום היחיד בעולם שבו עקרון ההגדרה העצמית אינו ישים לעולם־ועד — אני נשבע בשערותיו של אליהו הנביא, כי אחזירה לבעלה החוקי.

נו כבר!

בוקר בוקר ממתין העולם על קצות ההבהונות לרגע ששר־הביטחון של ישראל, אריאל שרון, ייכנס למישרדו, ישאל מה קרה במשך הלילה וייענה ב„שום דבר רציני" — כדי לבטוח שגם היום הזה יעבור בלא מילחמה.

בוקר בוקר. וזה נמשך כבר די הרבה זמן, כך שהמתח אינו פג — הוא אפילו גובר והולך. ומכיוון שהמתח לא פג, כנגד כל מאמץ ישראלי לטפס על הקירות ולגרד איזה „קאוזס בלי", ולו גם עלוב שבעלובים, כנגד כל איום ישראלי מחודש ש„אם רק" אז „אנחנו לא נוכל שלא", ו„יש גבול לסבלנות" וכו' מאותתים לנו האמריקנים איתותים מובהקים שלא נעז, שנמציא הוכחות שאנו שוחרי שלום, ואף מרחיקים־לכת עד כדי איום גלוי בשיתוף פעולה אמריקני־סובייטי בלבנון נגד צבא ישראלי פולש.

שטויות, מה האמריקנים הללו מבינים? הרי הם עצמם יודו לנו לאחר מעשה, כי הצלנו את לבנון מציפורני התמנון הסובייטי בשביל העולם המערבי! ומכיוון שהאמריקנים המטומטמים יודעים היטב, כי כך אנו חושבים — ולכן אנו לא מתרשמים ביותר מאזהרותיהם — המתח באמת גובר שבעתיים, ואפשר מאוד שיגיע רגע שבו כבר כל הצדדים המעורבים בעניין פשוט ישתוקקו לפרוץ המילחמה המאויימת, ובלבד שיושם קץ למתח הבלתי־פוסק, והכל יידעו לפחות היכן הם עומדים. כמה זמן אפשר להישאר במצב של סף־עטישה?

מה שמחזיר אותנו אל שאלת השאלות: מילחמה מילחמה, אבל בשביל מה?

אם הכוונה לחסל את הפלסטינים שבלבנון פשוטו כמשמעו — היש ערובה לכך שחיילי צה"ל הוכשרו דיים למשימות טבח גברים, נשים, זקנים וטף (או שמא לפי התוכנית יעשו את המלאכה הנוצרים „שלנו" בפיקוח יהודי כשר)? אם הכוונה לחיסול חברי האירגונים הפלסטיניים ללחימה בישראל — היש ביטחון שהם לא יברחו כפי שברחו עד האחרון שבהם, כמעט, בימי „מיבצע ליטאני" המהולל? אם הם יברחו — הירדוף אחריהם צה"ל עד הררי חושך? אם הם לא יברחו ויילחמו מילחמת נואשים (שלא אחת היא תוצאה לאו־דווקא של כושר לחימה ורוח לחימה, אלא פשוט רפלכס טיבעי של מי שנלכד בכיתור וחש כי עומדים להשמידו) — האם ראש־הממשלה, שר־הביטחון והרמטכ"ל כבר הכינו את נאומי ההספד שלהם על קברות חללי צה"ל, שלא לדבר על פצועי צה"ל (בייחוד ברגליים, כפי שהבהיר מנחם בגין)?

אם הכוונה לא לטבוח בני־אדם, אלא רק להשמיד את ה„תשתית" הצבאית של האירגונים הפלסטיניים, לרבות כך וכך קני תותחים וטנקים שכבר יש ברשותם, האם שקל מי ששקל מה יהיה למחרת, כאשר הספקים יחדשו כבר למחרת את השיספוק כבעבר — וביתר שאת?

אולי קשה לתבוע מממשלה שבתאית — אחוזת מיני דיבוקים אנרגטיים, בלילת־דמיים, פסוודו־דתיים ומה־לא — להידרש לשאלות קטרניות שכאלה, אבל אם היו־יו הלבנוני שלנו יימשך כפי שהוא נמשך, יגיע רגע שכל־העולם־נגדנו פשוט יתחנן לפני בגין ואחשתרניו הכנועים שכבר יעשו את זה. פשוט אי אפשר עוד לעמוד במתח — ויהיה מה שיהיה.

שאילתות

* במה בדיוק חטאו הפרות הדרוזיות?
* מדוע ד"ר יוסף בורג מגרד גימוקים „מדעיים" נגד שעון הקיץ, שעה שהכל יודעים היטב שמשום־מה הם משכנעים אך ורק אנשים מסויימים מן המיגזר שנימוקים מדעיים אינם חשובים וחיוניים בעיניו?
* מדוע שבתאי טבת לא כתב ספר על פיצוץ רגלי שקעה וח'לאף?
* האם לא הפסדנו בגולן את הדרוזים של הכרמל והגליל?
* כאשר רגן קרא ב„ידיעות אחרונות" את הפסוק במאמרו של זין שובל „סטירת לחי אמריקאית (15.3.83): זו הפעם השניה תוך מיספר חודשים שוגר לישראל מיסמך אמריקאי רשמי, שאת תוכנו ובוודאי את סגנונו אפשר רק להגדיר כבלתי־מקובלים בין ידידים ובעלי־ברית", מה הוא הרגיש? בחילה / זעם / חרטה / בוז / שעשוע / בושה / הפתעה / הלם (מחק את התחושה היוצאת־דופן, וסדר את כל השאר לפי סולם ריכטר).
* האם הפרות הפלסטיניות בגדה וברצועה מתכוננות?

בצל איומים

(המשך מעמוד 59)

לי שתי הצעות מפתות, לרוץ בשתי רשימות כמועמד לכנסת. השתגעתי? הכוח שיש לחבר־כנסת לא מגיע לרבע אחוז מה־כוח שיש לי. אז למה לי לרוץ לכנסת?"

רפי מודע היטב לעובדה שב־מישרה כמו שלו, יש לו שונאים רבים המחפשים אותו ומחכים ל־נפילתו. „מנהל הבנק שלי צילצל אלי יום אחד, וסיפר לי שהתקשר איתו אדם שהציע לו 100 אלף לירות תמורת צ'ק שלי שיחזור ללא כיסוי. אותו אדם רצה את הצ'ק כדי לתבוע אותי למישפט פלילי. הבנק שלי מכבד תמיד את הצ'קים שלי, כי הוא מודע לסכנה שאני חשוף לה."

גם בקרב חבריו לעבודה בטל־וויזיה, יש לו שונאים רבים, בעי־קר עיתונאים ותיקים שרצו להגיע ולא הגיעו, ואילו הוא הצליח. „חברי מחכים שאפול, מחכים לי בפינה. כשהתוכנית לא כל־כך מוצלחת, אני מרגיש את השימחה לאיד. אם מתנהל מישפט נגד כולבוטק, יש המקווים שאפול. מקנאים בי, כי אני שלאגר."

ביישן, רגיש ורגשני

„כולבוטק" מגיעות תלו־נות גם מגורמים אינטרסנטיים, כמו מיפעלים המעוניינים לחסל מיפעל יריב. רפי טוען שכולבוטק יודע להתמודד עם מיקרים כאלה. „כשמתקבלת אינפורמציה כזאת, היא נבדקת בצורה היסודית בי־תר גם על־ידי תחקירן, גם על־ידי אישית, וגם על־ידי היועץ המש־פטי שלנו, נתן כהן. אם האינ־פורמציה מוכחת כנכונה, אנחנו משדרים.

„מקור האינפורמציה העיקרי של התוכנית הוא עמך ישראל. כולבוטק מקבל כ־500 מיכתבי־תלונה ביום. רק אחוז אחד מגיע לשידור, אך כל מיכתב זוכה בתשובה. אנחנו יוזמים את הכתבות הגדולות ואת התחקירים — כמו מיבצע חפיף ומיבצע כיבוי האורות."

רפי מודאג מן העובדה שכל קוריוז משעשע המתפרסם בתוכנית זוכה ביחס רציני ביותר מצד ה־קהל. „יום אחד ניסה דניאל פאר לסיים את התוכנית בבדיחה, ו־הראה קופסה של בורקס שמצד אחד היה כתוב עליה ‚בורקס גבינה', ומצד שני היה כתוב ‚מכיל בשר' וליד זה נכתב ‚כשר לפסח'. כשנפתחה הקופסה, לא נמצא בה לא בשר ולא גבינה. הקופסה היתה ריקה. דניאל פאר סיפר את העניין כבדיחה. למחרת באו אלינו בעלי מיפעל הבורקס בטרוניה, שהמשאיות שיצאו ב־בוקר לחלק את הבורקס חזרו חזרה למיפעל, כשכל הארץ צוחקת עליהם. הנה, רצינו להצחיק וגרמנו נזק."

רפי טוען שבניגוד לתדמיתו הוא ביישן, רגשני מאוד, ורגיש באופן מיוחד לביקורת. הוא מת־רחק מחיי־זוהר, ואת שעותיו ה־פנויות הוא מבלה בחברת אשתו השניה, נאווה, או עם חבריו ב־מיסעדה.

על מטרת התוכנית בעלת ה־צפייה הגבוהה ביותר בטלוויזיה, הוא אומר: „נוסף לחשיבות הרבה שבגילוי שחיתויות, מה שמעניין אותי הוא העניין המיקצועי. אני מפיק טלוויזיה ועיתונאי, ומטרתי היא שמחצית השעה שיש לי ב־שבוע, תהיה הצגה שתרתק אנ־שים. מכיוון שמדובר פה בנושא צרכנות, שאינו נושא מלהיב ב־מיוחד, על התוכנית להיות חריפה ועם שיניים. אני מוניתי כמפיק, לא כמחנך, אבל מדאיג אותי, ש־בכמה מילים אני יכול להפיל מיפעל של עשרות מיליונים".

נירה גל

הדור הבא של גילוח נקי. BOND מגלח הכי טוב.

BOND – מכיר לך הדרה כפולה לגילוח נקי ומושלם – מכות לפחות.
BOND מגלח את כל הזקן בקלות ובמהירות, גם את הזקן הקשה.
BOND – זה משפיע.

סוד, בכל כביסה מרגישים.

שיהיה טעים, שיהיה אדום,
שיהיה קשה, שיהיה עסיסי,
לא גדול מדי ולא קטן מדי,
שיהיה לו ריח טוב וקליפה דקה...

ADMARK

...שיהיה של פירות הגולן!

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פייגרו

• • •

אל תפקירו את פרי האהבה

רואים את הנאהבים והנעימים שבתמורה: מראה יפה, בלי ספק. יודעים מה התוצאה? גורים, כן, גורים. זה לא רק דבר טבעי בהחלט, ולא רק דבר משמח ויפה מאין כמוהו, אך זה יכול להיות גם דבר עצוב ועגום בהחלט. עובדה: ישנה היום בישראל בעייה של עודף גורים. טורי העיתונים מלאים במודעות על מכירת גורים. זה במיקרה הטוב. במיקרה הפחות טוב מחפשים בעלי־גורים דרכים שונות להיפטר מהם, ולפעמים לא מתאמצים כל כך ומפקירים אותם. וכך קורה שישנם גורים רבים המשוטטים אנה ואנה כיתומים לא רצויים, נתונים לרחמיהם של העוברים ושבים ולעתים להתאכזרות של סוטים או למכונת החיסול הציבורית.

זו אינה שיטה.

אתה אחראי לכלבך — הייה בן־אדם גם לגבי צאצאיו. אתה יכול לגשת ביום שבת לגני התערוכה ושם להציע את גוריך למכירה או למסירה. אבל גם זה, לא בלי ראש! אל תמסור אותם בלי תשלום. אינך עושה בכך חסד לאיש. הנדיבות אינה משתלמת כשמדובר בבעלי־חיים. אם נתת אותו חינם אין כסף לא יעריכו אותו בביתו החדש. לפעמים קורה שילד לוקח אותו, ולפעמים בלי רשות מהוריו, הוא מביא את הגור הביתה ואחרי שקיבל מגה מהוריו משלח אותו בחזרה לרחוב. או בפעמים אחרות ישנם ילדים הנוטלים את הגורים בהתלהבות של רגע, כשמתחשק להם לשחק קצת, ואז, כשחולף מצב־הרוח מועבר העול אל ההורים, שלא תמיד מוכנים, לקבל עליהם את התפקיד או את האחריות, ואז מוצא את עצמו הגור באותו מצב שהתחיל בו — לא רצוי.

גם אם לא נעים להודות בכך, דבר שמשלמים עבורו — מעריכים אותו, ולגבי חיות־מחמד זהו כלל בל יעבור.

ואתה, שקיבלת את הגור, אל תתרגש מקשיי הקליטה שלו. טוב שתדע כי ב־14 הימים הראשונים לשהותו בביתך תעברו שניכם תקופת הסתגלות. יש מה שנקרא „התקופה הרטובה", כשהוא מרטיב את הבית ואת חדר המדרגות — זה עובר. העיקר — וזה יקל על הגור ועל המישפחה המאמצת גם יחד — לבקר בהקדם במירפאה לחיות־בית, לקבל ייעוץ, חיסונים והדרכה בכל הנושאים הרפואיים והאמנתיים גם יחד. בדיוק כמו שעושים עם תינוק. וכי מה הוא גור אם לא תינוק?

לא למען הכסף - כי אם למען ההנאה בלבד

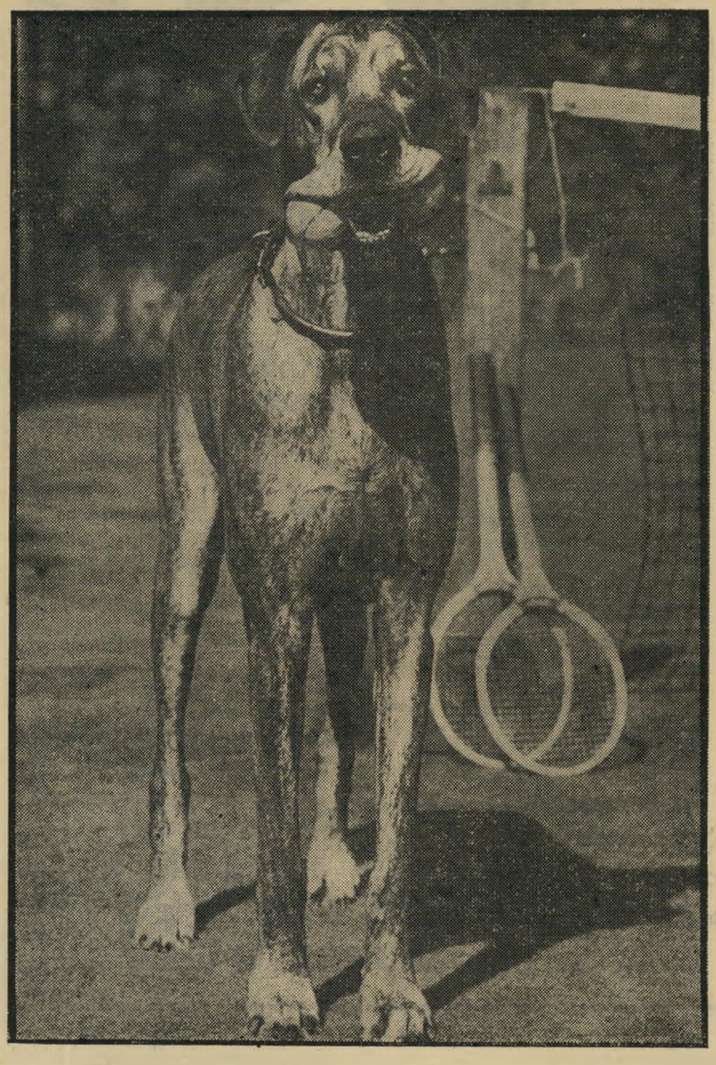

ישנם כמה מאפיינים לאספני בולים, ואחד מהם היא יצר ההשקעה. אין כמעט אדם המקדיש את חייו ואת עיתות הפנאי שלו לבולים, שאינו חדור בהכרה כי „ביום אחד יהיה האוסף הזה שווה הרבה."

ואמנם, אוספי בולים הם השקעה לא מבוטלת, משהו הדומה לאוסף מטבעות או עתיקות המוערכים בהון עתק.

לא כן אוסף הבולים של אליהו כרמל מרמת גן, המטפח אותו במקביל לכלבה מגזע דני־ענק, העונה לשם „לולו". כחמישים שנה הוא שוקד על אוסף־בולים נדיר ביופיו, בולים של חיות מהעולם כולו. המעניין באוסף חריג זה היא העובדה שלכל מדינה חיות האופייניות לה, שאותן היא מציגה על בוליה. הרביעייה המצולמת כאן, מפארגוואי, מביאה רביעיית כלבים יפה ביותר. ישנם בין בוליו של כרמל גם אוספים בנושאים הממוקדים בחיות, כמו הכלב לעזרת העיוור, הכלב לעזרת הדוור, או הצלת כלבים על־ידי אגודות שונות. מי רוצה להחליף.

כשאתה מאוים אותו, הוא מעניש אותך

שחקן הטניס שאימן את הכלב שבתמונה היה בוודאי גאה מאוד ברגע שבו הפך כלבו לקולט־כדורים מיומן. אבל מה היה קורה אילו פקד עליו לעשות כן עם עגבניות — והכלב היה מחטיא את המטרה ומביא בפיו משהו אחר? או אז בוודאי היה מגנה אותו וחושב — איזה טמבל!

פגי פרודן כותבת על כך כמה דברים מעניינים ביותר, באותו נושא שחביב עלינו כל כך, „האנשה", שמסביר הרבה טעויות בתופעות שבני־אדם משליכים מעצמם ו־מדביקים לכלביהם.

וכך מתארת פרודן את התופעה שהיא מכנה בשם „מבוכה באימון".

● אדם שולח את כלבו להביא מישקולת המדיפה ריח. הכלב אומן להביא מישקולות ולכן הוא הולך ומביא מישקולת כלשהי. אך זו אינה המישקולת שאליה התכוון האדם. האדם אינו מרוצה, טופח על ראשו של הכלב ושולח אותו בחזרה. באימונים קודמים למד הכלב לקבל את הטפיחה ולחזור לעבודה. הוא עושה מה שהוא חושב שהאיש רוצה שיעשה — צא, מצא מישקולת, הבא אותה, חטוף טפיחה על הראש, צא... וחוזר חלילה. האם הכלב שוטה? האם הוא עושה דווקא? האם הוא עקשן? לאו דווקא.

● אדם שולח את כלבו החוצה להביא פריט בעל ריח. הכלב הולך ומביא את הפריט הלא־נכון. האדם צורח: „לא!" הכלב מפסיק, עומד ליד החפץ וממתין לפקודה נוספת. שוטה? דווקאי? עקשן? אבל הלא האיש אמר לו להפסיק! מה רוצים מן הכלב המבין והמצייית לפקודה „לא"? הכלב אינו מבין שישנו פריט מסויים. לכן, הוא אינו מביא אף חפץ. זוהי דרך מחשבתו של כלב, לא של בן־אדם.

● אשה עוזבת את כלבה, מורה לו „לא לזוז". מתרחקת ופוגה חזרה ורואה כי הכלב בעקבותיה. היא מתכעסת וצועקת „לא". היא נרגזת כי הכלב הפר את הוראותיה. איך לדעתך על הכלב להבין זאת? הוא ספג את הצעקה בזמן שהתקדם. הוא, אם כן, סובל מבילבול כתוצאה מהאנשה שלה.

הכלב אינו מבין משמעויות מפולפלות. הוא אינו מבין את התפיסה של „לפעמים", „אולי", „אפשר", „אחר כך", „מדי פעם". איך הוא יכול להבין אם ה„לא" מביע „אל תבוא עד שאקרא לך" או „אל תביא את המישקולת הזאת, תביא אחרת". בנוסף לכך, איך הוא מסוגל לקלוט את אלה תוך כדי חבטות בראשו.

כל שלושת האנשים שבדוגמות אלה סובלים מן המחלה הקשה ששמה „האנשה". הם מנסים להכניס הליכי חשיבה אנושיים למוחות כלביהם. הם סבורים שהכלב חושב במוחו ומסיק מסקנות. אבל כלבים חושבים כמו כלבים. אין זאת אומרת שהליכי החשיבה שלהם ביחס אלינו עדיפים או נחותים. הם פשוט שונים לחלוטין. וטוב אם נכיר בהם ונבין אותם.

הליכי חשיבה של כלב הם פשוטים, ישירים, כנים, חיוביים ורגעיים. להגיע להבנת הכלב, יכול להיות קל וזה אכן כך, קל — אך לבן סוגו, כלומר, לכלב אחר. אנו מסבכים הכל על־ידי הנסיון שלנו לעשות מכלב מה שהוא איננו ומה שלעולם לא יהיה, גם אם נאמנו בכל דרך דמיונית שהיא.

משטרה

שליחות של אלוהים

יוסי בן־דויד, שנחשד במעשה מגונה בכפיה, מתאר את 55 הימים שאותם כילה במעצר.

בבקשת־המעצר של המישטרה הצטייר הגרפיקאי יוסי בן־דויד מיפו כמטורף מין. הוא נחשד בסידרת השפלות מיניות שערך לחברתו הדתיה, שצילם אותה ב־עירום ואיים עליה שאם היא תע־זוב אותו, הוא יפרסם את תמונו־תיה ברבים.

לפני שנעצר, תיאר בן־דויד בגילוי־לב את מערכת היחסים שהיתה לו עם חברתו (העולם הזה 2314) והכחיש אז בתוקף את טינות המישטרה נגדו.

שליחי־אלוהים ודיקטטו־רים. לפני ימים אחדים שוחרר בן־דויד מבית־המעצר באבו־כביר, אחרי שהיה עצור 55 יום. הוא הורשע בתקיפה בלבד. השופט הסתפק בתקופת המעצר עד למ־תן פסק־הדין, והוסיף עליה מא־סר על־תנאי של שנה וחצי למ־שך שלוש שנים.

סיפר בן־דויד: אחרי שהס־גרתי את עצמי באמצעות עורך־הדין אמנון זכרוני, התחילו לח־קור אותי במרחב. השוטרים הו־רידו לי את הכיפה מהראש, ב־טענה שהם שליחים של אלוהים. הם משכו לי כל הזמן באוזניים, נתנו לי טפיחות חזקות בגב ו־ביקשו שאומר להם „את האמת". אך כשראו שאין לי במה להודות, הניחו לי.

העצירים באבו־כביר עודדו או־תי, ואמרו שהם לא מאמינים למישטרה, וזה קצת עודד אותי.

התנאים בבית־המעצר היו גור־אים. קיוויתי שישחררו אותי אח־רי עשרה ימים, אך המישטרה ביקשה הארכת־מעצר, ואחר־כך מעצר עד תום ההליכים המישפ־טיים.

לא ידעתי מתי זה ייגמר. האו־כל היה נורא. נותנים שם גבינה מעורבת בלבן ובמקרונים. ה־שמיכות שהם נותנים מלוכלכות ומלאות אבק. אין שם מים חמים, ומה שהכי הרגיז אותי, זה יחסם לדתיים. אני חובש כיפה, ולמ־רות זאת הייתי צריך להתהנן שיפתחו לי את בית־הכנסת ויית־נו לי להתפלל עשר דקות.

השוטרים שם כל הזמן אמרו שהם דיקטטורים, אז מה עוד אפ־שר לדרוש מהם?

מכות לפנות בוקר

צעיר ערבי הוכה על־ידי שוטר, וכשביקש להתלונן הוסבר לו שיוכה שוב.

אילו ידע עבד־אל־רחמן בראנ־סי (26), איך יסתיים הבילוי שלו בתל־אביב ביום השישי האחרון של חודש פברואר, ספק אם היה מטריח עצמו מטייבה שבמשולש לעיר הגדולה.

סיפר רחמן:

אחרי שבילינו בעיר, הלכתי לאכול במסעדה באבא. זה היה ב־4.00 לפנות בוקר. ישבה שם בחורה — אני חושב מסוממת — התחלתי לדבר איתה ואז ניגש אלי מישהו, הראה לי תעודה ומ־שך אותי החוצה והתחיל להכות אותי בראש ואחר־כך בבטן, כש־כל הפועלים של המיסעדה עומדים ומסתכלים.

נפלתי לריצפה, והוא התחיל לדרוך עלי. אמרתי לו שעשו לי ניתוח בראש. אך הוא דיוקא המ־שיך להכות אותי בראש. קיבל־תי סחרחורת ונפלתי ציד פעם, ואז הוא הכניס אותי למיסעדה. הוא ביקש מבעל המקום להתקשר למישהו, וכשלא מצאו אותו, שוב הוציא אותי החוצה ושאל אותי איפה אני ישן. אמרתי לו שאני ישן במלון נווה יס, ואז הוא הח־זיר לי את תעודת־הזהות שלקח ממני ואמר לי ללכת לישון.

אמרתי שאני רוצה ללכת איתו לתחנת־מישטרה, ושאני רוצה ל־התלונן עליו. אז הוא אמר לי שיעצור אותי. אמרתי שאני לא מוותר, והוא חזר למיסעדה והת־קשר. אז בא קצין ברכב מישט־רה ודיבר עם זה שהרביץ לי. הקצין בא אלי והחזיק ביד מקל, שהנהג שלו מצא ברחוב. הוא אמר לי: „לא תזכה לעשות את זה, ולא ניתן לך הזדמנות לזה. ניקח אותך לים ושם נשבור לך את הראש. אני מציע לך שתלך לי־שון."

לא ויתרתי, ואז הם לקחו אותי למרחב הירקון. שם, בחנייה, הת־חילו לשכנע אותי שאלך לישון, ושלא אגיש תלונה, מפני שבכל פעם שיראו אותי יעצרו אותי.

מוכה בראנסי
יותר טוב ללכת לישון

אמרתי להם שאני לא מרגיש טוב, וקיבלתי מכות בראש. לפני שבע שנים היתה לי תאונת־דרכים והיה לי זעזוע־מוח. עברתי שני ניתו־חים בראש. עד היום יש לי 65 אחוז נכות.

הם לקחו אותי לבית־חולים הדסה והרופא שבדק אותי אמר להם שיקחו אותי מיד לבית־חו־לים איכילוב. אז הקצין לקח אותו לצד ודיבר איתו, ואחר־כך הם לקחו אותי, ובמקום להוריד אותי בבית־חולים הורידו אותי ליד מלון מגדל דויד ואמרו לי שיותר טוב בשבילי ללכת לישון. הם סירבו לתת לי פרטים, זכשיצאתי מהאוטו הספקתי לרשום את מיספרו: מ־2618.

לקחתי מוגית וחזרתי להדסה. הרופא סירב לומר לי את שמו, גם אחרי שסיפרתי לו שהם לא לקחו אותי לאיכילוב. הוא אמר שאני יכול ללכת לשם בלי פתק, כשבאתי לשם, הם התקשרו להד־סה ואז עשו לי צילומים וירצו לאשפז אותי. אחרי שאמרתי להם שאני חוזר לנוח בכפר, הם נתנו לי הוראה, שאם יהיו לי כאבים או בחילות שאגש מיד לבית־חו־לים.

עד כאן דבריו של בראנסי.

הצעיר, סקיד אצל אחיו — סו־חר בשוק הסיטונאי בתל־אביב — לא הסתפק בכך. הוא הגיש תלונה במישטרה על התנהגות השוטרים כלפיו. כששאל העולם הזה את דובר מישטרת תל־אביב מהן מס־קנות החקירה של הקצין הבודק, הוסבר שהחומר עדיין בבדיקה ו־תשובה תימסר אך ורק למתלונן.

השחקן אשר צרפתי מספר על ההתמוטטות של „תיאטרון המדרגות"

שבבעלותו, התמוטטות חיי הנשואין שלו, הסבל הרב העובר על שחקן ומאיים שאם לא יעזרו לו - יעבור לגרמניה

המצב בבית היה קשה. גדלתי במוסדות. התחנכתי בישיבה. אמי יצאה ונכנסה לבתי־חולים. אבי לא עבד. היה מצב סוציאלי מאוד קשה, ונאלצתי לשאת בעול פרנסת המישפחה

●

אני ואשתי נמצאים בהליכי גירושין. אני לא רוצה לחפוס אותה בצערה ולעשות עניין מהדברים המרושעים שאמרה עלי

●

התיאטרון נפל. נסעתי למינכן כדי ללהק את „מושבת־העונשין" שאני עומד לביים שם, וכשחזרתי אחרי שלושה שבועות גילית מפולת

ריאיינה שרית ישי

בפתחי בבואדם, בחבר, והוא עשה מישגים כלכליים אדירים, שאכלו את כל הכספים שלי. להיות שחקן בלי כסף בגיל, זה פתטי

●

אפוצץ, אאבק עד גבול, לא אזיין בשביל תפקיד ולא אזדיין בשביל תפקיד, ולשולם לא אתחנף לקהל

●

השחקן הוא אדם אבסורדי, החי בין תפקיד לתפקיד, ככל שהוא חושף את עצמו, הוא סוב יותר בתפקיד. זה דורש כוחות נפשיים

„אני צושק במקום להרביץ!"

אשר צרפתי הוא אדם קשה. שחקן קשה. אדם היוצר רושם שלא הכל בא לו בקלות. אני מכירה אותו כבר חרבה שנים. בתקופה מסויימת יצא לי לעבוד איתו לא מעט. אשר צרפתי היה תמיד פרפקציוניסטי. עובד על תפקיד מהתחלה עד הסוף, בלי פשרות, בלי ויתורים ובמלוא הרצינות.

הוא נחשב כאדם שלא כדאי להסתבך אתו. איש קשה, ממעט לצחוק, תמיד נושא על כתפיו הרחבות מין משא.

הוא חיכה שנים רבות, עד שזכה בהכרה כשחקן מהמדרגה הראשונה. הוא גילם תפקידים בלתי נשכחים ב„מטמורפוזה", ב„קאספר", ב„אגממנון" ב„ג'ונגל הכרך", ב„מושבת העונשין" וכעת ב„ווצק". הוא זכה בפרס „ורד הכסף" כשחקן השנה בתיאטרון. „העולם הזה" בחר בו בשנה שעברה כאיש־השנה ב־תיאטרון. הוא שיחק בתפקידים ראשיים בסרטים רבים, ביניהם „מלכת הכביש", „קשר תאורניום", „הפריצה הגדולה". בימים אלה ממש הוא חתם על חוזה עם מנחם גולן. הוא עומד לגלם את התפקיד הראשי בסירטו של יואל זילברג, „יולנדה" — תפקיד שיועד בתחילה ליהורם גאון.

במשך שנים הוא נאבק במימסד התיאטרלי, עד שזכה להכרה, אז, בשיא ההצלחה, פרש והקים את „תיאטרון המדרגות". התיאטרון סימל מיפנה בחיי־התרבות בארץ. צרפתי העלה בו הצגות חדשניות, וזכה ברוב המיקרים, בשיבחי הביקורת. במיסגרת זו ניסה כוחו גם בבימוי, ונחשב במשך תקופה מסויימת להצלחה. ביחד עם שותפו, יצחק כפרי, הוא עמד להקים במקום מרכז תרבותי. המיסעדה של התיאטרון זכתה להצלחה, וחוא רצה לפתוח שם מועדון־לילה ופאב.

„אני צועק במקום להרביץ!"

(המשך מעמוד 67)

אך בימים האחרונים נפוצו שמועות, כאילו עומד „תיאטרון המדרגות" לפני סגירה. אשר צרפתי, אמרו, אכל אותה. מנהלו האדמיניסטרטיבי ברח כל עוד נפשו בו, והשאיר אותו עם חובות אדירים. הוא נאלץ להפסיק את אחת ההצגות. השחקנים שנשארו בתיאטרון עברו למשכורות־רעב, והנושים החלו מתדפקים על דלתותיו.

אשר צרפתי מאיים, שאם לא יהיה מי שיושיט לו יד לעזרה, הוא יעזוב את הארץ ויעבור לגרמניה, שם הוא עומד לביים את „מושבת העונשין".

צרפתי עלה לאחרונה לכותרות גם ביגלל סיבה לא כל כך אמנותית. בד בבד עם התמוטטות התיאטרון שלו התמוטטו חייי־המישפחה שלו. נישואיו עם מלי צרפתי, עלו על שירטון. מלי תבעה אותו לדין, והטיחה בו האשמות כבדות. בין היתר טענה כי הוא שיכור ואלים. למרות הסכמתו לדבר על חייו הפרטיים, הרי שכשאלתי אותו, במהלך הראיון, שאלות הנוגעות לחיי הנישואין שלו, הוא סירב לענות.

צרפתי הקשוח והנועז, השחקן הישר־אלי הראשון שהעז להופיע בעירום מלא על בימת התיאטרון (אם נוציא מכלל חשבון את שחקני המחזמר „שיער" ו־„קפוץ" שהיו ברובם צעירים לא מיקצועיים), התגלה כאדם סגור ביותר, אדם שכשנוגעים בנקודות כואבות במיוחד ב־חייו, נסגר כמו שבלול.

צרפתי הגיע אל ההצלחה בדרך הקשה. היתה לו ילדות קשה בקריית־אונו, ובחרות נוקשה בצי־הסוחר חישר־אלי. על הבימה הוא חושף את פצעיו וכאביו. הוא אינו מתפשר ואינו מוותר. הוא הסתלק וסולק מתיאטראות ממוסדים. פעם, כאשר הפריח נאד על הבימה, ופעם כשכינה את שימעון פינקל הוותיק „מוכר דגים". הוא אינו מהסס לומר את אשר על ליבו, ומייחס חשיבות עליונה לשמירה על כבודו.

● מדוע בעצם הקמת את „תיאטרון המדרגות"?

רציתי לעשות דברים אחרת. אני טיפוס האוהב לעשות את מה שהוא רוצה, וחשבתי שאם אעשה את זה לבד, אצליח לעקוף מנגנונים. אצליח לעקוף השפעות שלא נוגעות לעניין העבודה. אצליח לעקוף פקידים, לחצים על ליהוק, לחצים על חומר. אצליח לעשות דברים בלי פשרות. זה נכון שעזבתי את התיאטרון הממוסד בתקופה הכי מצליחה שלי, אבל הרגשתי שאני מוכרח ללכת בדרך שבה אני מאמין.

● כיצד נולד הרעיון?

התקשר אלי איש־עסקים בשם יצחק כפרי. סיפרתי לו על הרעיון, חדבר מצא־חן בעיניו, והוא רכש את הבניין שבו ממוקם היום התיאטרון. עבדנו כמה חודשים בשותפות. אני טיפוס מסויים והוא טיפוס מסויים. הכיוון שלו קצת שונה משלי...

● הוא מרובע?

לא מרובע, אבל היו לנו התנגשויות על רקע כלכלי. היום אני חושב שהוא צודק. כך נשארתי לבד והתיאטרון הוא שלי.

● כשפגשתי אותך לפני חצי שנה, נשמעת לי אופטימי מאוד — רוצה להבין בזה ולא יכול. ואז הכל נפל, הכל נגמר.

● מה נפל?

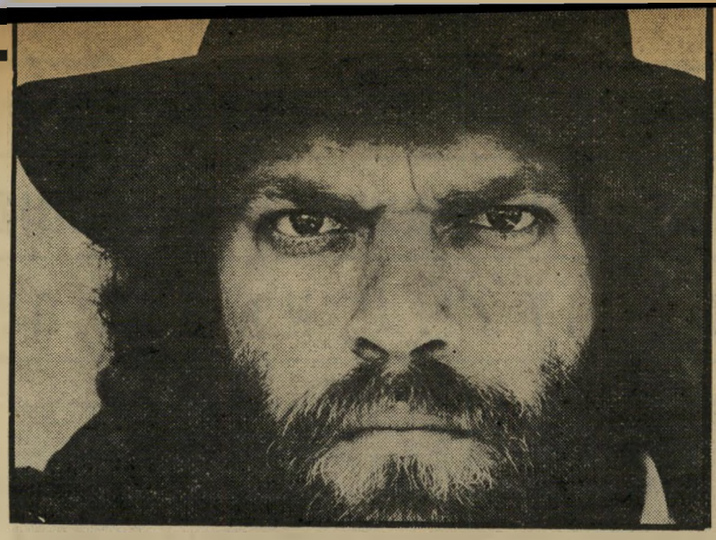
התיאטרון.

● פתאום, ילא סיבה?

הזמינו אותי לסטודיו־תיאטר במינכן, כדי לביים את מושבת העונשין. נסעתי לשם לשלושה שבועות כדי ללהק את המחזה. כשחזרתי מצאתי מפולת.

● איך זה קרה?

קשה לי לפרט. זה כואב מאוד. אני לא

היתי בסטוץ של החפקיד. לא חשבתי על מבוכה. עבדתי לפי אינסטינקטים, פיתאום מצאתי את עצמי עירום על הבמה

סיפרת לי על התיאטרון ועל התוכניות להפוך את הבניין כולו, על ארבע קומותיו, למעין מרכז תרבותי. מה קרה לתוכניות האלה?

אני, כמו כל המשוגעים לדבר, קצת נאיבי. אז אכלתי אותה קצת.

● באיזה אופן?

לקחתי על עצמי יותר מדי: גם לנהל אמנותית, גם לביים, גם לשחק, וגם התעסקתי בכל הנושא הכלכלי של המקום. ואני בור בכל מה שנוגע לכלכלה. אני רוצה לדבר על זה. כל הביטחונות, כל הכספים שהרווחתי בתיאטרון חיפה ובסרטים הלכו. הפסדתי את כל הכסף שהיה לי בעולם. הכל הלך.

● איך הלך?

לא רוצה לדבר על זה. זה קשור לחברות. זה מכאיב.

● בכך זאת...

בטחתי בבן־אדם מסויים, בחבר...

● מה שמו?

לא חשוב. הוא עשה מישגים כלכליים אדירים, שאכלו את כל הביטחונות.

● שלושה שבועות?

הייתי תמים. רציתי רק לעשות דברים. אפילו לא נגעתי בקופה שלי. אף פעם לא ידעתי מה מצב הכספים בתיאטרון, וכעת אין מה לעשות. אין עם מי לדבר.

● הגשת תלונה במישטרה?

לא, אין ממי להוציא את הכסף. אין ממה. זה אבוד. העניין הכי עגום הוא שהסתבכתי בהצטברות של חובות שלא הייתי מודע להם. נעשו מישגים מתוך חוסר ידע מובהק. זה דבר נורא, סמכתי עליו בעיניים עצומות.

● כיצד גילית את מה שאתה מכנה „מפוקח"?

איש־עסקים. חבר. סיפרתי לו על מצבי הקשה. פיתאום נחת עלי מטר של צ'קים דחויים. לא ידעתי מה לעשות. עיני חשכו. הייתי באמצע חזרות על ווצק. פניתי אל החבר והוא עזר לי נורא. הוא התחיל לפקח, להבריא, לייעץ, להכניס סדר.

● בהתנדבות?

כן, וכיום המצב הוא הרבה יותר נכון. הוא שולט בעניין. כעת יש לתיאטרון מנהל אדמיניסטרטיבי ומזכירה חדשה. המצב יותר טוב. אבל עדיין לא גמרתי לשלם על התקופה ההיא.

● כמה הצגות מעלה „תיאטרון המדרגות"?

מושבת העונשין, שעדיין רצה, ווצק, ונאלצתי להקפיא הצגה בשם סרסור להמונים, שמפסידה כסף למרות שהביקורת גמרה עליה את ההלל.

● טוענים נגדך שלמרות שאתה שחקן בעצמך, ולמרות שבמשך שנים ארוכות היית „תפרן", אתה משלם משכורות גרועות לשחקנים שלך.

השחקנים, לצערי הרב, מקבלים משכורת עלובה. פניתי אליהם וביקשתי מהם לעזור לי בגלל המצב הרע. הם מרוויחים כעת 250 שקל להצגה.

● כמה הרוויחו קודם?

500 שקל.

● ובחזרות?

2000 שקל לתקופת החזרות.

● אינך מרגיש לא נוח כשאתה משלם להם משכורות־רעב?

אמרתי לך, פניתי אליהם, הסברתי להם כי מצב התיאטרון ממש בשפל. הצעתי לסגור את התיאטרון. התיאטרון לא מרוויח, ובן־אדם משלם כמה שהוא יכול. אני לעצמי לא שילמתי משכורת כבר חצי שנה. אמן כמו ינאל תומרקין תרם את התפאורה, מוסיקאי כמו אריק שפירא תורם את עבודתו, פרופסור דן מירון תרם את התרגום של ווצק. אין לי כסף לשלם.

● יחד עם התיאטרון התמוטטו חייי־הנישואין שלך.

אפשר להגיד שזה בא ביחד. יש מישפט שווצק אומר בהצגה: הכל בא אחד אחרי השני. הדברים הרעים באים אחד אחרי השני. אני מתנחם בעובדה שמלמטה אפשר רק לעלות.

● מה קרה לחיי הנישואין שלך?

אשתי ואני נמצאים בהליכי גירושין. אני לא רוצה לתפוס אותה בצערה. כמובן שהיו אי־דיוקים בטענות שלה כלפי, אבל איני רוצה לפרוט את זה לפרוטות. איני רוצה לרדת למדרגה של זולות ולהתמסחר מעל גבי העיתון על הדברים שהיא אמרה עלי. אשתי היא האמא של בתי, ובתי היא הדבר הכי חשוב בחיי.

● אשתך האשימה אותך שתיין ושאתה מכה אותה.

אני לא רוצה לפגוע באמא של בתי. כשיש משבר בחיי־הנישואין, אף צד אינו חלק. אני לא אומר שאני הבעל המושלם. אני לא חושב שהיא האשה המושלמת, אבל אני לא רוצה ללכלך אותה או לפגוע בה. זה כואב. לא קל לאבד מישפחה.

● כמה זמן הייתם נשואים?

שש שנים.

● מתי התחיל המשבר בחיי־הנישואין שלכם?

משברים יש לכל זוג נשוי, אך אפשר לומר שהמשבר הרציני שהביא לפירוד התחיל לפני שלוש שנים.

● ממה נגרם המשבר?

אני לא אהפוך את הכאבים הכי גדולים בחיים שלי לסמרטוט ספונג'ה. אני לא מוכן לדבר על זה.

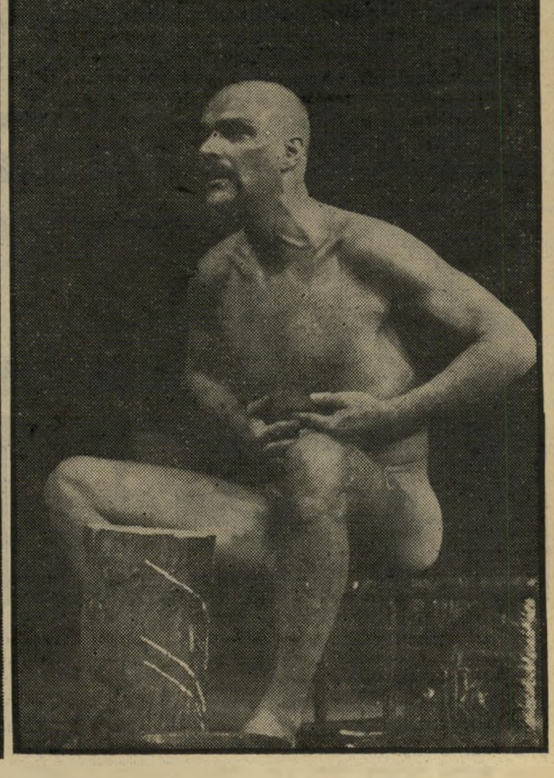
● אתה מכה נשים?

זה לא הטבע שלי.

● באיזה מיקרים אתה מכה?

אני לא מרביץ בכלל. על הבימה, כשהתפקיד מצריך זאת, אני מרביץ חזק מאוד ומשכנע מאוד. אני אומנם טיפוס אימפולסיבי, אך בין זה ובין אלימות פיסית המרחק גדול.

צרפתי ב„ג'ונגל הכרך" ובחיים (עם בתו הילי)

„אשתי היא האמא של הבת שלי, והבת שלי היא הדבר הכי חשוב בחיי!"

צרפתי עם אשתו מדי ועם השחקנית ריטה שוקרון ב„ווצק"
„אני לא הבעל המושלם, אבל אשתי אינה האשה המושלמת!"

● מדוע, אם כך, יש לך תדמית של אדם אלים?

כי גם כשאני צועק זה כאילו שאני מרביץ. אני נאבק על קיומי. אני נאבק באגרסיביות. יש אדם שנאבק בערמומיות, בחלקלקות. אני פתוח וישיר. אני מגיב מייד, לא מתחת לחגורה.

● ספר לי מעט על הרקע שלך. היכן נולדת?

נולדתי ב־1944 ביוון, בעיר קטנה בשם פלורינה, על גבול אלבניה ויוגוסלביה. עליתי ארצה בגיל ארבע, ישר למעברת בארי־יעקוב. כעבור שנתיים עברה מישפחתי לקריית־אונו, ושם היא מתגוררת עד היום. הייתי ילד שובב. גמרתי בית־ספר ימי מבוגרים ועבדתי על הים.

המצב בבית היה קשה. גדלתי במוסדות, במשך שנה וחצי למדתי אפילו בישיבה. אמי נכנסה ויצאה מבתי־חולים, אבי לא עבד, והיו לי שני אחים קטנים. פירנסתי את המישפחה.

● כמה שנים היית על הים?

שלוש שנים.

● באיזה אופן השפיעה עבודת הים עליך?

לעבוד על הים זו עבודה נוקשה. אני מניח שהתחזקתי באופן פיסי. הייתי ילד רזה נורא. חייתי עם אנשים נוקשים במעין מיקרוקוסמוס. היו שם מלחים יווניים, אנגליים וסקוטים. במידה מסויימת אורח החיים על הים היקשה אותי. עמדתי במצבים קשים מאוד, במצבי לחץ. פעם אחת מלח יווני כעס עלי נורא ורצה לזרוק אותי לים. הייתי בן 18 והוא היה בן 35. עמדתי בסכנות־מוות ממש. יחד עם זאת, אהבתי את העבודה, והגעתי לדרגת קצונה בצי־הסוחר.

● איך מגיע מלח נוקשה לתיאטרון?

חזרתי מהפלגה והצצתי בבית־הספר־הדרמטי בקריית־אונו. היה שם בימאי בשם איזידור הרשקוביץ, שאירגן חוג דרמאתי. הוא הציע לי להיכנס. אחרי שנתיים בחוג הדרמטי, עשיתי מיבחנים אצל נולה צ'לטון, לסטודיו של הקאמרי. אחר כך נסעתי ללונדון, וגמרתי אקדמיה למישחק. כשחזרתי התרוצצתי בין הקאמרי, הבימה והחאן. הייתי בכל התיאטראות ונפלטתי מכולם. לא הכירו בכישרוני. ואז, לאט־לאט ובדרך קשה, לפני כחמש שנים, התחלתי לזכות בהכרה של המימסד, אחרי שעשיתי תפקידים בממורפחה, באגממנון ובחשמלית ושמה תשוקה.

● בתקופה מסויימת שיחקת בקולנוע.

כן, שיחקתי במלכת הכביש, בפריצה הגדולה, בקשר האורניום ובעוד הרבה סרטים. עבדתי המון עם מנחם גולן.

● איך הסתדרת איתו?

הסתדרתי איתו בסדר. אני מסתדר טוב מאוד עם אנשים קשים. אני אדם שאוהב אנשים המתנגדים לו. אני לא הטיפוס שמכה ילדים.

● נפלטת מרוב התיאטראות כי לא הסתדרת עם ההנהלה.

תמיד היו לי עימותים עם המנגנון, במיוחד בתקופה שבה הייתי סטטיסט. השפילו אותי עד עפר. הקידום נעשה בצורה של קליקות, וכשאני מגלה אי־צדק אני משתגע. אתן לך דוגמה: הופעתי בקאמרי וקיבלתי תפקיד קטן בהנרי ה־רביעי. ההצגה לא הצליחה. החליטו לקצץ. בין היתר קיצצו גם תפקיד מסויים שבו שיחק אלכס קוטאי, בן של אחד השחקנים בקאמרי, נתנו לו את התפקיד שלי. אותי הפכו לסטטיסט ואחר־כך פיטרו אותי.

● המריבה שלך עם שימעון פינקל הפכה לאגדה...

היום הוא ידיד טוב מאוד שלי. הוא היה אז המנהל האמנותי של הבימה. עמדו להעלות את עוד הנחש של טנסי ויליאמס. נורא רציתי לשחק במחזה. ידעתי שיש שם תפקיד בשבילי. באתי לפינקל ואמרתי לו: כבר שנתיים אני מחזיק כידוענים בתיאטרון, תן לי צ'אנס. הוא אמר לי לא! הוא אמר שהוא מחפש בוכמן צעיר. אמרתי לו: עומד לפניך צרפתי צעיר. קראתי לו מוכר דגים ועובתי בכעס. היום אני מתכנן הופעה משותפת לשנינו במחזה שאני רוצה להעלות פה במדרגות.

● כששיחקת ב„חאן" עוררת שערוריה עצומה שגרמה לכסוח לפיטוריך?

פיטרו אותי כי הפלצתי על הבימה.

● למה?

בא לי. הם טענו נגדי שהפלצתי על הבימה אבל הם קראו להפלצה „נפיחה".

● איך זה קרה?

זה היה בג'ונגל הכרך של בכט. להפליץ זה מתאים לברכט. שיחקתי טיפוס של גנגסטר סיני, טיפוס אלים מאוד, קודר מאוד, שמגדל ספרן כדי להכין אותו למאבק איתו.

● האם ה„נפיחה" היתה מתוכננת?

את זה את צריכה לשאול רופא.

● מה ברויטן קרה בינך ובין ה„חאן"?

זה לא היה רק בגלל ההפלצה. מאוד סבלתי מחוסר המיקצועיות של החאן. עדר של ילדים קטנים. הנאד שלי היה במקום. אני מאמין בתיאטרון אמיתי, והנאד היה במקום. אבל הם עלו על זה, עשו קליקה של כל השחקנים הקטנים שמנהלים את החאן כמו גן־ילדים, והחליטו לגרום לי־פיטורי. ההצגה היתה בשיאה. התפקיד היה משגע. אני נורא מתגעגע לתפקיד.

● לא כאב לך כשאולצת לעזוב תפקיד כזה?

מאוד כאב לי. כעת כבר לא כואב לי כלום. כנראה זה היה לטובה. אני מאמין שכל מה שקורה הוא צעד לדבר טוב יותר. כשמת משהו, נולד משהו.

אחרי זה עשיתי את קאספאר. פיטר הנדקה בא לבכורה. זו היתה הצלחה אדירה. זה הקדים את התיאטרון בעשר שנים. ואז הקמתי את התיאטרון האחר עם מוטי סנדק, והשקעתי בו את כל כספי.

● נדמה לי שהיית השחקן הראשון בארץ שהופיע בעירום על הבימה.

הופעתי בג'ונגל הכרך בעירום, ואני מופיע גם במושבת העונשין.

● זה לא קשה?

מה?

● להופיע בעירום?

להיות שחקן זה קשה מאוד, וחלק מהעניין זה להופיע בעירום.

● עירום של גבר על הבימה עדיין מזעזע אנשים מסויימים...

למה? עכשיו זה באופנה. יפתח קצור הופיע בעירום בקאמרי, ויוסי כרמון מופיע עירום כביום היוולדו ביסורי איוב.

● האם הרעיון של הופעה בעירום בא מצידו של הבימאי?

לא, זה יצא לי בחזרות. הגנגסטר הסיני בג'ונגל הכרך הפסיד במאבק. הוא עומד בלב היער ואנשי העיר באם לרצוח אותו. אחותו של הספרן, שאותה הפך לזונה, באה אליו. הוא צריך להתאבד, הוא לא יכול לתת להם להרוג אותו. הוא מוריד מעליו את הבגדים. זה ברור לא? מה פיתאום בימאי צריך להגיד לי לעשות את זה? זה יצא לי באופן הכי טבעי, תוך כדי עבודה.

● זה לא היה מביך?

הייתי בסטוץ של התפקיד. לא חשבתי על מבוכה. עבדתי אינסטינקטיבית. זה הביך את אלה שישבו באולם, את הבימאי וכמה אורחים שלו. זה היה מדהים. אני חושב שהפעם הראשונה שבה התפשטתי היתה הטובה מכל הפעמים שבאו לאחר מכן.

● האם הרגשת את הקהל, את תגובתו?

הקהל הגיב בשקט, זה היה קטע חזק. יש כאלה שהגיבו במבוכה. בדרך־כלל אפילו כעת, במושבת העונשין, יש כזה שקט שאפשר לחתוך את האוויר בסכין.

● האם אינך מעט נרקיסיסט?

זה לא סיפור להופיע בעירום, וזה מגוחך להגיד שאני נרקיסיסט. בכל מקום בעולם מופיעים שחקנים בעירום על הבימה. אני מת על מיכלאנג'לו. כל היצירות שלו הן של אנשים בעירום. אז למה תמונה בעירום כן ושחקן בעירום לא?

● איך אתה מרגיש כשאתה עומד עירום על הבימה?

יש בזה כוח אדיר. זה גוף של אדם. זה רגע של התעלות. רגע של שיגעון.

● וזה מוצא חן בעיניך?

זה נובע ממצוקה נפשית. בכל שחקן יש נרקיסיזם, אחרת לא היה שחקן. שחקנים זה עם אגוצנטרי מאוד, הכי אגוצנטרי בעולם.

● השחקן הוא נרקיסיסט, אגוצנטרי, ויחד עם זאת השחקנים הם עם מדוכדך. כיצד אתה מסביר זאת?

אני חושב שזהו מיקצוע אבסורדי. שחקן הוא אדם אבסורדי, תחי את חייו בין תפקיד לתפקיד, בין הצגה להצגה. הוא צריך לחשוף את עצמו, ככל שהוא חושף את עצמו יותר, הוא טוב יותר. זה דורש כוחות נפשיים. אתה מת. תארי לך ששחקן חושף כל יום את פצעיו, מוציא מוגלה מעצמו, משתמש בכאביו, ואחר־כך תחלבש והולך הביתה. המתח האדיר גורם לבלאי נפשי עצום. מכאן נובע הדיכדוך.

● יש שחקנים שימכרו את עצמם עבור תפקיד, שיעשו הכל כדי לזכות בתפקיד.

אני מקווה שאני לא שחקן זונה. ואני חושב שיש לי קרדיט לזה. אני לא אמכור את עצמי בשביל משהו שאני נורא מאמין בו. לא אמכור את גופי. אפוצץ, אאבק — זה כן. אבל עד גבול. אני לא אזיין בשביל זה, אני לא אודיין בשביל זה, לא אתחנף לקהל. הקהל צריך לאהוב אותי עם הליכולוך ועם הטוב. ניצ'שה אמר פעם: „אני אוהב את האנשים שלא יודעים לחיות." שחקנים הם מיעוט שאינו יודע לחיות, ולכן קשה לו מאוד לחיות.

● איך מתקיים שחקן מ־250 שקל להצגה?

חלק מהשחקנים עובדים בהצגות־ילדים, חלק עובדים כמלצרים. זה קשה מאוד.

● למה הם עושים את זה; מה גורם לשחקנים לעבור שבעת מדורי גיהינום בשביל תפקיד?

לא יודע. יש איזו שהיא דבקות, איזו שהיא משיכה, וזה גם קצת רומנטי.

● בגיל צעיר זה אולי רומנטי, אבל בגיל מבוגר זה פתטי...

בגיל מבוגר זה פתטי. אצלי זה כבר פתטי. את יודעת שהרווחתי את המשכורת הכי גבוהה בתיאטרון? זה באמת פתטי מה שקרה לכסף הזה. אם הייתי מצמיד אותו, אולי היה לי כסף לשלם דמי־מזונות. אבל הכל הלך. מה אני מבין בצמודים? כל החיים אכלתי חרא. אני עובד בשביל הכסף. מה אני מבין בכסף? הכל הלך.

● אם היית צריך להתחיל מהתחלה, האם היית בוחר במיקצוע אחר?

לפעמים אני עייף. אני מרגיש עייפות ואז באות לי מחשבות קשות. לפעמים אני חושב שאם עד יוני המצב לא ישתפר, אני לא יודע מה יקרה לי. אני נוסע לביים הצגה בגרמניה. אולי אשאר שם. ואני אוהב את הארץ שלי, את הקהל שלי, אבל יש לי מחשבות כאלה. אני באמת שבור.

● מה מרגיז אותך בארץ?

מוסדות החינוך חונקים כל כישרון, ואני לא מדבר רק על עצמי. אנשים נחנקים. הבינוניות חוגגת. כל דבר בינוני נכנס לקליקה בינונית, והבינוניות מכסה על הכל. קחי למשל את דויד מוכתר, שהוא כיום הבימאי הכי חשוב באירופה. בארץ אמרו לו שיש לו מיבטא עיראקי. אני לא אומר שאני דויד מוכתר. אני לא יודע מי אני. אבל אני יודע שאני תורם את חלקי לתרבות בארץ, ואני גאה בזה. לא יתכן שתיאטרון קטן יפול. התיאטרון שלי ממלא חלל שבין התיאטרון המיסחרי לתיאטרון הרפרטוארי. אני מנסה להתעסק בניסויים תיאטרליים רציניים. אני מנסה להתעסק באוונגארד. אני נותן צ'אנס לתפאורנים, שחקנים ומוסיקאים צעירים.

לא יתכן שאני אקבל להפקה 270 אלף לירות, שהם בערך 5 אחוזים מההפקה של ההצגה, שצ'קים שלי יחזרו ושחקנים לא יקבלו משכורות. לא יתכן שהמימסד לא יתן גם לי זכות להיכשל. כשבונים

(המשך בעמוד 78)

הנאד שלי היה במקום. סבלתי מחוסר המיקצועיות של ה„חאן", יושב שם עדר ילדים קטנים. הגיע להם שאתקע נאד

נמר של עיר

„ירושלים של זהב" נוסח אנגליה ✶ מלחמתו של המלחין שפירא בסריסים ✶ היום בו כבש היטלר את לונדון

תרגום

דראבל

מרגרט דראבר, ילידת 1939, נחשבת כיום לכישרון המוכח ביותר של הספרות הבריטית מאז ראשית שנות ה־60'. מאז 1963 היא מפרסמת אחת לשנתיים רומן, וכולם סבועים בחותם האישיות הספרותית המיוחדת שלה, נשיותה ותהליך הפירוק לגורמים העובר על החברה הבריטית מאז סוף מילחמת העולם השניה.

סופרת־בריטית דראבר
נסיון לגשר בין מין ואינטלקט

לפני כשנה ראה־אור בתרגום לעברית סיפרה המתורגם הראשון של דראבל עידן הקרח*. החודש ראה־אור ספר מעולה נוסף שלה בתרגום לעברית, תחת הכותרת העברית עיר של זהב**, ספר אשר כותרתו המקורית היא ירושלים של זהב (שכותרתו נלקחה מתוך מזמור מאת ג'. מ' נייק, שבבית הראשון שלו כתוב: „ירושלים של זהב / של דבש וחלב / מתחת להחורייך / הלב ישקע, הקול ישפל / לא אדע, הה, לא אדע / מה תענוגות חברתיים / כתיכף צפויים / מה ברק התפארת שכבה זוהרת / ומה האורה ש־ככה זוהרת / ומה האורה שכמותה אין אחרת" — אחד מהשירים שגיבורת הספר שרה בימי בית־הספר שלה).

עיר של זהב נחשב למעולה שבין ספריה הראשונים של דראבל, והוא עוסק בקרה מוהאם, הנמלטת מאחת הערים התעשייתיות שבצפון־אנגליה ללונדון, ונקשרת בעבותות של אהבה למישפחה אמידה ו־תרבותית בלונדון, תוך שהיא חושפת מנגנון מרתק על עיסוק ברגשות אהבה אלה, ועורכת מסעות אל העבר הרחוק שלה. עיר של זהב, בדומה לספריה האחרים של דראבל, כתוב תוך תעוכת מרתקת של יכולת תיאור נשית מרגשת, בצד ראייה סוציולוגית, החושפת הווי של קבוצות חברתיות שלמות באנגליה.

קרה מוהאם, הדמות המרכזית של ה־רומן, אשר „התקדמותה החברתית הרחיקה אותה, כלי ספק, מנקודת המוצא שלה... איתחה בעקשנות ביפדיות, את כשרונו־תיה, ולבסוף היתה זו אותה אינטלינגציה עצמה — שבעיר מולדתה דחו אותה ברוגז חריף כל כך, וגינו אותה בתרעומת עזה כל־כך — שהוציאה אותה ממנה והעבירה אותה, בדרך שלא תיאמן ולמרכה החסד, ללונדון..." את קפיצת־הדרך ללונדון מב־צע קרה באמצעות מילגת לימודים מס־שלתית, תוך שהיא מעירה לעצמה: „גם אם אינטלינגציה היא מם, הרי זה מום שאינו נדיר ביותר ואינו גורם עיוות, כפי ששיערה, ואנשים רבים מוכנים ל־קבלו..."

בלונדון מגיעה קרה למעגלי החברה היוצרת, המתכנסת בערבי־שירה ושומרת על גחלת התרבות האנגלית, בעידן הטל־וויזיה ותרבות־ההמונים, תוך שהיא שטה בחלל מיניותה המחפשת פורקן מקביל לפורקן האינטלקטואלי שלה („קרה הת־פתחה בהיותה צעירה — לתדהמתן של בנות כיתתה, אשר שכנעו את עצמן שלא ייתכן בגרות מינית מקדמת ואינטלקטוא־לית ייפגשו באישיות אחת..." — קרה מוהאם, היא ההוכחה למיפגש זה.

בנפילותיה לזיכרונות מהעבר, משחזרת קרה פרק אחר פרק את נסיון החיים שלה לגשר בין המיניות לאינטלקטואליות השוכנים בקירבה. מביאה את חיזורו של ג' ר' היינגבוטם המנסה למזמזה ב־תחנת־אוטובוסים בעיר־הולדתה, ובעיק־בותיו ווֹלטר אש, בעוד שמנגנון־ההגנה הריגשי שלה מונע בעדה להתמסר „אף־על־פי שהיתה רק בת שש־עשרה, לא הדהימו אותה ניסיונותיו. אי־רצונה להיע־נות לו — הוא שהבהיל אותה..."

כאשר מגיע מיפתן הבגרות שלה, המת־מקד בנסיעת כיתתה לפאריס — מתברר לקורא כי דראבל מוליכה את קרה לקראת הריגשה המינית הראשונה שלה. פרק פאריס הוא בבחינת צינסקה אודות הפער שבין כל שמבטיחה עיר האורות והאהבה למציאות ולייצרים של בת טיפש־עשרה אנגליה. פארודיה על טיול מאורגן של בנות, שאותו מנסה קרה לשנות בדרכה היא: „וכך בערב, לאחר הארוחה, יצאת קרה החוצה לבדה ונכנסה למטרו וירדה בפלאס פיגאל, כי היה זה השם היחיד במפת המטרו שהיה מוכר לה..." שם היא מתיישבת לבדה באחד מבתי־הקפה, מזמינה לעצמה קוקה־קולה, עד שמצטרף אליה גבר עם ה„עלמתי, האם אני יכול?" והוא מחזר אחריה בסיגנון האירופי, תוך שהיא מציגה עצמה כ„אזבל" ומאפ־שרת לו להזמין אותה לבית־קולנוע המציג סרט על סיפור של המינגווי, עם דיבוב צרפתי.

במחשכי בית־הקולנוע עוברת קרה את תווייתה המינית הראשונה („נשיקתו לא נעמה לה ביותר... ידו התחילה לזחול אל מעבר לגרביים... היא הידקה בעוצמה רבה את ברכיה... וקרה חילצה את עצ־מה מאחיזתו. הבחור מילמל בשפתו בקול נואש: ‚תני לי, תני לי...") קרה נחלצה מידיו, סירבה להצעתו „יש לי חדר קרוב לכאן..." נפרדה וירדה למטרו, כשהיא משחררת באינטלקט שלה, את מכלול מע־צוריה המיניים עד לאותו רגע: „היא העזה — וזה לא הרג אותה; היא חשפה את עצמה — והיא לא נאנסה, לא הכאיבו לה ולא העליבו אותה..."

מאוחר יותר, כאשר כיתת הבנות שלה תוגשת ערב ריקודים עם כיתת בנים ברי־טית ממוסד אחר, שוב מנסה קרה לצאת מקליפת השבלול שלה, ויוצרת קשר של מגע עם פיטר הרונסון, קשר המוליך אותה לראשונה להזיית מיניות משוחר־רות: „במיטתה באותו לילה חשבה קרה על פיטר הרונסון ושערותיו הצהובות, ו־היא חשבה על ידו של האיטלקי, כשהיא מונחת בתוך הגרב שלה..."

מתוך המסע אל זכרונותיה שבה קרה למציאות הלונדונית היומיומית, תוך שהיא יוצרת קשר של ידידות אמיצה עם קלייה („קרה ידעה כי קלייה תתקשר אתה, וכך היה...") במיפגשן חושפות קלייה דנהאם וקרה מוהאם את עצמן זו בפני רעותה. כאשר מגיעה קרה לבקר ברא־שונה בבית מישפחתה של קלייה, היא מתפעלת מחדרה („הוא מעורר אסוציא־ציות הקשורות בחדר־הילדים"). במיפג־שים אלה יוצרת דראבל, את מקבילית החברה, בין מעמדה של קרה לזה של קלייה ובני מישפחתה — תוך שהאינ־טלקט של קרה משמש גם כגשר למע־ברה של זו, ממעמד למעמד.

מתוך המגע בין קרה לבין בני מישפחת דנהאם, נשלף חץ רגשותיה של קרה לעבר גבריאל, אחיה הנשוי של קלייה, העובד בטלוויזיה העצמאית, ומכין סרט על חייו של המשורר הספרדי לורקה, קשר שעד מהרה הופך לרומנטי, ויוצא־דופן בניכור שבו: „היא הפתובבה ו־הביטה על גבריאל. הוא הניח את הקנקן בזהירות, ואחרי־כן ניגש אליה וחיבק אותה בזרועותיו... הוא נישק אותה. היא נענתה לנשיקתו בהתלהבות ונצמדה אליו בכוח. הוא היה חם, וגופו שמתחת לחול־צתו היה קשה מאוד..." תוך שהוא מוליך את גופותיהם ורגשותיהם, למה שמרגרט דראבל מנסחת: „...השיא הקלאסי והנעלה של התשוקה. הפתאומיות, הסכנה, העדר כל ויכוח, האומץ — כל אלה אך הגבירו את אהבתה..."

האינטלקט של קרה עומד במיבחן ה־לחץ של אהבתה האסורה: „קרה נוכחה לדעת, כי נעים לה להיות פילגשו של גבריאל: סיבוכיה של פרשת־אהבה זו וכל זרמיה התת־קרקעיים הגבירו כל־כך את עוצמת רגשותיה לגבי גבריאל, עד שמפעם לפעם כמעט שאלת את עצמה, למרבה מבוכתה, אם אין הנאתה נובעת יותר ממצב הדברים מאשר מן האדם..." ולאחר חתיפה לשם קידום יחסים אלה, יוצאים קרה וגבריאל לשבוע של בילוי בפאריס, שנועד לסגור את המעגל הרא־שון של חשיפתה בפאריס, בהיותה תל־מידת תיכון.

בפאריס הם מתעלסים לראשונה בלא אימה: „זו היתה הפעם הראשונה, שהוא שכב אתה במיטה שרחבה היתה יותר מ־משר ורכע; זוו היתה המיטה הזוגית הראשונה, שהיא שכבה בה..." עליה שאלה קרה את גבריאל: „מה יהיה, מה יהיה, אם אומץ־לבי יאבד לי?" בפאריס חושפת קרה גם את בעייתו של אהובה, והיא אומרת לו על קלייה, אחותו: „לולא היתה אחותך, ייתכן שהיית מתחתן אתה" בעוד הוא משיב „אבל היא אחותי..." תוך שבנשימה אחת הוא מציע לקרה: „אולי כדאי שנגור כולנו ביחד, את אני וקלייה? בואי, ניסע ביחד לאיזה מקום נידח מחוץ לעיר ונגור לנו שם."

אלא שסיפור פאריס אינו מסתיים ב־גימה רומנטית, ובבוקר האחרון, בשעה שש אורות קרה את חפציה, נוטלת את הכרטיס ללונדון ומותירה את גבריאל שיכור למחצה על מיטתו: „היא רצתה לערער את במחונו, כשם שהוא ערער את ביטחונה" ושבה ללונדון, שבה ממתין לה מיברק לשוב לעיר הולדתה, לאמה החולה במחלה אנושה.

החזרה לנורתהאם, אל אמה שלקתה בסרטן, מפוררת את עולמה של קרה, תוך שהיא מנסה במהלך שיחזורו של עולם זה לבנות את עצמה מחדש. היא חושפת את הנכור שלה לעיר הולדתה, אל אמה ואל כל אלה שסבבו אותה בנעוריה, עד שטלפון מגבריאל שהגיע כבר ללונדון מעיר אותה באמצע חלום גסיסה שלה. וגבריאל מתחנן באוזניה: „הרשי לי לבוא, הרשי לי לבוא לבקר איתך. אסור לנו להניח לדברים להישאר במצב ה־נוכחי... אינך יכולה להישאר שם לבדך; אני אבוא ואציע אותך בחזרה..."

עיר של זהב מסתיים בהתעוררות יצר החיים של קלרה, כאשר גבריאל הוא ה־קולב להם, ותיקוותיה מתעוררות כמו פרח אשר זה עתה הנץ מן הקרקע „היא תי־שאר בחיים. לא יכניעו אותה בדרך כוזאת. לא יכניעו אותה כלל וכלל."

זהו מהמעולים שבספרים המתורגמים שראו־אור בעברית בשנה האחרונה, ו־בדומה לספרה הקודם של מרגרט דראבל שתורגם לעברית, הוא מעיד על כישרונה המבורך והחושפני של סופרת מעולה זו, שהיא שם חדש לקורא העברי. ספר מומלץ ביותר לקריאה, למרות תרגומה של מרים אורן, שכישרונה לא עמד לה, להריק נכונה לעברית את כתיבתה התלת־מימדית של דראבל, והותירה בתר־גומה לעברית רק את המימד השטוח של האנגלית הדראבלית, וחבל.

שירה

סיוון

המשורר אריה סיוון מפרסם את שי־ריו קרוב לשלושים שנה, מבלי שימצא את המקום הראוי לו בשירה העברית. את דרכו החל סיוון עם קבוצת לקראת של נתן זך, שחוללה את המהפיכה ב־שירה העברית בראשית שנות החמישים. מהפיכה שמייצגה העיקרי הינו יהודה עמיחי.

החודש פירסם סיוון את קובץ שיריו

משורר סיוון
ת"א — עיר אוכלת צליה

הרביעי אישרורים • (אישרור, משמעו מתן סופיות ותוקף מחייב למשהו שנתעצב וגובש בהליכים אלה או אחרים. לעתים אין מנוס מכך, כמו, למשל, הדפסת שירים בספר — כפי שכותב סיוון על הדש ה־אחורי של עטיפת סיפרו).

אישרורים הוא ספר שירה רב רגש, הנפתח בשיר כבר בפברואר: „כבר ב־פברואר חרשפים על מאי, / שבו יהיה הכל אחר...“ במחזור השירים הראשון מצויים כמה שירי ירושלים מעודנים, כמו בעין כרם: „בעין כרם הנזירות / כמשך כל החורף הארוך / מעלות על ידיהן ירוקת, ממירוק / פעמוני־גופן...“

שיר קצוב ומעולה הוא השיר תל־אביב, תרע"ז המתייחס לסילוק תושבי תל אביב מעירם בימי מילחמת העולם הראשונה: „מה היה כתל־אביב או שיילך בגולה? / שלושה עשר, אולי שלושים בתים / ש־חללם כהיר, כמו הבקרים / שכאי אל העיר...“ שירי סיוון עוסקים במיפוי של אדם בתוך נוף נתון. נוף נתון זה מגיע לכדי ביטוי החסכני גם במחזור מיזל ב־אירופה הגרמנית. שם כותב סיוון על הממון: „הבנקים האלה בבנהוף / ריח עור מושל בהם / עורם של חזירי־המאה שוויצריים מוכים...“ כמו מאמץ לפשע הקדום הגרמני, גם את השווייצרים. שיר גרמני אחר בכביש זלצבורג — מינכן מביא סיוון חוויה ישראלית גרמנית, המתבססת על סיפור־הילדים הנודע מאת אריך קסטנר אמיל והבלשים, והוא כותב: „מי זה יכול להיות? הגפרת טישביין? / מה פתאום. אמיל שלה / נסע רק ל־ברלין...“ בתמונות ממינכן מגיעות השו־רות של סיוון למרתפי הבירה של עיר־זן, מרתפים שהיו ערש התנועה הנאצית („כמו עיני ראיתי ילד חביב / גומר ליצר בירה למשדש־לב־אביו...“)

מהנופים הגרמניים שב סיוון לעיר אוכלת צליה היא תל־אביב („ובכוכר הם יוצאים אל הפיות; / דיזנגוף / פרישמן בן־יהודה / הירקון, / לבקש את צליהם הפרטיים אשר הטמינו / טרם יציאה...“) שיר פשוט, עשוי ביותר כמו שרב ברחוב באוב הנפתח ב„כשיורד שרב כבד על רחוב כזל / אין ציור גם למדל־הכב־אים / אלא מים ובלבד ומי / שכאו אל הרחוב הזה ממחוזות המים הרבים / לחפור להם בורות בחול / והגמלים היו עוברים לפני חצרותיהם / משפת־הים אל שיר־מראנים שבעבר־הירקון / דכשו־תיהם אילם של מים / תחת משעני־החול...“ איזו מזיגה מעולה, בשיר אחד של זמן הווה בזמן עבר. מזיגה המעידה על אומנותו של סיוון כמשורר.

עוד שיר תל־אביבי מעולה, שכותרתו היא „לו היתה כתל־אביב כאר, שפרד או חמר / קשורי־עיניים סובבים להעלות כה מים מן האדמה, / הייתי מדמה עצמי לפרד או חמר כזה, / סובב על ציר העיר / שבה נולדתי...“ שיר שכמו מעיד על תפקידו של משורר, להעלות בנופו האמיתי מים מן האדמה.

מימי השיר של סיוון, המועלים מה־אדמה, הינם מים מתוקים. סיוון הוא משורר־אמת, המדגיש בשירתו את ה־דליחות השירית־מימית המאפיינת כמה מצעיריו אלה, החסרים דרך ונוזל ל־שירתם.

סיוון הינו משורר מומלץ, שקוראי ה־שירה כמעט שאינם מכירים אותו, מאחר שהוא לא ניחן בכישרון העסקני, המאפיין את השמות שהוזכרו כאן. וחבל.

מתח

נאצוקליפסה

„היטלר כלא את המלך במצודה של לונדון,/ אמר האדי וודס. ,ועכשיו הגנר־לים הגרמנים אומרים כי הצבא צריך לשמור עליו.‘...“ כך נפתח סיפרו החדש של מחבר המותחנים הבריטי **ן דייטון** ס־ס — בריטניה *, העוסק בתגובות הברי־טיות שלאחר כניעתה הבדויה של ברי־טניה לגרמניה ב־18 בפברואר 1941.

אנגליה בחשיכה, מחסור במזון, תחבו־רה בהקצבה, מאות אלפי חיילים ותושבים במחנות־ריכוז — כל אלה משמשים תפ־אורה לסיפורו המעולה של לן דייטון למצב של נאצו־אפוקליפסה (חזון אחרית־ימים נאצי) מחריד זה.

גיבורי הספר הם אנשי הסקוטלנד־יארד הלונדוני, הנאלצים לתפקד („הגלם ארצ'ר מעולם לא היה חייל. כל זמן שהגרמנים יניחו לו בעבודת תפיסתם של רוצחים, הוא ייעשה את עבודתו כפי שעשה תמיד“).

ארצ'ר וחבריו מגיעים לרצח שבוצע בשפרד־מרקט. הנרצח הוא מדען־אטום בריטי, מראשוני מפצחי הגרעין. אל ה־צוות החוקר מצטרף איש הס־ס הגרמני **הות**, המעניק לחקירה את שם הצופן שלה אפוקליפסה — חקירה ההופכת ל־

סיפר דייטון
כיצד הוצא צ'רצ'יל להורג

סבך בלשי מורכב, עם מרכיבים פוליטיים, לאומיים וכיתתיים של מרכיבי השליטה הנאצית באנגליה הכבושה.

בריטניה הכבושה אינה שונה במהותה משאר ארצות־אירופה הכבושות בידי ה־נאצים, כאשר ארצות־הברית, נותרת ב־בחינת אי־החופש האחרון של העולם ה־מערבי. ברקע מתהדקת לה ברית **ריבנ־טרופ־מיזוטוב**, בעוד **ארצ'ר** דואג ל־שלום ילדיו, מתאהב בעיתונאית אמריק־אית ומתמסר לפיענוח סוד הרצח הגרעיני. חרושת שמועות מקיפה את האיים ה־בריטיים, כמו: „השמועה שווינסטון צ'רצ'יל הוצא להורג... נידון על־ידי בית־דין צבאי מיד בממה צי האוויר הראשון של הלופטוואפה בברלין... וינסטון סירב שיקשרו את עיניו, והחזיק אצבעותיו כ־את זו. ...“

ברקע מנהלים נציגי בריטניה החופשית משא־ומתן עם אנשי הס־ס על המרת **המלך ג'ורג'** הכלוא במיבצר לונדון — בסודות האטום, שהביאו לרצח אותו מדען בריטי. אחד מקטעי השיא של ה־ספר הוא קטע כמעט־סוריאליסטי המתחו־לל במהלך שבוע האחווה בין בריית־המועצות לגרמניה הנאצית, ליד קברו של **קארל מארכס** בגבעת הייגייט, לונדון, טקס המסתיים בפצצת ענק, הפוגעת בחלק מהמנהיגות הנאצית באנגליה, ומביאה ל־הכרזת מצב־צבאי באיים.

ס־ס — בריטניה מסתיים בפירוט ה־מחלוקות שבין אגפי השילטון הנאצים השונים, ובהוצאתו להורג של הות.

ס־ס — בריטניה הוא ספר העוסק במין האנושי, ביצרי השילטון והכוח שלו, ה־מעוגנים בתוכה של עלילה בלשית ריגו־לית. דייטון הינו מהמעולים שבסופרים ב־ז'אנר זה, ועל סממני המתח שלו, מתוספת גם יכולת התיאור שלו, יכולת המעמידה אותו ואת ספריו בפיסגת העשייה הספרו־תית. ספר מומלץ, במחשבה מה היה קורה אלמלא עצרו הבריטים את כוחותיו של **רומל** בואכה אלכסנדריה.

* לן דייטון — ס־ס — בריטניה; עברית: חיים גלזקשטיין; הוצאת זמורה ביתן מודן; 293 עמודים.

* אריה סיוון — אישרורים; הוצאת ספרית פועלים; 68 עמודים (כריכה רכה).

החוויה הישראלית

גילגולו של ניגון

איגוד הקומפוזיטורים בישראל הוא גילדה מיקצועית השומרת על מינהגי סגירות נוסח המאות הקודמות בגרמניה. מעט מאוד פנים חדשות, בעלות כישרון מוסיקאלי, זכו בשנים האחרונות למצוא את קידומן במיסגרת איגוד זה, החולש על ביצועים וקידום ביצועים של יצירות אשר חוברו בידי מלחינים ישראליים צעירים.

באחרונה הפיץ איגוד הקומפוזיטורים בישראל חוזר, שבו הוא מתאר בביצוע שתי יצירות מקוריות בפסטיבל למוסיקה מודרנית שיתקיים השנה בגרץ, אוסטריה. באותו חוזר מוסיף **עמי מעייני**, יו"ר האירגון: „יצירתו של אריה שפירא (איש־השנה של העולם הזה במוסיקה לשנת 1981) **לתזמורת סימפונית מזכה את ישראל לראשונה בביצוע תזמורתי בפסטיבל בינלאומי של החברה למוסיקה בת־זמננו**“ (ראה: גלופון).

על גילגוליה של יצירתו מיסה ויווה בישראל טרם הצלחתה הבינלאומית, סיפר **שפירא** לנמר של נייר:

„**ביצירה משתתפים 64 כלים. כל כלי הוא סוליסט: כל כלי מנגן תפקיד אחר, אורכה כחמש וחצי דקות בלבד... מבחינה כלית היצירה מאוד מאוד מטורפת, ועוד יותר מטורפת ביגלל** שהיא נכתבה בשנת 1979 לאחר שהיתה לי חוויה מיוחדת בירושלים. כתבתי אותה ב־'77—'78, כמיוחד לתחרות לציון 70 שנות תל־אביב. מוכן שהיא לא זכתה. היצירה היא פארודיה על תל־אביב. מיסה ויווה — מיס אביבה = מסכיבה. בקיצור: מיסה לתל־אביב.

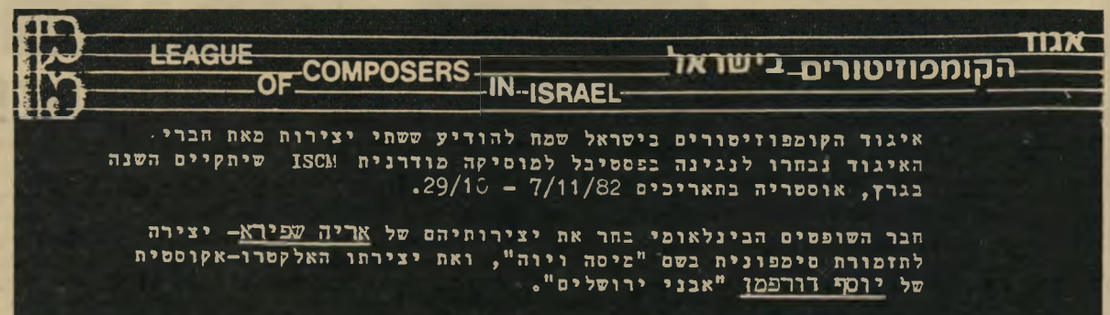
באפריל 1979 שלחתי את היצירה לתיזמורת רשות־השידור בירושלים. באוגוסט 1980 קיבלתי תשובה: ‚צר לנו לאכזבך, אך היות שדרוש לנו זמן לעיון נוסף בה, לא נוכל כרגע להשיב לך על החלטתנו. נבקשך, איפוא, להתאזר בסבלנות עוד זמן מה...“ המיכתב היה חתום בידי אחת אלכסנדרה מלמד בשמו של נגרי כארתיי, מנצח ראשי ומנהל מוסיקאלי. ועד היום אני מתאזר בסבלנות.

לעומת זאת, חברי־השופטים הבינלאומי של הפסטיבל בגרץ, החליט חודש וחצי לאחר ששלחתי את היצירה לאוסטריה מפניף הדואר בנבעתיים לקבל את היצירה לביצוע.

כמו כן, בינואר 1980 נפגשתי עם צבי אבני, הרכ־מג של המוסיקה הישראלית עבר על היצירה זמן מה. תקע בי מבט ספקני. עבר עליה פעם נוספת. הרים את עיניו ואמר: לא נעים לומר לך זאת, אבל אתה חייב להמשיך ללמוד! אני חשבתי שאולי התיזמור לא סביר. אבל הוא הרגיע אותי: התיזמור בסדר. הבעיה יותר גדולה. אינך יודע לפתח ואינך יודע לבנות שיא. הוא אפילו המליץ לי על מורה יתוסלבי החי בפאריס. עכשיו הגיע תורי ואמרתי לצבי אבני: אין צורך ללמוד, אני לא מפתח ולא בונה שיאים, אין אצלי שיאים בכלל, ואם אתה מפתח ומחפש שיאים — הרי שאתה כותב את המוסיקה של המאה ה־19. אבני הגדול תקע בי מבט לגלגני ואמר בנדיבות: **מסתבר שאנחנו בפלוגתא.**

עכשיו לעניין הפסטיבל בגרץ. אף מלחין ישראלי לא הצליח להכנים יצירה סימפונית לפסטיבל הזה. עד ליצירה שלי הפתפקה ישראל במשלוח יצירות קטנות (5—4 כלים). כל מלחין מודרני שואף להכנים יצירה שלו לפסטיבל זה. הוא נחשב לשיא־השיאים של המוסיקה המודרנית. הוא נערך פעם בשנה, במשך שבוע — כל פעם במדינה אחרת. כל מדינה שולחת שש יצירות שעברו ועדה מקומית. אבל ישנה אפשרות לשלוח יצירה להחלת הפסטיבל באיזן פרטי, למרות העדיפות ליצירות שעברו ועדות מקומיות. אני שלחתי את היצירה שלי באיזן פרטי. הרי לא הייתי עובר את הוועדה הישראלית. עכשיו, בחוכמה לאחר מעשה, אומרים לי האחרונים מאיגוד הקומפוזיטורים: **חבל ששלחת באיזן פרטי — בטח היית עובר. דרך אגב, את „מיסה ויווה“ תבצע התיזמורת הפילהרמונית של וינה. זה נחמד מאוד. תאר לעצמך, התיזמורת הפילהרמונית הישראלית פגורה לצני לחלוטין...“**

עד כאן דבריו של **אריה („אריק“) שפירא** על הגילגול שעברה יצירתו מיסה ויווה, ששום גורם מוסיקאלי ישראלי לא מצא בה חפץ, בעוד שהיא הוערכה כיאות בידי בעלי מיקצוע מעולים בעולם. אין ספק שמשהו רקוב בממלכת המוסיקה הישראלית.

מיכתב התפארות של יו"ר הקומפוזיטורים, עמי מעייני
משהו רקוב במלכת המוסיקה הישראלית

באפריל 1979 שלחתי את היצירה לתיזמורת רשות־השידור בירושלים. באוגוסט 1980 קיבלתי תשובה: ‚צר לנו לאכזבך, אך היות שדרוש לנו זמן לעיון נוסף בה, לא נוכל כרגע להשיב לך על החלטתנו. נבקשך, איפוא, להתאזר בסבלנות עוד זמן מה...“ המיכתב היה חתום בידי אחת אלכסנדרה מלמד בשמו של נגרי כארתיי, מנצח ראשי ומנהל מוסיקאלי. ועד היום אני מתאזר בסבלנות.

לעומת זאת, חברי־השופטים הבינלאומי של הפסטיבל בגרץ, החליט חודש וחצי לאחר ששלחתי את היצירה לאוסטריה מפניף הדואר בנבעתיים לקבל את היצירה לביצוע.

מאת דן תומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה", שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, עסק בכתבת־השער שלו ב„דרך־הדמים לפטרה". הכתבה דיווחה על ימיהם האחרונים של דן גלעד, רם פרצאי, מנחם בן־דויד וקלמן שילבסקי, שנהרגו בקרב עם בדואים, אחרי שעזבו את גבול ישראל ונכנסו לירדן במשרה להגיע לפלעי־אדום (פטרה). כתבה בעיניני עבודה, תחת הכותרת „רעב — אמצעי חדש לביטחון־המדינה ?" תיארה 12 פועלים בכתבי־הזיקוק בחיפה, שקיבלו הודעות־פיטורין בטענה כי הם מסכנים את ביטחון־המדינה.

עורך השבועון, אורי אבנרי, הביא תחת הכותרת „צבא כלי שיפשוף" עוד אחד מדיווחיו על אירופה ב־1957. הפעם הוא תיאר את תחייתו של הצבא הגרמני.

כשער הגליון : דן גלעד, שנפל בדרכו לפטרה.

מדוע יוצאים למות בסלע־האדום? ✶ כלכלה ישראלית

1957 ✶ המכנה המשותף לבן־גוריון ולמשה רבנו

„העולם הזה" : 1015
תאריך : 27.3.1957

ACHTUNG! חיילי חיל־השיריון הגרמני החדש במיפקד. הממשלה המערב־גרמנית הקפידה לצייד את חייליה בקובע־פלדה שאינו דומה לקובעי־הפלדה המפורסמים של הוורמאכט. מעיל־הרוח משמש רק לאימונים.

העם

הטירוף הנהדר

כמו אל־כנעני צמא־דם, אשר העם הקריב לו כל שנה את בכירי הנוער על מיזבחו, מתנשא סלע־אדום השגיא מעבר לערבה מזרחה. כמעט כל שנה תובע הסלע ה־אדמדם את קורבן־החיים שלו — טובי הנוער הישראלי, הנגועים בטירוף הנהדר של הסיירות, משליכים את נפשם מגדל כדי לחזות בפלאותיו האסורים.

במשך השנה האחרונה יכלו גם הסיי־רים הנלהבים ביותר לספק את תיאבון רגליהם במרחבים. במשך כמה שבועות מדדו חבורות צעירים את חולות מידבר סיני ואת סלעי הריו, ממינזר סנטה־קתרינה ועד למבואות פורט־סעיד. אולם גם מעמד הר־סיני לא יכול היה להקהות את אהבת־הבראשית הנוראה לפטרה.

פתיל פצצות. שום נימוק הגיוני אינו יכול להצדיק את מסעי־ההרפתקות מעבר לגבול. לא פעם שימשו אלה ניצוץ ראשון להצתת פתיל, המפוצץ את שרשרת־הפצ־צות המחוברות של תגמול ותגמול־נגדי. הסיכון הוא כה גדול, עד שיש במסעות אלה יסוד של התאבדות. והתאבדות אינה יכולה לעולם להתקבל על דעתו של אדם נורמלי.

אולם על קיברותיהם של ארבעת חללי־פטרה האחרונים מתעוררות מחשבות נוגות עוד יותר, כי הדור הזה, המעמיד מתוכו אנשים כה נחדרים למסעי־הרפתקות מסו־כנים, אינו מסוגל להוליד אנשים למילוי תפקידים חיוביים יותר.

נסיגת סיני, פרשת רצח קסטנר ומישפט עמוס בן־גוריון, חושפים באור חיוור את חוסר־יכולתו של הדור הצעיר לנקות את ביתו הלאומי ולהפיח בו רוח חדשה. הדור, אשר בניו מוכנים בכל עת למות למען אידיאל גדול או קטן, אינו מסוגל בשום פנים ליצור לעצמו בסיס לחיים של טעם.

מיסים

יחי הביזבוז !

הפחד הגורא, המרחף בימים אלה על מנהלי חברות כלכליות חשובות בישראל, הוא הפחד מפני רווחים. כי לפי הצעתו החדשה של שר־האוצר, לוי אשכול, תיאלץ כל חברה לשלם, מכל לירה שתרוויח, מיסים בסכום של 540 פרוטה. מכיוון שאין לשום אדם נורמאלי חשק לשלם מס כל־כך גבוה, שוברים כמה ממיטב הגאונים הכלכליים בארץ את ראשם כיצד להגדיל את הוצאות חברותיהם בצורה שתקטין את הרווח הרישמי שיתגלה במאזן.

גם אנשים פחות מבורכים בנכסים יצ־טרכו לסבול, כי ידי־המדינה יעמיקו לרדת לכיסיהם. רווק, המרוויח 400 ל"י, יצטרך לשלם 1237 ל"י לשנה. אדם נשוי, בעל משכורת חודשית של 400 ל"י, יצטרך לשלם 1082 ל"י לשנה.

אומללים ביותר יחיו אותם שהכנסותיהם כל־כך גבוהות (וגלויות לעיני גובי־המי־סים), עד שיצטרכו לשלם 725 פרוטה מס על כל לירה נוספת שירוויחו.

כאב ל?א יין. משלם־המיסים הישראלי דומה עתה לאדם המתעורר למחרת הנשף כשראשו מתפוצץ מכאב, למרות שלא שתה טיפה מרה אחת במסיבה. ישראל נכנעה לאו"ם, שום סנקציות לא הוטלו עליה.

אולם בכל זאת עליה לשלם את המחיר.

הגדלת המיסים הישירים תכניס רק 15 מיליון ל"י. שאר ההכנסות המקוות :

- העלאת מחירי מוצרי־מותרות : 20 מיליון.
- ביטול הסובסידיות למיצרכים חיו־ניים : 20 מיליון.
- מס־רכוש חדש על בעלי־נכסים : 5 מיליון וחצי.

לפי התיאוריה הישנה, הגראית צודקת מאוד, יש לחטיל מיסים רק על הכנסת אדם, כי המרוויח יותר משלם מס גבוה יותר. אך לעתים קרובות זוהי תיאוריה כוזבת, כי ככל שגדלה ההכנסה, כן קל יותר להעלימה. אולם הנזק האמיתי חמור עוד יותר : המס על ההכנסה מפתה את המרוויח לבזבז מיד את כל כספיו, במסווה של הוצאות עסקיות, ואינו ממריץ אותו לחסוך כספים לשם השקעתם וצבירת־הון יוצר.

לכן מעדיפים כלכלנים מודרניים רבים את השיטה ההפוכה : מס על ההוצאות. אם אדם מרוויח כספים, ולא כדאי לו להוציאם בגלל המיסים, הוא נוטה לחסכם ולהשקיעם במפעלים המועילים למשק.

התפתחות המיסים בישראל מכוונת את האזרח לדרך אחרת. מעליה מתנוססת ה־סיסמה : העלם את הכנסותיך, בזבז את כספך.

כפר קאסם

הפצצה ראשונה

הפצצה התפוצצה עוד בטרם התחיל הקרב עצמו. עורך־הדין מקס קריצ'מן קם ממקומו וביקש לעכב את הקראת פרשת־האשמה. אב בית־הדין, אלוף־משנה בנימין הלוי, נענה לבקשה. הודעתו של קריצ'מן היתה קצרה : נודע לו, ממקורות מוסמכים, על שיחה שהתקיימה לפני זמן קצר בין ה־הרמטכ"ל, רב־אלוף משה דיין, ובין השופט הלוי עצמו. שיחה כזו, טען קריצ'מן, מע־מידה בספק את כשרותו של השופט. פגישה כזו, אם התקיימה, יכולה להצדיק חשש של משוא־פנים.

הודעתו של קריצ'מן הממה את בית־המישפט. הלוי הוריד את מישקפיו ושאל את הפרקליטים האחרים אם יש להם מה להוסיף על הודעתו של קריצ'מן. פרקליט־המדינה, קולין גילון, לבוש מדי סגן־אלוף, אמר : „הדרך להוכיח אם נתקיימה שיחה ומה נאמר בה היא להביא את הרמטכ"ל לבית־המישפט." קריצ'מן הצטרף לדעתו של גילון, ובית־המישפט החליט בהתאם לבקשה.

מזיצות ספרותיות. בינתיים, התחילה התביעה בהקראת פרשת־האשמה. הקהל שהצטופף בצריף המחנה הצבאי הירושלמי, היה כמעט אחיד בגוונו : חאקי של מדים. היחידי מתושבי הכפר הערבי שנכח במקום היה המוכתאר, ודיע סרסור, שישב משום מה במיסדרון.

פרשת־התביעה, כפי שכינה אותה פרק־ליט־המדינה, באה תחת נאום־התביעה, ה־נישא בדרך־כלל בפתיחתו של כל מישפט. גילון הקריא את נאומו במיבטא דרום־אפריקאי מובהק, כשהוא משתדל בהצלחה להתגבר על המליצות הספרותיות שהוגבו לכל פסוק ופסוק של הנאום המוכן.

„אשר נעשה בכפר־קאסם הוא כתם מח־פיר על גאון העם וצבאו. אין במעשה איום זה צידוק או הסבר, והיה בו כדי לסכן את הצלחת מיבצע סיני כולו."

סיפר גילון על אחד ממעשי הזוועה שנעשו : „לכפר התקרבה עגלה רתומה לפרד, ובה איש ובתו הקטנה. לידם צעדו שני אנשים וילד. אנשי־החוליה עצרו את העגלה. בעל־העגלה אמר להם שבתו מפ־חדת מפני היריות שנשמעו מרחוק, ואז הרשו לילד לקחתה בעגלה ולהסיעה לכפר. מיד לאחר מכן ניתכה אש על שלושת הנוסעים, ושניים מהם נהרגו."

בעברו לתאר את חלקו של כל אחד ואחד מהנאשמים במעשי ליל־הזוועות, הס־ביר גילון כי המעשים החמורים ביותר נפלו על שיכמו של מפקח ראשון גבריאל דהאן, מפקד המחלקה שנשלחה לכפר. דהאן עצמו, האשים גילון, הרג שלושה גברים מתוך קבוצה גדולה שהגיעה לכפר. הורה לשחרר את הנשים והילדים שבקבוצה ולשלחם אל הכפר.

מזיזקי זכם מראש. נקודת ההגנה המרכזית תהיה, לכל הדעות, שאלת הזר־קיות של הפקודה שניתנה לנאשמים. ה־תביעה, הודיע גילון : „טוענת כי אלה שירו והרגו בנסיבות המתוארות, אשמים ברצח בכוונה תחילה. היו אלה פקודות בלתי־חוקיות, ואנו נוכיח כי דין אחד לנותן פקודות אלה ולמבצעים אותן."

כמה מצירי ההוכחה, העתידים להתגלות בעדויותיהם של 35 עדי־התביעה — בתו־כם קרובי הנרצחים, עדי־ראייה וקציני צה"ל בכירים : „קבוצת הפקודות" שניתנה על־ידי סגן מפקח מחוזי שמואל מיזניק, מפקד הגדוד, ניתנה שלא כמקובל. בניגוד לתקנות הצבא, הוזמנו לישיבה שבה ניתנו הפקודות גם מפקדי המחלקות. בכך רוצה התביעה להוכיח כי מלינקי זמם את הרצח מראש.

הוכחה צפויה אחרת : גילון סיפר לבית־המישפט כי אחד הקצינים שאל בישיבה את מלינקי מה לעשות בתושבי־הכפר ה־חוזרים לבתיהם. תשובתו של מלינקי, לדברי גילון : „דינם של אלה כדין מפירי העוצר !"

שמואל מלינקי עצמו, גבר בריא בעל שער אדמוני ומרכיב משקפיים כהות, חייך כשהגיע גילון אל המישפטים המתארים את חלקו ברצח. פרקליטו, אשר לוויצקי, נראה מרוצה לא פחות. לא היה ספק כי להגנה גירסה משלה מי תיכנן את לילי־הזוועות ומיהו משפך את הפקודה הנוראה.

כשהוזמן השבוע ראשון עדי־ההגנה, רב־אלוף משה דיין, אל דוכן־העדים להעיד על תוכן שיחתו עם אב בית־הדין, התאמתה ההשערה כי המישפט יהפוך לאחד המיש־פטים הגדולים ביותר בתולדות־המדינה.

אנשים

● אחרי שבשבוע שעבר הקדיש ה־שבועון האמריקאי טיים את שערו לראש־ממשלת ישראל, **דויד בן־גוריון**, התפר־סם השבוע באותו שבועון מיכתבו של קורא המסביר מה המשותף לבן־גוריון ולמשה רבנו : שניהם הוציאו את בני־ישראל ממצריים.

● המשורר **אברהם שלונסקי**, ב־הסבירו לדיפלומט ממדינה מזרח־אירופית מדוע הוא מרים את כוסו „לחיים !" ולא „לבריאות !" כמו מארחו : „אומות־העולם דואגות רק לבריאותן ואילו אנו, היהודים, יש לנו דאגה קודמת לבריאות — לחיות, ולא להימחות מתחת לרקיע !"

עם טבק אוריגינל למשחקי הגביע העולמי בספרד.

פרס ראשון: טיסה למשחקי הגביע העולמי בספרד כולל שהייה (16 יום) אירוח וכרטיסי כניסה ל־9 משחקים. בארגון קופל ושיעות

פרס שני: 5 כרטיסי טיסה (ל־5 זוגות) ללונדון+כניסה למשחק כדורגל. בארגון קופל ושיעות

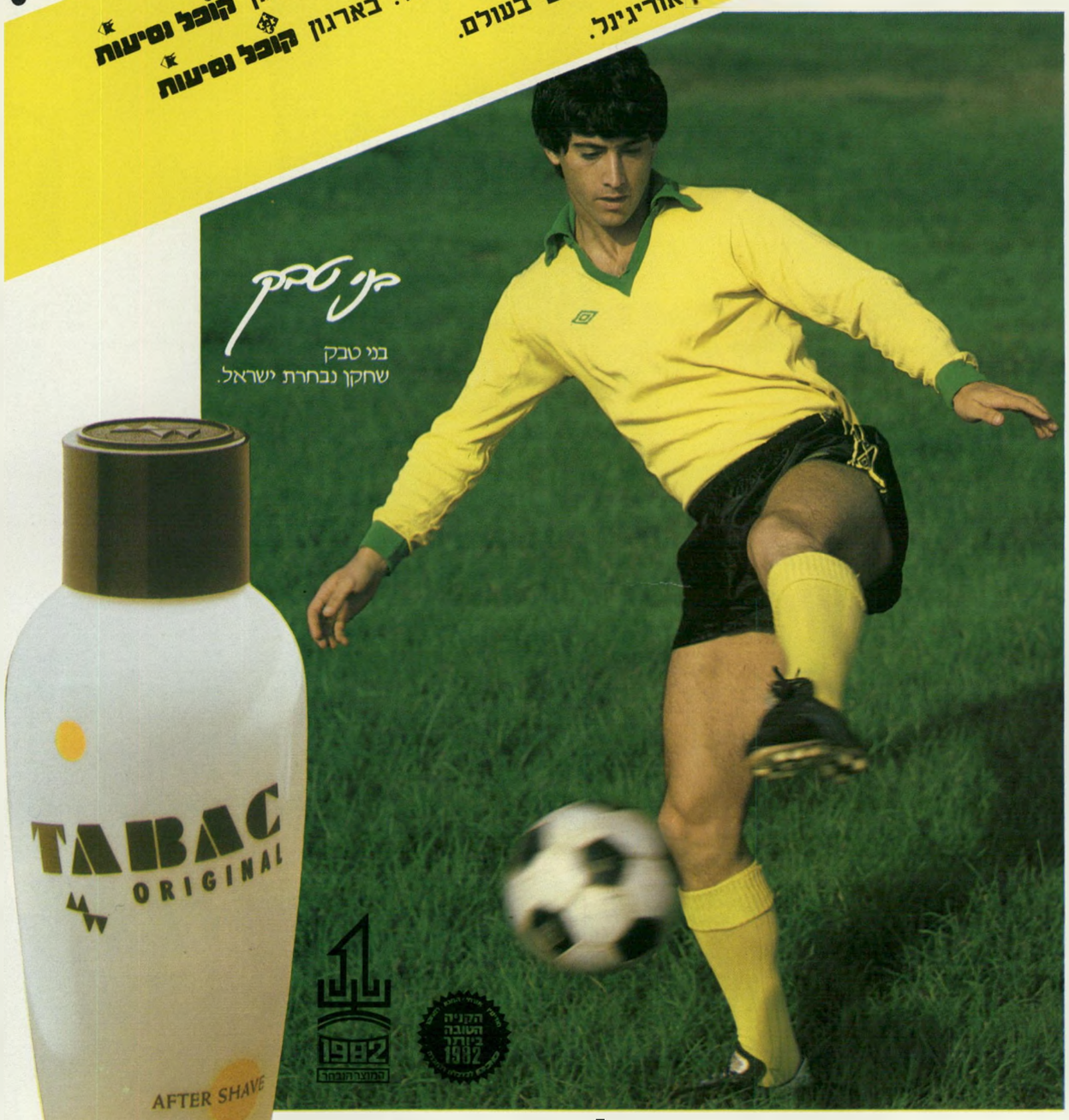
פרס שלישי: אופני CENTURION אופני הספורט הטובים בעולם.

פרס רביעי: 20 חבילות שי של מוצרי טבק אוריגינל.

איך תזכה בפרסים?

מלא את התלוש המצ"ב צרף אליו את החלק העליון של אריזת הקרטון(עם הסמל) של אחד ממוצרי האיכות של טבק אוריגינל או את מכסה המיכל של ריאודורנט ספרי או קצף גילוח. ושלח אל לילית בע"מ. בתאריך 25.5.82 תיערך הגרלה בפיקוח עו"ד החברה ונציג משרד הפרסום. בהגרלה תיכללנה מעטפות אשר תגענה עד 20.5.82

חשוב!
ככל שתשלח יותר מעטפות כן יגדלו סיכוייך לזכות!

טבק אוריגינל "המין החזק" של האפטר-שייב

Tabac Original. For men of the world all over the world.

לכבוד
לילית בע"מ
ת.ד. 8227 ת"א 61080

הנני מצרף חלק עליון או מכסה מיכל של:
שם המוצר:.....
ציין 2 מוצרים נוספים של טבק אוריגינל שאתה מכיר.....

שם.....
גיל.....
כתובת.....
טלפון.....

ADMARK

ישראכרט-מספר 1

להיות כרטיס אשראי מספר 1
במשאלי דעת הקהל בישראל.
פירושו-להעניק לך את השירות
הטוב.היעיל והמשתלם ביותר.

הקניה הטובה ביותר 1982

1982

משתלם לשלם ב-
ישראכרט

• בנק הפועלים בע"מ • בנק המזרחי המאוחד בע"מ • הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ • בנק קונטיננטל לישראל בע"מ • בנק מסד בע"מ • בנק הבניה לישראל בע"מ • בנק יהב לעובדי מדינה בע
• בנק אוצר החייל בע"מ • בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ • בנק צפון אמריקה בע"מ • בנק למימון ולסחר בע"מ • בנק עין חי בע"מ

הרבנית טוענת כי בעלה הרב היכה אותה - ומנצל את קשריו ברבנות

גיבעת־עדה. רוב נוסעיו היו שכניה של הרבנית, כולם אנשים חילוניים המלווים אותה מזה שלוש שנים, שבמהלכן היא מנהלת מאבק בבית־הדין הרבני בחיפה.

„אני לא יכולה להבין איך מתעללים בפרח הזה,״ פרצה קריאה נרגשת מפיה של אשה מבוגרת, שביקשה את רשות הדיבור. תחילה היא מהססת, מבויישת מעט נוכח הקהל שלפניה, אך כמה נשים, האוחזות בשלטים, מעודדות אותה להמשיך ולומר את דבריה. אחריה מסתדר תור של אנשים נוספים, שהחליטו לאזור אומץ, ולהשמיע את מחאתם בקול.

אהובה חלמיש נרגשת. היא לא האמינה שתצליח לסחוף כל־כך הרבה אוהדים למאבקה.

חקלאים בביגדי־עבודה, שנקלעו אל מול בניין־המועצה, מביטים בשלטים הקוראים: „זה לא רב, זו הסוואה!״ „תושבי גיבעת־עדה, הצטרפו למחאה על הסחבת!״

בעיקבות פנייתו של הרב, דויד־אריה חלמיש, הוציא בית־הדין הרבני האזורי של חיפה צו האוסר על האשה לקיים אסיפות או לפנות לאמצעי התיקשורת, כדי לחשוף את הסיכסוך בינה ובין בעלה, שיש בו משום הטלת דופי בכושרו של הרב למלא את תפקידו.

אהובה חלמיש חלקה על קביעה זו, בטענה ש„אשה המקבלת מכות, מותר לה להיות מורדת.״ היא פנתה לרבנים נעצרים כדי להאזין. איש אינו פוצה פה. לפתע פורצים לעברה כמה צעירים, ומנסים למנוע ממנה להמשיך לדבר. הם טוענים בקול שיש לכבד את הרב. כמה חקלאים מבוגרים בביגדי־חקי, פניהם חרושות קמטים, אומרים בציניות: „לרב מותר הכל.״

הוריה של הרבנית חלמיש רוצים לגשת לרמקול ולשטוח לפני הקהל את כאבם. אך כמה מבין הנאספים מזהירים אותם שוקלת אם להיכנס לתפילה בבית־הכנסת, ומתעניינת לדעת אם הרב יבוא לתפילה. התושבים מסבירים שהרב איננו. הם מציעים לרבנית לצעוד ברחובות המושבה עד לביתו של הרב, שבו הוא מתגורר לבדו. ההצעה מתקבלת, והקהל יוצא למסע.

הישוב השקט אינו מורגל למחזות מעין אלה. אנשים יוצאים בסקרנות מהבתים. רובם מביטים בתהלוכה בשאט־נפש. קריי־

הרב דויד אריה חלמיש הנושא עיניו לקאריירה של דיין, גייס לצידו את בית־הדין הרבני שאיתו הוא קשור.

„ת ושבי גיבעת־עדה, דעו מיהו הרב שבו בחרתם!״ קראה הרבנית אהובה חלמיש, ברמקול שהחזיקה

הרבנית יוצאת לקרב

בידה. „שלוש שנים אני חיה לבד ואתם הרי יודעים שבעלי חי עם אשה אחרת!״ כך, ללא מורא, יצאה הרבנית להפגין ב־רחובות המושבה גיבעת־עדה, כשעשרות נשים, גברים וילדים מלווים אותה, חלקם אוחזים בשלטים שעליהם רשמו את מחאתם.

אוטובוס הוביל את תומכיה ממושב בית־אליעזר, הסמוך לחדרה, אל בניין מועצת אחרים, שהתירו לה לקיים אסיפה ואף עודדו אותה בצעדה.

אשה צעירה, כחולת־עיניים ובעלת שיער בהיר פונה אל הקהל שמסביבה: „כן, אני היא האשה הזאת.״ החקלאים שעוברים במיקרה במקום פוקחים עיניים בפליאה. „אני בת 25 ונדונה לחיות לבד.״

קולה רועד. היא אינה רגילה לדבר אל ציבור גדול. יותר ויותר אנשים

„זה לא רב!״ קרא שלט שנישא בידי תומכיה של אהובה חלמיש, אשר העזה לצאת נגד בעלה הרב. „לרב מותר הכל,״ אמר אחד הסקרנים. „הוא חי עם המזכירה,״ צעק ילד על אופניים.

השליח ישראל איכר, ממלא אחר פקודותיו של הרב, ואף עזר לו לפרוץ לדירת אשתו.

שישראל איכר, מידידי הרב, מתקרב למקום. לפני זמן־מה ראו אותו שכניה של הרבנית עוזר לרב לחדור לביתה בכוח. איכר עוצר את מכוניתו בחריקת בלמים, ומפלס לעצמו דרך לרמקול. כמה גברים מנסים לעצור אותו. ניראה כאילו הוא האיש שיגרום להתלהטות הרוחות. אך לפתע הוא נסוג ומסתלק.

שעת בין־ערביים. מישפחתה של הרבנית אותיה של הרבנית, שמועברות בחוזקה על־ידי הרמקול, נתקלות בחוסר הבנה. אך הרבנית, אינה נרתעת.

„עד מתי מתכוון הרב לחיות ללא אי־סורים, ואילו אותי להשאיר בודדה?״ היא שואלת. ילדים רכובים על אופניים חו־צים את הדרך וקוראים בקול: „הוא חי עם המזכירה!״ הקריאות אינן מביכות את הרבנית. היא התרגלה לכך.

שתי נשים, הדוחפות לפניהן עגלת־תינוקות, מעירות בפליאה אחת לשניה: „זו אשת הרב! מה היא רוצה ממנו? איזו בושה!״

השיירה צועדת במעלה הגיבעה, בכביש המוביל לבית הרב. ממול מתקרבת שוב מכוניתו של איכר, הידיד הנאמן. כמה גברים מתוך השיירה מזהירים את הרב־נית, אך היא ממשיכה בצעדתה. איכר אינו יוצא ממכוניתו. הוא רק פותח את חלון המכונית, ומביט ברבנית בזעם.

השיירה ממשיכה בדרכה, השלטים מו־נפים. טרקטורים מאיטים את נסיעתם. חבורות נשים מביטות במחזה ומלחשות ביניהן. ילדים מצביעים לכיוון בית הרב, ומוליכים את התהלוכה.

אמה של הרבנית, מיטפחת לראשה, לוחשת לסילביה מנדלבאום, שאירגנה ועו־דדה את הרבנית לצאת להפגנה: „באתי לכאן היום עם הרגשה שמחה בלב, יותר מאשר ביום שבו הובלתי את בתי לחופה.״

מול בית הרב עוצרת הרבנית את קהל אוהדיה. היא פונה ברמקול אל הרב, אך שכנים מבשרים לה, שהוא איננו. הוא נמלט מהישוב.

אהובה חלמיש מבקשת מהאנשים להת־פזר. היא מודה להם על שליוו אותה ב־מאבקה ועודדו אותה בצעדה הנועז והלא שיגרתי, שגם אינו האחרון.

„הדחף לצאת ולהפגין היה ספונטני. הוא נבע מהסבל שלי. הרב גורן, שהוא ידיד של מישפחתו של הרב, נלחם בי. מדוע? כי אני אשה!״ **גילה רזין** ■

הנדון

(המשך מעמוד 6)

בין שני לאומים — הלאום הפלסטיני וה־לאום הישראלי. השקפתו של אדם בעניי־נים סוציאליים ובגישתו לעתיד החברתי של האנושות אינם רלוונטיים לעניין זה לחלוטין. ריאקציונר הדוגל בשלום בין שני עמינו עדיף על מארכסיסט מושבע הדוגל בסיפוח השטחים הכבושים לישראל — וגם כאלה אינם חסרים אצלנו.

גם האוריינטציה הבינלאומית של אדם — אהדתו לארצות־הברית, לברית־המוע־צות או לעולם השלישי — אינה רלוונטית. גורמים אלה יכולים לעזור או להפריע, אך השלום צריך לקום בין עמינו. אחרת לא יקום — ואילו היה קם, לא היה מחזיק מעמד.

לכן, כל אמות־המידה האלה — קומוניזם, סוציות — אינן רלוונטיות ל־צורך השלום והדו־שיח בינינו.

הדו־שיח צריך להתחדש ולהמשך בין הכוחות משני המחנות הלאומיים הדוג־לים בפיתרון קונקרטי לסיכסוך הטראגי בין עמינו.

לשון אחרת, השותפים לדו־שיח צריכים להיות כל הכוחות, החוגים והאישים ה־דוגלים בעקרונות הבאים:

(1) ההכרה בזכות העם הפלס־טיני להגדרה עצמית, ובכלל זה זכותו למדינה משלו לצד ישראל.

(2) שיכת ישראל לגבולותיה שמלפני מיחמת יוני 1967, וזכי־תה להתקיים בגבולות אלה בשלום ובביטחון.

(3) הכרה הדדית בין מדינת־ישראל ובין אש"ף, כנציג הבילי־עדי של העם הפלסטיני.

(4) זכות הפליטים לשיבה או לפיצויים.

(5) התנגדות פעילה לפעולות טיבוי, נישול והתנחלות בשטחים הכבושים.

■ ■ ■

גם מבחינה מעשית, ההחלטה המאפ־שרת דו־שיח עם רק"ח בלבד היא מגוחכת.

רק"ח היא במהותה מיפלגה ערבית. ב־ציבור היהודי אין היא מייצגת אף שב־ריר של אחוז.

יתר על כן, לגבי הרוב העצום של הישראלים, רק"ח היא מחוץ לתחום הפוליטיקה הישראלית, בשל תמיכתה הבלתי־מסויגת ב־ממשלת ברית־המועצות גם בעניי־נים כמו יחסם של השיקטונות ה־סובייטיים ליהודים, זכות ההגירה וזכויות־האדם בכלל.

רק"ח משתתפת, כמובן, במוסדות הפר־למנטריים של ישראל (המוגדרים על־ידי חוגים מסויימים באש"ף כ„ישות הציונית"). אחרי הבחירות האחרונות אף הביעה את נכונותה להשתתף בקואליציה ממשלתית בראשות המערך. ואילו המערך הודיע כי בשום פנים ואופן לא יסכים לעולם לשתף את רק"ח בקואליציה עימו.

איני בא לזלזל בפעולות חיוביות רבות של רק"ח למען האוכלוסיה הערבית בישי־ראל, ולמען האוכלוסיה המדוכאת בשט־חים הכבושים. מצאתי את עצמי פעמים רבות בחזית אחת עימה בעניינים אלה. גם לא סירבתי מעולם לשתף פעולה עם רק"ח, כמו עם כל גורם אחר, במאבק למען זכויות־האדם בישראל ובשטחים ה־כבושים על־ידה.

אך איזה ערך יכול להיות לדו־שיח בין אש"ף ובין מיפלגה זו, המתואמת בפרטי־פרטים עם המדיניות הסובייטית? ממי־לא תנהג רק"ח לפי ההנחיות הסובייטיות, ללא הסטייה הקלה שבקלות, לעולם לא תמתח רק"ח ביקורת גם על מגלי־האוויר במוסקבה. אם כן, די בדו־שיח בין אש"ף ומוסקבה.

ברור לי שאש"ף זקוק בימים אלה לסיוע מצד ברית־המועצות וידידותיה, מאחר ש־רק"ח אינה, על כן, אלא הסוואה להחלטה שלא לקיים דו־שיח כלל.

■ ■ ■

אש"ף זקוק לדו־שיח עם דעת־הקהל בישראל — עם כל הישראלים ה־דוגלים בהגשמת הזכויות הלאומיות של שני עמינו, תוך הכרה הדדית וכיבוד הדדי.

לפני כמה שבועות חידש הד"ר עיצאם סרטאווי, מעל עמודי העיתון הצרפתי לה מונד, את הצעתו לראשי אש"ף לתקן את ההחלטה האומללה מאפריל 1981 ולפתוח בדו־שיח מלא וגלוי עם כוחות־השלום הישראליים.

הצעה זו מצאה הד רחב מאוד בעו־לם. עיתונים חשובים כמו ניו־יורק טיימס, ושורה של עיתונים צרפתיים, הקדישו ל־יוזמה מחודשת זו מאמרים וראיונות ארוכים.

היא מצאה הד רחב גם בישי־ראל. הודעתו של חברי־הכנסת יוסי שריד, כי הוא מוכן להיפגש איתך, היא רק רמז לשינוי הגדול שיתי־חולל בארץ, בהכרח, כרגע שי־אש"ף ינקוט בעמדה חדי־משמעית, גלויה ופומבית למען שלום ודו־קיום.

אין דבר המפחיד את ממשלת־בגין יותר מאפשרות זו. כשם שניתוק הדו־שיח היה מתנה של אש"ף למנחם בגין, כך יפ־ריע חידוש הדו־שיח, למימוש מזימותיו.

נכונותו של בגין לפרק את החת־נחלויות באיזוריימית ופינוי ירדי־טיפוחין משם מוכיחים כי גם הוא כפוף לדעת־הקהל, ונאלץ לנהוג על פיה.

■ ■ ■

רזוחי, אדוני היושב־ראש, הצעתי לך ולחבריך:

● לחדש את הדו־שיח בין התנועה הלאומית הפלסטינית לבין תנועת־השלום הישראלית, על פי ההלטה חדשה ומפו־רשת של מוסדות אש"ף.

● לקיים דו־שיח זה במסגרת גלוייה ופומבית, שיטתית ורצופה.

● לשתף בו, מן הצד הישראלי, את כל הגורמים והאישים המוכנים לחתום על העקרונות שמניתי לעיל — ציונים כלא־ציונים, מארכסיסטים כאנטי־מארכסיסטים, אנשי ימין ושמאל ומרכז.

דו־שיח זה יכול להניב במהרה פירות דרמאטיים. הוא יכול להצי־מיח יוזמות מדיניות, שרבים אף אינם מעזים לחלום עליהן כיום. הוא יכול לעזור בפתיחת עידן חדש בתהליך השלום. הוא יכול להקים מחסום לפני הסכנות הנו־ראות, המאיימות כיום על ה־שלום, על העם הפלסטיני ועל עתיד ישראל כמדינה דמוקרטית.

אדוני היושב־ראש, הקרקע בוערת מ־תחת לרגלינו!

„הקרקע בוערת מתחת לרגלינו - הזמן להחלים הוא עכשיו!"

זוג דיפלומטי

רונה וריפעת צולמו על־ידי העולם הזה במסיבת יום־ההולדת של פנינה רוזנבלום, שלא הכירה את שניהם. מנהל המלון ביקש את פנינה להזמין את אל־אנצרי, והוא הביא את ידידתו הבריטית.

הם הכירו בלונדון - היא הועברה לארץ - הוא ביקש להישלח הנה - האם היתה זאת אהבה תמימה?

הם נראו ביחד בכל האירועים ה־חברתיים, ונחשבו כזוג הרומנטי של המושבה הדיפלומטית בישראל. היחסים בין השניים היו הדוקים עד כדי כך שאחת העיתונאיות הגדירה אותם פעם, בכתבה שהגישה לעיתונה, כ„ריפעת אל־אנצרי ו־רעייתו". רונה ריצ'י, המזכירה הראשונה של שגרירות בריטניה בישראל, וריפעת אל־אנצרי, המזכיר הראשון של שגרירות מצריים בישראל, היו לגבי כל מי שהכיר אותם אישית זוג לכל דבר.

רונה ריצ'י הגיעה לישראל לפני שנה. חה לידידת הכי לרגל מינויה החשוב תערוך מסיבה. אך היא נקראה לשוב ללונדון, עוד לפני שהספיקה לערוך את המסיבה. עו־זרת־הבית שלה ידעה לספר כי בעלת־הבית האנגלית שלה דיברה איתה בעברית. „גברת ריצ'י היתה אשה נקיה ומסודרת, ואהבה כל דבר במקומו," אמרה עוזרת־הבית להעולם הזה.

את העברית למדה רונה ריצ'י באולפן של קיבוץ מעיין־צבי. היא שהתה באולפן במשך עשרה חודשים ואת לימודיה מימן מישרד־החוץ הבריטי. באולפן התיידדה עם קודם לכן עבדה במישרד־החוץ בלונדון. מיד עם הגיעה שכרה את דירתה של כר־מלה שפר, אשת יחסי־הציבור של מלון פלאזה בתל־אביב, שיצאה עם בני־מישפחתה לשהות בת־שנתיים בלונדון. הדירה ב־רחוב וולפסון בהרצליה נראתה לרונה כ־נוחה, והיא דאגה לרהט אותה לפי טעמה האישי, כשהיא מוסיפה אביזרים שרכשה בשוקי־הפישפשים של לונדון וגלאזגו. אך בעיקר בלטה בדירה הצמחיה. רונה ריצ'י אהבה צמחים.

היא התיידדה עם אשת־חברה ישראלית, שפגשה במסיבות הדיפלומטים ובאירו־עים הנוצצים האחרים של תל־אביב. ל־אותה אשת־חברה סיפרה רונה כי היתה רוצה לגדל בדירה בעל־חיים, חתול או כלב, וביקשה ממנה לחפש עבורה חיה כזו. הידידה החליטה להפתיע את רונה, וכשזו מונתה לתפקיד המזכיר הראשון, הע־ניקה לה במתנה חתול סיאמי. רונה הבטי־עולים חדשים, יוצאי ארצות אנגלו־סכסיות, וגילתה עניין רב בחיי־הקיבוץ. ואילו אל־אנצרי הוא תלמיד מצטיין באולפן ברודצקי באוניברסיטת תל־אביב.

רונה ריצ'י נראית מבוגרת בחמש שנים לפחות מ־29 שנותיה. היא גבוהה ודקיקה עיניה הירוקות בלטו על רקע עורה הלבן. בנוף האנושי הדיפלומטי בישראל בלטה לצידן של הדיפלומטיות הרווקות המעטות, בעולם שבו שולטים הגברים. אולם בעוד שכמה מהאחרות מעורות היטב בחברה הישראלית, נשארה רונה ריצ'י, תמיד מרוחקת משהו.

דיפלומטית סקרנית

רונה היא בוגרת הפקולטה למישפטים של אוניברסיטת גלאזגו. היא

בתם של רופא ורופאה מהעיירה איירדרי, והספיקה לעבוד כמרצה באוניברסיטת גלאזגו, לפני שהחליטה להצטרף למישרד־החוץ הבריטי.

בשנת שרותה בלונדון פגשה ב־ריפעת אל־אנצרי, צעיר מצרי יפה־תואר, שכיהן במשך ארבע שנים כמזכיר שני בשגרירות מצריים בלונדון. השניים נפגשו במסיבה דיפלומטית, ונוצרו ביניהם קשרים הדוקים. אל־אנצרי, גרוש ואב לילד בן 8, ידוע כאיש־חברה, המתיידד בקלות. כשהתגלתה פרשת רונה ריצ׳י, חששו כמה נשים בישראל שמא מיספרי־הטלפון שלהן נמצאים בפינקס־הטלפונים של אל־אנצרי.

כאשר הוקם צוות שגרירות מצריים ב־תל־אביב, ביקש אל־אנצרי להתנדב לעבודה בשגרירות. באוזני ידידים ישראליים נהג להתגאות בעובדה שבניגוד למרבית עובדי־השגרירות הוא לא נשלח לישראל, אלא ביקש להישלח אליה. כמו השגריר, סעד מורתדא, נמנה אל־אנצרי עם הרווקים של השגרירות המצרית.

כיחסים בין קוליגות גרידא. היה זה ריפעת אל־אנצרי שאירח לצידה של רונה ריצ׳י את האורחים, כאשר ערכה זו לפני כעשרה ימים מסיבה לכבודו של דורון פרנדבסט, ציר חדש בשגרירות בריטניה בתל־אביב.

הגברת הקרה, כפי שכונתה בפי עיתו־נאים ישראליים, והחתיך המצרי, כפי ש־כונה בפי רכילאיות, נהגו להיפגש מדי יום. הם היו סועדים את ליבם במיסעדה הסינית האדומה שבקצה רחוב דיזנגוף, ו־היו מבקשים מבעל־המיסעדה, ישראל בוי־קו, כי יאפשר להם לשבת בחלק התחתון, האינטימי יותר, של המיסעדה, שם היה להם מקום קבוע. מיסעדה נוספת שהיתה אהובה על שניהם היתה מיסעדת שה סימון. מדי פעם אפשר היה לראותם מבלים גם במועדון של רפי שאולי.

רונה וריפעת נהגו לשתות קפה באקסו־דוס, הסמוך לביתו של אל־אנצרי. הם ביקרו בקונצרטים של התזמורת הפילהר־מונית, ואהבו קולנוע.

אהבת הדיפלומטית

כיאה לדיפלומט, נהג אל־אנצרי לשמור את חייו הפרטיים לעצמו. הוא מתגורר בדירה שכורה ברחוב ז׳בוטינסקי, ליד כיכר המדינה, ומהרגע שבו הגיע לישראל הפך אורח רצוי בל מסיבה דיפלומטית.

רונה ריצ׳י נשלחה לישראל כנספחת־עיתונות. מיד כשהגיעה הוכנסה תחת חסו־תו של מי שהיה המזכיר הראשון של השג־רירות הבריטית בישראל, אנדרו קלהון, הצעיר המזוקן והגבוה, שמילא קודם לבואו לישראל תפקיד דיפלומטי בשגרירות ה־בריטית בדמשק, היה מעורה מאוד בעולם הפוליטי בישראל. בחדרו שבשגרירות הוא תלה תמונה מוגדלת של כל 120 חברי־הכנסת, והוא הכיר אותם במראה ובשם.

קלהון הירבה להיפגש עם ישראלים. לפחות פעם בשבוע היה בכנסת, והירבה לסעוד עם פוליטיקאים ישראליים במיס־עדות ידועות בתל־אביב. הוא לא נפגש רק עם חברי־הכנסת, אלא גם עם פוליטיק־אים ועסקנים מהדרג השני והשלישי, כ־מזכירי סיעות ודובריהן. בקיאותו בכל מה שמתרחש בפוליטיקה הישראלית היתה מד־הימה, והוא התעניין גם בבעיות לאומיות, כגון היקף הירידה, או היחס להתנחלויות.

רונה ריצ׳י לא דמתה כלל לקלהון ה־חביב והידידותי. מזכירי־סיעות בכנסת ו־חברי־כנסת, שנשאלו אם הם מכירים אותה, אמרו שלא ראו אותה ולא נפגשו עימה. אך במושבה הדיפלומטית בישראל היתה רונה ידועה, לא במעט בזכות הרומן שלה עם ריפעת.

כתבת־חברה ידועה היתה מיוודעת עם רונה ריצ׳י במיוחד. היא סיפרה כי הרומן בין רונה לבין ריפעת היה לוהט. „השניים היו ממש מאוהבים,״ סיפרה. כשרכשה את אמונה של רונה, סיפרה לה זו כי התאהבה בריפעת ברגע שבו היפנה אליה את עיניו במסיבת דיפלומטית בלונדון.

גם אנשי השגרירות המצרית גילו הת־עניינות ברומן שהתרקם בין הדיפלומט־החתיך ובין הדיפלומטית הבריטית.

צפייה ב„דאלאס״

דמה היה כי הרכילות אינה מפריעה לשני האוהבים. הם לא ניסו כלל להסתיר את היחסים ביניהם. הם הופיעו יחדיו לכל האירועים החברתיים של המו־שבה הדיפלומטית ושל החוג הנוצץ בתל־אביב.

רונה ריצ׳י היתה בת־זוגתו של ריפעת אל־אנצרי במסיבת־הענק שאירגנה השג־רירות המצרית ביום־השנה למהפכה במלון הילטון בתל־אביב. היא היתה בת־זוגו גם במסיבת יום־ההולדת של פנינה רוזנבלום, אמנם, פנינה לא הכירה אותם. אך מנהל הילטון ביקש להזמינו, והוא הביא עימו את רונה. השניים לא משו זה מצידו של זה, ונקשה היה להגדיר את היחסים ביניהם

האשמת המודיעין הבריטי, כאילו מסרה לו ידידתו, רונה ריצ׳י, סודות. „היו בינינו יחסים הדוקים, שנינו דיפלומטים, שנינו הכרנו זה את זו מלונדון, ושנינו רווקים. רק טבעי שנוצרו ביניהם יחסים טובים, כמו שיש לי עם קולגות אחרים,״ אמר.

שכניה של רונה ריצ׳י בהרצליה ידעו לספר כי יחסיהם של השניים היו מעל ומעבר למה שמקובל בין קוליגות לעבודה. אחד השכנים, אלן יעקובוביץ׳, אף הגדיל ואמר, כי ריפעת אל־אנצרי כימעט גר בביתה של רונה ריצ׳י. שכנה אחרת, הרוצה בעילום שמה, מסרה כי מכוניתו של ריפעת אל־אנצרי, בעלת לוחית־הזיהוי הדיפלומטית, חנתה דרך־קבע בחניית ה־בניין, ולא אחת היו השכנים נאלצים לצלצל בטלפון הפנימי לרונה, כדי לבקש את אורחה להזיז את מכוניתו ממיגרש־החנייה.

שכניה של רונה ריצ׳י מגדירים אותה כאשה נעימה. היא נהגה לשתות קפה עם אחת המישפחות בבניין. אותה מישפחה אף עמדה לארח אותה בחגיגת בר־המיצווה של בנה.

טיול לאילת

רונה ריצ׳י היתה פעילה בחוג הדיפ־לומטים, וכיהנה כיושבת־ראש מועדון הדיפלומטים בישיבתו הראשונה, שהתקיימה ב־22 בינואר. בין ששת מנהלי המועדון נמנה גם ריפעת אל־אנצרי. היתה זו רונה ריצ׳י שאירגנה את טיול־הדיפלומטים ל־סיני, שהתקיים ביום הראשון השבוע ש־עבר. המדריך היה אמור להיות ריפעת אל־אנצרי. הטיול התקיים במועדו — ביום שבו פורסמה פרשת־הריגול. רונה ריצ׳י נעדרה. ריפעת אל־אנצרי, לעומת זאת, השתתף בטיול. איש לא שאל אותו לגבי הידיעה המרעישה, שהוא עמד במרכזה.

חברתה העיתונאית של רונה ריצ׳י סיפ־רה כי ההבדלים בין שני האוהבים היו גדולים. אל־אנצרי, גבר גבה־קומה ומרשים, בעל גינונים מיזרחיים, נהג ברונה בכבוד רב, והוא שבה לחלוטין את ליבה של הסקוטית המסוגרת. האמנם פיתה אל־אנצרי את רונה ריצ׳י כדי לנצלה או, שמא פרח ביניהם סיפור־אהבה אמיתי? האם הסיפור של רונה ריצ׳י וריפעת אל־אנצרי הוא סיפור אהבה, או שמא היה זה סיפור־ריגול לפי כל הכללים הנהוגים אצל סופרי־הריגול הידועים? אם יתנהל מישפטה של ריצ׳י בדלתיים סגורות, ספק אם תצא האמת לאור. האיש היחידי היכול להאיר את הפרשה לאמיתה חי, עובד ומתגורר ברחוב ז׳בוטינסקי בתל־אביב. הוא ממשיך ללכת לעבודתו בשגרירות, ממשיך לצפות בסדרות־הטלוויזיה — אך הוא מנוע מלדבר.

ואילו סעד מורתדא, שגריר מצריים בישראל, אמר להעולם הזה:

„נדהמנו והופעתנו באופן בלתי־נעים מהפירסומים שהיו בפרשה זו.

„יחסינו עם בריטניה הם במצב מצויין. הפירסומים עלולים רק להזיק ליחסים אלה. אלה הם פירסומים מיותרים, לא־נחוצים, היכולים רק לקלקל.

„אני מאמין שהיחסים בין מר אנצרי ובין המזכירה הבריטית היו יחסים נור־מליים בין דיפלומטים, עמיתים למיקצוע, ושאין כל ממש בטענה של העברת מידע. כל העניין יסודו במישגה, ושילטונות בריי־טניה יגיעו בבוא העת בעצמם למסקנה זו.״

אצל אייבי בעצרת־האזכרה לאנוור אל־סאדאת צולם ריפעת אל־אנצרי, כאשר הוא מלווה את השגריר המצרי סעד מורתדא אשר נאם בעצרת־האזכרה. ביניהם תמונת הנשיא אנוור אל־סאדאת המנוח.

(המשך מעמוד 13)

וועידה, ואמר שהוא מסתפק בתפקידו ב־סוכנות כיושב־ראש המחלקה לחינוך יהודי בגולה. אך אנשיו דאגו לפוצץ גם כנס זה, ואליהם הצטרף גיבור חדש — בן־ציון מורדוף מכפר־שלם, שכמעט הצליח לפוצץ את ועידת ההסתדרות האחרונה, לפני חצי שנה. מורדוף ודודי אפל ניתקו את המיקרופונים והחשמל, והוכיחו ל־מילוא מיהו בעל־הכוח בקרב הצעירים.

רייסר התקרב ליורם אריזור ודויד לוי, הפך להיות עוזרו של שר־השיכון. אחר־כך הוא מונה כמנהל מרכז־הבנייה הישראלי. הוא נבחר כיושב־ראש אגף־האירגון של תנועת־החירות, והחל צובר עוצמה על חשבון שותפו הפוליטי, מיכאל קליינר.

קליינר אולי לא התעניין בצעירי־חירות, אך היה לו חשוב מאוד להיבחר ליושב־ראש סניף־הצפון של תנועת־החירות ב־תל־אביב, שם, שלט כמובן מילוא.

לצורך זה גוייסו כוחות חדשים למחנה קליינר. היו אלה אלי האובן, יושב־ראש אגודת־הסטודנטים בתל־אביב; מי שכיהן אחריו, איש קריית־גת קלוד מלכה (27), בוגר החוג למדעי־המדינה, שנרשם מ־שום־מה בסניף התל־אביבי, ושהשתייכותו לאחד ממחנות לא היתה ברורה עד אז; עמוס לבל (30), כיום עוזרו של דויד לוי, שלא סיים מעולם את לימודיו באוניבר־סיטה; אריה טננבאום, מנהל אגף־האירגון של תנועת־החירות, שבעת שהיה סטודנט לא הופיע אפילו פעם אחת לישיבות וע־דת־הסניף של האגודה, שבה היה חבר; קבוצת ביריונים מבית־דגון, שמשום מה החליטה להצטרף דווקא לסניף־צפון; נתן סטוליאר, צעיר שלמד מישפטים יחד עם קליינר, אך מעולם לא סיים אותם.

סטוליאר הוחשד לפני זמן־מה בגניבת דלק ממיכליות, ניסה ב־1974 להונות נשים שביקשו לצאת לטיול בחו"ל בחברת לו־חמים שסיימו את שירות המילואים אחרי מילחמת יום הכיפורים (העולם הזה 1918).

הבחירות, שהתקיימו ב־15 במאי 1979 לא דמו כלל לבחירות דמוקרטיות. בוח־רים שאיש לא הכיר אותם הופיעו עם פנקסי־התנועה, שבהם אין תמונות מזהות ובחרו. על המלאכה ניצח אלי האובן. מתמחה צעיר בעריכת־דין, חיים שטנגר, מאנשיו של מילוא, פנה לקליינר והגיש תלונות על חשד לזיופים, אך הללו לא נבדקו. הוא דרש שבנוסף לפנקסי התנועה יציגו הבוחרים תעודות־זיהוי, אך ההצעה נדחתה על הסף.

אי־סדרים בבחירות

אחרי השתלטותו על הנהלת הסניף, היה קליינר בטוח שסלולה דרכו לזכות במקום ריאלי ברשימת הליכוד בבחירות לכנסת העשירית. אך סיפור כישלונו מחייב הסבר של דרך הבחירות המיוחדת בתנועת־החירות.

כל חבר בתנועת־החירות רשאי להגיש את מועמדותו לבחירות, אם יש לו שני ממליצים. 35 הראשונים שזוכים ברוב קולות חברי המרכז עולים לשלב השני. את השמות שבהם בחר המרכז, מפרסמים לפי סדר הא"ב.

בסיבוב השני בוחר המרכז 21 איש בשלוש שביעיות. ההנחה היא שמעבר לכך מדובר במקומות לא ריאליים, ואז מוצבים אלה שבין המקומות 21 ו־35 לפי סדר הצלחתם בסיבוב הראשון, שאפילו הם אינם רשאים לדעת את תוצאותיו.

בעוד שהכל מפנים את תשומת־ליבם למיקום שתפסו השמות הגדולים של ה־תנועה, התחוללה דרמה, שהיתה קשורה גם הפעם, בצעירים. בסיבוב הראשון הגיע למיקי איתן מידע, שבקלפי שם בחרו בעלי־שמות מישפחה המתחילים באות א', הוא קיבל פחות קולות מאשר בשאר ה־קלפיות. הוא מיהר לערער על־כך, אך ועדת־העיערורים טענה שאין לו זכות לערער, משום שאסור לו לדעת את תוצ־אות ההצבעה.

עוד באותו ערב הודה עורך־הדין קובה שכטר, יושב־ראש ועדת־הבחירות של ה־תנועה, שהיו אי־סדרים במערכת־הבחירות, והוחלט שוועדות הקלפי לסיבוב השני יהיו בנות חמישה חברים. אך הדבר לא הועיל לצעירים. רק מילוא נכלל בין 21 הרא־שונים, במקום ה־12. רייסר היה במקום ה־23, קליינר מיד אחריו ובמקום ה־27 היה איתן. שלושת האחרונים הוצבו לפי תוצאות הסיבוב הראשון של הבחירות. קליינר הודה שפה ושם נוספו לו קולות.

מסתבר שדווקא חברו לסניף רמת־גן, העסקן דובי ברגמן, הוא שפגע בו. אלמלא הוספת הקולות בסיבוב הראשון, היה איתן בפנים. ברגמן (31), בעל תואר שני ב־אוניברסיטת תל־אביב בחוג להיסטוריה של עם ישראל, היה יושב־ראש אגודת הסטודנטים בתל־אביב בשנים 1974—1975, ואחר־כך כיהן כיושב־ראש התאחדות ה־סטודנטים הארצית. שמו קשור בשערוריות בחירות באוניברסיטה ובהענקת הטבות למקורבי המיפלגה. ב־1977 מונה ברגמן לסמנכ"ל מחלקת דור ההמשך בסוכנות, ועתה הוא מחליף את קליינר כמנהל המח־לקה לחינוך יהודי בגולה.

לא סיים לימודיו

דן מאבק, שבחירות כבר מכנים אותו היסטוריו, יצר כמה מוקדי־כוח. מילוא ואנשיו — קליינר ואנשיו. גם רייסר, מאז התבסס בתפקידו כראש אגף־האירגון, יצר קבוצת כוח משלו ודחה בשתי ידים את הרעיון של שיתוף־פעולה עם אנשי־קליינר. אך למזלו הרע, דווקא חבריו למיפלגה מזהים אותו עם קליינר.

למחנה מילוא משתייכים גם אבנר סרו־סי, נושא־כליו של דויד לוי בסניף רמלה, מאיר ישורון, מצעירי סניף־ירושלים שלא סיים את לימודי המישפטים והיום הוא משמש כעוזרו של שר־התיקשורת, מרדכי ציפורי וגידעון סיטרמן, עוזרו של ארי־דור, בוגר החוג לכלכלה ולראיית־חשבון באוניברסיטת תל־אביב.

רייסר החל למעשה פועל באופן עצמאי אחרי שגם שמו לא נכלל ברשימת המוע־מדים בסניף־הצפון. הוא פרץ את המיסגרת הצרה של צעירי חירות בתל־אביב־רבתי ופנה לציבור־הבוחרים האלמוני של חי־רות, המביא למיפלגה את הקולות בעיי־רות־הפיתוח ובקרב העובדים. עם מחנהו נמנה ראובן שלום, עוזרו של מרידור.

שלום, איש סניף־גבעתיים, שלא סיים את לימודי מדעי־המדינה באוניברסיטת תל־אביב, זכה בתפקידו הנוכחי — הכרוך בנסיעות רבות לחו"ל — בעזרת רייסר.

פעילים אחרים במחנה רייסר הם רפי דואק, עורך־דין מבאר־שבע, אבי יהב וזכי סבן. גם אלי האובן, שתרם לנצחונו של קליינר בסניף־הצפון, הוא היום מאנשיו.

עסקן מורדוב (במרכז)
לא רק בהסתדרות

הקבוצה שהתחילה כאפיזודה באוניבר־סיטת תל־אביב בראשית שנות השיבעים, כשבעלי דיעות ימניות קיצוניות, חסידי ארץ־ישראל השלמה, נבחרו לעסוק באיר־גון מוסדים ומיזנונים, בעידוד המחנה השפוי, הפכה להיות גורם פעיל במאבקי־הכוח על עמדות־המפתח במיפלגת השיל־טון. רבים מהם שימשו בתפקידים בכירים באגודת הסטודנטים בתל־אביב, כשבחי־רתם מתלוות שערוריות של זיופי־קולות ואלימות, שהגיעו אף לבית־המישפט.

למרות שהליכוד מקבל את קולותיו ב־שכונות, צעירי חירות מצפון תל־אביב, ילדי הגלידה והעוגות, שפרחו באוניבר־סיטת תל־אביב, יהיו מקבלי ההחלטות ב־פוליטיקה והחברה הישראלית בשנים ה־קרובות.

בן־ציון ציטרין ■

המהפכה הקרה של

מקררים ומקפיאים

המחירים המומלצים:

דגם	נפח	תאור	מחיר בשקלים
FV 392	12.2 קוב	מקפיא	18,410.— ש'
RR 432	13.6 קוב	מקרר	16,125.— ש'
RF 20/16	12.4 קוב	מקרר/מקפיא	20,890.— ש'
תוספת לתגמיר צבעוני			810.— ש'

שילובים

392+432	25.8 קוב	מקרר + מקפיא	34,535.— ש'
20/16+432	26 קוב	מקרר + מקפיא/מקרר	37,015.— ש'
תוספת לתגמיר צבעוני			1,620.— ש'

מקררים/מקפיאים בגודל בינוני — עדיין אין מועד אספקה

FV 275	8.3 קוב	מקפיא	16,570.— ש'
RR 321	10.8 קוב	מקרר	14,512.— ש'

צבעים: לבן, צהוב-זהב חום, ירוק-בקבוק, אדום

תנאי תשלום: במזומן עם ההזמנה

לחשיג: בחנויות החשמל המובחרות. תצוגה בחנויות חבאות: תל־אביב: סופר, אלנבי 122 (טל' 621850); א.ל.מ., ככר המדינה, ה' באייר 76 (טל' 456154); טוקיו, אלנבי 66 (טל' 612128); מ.ש.י., בן־יהודה 3 (טל' 659994) ✱ **יפו:** פינדר, שד' ירושלים 28 (טל' 824068) ✱ **רמת־גן:** סנסור, ז'בוטינסקי 91 (טל' 702624; ל־קור, ז'בוטינסקי 78 (טל' 725075) ✱ **בת־ים:** סלון הוד, בלפור 48 (טל' 861157); ✱ **חולון:** סלון סבוי, סוקולוב 77 (טל' 848811) ✱ **ירושלים:** סביטאני, סאלח־א־דין 32, ירושלים המזרחית (טל' 284462-02); אמפיסל, רח' יפו 68 (טל' 226675-02) ✱ **חיפה:** הדר מרכזי, רח' הרצל 5 (טל' 672402-04); אריה, ככר פריז, רח' כטיב 2 (טל' 666710-04); קירור צפון, רח' העצמאות 56 (טל' 666711 04; פלג, רח' השופטים 13, קרית־מוצקין (טל' 708383-04); שפרן, העצמאות 58 קרית־אתא (טל' 721237-04) ✱ **באר־שבע:** אלקטריק סנטר, הרצל 71 (טל' 76643-057) ✱ **חדרה:** גל קור, הנשיא 71 (טל' 22082-063); חשמלית, הרברט סמואל 80 (טל' 25922-063) ✱ **נתניה:** חשמלית, שמואל הנציב 5 (טל' 27675-053) ✱ **צפת:** מקור האלקטרו־ניקה, ירושלים 127 (טל' 30926-067) ✱ **פתח־תקוה:** אורון, חיים עוזר 10 (טל' 913940) ✱ **רחובות:** להט, בית הפועלים 6 (טל' 58001-054) ✱ **רמלה:** אסתר אוניברסל, רח' ביאליק 2 (טל' 23077-054) ✱ **לוד:** ל.ש.ל., הרצל 46 (טל' 29233-054) ✱ **עכו:** אחים סט, בן־עמי 43 (טל' 912540-04) ✱ **נצרת־עילית:** סלון עילית, מרכז צ.ד. (טל' 71743-065) ✱ **אשדוד:** רשת ד', מרכז ד', חנות 6 ב' (טל' 63801-055); סוכנויות דרום, רח' רוגוזין 37 ✱ **אשקלון:** קרן אור, הרצל 37 (טל' 28411-051) ✱ **יבנה:** אחים עיני, שדרות דואני 3 ✱ **שדרות:** כל־בו אלקטרו־ניקה, מרכז מסחרי 421/4 (טל' 97543-051).

היבואן הבלעדי כור בע"מ רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 624193, 621984.

„אני צועק!"

(המשך ממעוד 69)

בהבימה תפאורה בחמישה מיליון לירות, ומחליטים לבטל את התפאורה ולבנות חדשה — זה בסדר, יש מי שמשלם. ואילו השחקנים שלי צריכים לעבוד כמלצרים. אז במקום לזרוק את החמישה המיליונים של תיפאורת הבימה, שישלמו משכורת לשחקנים שלי.

● כשהקמת את התיאטרון, הקמת תיאטרון פרטי. לקחת על עצמך סיכונים. מדוע בישהו חייב לך כסף?

מה זה נקרא פרטי! גם הבימה זה פרטי.

● „הבימה" הוא תיאטרון לאומי.

את הרי לא מתכוונת למה שאת אומרת. את יודעת טוב מאוד שהבימה התחיל כמוני, והפך להיות ממוסד שבממוסדים.

● אתה רוצה להיות ממוסד?

אני כעת אגודה עותומאנית, שחברים בה יוסי שריד, מיכה רייסר, פרופסור דן מירון, פרופסור אריה זקס וחנוך לוין.

● בשביל מה הקמת את האגודה?

כדי לעזור לי להחזיק מעמד.

● מה פיתאום מיכה רייסר?

אם שריד יכול לשבת גם רייסר יכול. אז למה לא?

● אם רייסר יציע לך תמיכה ויהפוך אותך, בתמורה, למעין „צוותא" של הליכוד, תסכים, כדי להציל את התיאטרון?

לא. הוא יודע את זה.

● הוא ניסה?

הוא יודע, כי כאשר נוצר הקשר שלו איתי, אמרתי לו שאני בעל דיעות סוציאליסטיות ואני לא איש פוליטי.

● אחרי שערוריית מונדי, רייסר לא מפריע לך?

אם הוא מרגיש בחשיבות התיאטרון הקטן שלי, וגילה נכונות ורצון טוב לעזור לי, ואם הוא לא מפריע לשריד, לזקס, מירון וללוין, ואם הם לא מפריעים לו, אז הוא לא מפריע לי. פוליטיקה לא מעניינת אותי. לאף אחד מחברי האגודה העותומאנית אין זכות להשפיע על הרפרטואר שלי. אני שומר על העצמאות שלי. אני שחקן, לא פוליטיקאי. אנשים שבאים לתיאטרון מזדהים עם כל מיני מיפלגות. אז מה העניין? איש הליכוד הוא אחי בדיוק כמו איש מצפן. דיעות פוליטיות אף פעם לא הפריעו לי. אבל אם כופים עלי, אני נלחם עד חורמה ובועט.

● מתי כפו עליך?

הציעו לי להשתתף במחזות פוליטיים שונים, וסירבתי. במחזה של קישון למשל, מעולם לא אשתתף, כי הוא מסמל בעיני את הדקדנציה, את הבורגנות הימנית הכי איומה. רייסר ושריד לא יכולים להגיד לי מה להציג.

● האם אינך סבור שעל התיאטרון להציג מחזות פוליטיים שיפקחו לאנשים את העיניים?

אמן צריך לעשות מה שיוצא ממנו. מה אנחנו, דון־קישוטים? אני מראה את מצבי החברתי־פוליטי בעבודה. אני מעלה מחזות שהם בעד אהבת האדם, נגד הפשיזם, נגד הרודנות ונגד ההיטלריזם. אני לא צריך להגיד: אני נגד אריק שרון או נגד לויגנר. זה נראה לי חסר־משמעות. אם ארצה להגיד את זה, אלך לכנסת.

פוליטיקה זה דבר איום, שלא נוגע לי בכלל. אני מעלה פה מחזה של שחקן ערבי, רסאן עבאס. הוא מדבר על מצוקותיו ואני מאפשר לו להביע את דבריו. אם יבוא לפה מישהו ויגיד לי שהוא רוצה להעלות מחזה, ובו יקרא „מוות לשמאלנים!" אבעט בו. רסאן עבאס לא אמר מוות לאף אחד. הוא דיבר על מצוקות, על זה ששוטרים היכו אותו בגלל שהוא ערבי. אני חושב שזה חשוב.

● אשר, מה זה בשביליך להיות שחקן?

זה מנקה אותי. כשאני משחק אני מרגיש מוזכך.

ספורט

בדורסל

השרידים

לא נעים להם, למנהלי מכבי תל־אביב. למרות שהם ביטאו אופטימיות זהירה באשר לתוצאות המישחק מול האלופה האיטלקית, אין הם מרגישים בנוח שהקבוצה מורכבת ברובה משחקנים זרים.

ג'ק צימרמן (24), שחקן־הרכש האמריקאי החדש, מאיים מאז הצטרפותו העונה לקבוצה על מקומו ויוקרתו של עמיתו, מוטי ארואסטי (29) — אחד משרידי הישראלים בקבוצה.

מאבק סמוי זה אינו רק אישי, הוא יותר מכך. מנהלי מכבי מודעים לעובדה המצערת של תהליך האמריקניזציה הכמעט־מוחלט בקבוצתם.

מוטי ארואסטי ושריד ישראלי אחר, מיקי ברקוביץ', חשובים למנהלי הקבוצה. בלעדיהם תהיה זו נבחרת בין־לאומית, שכל קשר בינה ובין ישראל הוא מיקרי בלבד. לא ייתכן שאלופה ישראלית, הידועה ככזו בעולם, תהיה מורכבת משחקנים אמריקאים בלבד.

דאגה ופינוק. צימרמן התגלה בתקופה זו כשחקן בעל אופי שאפתני מאוד — תכונה הנפוצה אצל שחקנים מארצות־הברית — והמתעקש לנצח. הוא בעל פוטנציאל אדיר, הנמצא רק בראשית דרכו. הצעיר יכול לשמש כרכז מעולה, קלע בולט והוא גם מצליח לא רע במשימות אחרות, שאין בקבוצה מי שימלא אותן. גילו הצעיר מעניק לו, לדעת פרשני כדורסל, יתרון על ארואסטי. כל עתידו עוד לפניו, והוא יכול עוד להקדים את חברו הישראלי.

כדי למנוע מתיחויות מיותרות בין השניים, טורחים מנהלי הקבוצה סביב עלה־התאנה הישראלי ארואסטי. הם דואגים לו

כדורסלן ארואסטי
מאבק סמוי

קצת יותר מאשר לאחרים, כך מספרים, ואפילו מפנקים אותו כדי שלא תיפול רוחו חלילה לפני המישחק החשוב.

אך לא הפינוקים ולא הדאגות יכריעו את תוצאות היריבות הסמויה. עתה מצפים כולם לראות מי ירבה לקלוע יותר במישחק הגמר לאליפות אירופה מול היריבה המסוכנת, סקווייב קאנטו.

קניאה לוהטת

„תדע לך שאתה בן־זונה, קומוניסט אדום, שצריך לזרוק אותו לרוסיה!" הודעות טלפוניות מסוג זה זוכה לקבל מדי פעם יואש אלרואי, עורך מבט־ספורט בטלוויזיה. זה קורה במיוחד אחרי שידור התוכנית במוצאי־שבת. השפעתה העצומה של הטלוויזיה על דעת־הקהל פונה, לפעמים, נגדה. יחס הצופים לכל מילה הנאמרת במבט־לחדשות או במבט־ספורט דומה כמעט ליחס הכבוד שבו זוכים, בדרך־כלל, כתבי הקודש.

אוהדי כל קבוצות הכדורסל בארץ מגלים קינאה לוהטת וגלויה למידת תשומת־הלב שמעניק מבט ספורט לאלופת אירופה, מכבי תל־אביב. המצליחנית שבין הקבוצות הישראליות זוכה לכיסוי רחב, ואוהדי האחרות מגיבים כמו היו מאהבים נכזבים ונבגדים. כעסם ותיסכולם של אוהדים, שחקנים, ועסקני־ספורט מכה על ראשם של אלרואי וחבריו — הטכנאים, הצלמים, הכתבים והבימאים — המשתתפים בסקירת אירועי־הספורט השונים.

„מה שהכי חשוב". את תקריית אוהדי בני־יהודה, שהפליאו אגרופיהם בבימאי הטלוויזיה חסר־האונים, צבי סלפון, ניתן היה כימעט לחזות מראש. אנשי הטלוויזיה מכירים כבר מזמן את מבטי הכעס בעיני האוהדים. הטענות נגדם חוזרות על עצמן בדייקנות: הטלוויזיה מפלה בין הקבוצות השונות, ולא מעניקה זמן שידור שווה לכולם. יואש אלרואי דבק מאז ומתמיד בהסבר, שהזוכים בתשומת־הלב של כולם הם אלה הזוכים בהצלחה.

התחרות על דקות־השידור המעטות היא עצומה. אומר אלרואי: „אם היו מאפשרים לי זמן־שידור ארוך יותר, המצב היה שונה. בגלל הצימצום הרב אני משדר רק את מה שהכי חשוב. מה אני יכול לעשות שהדבר מעביר את האוהדים על דעתם?"

לשמע הטענות מכל הצדדים ניתן היה לחשוב שלקבוצת מכבי תל־אביב, הנהנית מזוהר מצלמות הטלוויזיה, המתמקדות על פני שחקניה ומנהליה, אין טענות. אך אין זה כך. להיפך.

מנהלי הקבוצה הישראלית, שהתפרסמה בכל אירופה, מתלוננים. הם סבורים שמכבי סובלת מכל החסרונות של הבדידות בצמרת. מקומה במרכז תשומת־לב חושף אותה, לא פעם לביקורת. וביקורת היא לא תמיד נוחה.

ביבות פוליטיות. שידור שמונה השניות השנויות במחלוקת בסיום המישחק הגועש מול היריבה האיטלקית סקווייב קאנטו, עורר את זעמם של אנשי מכבי. הם נזעקו אל יואש אלרואי והתלוננו מרה, ששידור הסקופ הטלוויזיוני עלול לפגוע במעמדה.

שימעון מיזרחי, יושב־ראש הנהלת מכבי, טען שהמסקנה שעלתה מן הניתוח לא היתה מדוייקת. השעון של מבט ספורט לא היה מאופס עם זה של השופטים, והקביעה שמכבי זכתה במישחק שלא כדין אינה הוגנת. „מכבי הפכה מזמן לקבוצה של כל המדינה, ואסור לרמוז שקבוצה ישראלית זכתה בצורה בלתי־הוגנת," טען אז מיזרחי, תוך שהוא פורט על נימים פטריוטיים. גם קהל האוהדים המטורף של מכבי הפחיד את מיזרחי. „בהשפעת הטלוויזיה הם עוד יכולים לבוא ולטעון שמכבי ניצחה ברמיה," אמר נזעק.

גם שידור תקרית המהלומות, לפני שניים, בין השחקן חמום־המוח ארל ויליאמס ובין שחקני פנאתינאיקוס היוונית הסעירה את עסקני מכבי. אנשי פיב"א — איגוד הכדורסל האירופי — הכינו מן הסרט מיסמך, שבעיקבותיו נענש ויליאמס הזר־חק ממישחק אחד. הם גם כמעט שהתפתו להזהרות על מישחק חוזר מול היוונים.

למרות הצלחותיה של הקבוצה, והמישקל של יושב־ראש האגודה, שימעון מיזרחי, בפיב"א, מפחדים במכבי פחד מוות. מסיבות פוליטיות ישראל אינה כל־כך פופולרית בזירה האירופית, ולכן עלול כל אירוע שלילי לגרור החלטות גורליות נגד הקבוצה.

„מבחינת מכבי," אומר אלרואי, „הם צודקים. אולי גם מהבחינה הלאומית. אבל לא מבחינה עיתונאית. מה הם רוצים, שלא נראה את האמת?"

תחזית המאמן

המאמן־לשעבר של קבוצת שמישון תל־אביב, ניסים בכר, חוזה את תוצאות מישחקי הליגה שייערכו בשבת הקרובה. השבוע יתברר אם יאמן את נבחרת ישראל לנוער, או קבוצה אחרת בליגה הלאומית.

מאמן בכר

1 1. **שימשון ת"א — הפועל פתח־תיקווה:** ניצחון של שימשון. זוהי ההזדמנות שלה להתאושש ממצבה. אפילו תיקו לא יספק אותה. רק ניצחון.

1 2. **מכבי נתניה — כני־יהודה ת"א:** מישחק חשוב של המחזור. שתי הקבוצות נלחמות על המקום השני והשלישי. הפסד של אחת מהם יגרום לה להפסיד את מקומה בטבלה. הבתיות של נתניה תכריע.

X 3. **מכבי יפו — הפועל תל־אביב:** יהיה מישחק מעניין. אני מהמר על תיקו.

X 4. **בית"ר י"ם — הפועל כפר־סבא:** אחד המיבחנים החשובים של כפר־סבא, אם ברצונה לשמור על מקומה בראש הטבלה. היא תוכל לנצל את עייפות בית"ר ירושלים ממישחק הגביע, באמצע השבוע. כפר־סבא לא תנוצח: אני מהמר על תיקו ומעלה, לטובת כפר־סבא.

X 5. **הפועל באר־שבע — מכבי חיפה:** מצב שתיהן דומה: תהיינה עייפות ממישחק הגביע. אני מהמר על תיקו.

X 6. **מכבי ת"א — הפועל ירושלים:** מישחק חשוב להפועל ירושלים, הנמצאת בתחתית הטבלה. תנצל את עייפות מכבי תל־אביב ממישחק הגביע. אני מהמר על תיקו.

2 7. **הפועל יהוד — בית"ר תל אביב:** מישחק חשוב לבית"ר. אסור לה להמר על תיקו. חייבת לנצח. תהמר על כל הקופה.

2 8. **מכבי פ"ת — הפועל ראשל"צ:** יהיה קשה לנצח את ראשון. אני נותן להם את הניצחון.

1 9. **הכח־מכבי ר"ג — מכבי ר. עמידר:** יהיה זה מישחק חשוב בליגה הארצית. שתי הקבוצות מסכנות את שלוש הקבוצות מעליהן, המועמדות לעלות בעונה הבאה לליגה הלאומית. אני מהמר על הכח רמת־גן, שתנצח ותהיה מועמדת ללאומית.

1 10. **הפועל חיפה — הפועל ק. שמונה:** יש התאוששות מסויימת בחיפה. זה יתבטא גם השבוע בניצחון על קריית־שמונה.

1 11. **הפועל בית־שאן — הפועל לוד:** מישחק חוץ קשה ללוד, שהתאמצה כבר השבוע מאוד. מהמר על בית־שאן.

X 12. **בית"ר רמלה — הפועל רמת־גן:** רמת־גן נמצאת בצרה, שוערה נענש והורחק. בלעדיו היא יוצאת למישחק חוץ קשה. אם תשיג נקודה זה יחמיא לה במצבה. מהמר על תיקו.

1 13. **הפועל תל־חנן — בית"ר נתניה:** תל־חנן בביתה היא טובה יותר, והיא גם תנצח.

בשבוע שעבר הצליח המאמן דרור קשתן לנחש תוצאות חמישה מישחקים.

(המשך מעמוד 27)

של עבד אל־מג׳יד. אולם גם שופטי בית־המישפט המחוזי לא התייחסו באמון אל עד זה. „כל עניין עבד אל־מג׳יד משאיר חשד כבד של קשר לשבש הליכי מישפט, על־ידי שיכנועו של אל־מג׳יד להעיד עדות־שקר, כדי לשרת את מטרות הסניגוריה.״ ציין הנשיא. הוא ביטל גם עדות זו כסיוע אפשרי.

מאחר שכל אפשרויות הסיוע נפסלו על־ידי בית־המישפט העליון, נשארה עדות יחידה של סימה ארלוזורוב יחידה. על סמך עדות יחידה, לפי סעיף מס׳ 6, לא היתה אפשרות לחרוץ דין. לכן זוכה סטבסקי.

ב־1936, שנתיים אחרי המישפט, בוטל אותו סעיף, הדורש סיוע. מאז אין הוא קיים עוד במישפט הישראלי.

בסיפרו כתב על כך הפרופסור אליהו הרנון: „מישפרצו מאורעות 1936, התקשו בהוכחת אשמת מחבלים, ותוקן סעיף 6, כך שתחולתו צומצמה למישפטים אזרחיים בלבד.״ במישפט הישראלי נותרו חריגים מעטים לפיהם לא ניתן גם היום להרשיע בלי סיוע לעדות יחידה, והם: הסתה למרד, עדות־שקר, מתלוננת בעבירות מין, ועדותו של שותף לעבירה. בכל יתר המיקרים, כולל מישפטי־רצח, ניתן היום להרשיע על־פי עדות עד יחיד ללא סיוע. בית־המישפט חייב להזהיר את עצמו ולשקול אם בטוח הדבר לסמוך על העדות היחידה.

החל מ־1936 היה פסק־הדין במישפטו של סטבסקי, ואולי גם במישפטו של רוזנבלט, נחרץ אחרת. לשופטים לא היה כל ספק בעדותה של העדה היחידה, והם נזקקו לסיוע לפי דרישת־החוק. ברגע שבוטלה דרישה זו, היתה ההרשעה נקבעת בגלל אמון השופטים בעדותה של סימה ארלוזורוב.

שנתיים אחרי מישפט רצח ארלוזורוב בומל הסעיף הדורש סיוע לעדות יחיד במישפטי רצח. אם היה המישפט מתקיים אחרי הביטול, פסק־הדין היה: אשמים!

הסניגורים תקפו בזמן המישפט את הזיהוי של סימה ארלוזורוב. היו להם תלונות רבות נגד עריכת מיסדר־הזיהוי, נגד הצגת תמונת סטבסקי לגברת ארלוזורוב עוד לפני מיסדר־הזיהוי, וכן על מצבה הנפשי והתמיכה שהעניק לה קצין־מישטרה אנגלי. כל הטענות האלה נבדקו על־ידי בית־המישפט העליון בעיעיון, והוא לא מצא כל פסול בצורת־הזיהוי.

מייד אחרי הרצח תיארה האלמנה את התוקפים באוזני חוקרי־המישטרה. המישטרה הפיצה את תיאור הרוצחים המבוקשים במקומות שונים, ופקיד של מישרד־ההגירה הודיע כי הוא מכיר אדם המתאים לאחר התיאורים. הוא ציין את סטבסקי, שהיה נתין פולני ושנזקק לשירותי מישרד־ההגירה. מאחר שהמישטרה לא היתה בטוחה כי סטבסקי עדיין בפלשתינה, היא הציגה את תמונתו, בין תמונות אחרות, לפני סימה ארלוזורוב, והיא זיהתה אותו על פי התמונה.

ימים ספורים אחר־כך נעצר סטבסקי, והועמד למיסדר־זיהוי. סימה ארלוזורוב הציגה בגברים שעמדו לזיהוי, וכאשר הגיעה לסטבסקי עמדה להתעלף. היא זיהתה אותו כאשר היא נתמכת בזרועו של קצין־המישטרה סטפורד, כדי שלא ליפול.

למרות שהפסיקה הישראלית עסקה רבות בעניין זיהוי ומיסדרי־זיהוי, יש לציין כי ההלכה לא השתנתה מאז, וגם היום מסתמכים בתי־המישפט בישראל על אותם תקדימים, שנזכרו במישפטו של סטבסקי.

ב־1966 נערך מישפט לאליהו בולקין, באשמת רצח חברתו, זונה צעירה בשם שושנה פליגלמן, בחוף עכו. בעיית הזיהוי התעוררה שם בחריפות. העד היחיד ש־זיהה את בולקין היה נהג־מונית, שהעיד כי ביום הרצח הסיע מתל־אביב לחיפה זוג צעיר. השניים ירדו בחיפה ושאלו אותו היכן נמצאות המוניות לעכו. הנהג זיהה את הקורבן לפי תמונה, שהציגה לו המישטרה. הנאשם טען כי לא הוא היה הגבר בחברתה, אך הנהג זיהה גם אותו.

במישפט התברר כי לפני מיסדר־הזיהוי הציג קצין־מישטרה לפני נהג־המונית תמונה אחת ויחידה של בולקין. אילו היתה התמונה מוצגת לו בין תמונות של אנשים אחרים, היה מישקל לזיהוי על־פיה, וגם למיסדר־הזיהוי שנערך אחר־כך היתה חשיבות גדולה. אך הצגת תמונה בודדת מסכלת את תמונת הזיהוי, ומפחיתה מערכו. בית־המישפט פסל את הזיהוי, וזיכה את בולקין מחמת הספק.

לפי פסק־הדין המנדאטורי, הוצגו לפני אלמנת ארלוזורוב כמה תמונות של אנשים חשודים, והיא זיהתה ביניהן את תמונתו של סטבסקי. לפי הקריטריונים הנהוגים היום במדינת־ישראל, היה זה זיהוי נאות. לכן יש לשער כי גם בית־מישפט ישראלי היה מקבל את זיהויה של סימה ארלוזורוב.

אילו נערך מישפטם של אברהם סטבסקי וצבי רוזנבלט אחרי ביטול הסעיף, הדורש סיוע עדות לעד יחיד, הם היו מזוכים בדין רק במיקרה אחד: אם היה מתעורר בלב השופטים ספק בדבר מהימנות עדותה של אשת הקורבן.

אין בניתוח זה, כמובן, כדי לקבוע את אשמתם של שני הנאשמים. יש גם לזכור שאפילו הורשע אדם ברצח, לפי כל דיני הפרוצדורה, ייתכן כי נפל קורבן לטעות מישפטית. אך לפרשה הישנה, שראש־הממשלה העלה מנבכי־העבר, יש צדדים מישפטיים מוזרים עד למאוד.

אלבז: אין סוף לצרות

רב־פקד יהודה אלבז אין מנוחה. רק עתה זוכה מאשמת עדות־שקר במישפטו של עמוס ברנס, וכבר מתרגשת עליו צרה חדשה: אשתו עלתה על עיקבותיו.

„אני מתילדה אלבז, אשתו האמיתית והיחידה של רב־פקד יהודה אלבז מאז 1949! האשה שמתנשקת איתו בתמונה שפירסם העיתון היא אולגה!״ אומרת מתילדה אלבז בתוקף רב, כשהיא מצביעה על גליון העיתון שבו פורסמה תמונתו של אלבז בחברת ידידתו.

„בעלי, יהודה אלבז, משרת במישטרת־ישראל כבר 30 שנה. עלינו ארצה ב־1948. הוא בא ממארוקו ואני מרומניה. שנים רבות גידלתי את שלושת ילדי בעצמי. הייתי שותפה לכישלונות ולהצלחות, והיום הוא קוצר את הפירות לבדו. בעלי, יש לו כוכבים על הכתפיים. אבל הוא הגיע

מתילדה אלבז: „הפחעתי אותו בחברת ידידתו, הצעירה ממנו ב־24 שנים. איך היא לא מחבייאת?״ יהודה אלבז: „היא העלילה עלי במישטרה!״

אליהם בזכותי. אני ריאה את עצמי כחלק מהמערכת המישטרתית. הכוכבים הם גם שלי!״ הכריזה השבוע מתילדה אלבז.

היא סיפרה שהיחסים ביניהם התערערו אמנם, אך היא עדיין אינה מוכנה לוותר על הכוכבים המגיעים לה, ועל מי שנושא את הכוכבים האלה.

בני־הזוג אלבז נפרדו לפני שנתיים, וקצין־המישטרה משלם מזונות לאשתו. היא טוענת שהוא אינו משלם בזמן, ונמצאת בעיקבותיו.

מתילדה אלבז ביקשה להיפגש עם מפקדיו של בעלה בזה אחר זה, אך הם לא היו מוכנים לומר לה היכן הוא נמצא. אז גילתה כי למדה משהו, במשך השנים הרבות שבהן היתה אשת שוטר. כמו אשתו של המפקח הידוע, קולומבו, היא פתחה בחקירה משלה. ואכן, החקירה הסתיימה בהצלחה, ומתילדה מצאה את מקום מגוריו של בעלה.

„הפחעתי אותו!״ הכריזה מתילדה אלבז, „נכנסתי לבית שבו הוא היה עם ידידתו, הצעירה ממנו ב־24 שנים, התיישבתי ב־כורסה ושאלתי את אולגה: את לא מת־ביישת לצאת עם סבא לנכדים?״

בתגובה לדברי אשתו, מתילדה, אמר רב־פקד יהודה אלבז: „זה לא נכון מה שהיא אומרת. אין לי קשר איתה כבר שמונה שנים. היא העלילה עלי במישטרה, והגיש תביעת גירושין נגדי. ביום שבו הופעתי והעדתי בבית־המישפט המחוזי בירושלים במישפט נגדי, החליט בית־הדין הרבני בחיפה להכפיל את דמי המזונות ואני הגשתי עירעור.״

אלבז ואשתו
אשת החוקר —

אלבז וידידה (בעת הזיכוי)
— מנהלת חקירה

„הנסיך הקטן״ נגד הנסיגה מסיני

ב**ערב אנחנו** הולכות למושב אוגדה, שם בתוך בית־האריזה, מתקיימת מסיבת בר־מיצווה לילדי הפיתחה. הילדים מעלים את ההצגה הנסיך הקטן של סנט־אכזופרי. ילדים בני 13 שוזרים בדיבריהם דימויים פוליטיים, שכתב למענם התיפאורן והצייר ציצי גרא, שהצטרף לתנועה לעצירת הנסיגה לפני שיבעה חודשים, ומאז — כפי שהתבטא אחד מחברי מושב שדות, שם מתגורר ציצי עם אשתו עכסה — „הוא יותר אדוק מ־האפיפיור.״

שוב ושוב מתרחשת התופעה — האנשים רואים עיתונאי ושוכחים שיש גם חיים פרטיים. שאלתי את ציצי גרא ל־שלומו, ומייד קיבלתי: „אף פעם לא הרגשתי יותר שלם עם עצמי — אנשי גוש־אמונים הם ארץ־ישראל האמיתית — ארץ־ישראל העובדת — הם אנשים נפלאים — אני מסתדר איתם ומבין אותם יותר טוב משאני מבין הרבה חברים שלי מהבוהימה.״ סוף נאום.

תושבת שדות, שמבקשת שלא נזכיר את שמה, מושכת אותי הצידה ומבקשת לדעת אם גילה היא הכתבת שעשתה את הסידרה על חיי המין של האשה, מיסתורי האורגזמה הנשית בהעולם הזה. אני משיבה בחיוב. „אולי תציעי לה לעשות סידרה על מה שקרה לחיי־המין של תושבי הפיתחה, מאז שנודע כי עומדים לפנות?״ היא מציעה. הצעתה מתקבלת בהתלהבות מצד שתינו. גילה מוכנה להתחיל בסידרה מייד אך האשה, עיניה עצובות אומרת: „יש לי הרבה מה לשפוך אבל בפעם אחרת.״ ביקשנו לפחות רמז, אך היא הסכימה רק לומר שמספר הגירושין גדל בגלל הפינוי. „איך אפשר לקיים יחסי מין תקינים במתח כזה?״ היא שואלת.

בביתם של נחמה ויואב תלמי צפינו בנעמי שמר ובעמוס קינן בטלוויזיה. „עמוס קינן אמר שלא צריך להחזיר את השטחים,״ אומר יואב. מי אמר? „החברה מהתנועה לעצירת הנסיגה״ הוא משיב, „הם אמרו שקינן אמר שהחזרת הישובים לא תפתור את הבעיה הפלסטינית, ולכן לא צריך לעקור נטוע.״ אנחנו שותקות. את השתיקה המתוחה מפירה נחמה, ש־אומרת בחיוך, „אז נעמי שמר הצליחה להשפיע גם עליו...״

ימית: מסיבת הסיום

(המשך מעמוד 57)

בבית. איציק אומר משהו על קידוש השם, ומבטיח להפגיש אותנו עם אחת מהן.

לפתע אנחנו רואים פטה מורגנה. בלב המידבר, עשרות מקררים של אמקור. גילה עוצרת את המכונית בחריקת בלמים. לא, אין זה תעתוע חולף. זהו באמת ים של מקררים בלב המידבר, ובדואית רעולת־פנים בוחנת אותם. לאן היא תכניס את התקע? ליתד האוהל שלה? אך מסתבר שהמקררים אינם מיועדים לבדואים. מחמוד הבדואי, בעל המקררים, מסביר כי רכש אותם בימית מהתושבים העוזבים, והוא מתכוון למכור אותם בקאהיר במחירים מפולפלים. בצד זרוקות מכוניות־כביסה. מחמוד אומר שהוא בטוח שיעשה עסקים טובים.

ממשיכים לחצר־אדר. „אין לכן בשביל מה לנסוע,״ אומר איציק, „הצבא עשה עבודה יסודית. מה שנשאר מחצר־אדר זה שדה חרוש, מעט גרוטאות, וארגזי עגבניות. אנחנו ממלאות שקית בעגבניות ואוכלות בדרך. עגבניות טעימות להפליא.

„זה די סמלי,״ מהרהרת גילה בקול, „משה דיין הקים את חבל ימית, ועגבניות המונימייקר שלו זרוקות עכשיו בחצר־אדר. זהו סוף הסיפור.״

הדרך לעצמונה יפהפייה. משמאל מושב חרובית, היושב עדיין בקרוואנים. חבר׳ה מחרובית יצטרפו לאלה מנתיב־העשרה, ויקימו מושב ליד מחסום ארז. בעצמונה אנחנו פוגשות פרצוף מוכר — אורי גולדשטיין, כתב הטלוויזיה, היושב במקום מזה חודשיים, ומכין סרט. „הוא שינה את דיעותיו. לא תכירו אותו כעת,״ אומר איציק בגאווה. „גם אם אתן תשבו פה שבוע, תהיו משלנו.״

עצמונה חוגגת היום שלוש שנים לייסודה. החגיגות בוטלו, כי באותו יום מלאו שיבעה ימים למותו של הרב קוק. רוב האנשים יצאו להפגין בירושלים. עצמונה שרוייה באבל. אחת החברות ילדה תינוק מת. אשה אחרת ילדה את תינוקה במסוק של צה״ל.

ישראל דנוך שוחרר מן הכלא ומחלונן:

ל **שראל דנוך** יושב בפתח הגלריה שלו בכרם התימנים שבתל־אביב. אנשי ה־שכונה מכירים אותו היטב ומברכים אותו בבירכת „ברוך מתיר אסורים". מישהו אף שלח לו זר ורדים ענקי לרגל שיחרורו מבית־הסוהר, אחרי שריצה 18 חודשי מאסר בפרשת הרצח הכפול.

ישראל גילח את זקנו, והסיר מראשו את הכיפה שאותה חבש מאז מישפטו.

דנוך מסביר: „הורדתי את הזקן ואת הכיפה מפני שהדמות שאני רואה בכל בוקר במראה מזכירה לי את בית־הסוהר. אני משוחרר כבר חמישה ימים, ועדיין לא הסתגלתי לחופש."

על יחסיו עם הדת מספר ישראל דנוך: „בבית־הסוהר השתתפתי בחוג דתי בשם ‚תורת ישראל', ששייך לישיבת אור שמח. הישיבה הזאת מימנה את החוג בכספה, וההשתתפות בחוג נתנה לי עידוד. רציתי לחזור בתשובה כי אני קרוב לדת ומאמין באלוהים. אבל לעבור בבת אחת לדרך חיים כל־כך קיצונית זה קצת קשה. יש לי אשה, ילדים ונכדים, ויש לי עוד הרבה דברים לגמור. אולי באחד הימים אחזור בתשובה ואקדיש את החיים שלי לדת."

פיסול במעשיהו

ד **נוך סיפר** שהוא נמצא עדיין תחת ה־הלם של המישפט והמאסר. „הסיוט של החודשים הראשונים בכלא רמלה עדיין רודף אותי," הוא אומר.

בשבוע שעבר

ישראל דנוך היה עדיין מגודל זקן, בעת הארכת מעצרו של גיסו, רחמים („גומדי") אהרוני, יומיים אחרי שהשתחרר מהכלא. לידו בתמונה: אוסי אהרוני וחברתה סימה.

כעבוד יום

התגלח ישראל דנוך. כאן הוא בביתו עם חנוכיה מעץ־זית אשר אותה פיסל בעת מאסרו בכלא. החנוכיה זכתה בפרס ראשון, והפסל ישראל דנוך זכה בחופשה מבית־הכלא.

למרות שלשאר האסירים הותר הדבר.

לישראל דנוך, בעל הגוף, המתנשא לגובה של 1.90 מטרים, היתה בבית־המעצר מיטה צרה שנמצאה ליד הקיר. הוא התלונן ללא הרף שהאור הדלוק מפריע לו לישון, והמיטה צרה מדי וקצרה מדי. על כך היה משיב לו רוני ניצן: „זה מה שיש." האר־חות ניתנו לו בחדר, ובמשך שיבעה חוד־שים לא יכול היה דנוך ליצור קשר עם אסירים אחרים, מלבד שכנו לתא.

אחרי שניתן גזר־הדין במישפט, הורידו את טוביה אושרי לקומת המרתף, ואילו דנוך ויצחק אהרוני, אחיו של רחמים („גומדי") אהרוני, שוכנו בחדר משותף באגף המכונה מיון, שם היו התנאים גרו־עים במיוחד, לדברי דנוך. החדר היה קטן מאוד, ולא היתה שום מחיצה בינו ובין בית־השימוש. „תנאים בלתי אנושיים ממש," טוען דנוך. על כל תלונה, הוא מספר, היתה לניצן תשובה אחידה: „אין לי סמכות ואני רק ממלא הוראות."

עכשיו השתנו שם התנאים. האסירים רשאים לקנות עיתונים על חשבונם, ואפילו לטלפן פעם בשבוע, במשך חמש דקות, אל מחוץ לכלא, כאשר לכל אסיר מוקצבים חמישה אסימונים.

יותר מאוחר הועבר דנוך לכלא מעשיהו. שם שהה במשך 11 חודשים. כאן ניתנה לו ההזדמנות לעסוק בתחביב חדש־ישן שלו: פיסול.

דנוך עבד בין כותלי הכלא בבניין וב־שיפוצים ועסק בפיסול בשעות הפנאי. הוא עבד בעזרת כלים פרימיטיביים, כמו פיסות ברזל ופיסות זכוכית שמצא, וגילף בעץ ובאבן. כאשר נערכה בחנוכה תחרות בכלא, זכה ישראל דנוך בפרס הראשון, כמי שעיצב את החנוכיה היפה ביותר. הפרס היה חופשה בת 48 שעות.

רוצה לנוח

ע **כשיו יושב** דנוך בביתו שבחוף שרתון, מוקף פסלים מעשה ידיו. כאשר יהיו לו די פסלים, הוא מבטיח, יערוך תערוכה.

את גיסו, רחמים („גומדי") אהרוני, ראה דנוך לראשונה ביום השישי שעבר, בבית־

„עשו ממני מיפלצת!"

הוא היה סגור בתא קטן במשך שיבעה חודשים, ללא כל תעסוקה, פרט לשעה אחת ביום, כאשר הורשה לטייל בחצר סגורה. שכנו לתא היה בן־אחותו של טוביה אושרי, אבנר מעודד, שגם הוא הורשע בפרשת הרצח הכפול. בתא אחר שבפרוזדור שכן טוביה אושרי.

באותה תקופה היה רוני ניצן מפקד בית־המעצר. דנוך מספר כי הוא הורה להשאיר אור דלוק בתאים ביום ובלילה. השמירה היתה קפדנית מאוד, וניצן לא התיר לדנוך ולחבריו לראות טלוויזיה, המישפט, אחרי שהוסגר לישראל מאיטליה. דנוך משוכנע שאם יהיה מישפט צדק, כדבריו, יזוכה אהרוני. הוא שב ומאשים את עד־המדינה רמי ערוסי. דנוך מספר שוב ושוב כיצד הגיע אליו ערוסי אחרי הרצח ואמר לו: „היצלתי את חייהם," כשהוא מתכוון לטוביה אושרי ולגומדי. דנוך מקווה שלערוסי יהיו נקיפות מצפון, והוא יעיד במישפטו של רחמים אהרוני בצורה שונה מזו שהעיד בה במישפטו של אושרי.

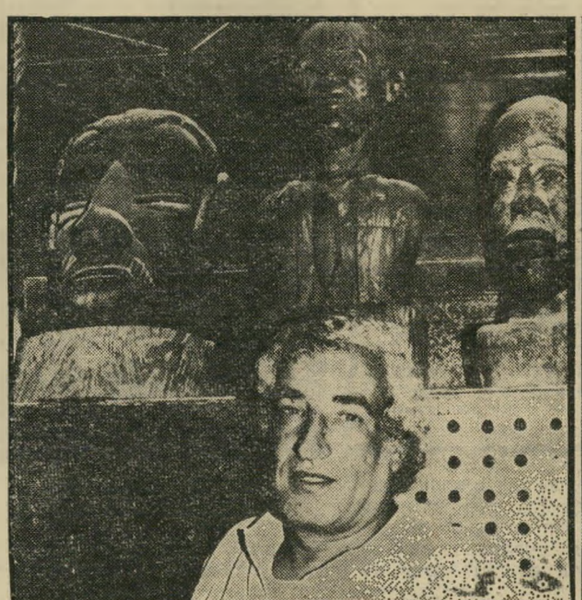
דנוך תוהה, מדוע מעכב בית־המישפט העליון את העירעור שהגיש בעיקבות הרשעתו בבית־המישפט המחוזי. „למה הם מחכים?" הוא שואל, „שגם רחמים יישפט, ואז יחליטו מה לעשות? זה בכלל לא קשור. אני עירערתי על גזר־הדין מייד אחרי המישפט שלי, ועכשיו, כשכבר הש־תחררתי מהכלא, עוד אין לי תשובה."

דנוך ישב בכלא במשך 18 חודשים, אחרי שנדחתה בקשתו לניכוי שליש מתקופת המאסר. נציג המישטרה טען שהוא מסוכן לציבור.

דנוך אומר: „יצאתי מהכלא לפני כמה ימים, ואני מנסה לשקם את עצמי. אני בן־אדם כמו כל אחד אחר. עבדתי 25 שנים בתור פקח בעיריית תל־אביב, ובתור איש־ביטחון. עכשיו אני מתכוון לעסוק בפיסול. אני אוהב את זה.

„המישטרה והעיתונים עשו ממני מיפ־לצת. כשהם, השוטרים, באים אלי הביתה, הם באים עם נשק דרוך ומפחידים את הילדים. אני מקווה שהם יפסיקו עם זה. אני כבר עייף ואני רוצה לנוח מכל ה־ענייניים האלה." **נעמי אדווה** ■

גומדי בבית־המישפט

רחמים אהרוני נראה מודאג כשפרקליטתו, הד"ר עדנה קפלן, מסבירה לו את צעדיה.

דנוך בכרם

התימנים בגלריה שלו, כשמאחוריו שלושה פסלים שגילף בתקופת מאסרו. הגלריה שלו נמצאת מול המיסעדה ציון.

רחל מרחלת על כל העולם

ניר והנס במילאנו

היחיד שהפיק תועלת כלשהי משבוע־האופנה שנערך בישראל הוא הדוגמן **ניר בן־יהושע**. ניר, שהיה חקלאי במשק השייך למישפחתו בבאר־טוביה, עבר דרך ארוכה מאוד מאז היה חלבן במושב השקט. הוא כבר הספיק לעבוד כמלצר, כמנהל

ניר בן־יהושוע
כרטיס אל הקאריירה

מיסעדה, ורק אז, אחרי שהתגלה על־ידי צלם־אופנה, הפך תוך זמן קצר לדוגמן מבוקש.

הוא ניסה את מזלו בדרום־אפריקה, אך כמה חודשים במדינת השחור־לבן הספיקו לו, והוא חזר לישראל. לאחרונה הוא הופיע בקטלוג של חברה מסויימת המייצרת ביגוד־עור, ושם הבחינו בו לראשונה בניו־הוזוג **קרלה ורוכרטו דה־פג'יו**, שהם בעלי מיפעל ידוע לביגדי עור במילאנו שב־איטליה.

כשהגיעו השניים לארץ לשבוע־האופנה, הם שאלו על ניר, וכאשר פגשו בו הזמינו אותו לבלות עימם כמה ימים במלון ה־ירושלמי שלהם.

קרלה דה־פג'יו התלהבה כל־כך מה־בילוי המשותף עם ניר, שהיא הבטיחה לשלם לו כרטיס טיסה למילאנו.

ואכן — כמו באגדות — לפני שבוע הופיע הכרטיס המיוחל. ניר עזב את דירתו בתל־אביב, החזיר את חפציו לבית הוריו שבבאר־טוביה, ולפני שלושה ימים עלה על מטוס בדרכו לעיר האורות.

הוא מקווה לעשות שם קאריירה — וגם למצוא זמן לטיולים באירופה עם משפחת דה־פג'יו הטובה.

ציונה חוזרת ללונדון במצב מישפחתי חדש

ציונה ואריה גסט הם זוג חיפאי ידוע ומוכר. לציונה היתה חנות לסמר־טוטים ישנים ולעתיקות בחיפה, ולפני כ־שנתיים עברה לגור בלונדון, שם פתחה סניף עם עסקים דומים.

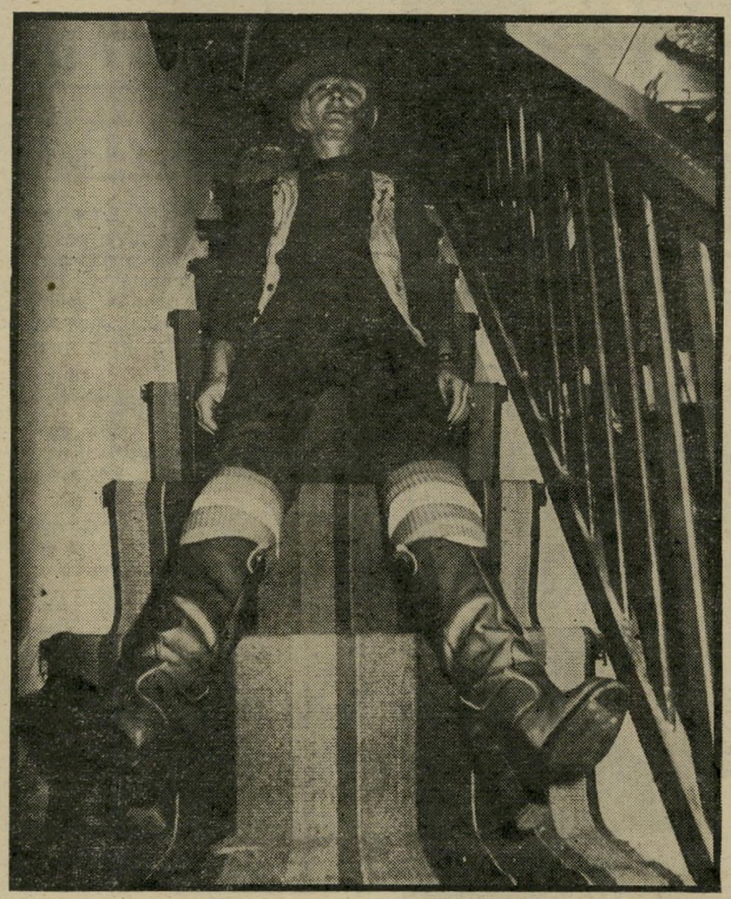
אריה, שהיה מנהל בחברת לים, עזב את החברה ההיא אחרי שנתגלתה שם שערוריה רחבת־היקף.

הזוג חי בנפרד במשך תקופה מסויימת — היא בלונדון הצוננת, והוא בחיפה האדומה, יחד עם בתם **סיסי** בת ה־23, בווילה שכורה בשכונת דניה היוקרתית.

והנה, לפתע פתאום, בעצם הימים האלה, הגיעה ציונה לארץ בהפתעה גמורה — ומצאה את בעלה היקר לא כל־כך בודד בבית.

ציונה פנתה לרבנות, ובתוך 24 שעות אושרה בקשתה לגט. כעבור שלושה ימים התגרשו השניים.

הגברת הגרושה הטרייה חוזרת השבוע ללונדון, ואילו אריה ימשיך לבלות עם נשות חיפה, המגלות לו חיבה מסויימת.

ציונה גסט
חזרה מפתיעה לחיפה

חיים כמו תיאטרון

מוטק'ה לבנון הוא דמות ידועה ב־חיפה, והוא גר שם בדירת־רווקים בשכונת בת־גלים. השכנים, שעקבו בעניין אחרי מעלליו, טוענים שבכל פעם נראתה שם תחיכה אחרת.

וחוץ מהענייניים האלה, מוטק'ה הוא גם עורך העירון החיפאי כלבו, ולאחרונה כתב ביחד עם הזמר **שימעון ישראלי** את המחזה חיפה חיפה (איך לא!) המועלה

יולה רוזניק
רוצה להיות לבד־לבד

בימים אלה בתיאטרון שיש להם שם, ל־חיפאים.

אבל גם החיים, לפעמים הם כמו תיא־טרון.

למוטק'ה לבנון יש מזכירה בשם **ברכה ברוך**, והיא עובדת בעירון שלו. ברכה היתה כל־כך מסורה לעבודה, שהיתה יו־שבת שעות ארוכות בביתו של מוטק'ה, ולפעמים זה נמשך גם לתוך השעות ה־קטנות של הלילה.

לבעלה של ברכה בריל נראתה המסי־רות הזאת מוגזמת קצת, מה גם שלברכה יש גם ילד בן עשר. הלך הבעל ושכר בלש פרטי כדי שינסה לבדוק מה בדיוק עושה אשתו באותן שעות קטנות, כשהיא יוצאת מביתו של מוטק'ה לבנון. בעיקבות המימצאים פנה הבעל לבית־הדין הרבני ותבע גט. מוטק'ה לבנון צויין שם בעילת הגירושין.

התביעה מתבררת בימים אלה, ושני בני הזוג גם יחד מקווים שהגט ינתן בקרוב.

יולי לא מכיר את יונה

איל הספנות **יוסי עופר** טילפן אלי והכ־חיש את מה שסיפרתי לכם עלי בשבוע שעבר. לא, הוא אינו מנהל רומן עם **יונה לחוביץ** — הוא אינו מכיר אותה כלל.

רציתי לשאול את יונה אם גם היא אי־נה מכירה את יולי, אבל היא כבר נסעה לחו"ל.

ליוליה נגמר הקליק

יולה רוזניק, שהיתה רקדנית בלהקת קול ודממה של משה אפרתי, עזבה את הלהקה בגלל סיכסוך עם הבוס. היא טענה שמפאת חרשותה לא נותנים לה להתקדם, ואת התפקידים הראשיים מקב־לות תמיד רקדניות בעלות שמיעה תקינה.

ההזדמנות החדשה של יולה הגיעה בדמות **יהורם גאון**, שנתן לה תפקיד ראשי, כבת־זוגו, בהצגה החדשה שלו ילדים חורגים לאלוהים. יולה התפרסמה, והיא בהחלט מאושרת.

אלא מה — ליולה היה במשך שלוש שנים חבר צמוד שגר איתה בדירת־החדר הקטנה שלה, ברחוב המלך־ג'ורג' בתל־אביב.

החבר, **איזי אברמוב**, הוא איש להקת הקליק. בתקופות שלא היתה לו עבודה, ישב בביתה של יולה וחיבר מוסיקה. ב־חברת החרשים התל־אביבית הם היו זוג ידוע ונראו ביחד בכל מקום.

עכשיו הם נפרדו. יולה טוענת שקשה לה להתרכז כשחקנית תיאטרון, ושהיא לא יכולה לגור עם איש, והיא רוצה להיות לבד־לבד.

חבריה של יולה אומרים שהיא מצליחה בתפקידה על הבימה משום שהיא חיה באמת את הבעייה של חיים בצוותא של חרשת ושומע.

הקרב על החיתולים

אפשר להשתגע מהדברים שקורים ב־עיירות הקטנות האלה בצפון — והפעם הסיפור אינו על חיפה.

הנה, באחת העיירות האלה — נקרא לה טיבעון — גר לו מין זוג שכזה; היא **עובדת בבית־חולים**, וגם הוא לא רחוק מהמיקצוע — **רופא־וטרינר**.

יום אחד חזרה האשה הביתה מבית־החולים שבו ילדה את תינוקה, ובעלה ה־יקר התנפל עליה והפליא בה את מכותיו. גבהלה האשה, לקחה את התינוק, וברחה אל בית הוריה. פתאום יצא המרצע מן השק: האשה סיפרה לידידיה, שבעלה, שנראה בימים כתיקונם כבן־אדם רציני, שקול ותרבותי, נהג להכות בה באופן קבוע למדי.

הבעל היה רווק עד לגיל מתקדם למדי, והתגורר עם אמו ששלטה בבית ביד חזקה, ואף נהגה להחביא את מכשיר ה־טלפון בארון ולהתערב בחיי הזוג.

הקש ששבר את גב הגמל: האדון ה־דוקטור החליט יום אחד לשבור את מכונת הכביסה, כדי שאשתו לא תוכל לכבס את חיתולי התינוק. או־אז פנתה הגברת לפרקליט וביקשה שבעלה יפונה מן הבית מהר־מהר.

בינתיים מבלה הווטרינר את זמנו בבית־המיטבחיים, כשהוא מכלה את זעמו ב־בהמות האומללות.

קמיל בְּלוּ עושה לך
כל מה שהטבע עושה לתינוק.

קמיל בלו אל סבון בתחליב מן הטבע – מכיל אזולן שמקורו בפרחי הקמומילה הידועים מזה שנים רבות בתכונותיהם המועילות לעור.

אל סבון **קמיל בלו** – מותאם במיוחד לחומציותו הטבעית של העור, הוא אינו מסיים פעילותו בגמר הרחצה ושומר על העור בפני יובש וגירויים, יוצר שכבה מגינה על העור ומקנה לו רכות וערננות.

קמיל בלו – הינו ממשפחת מוצרי הקמיל אשר פותחו ויוצרו במעבדות דר' פישר המתמחות במיוחד בייצור תכשירים קוסמטיים טבעיים בידע רפואי.

קמיל בלו טבעי...כל מה שעורך מבקש.

אל סבון בתחליב – יש לו טבע לפנק.

Kamil blue

ב"ט אדר תשמ"ב, 24.3.82 מיספר 2325 84עמודים שנה 46 המחיר: 25 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

הרבנית מפגינה נגד הרב גורן

„בעלי הרב היכה אותי!"

רבנית אהובה חלמיש

רב אריה דויד חלמיש